

DE LETTERDOOS.

EEN VERHAAL.

Daar ginder ziet gij een groot wit huis, omgeven van zware eiken- en lindenboomen. Een fraai, zonnig grasperk, hier en daar afgewisseld door kleine bloembedden, breidt zich van weerskanten voor het huis uit. Eene jonge geit graast niet ver van een vijver, die het grootste gedeelte van het grasperk omsluit. De geit schijnt zich te verheugen over de vele grashalmen en de menigte bloempjes, die tegen haar opgroeijen, en om hare blijdschap te kennen te geven, slaat zij telkens haar kort staartje heen en weder of springt met alle vier de pooten te gelijk op, als zij eens een bijzonder lekker hapje gevonden heeft.

Niet verre van deze geit staat een kastanjeboom, onder wiens breede schaduw zich van tijd tot tijd iets op den grond beweegt. Ik raad u echter aan niet te digt bij den kastanjeboom te komen, want dan zult gij een brommend geluid vernemen, even alsof er een hond knort. En waarlijk, het is een moeije Engelsche dog, die daar met den kop tusschen zijne voorpooten uitgestrekt ligt. Het dier doet alsof het slaapt, maar als gij goed toekijkt, zult gij bemerken dat hij nu en dan de harige oogen opslaat, en van ter zijde loert of er ook iets aankomt dat niet pluis is, en dat misschien het kleine meisje, dat met haar blonde hoofdje op zijnen rug te slapen ligt, kan kwaad doen.

Gij zult echter, dunkt mij, wel verlangen om te weten wie dat kleine meisje is, en gaarne wil ik iets van haar vertel-

len. Emma was het eenigste kind van den heer van Dartelen, wiens vrouw gestorven was, toen Emma naauwelijks twee maanden telde. Emma's vader had eene groote bezitting in Amerika en was derwaarts vertrokken, zijn dochtertje toevertrouwende aan zijne zuster, die in het witte huis woonde. Emma was nog geene zes jaren oud en daar zij altijd eene zeer zwakke gezondheid had gehad, wilde hare tante niet hebben, dat het kind te vroeg iets leerde, bang zijnde dat het haar benadeelen zoude. Op aanraden van een geneesheer liet zij Emma dan ook maar den ganschen dag in den tuin rondloopen, waar het kind met de geit kon spelen of, vergezeld van den Engelschen dog, bosch en moestuin kon doorloopen. De geit en Bul, zoo heette de dog, waren Emma's beste vrienden. Men kon verzekerd zijn, dat waar de geit was, zich ook Emma bevond, en Bul week geen oogenblik van hare zijde, even alsof het trouwe dier de laatste woorden van den heer van Dartelen goed verstaan had, toen deze zeide: „Ik hoop dat gij goed op mijn dochtertje zult passen.” Dat had de dog ook steeds gedaan en toen onlangs Emma van het grasperk afbuitelde en bij ongeluk vooraan in den vijver viel, was Dog toegesprongen en had haar bij haar jurkje weder naar boven getrokken en zoo lang geblaff, totdat tante was te hulp gekomen.

Emma bezat zeer veel liefs en zou inderdaad een regt beminnenswaardig kind geweest zijn, zoo zij met het eene

noodige bekend ware. Maar haar hartje hing meer aan de geit en den hond dan aan de hemelsche dingen, en nimmer kwam er bij haar eene vraag op wie toch wel die schoone bloemen, dat groene grasperk, die duizende sterren des hemels geschapen had. En hoe zou zij ook aan die vraag gekomen zijn? Zij had geene lieve moeder, die haar op den schoot nemen en van den Heer des hemels en der aarde vertellen kon. Haar vader was verre van haar verwijderd en hare tante meende dat zij nog te jong was om zich met godsdienstige zaken in te laten. Zoo groeide Emma op en zij zou eerstdaags haar zesden verjaardag vieren, zonder God te kennen noch Hem ooit gedankt te hebben voor Zijne groote liefde en weldadigheid.

Emma slaapt en de dog ziet nu en dan rond of er ook iemand met een verdacht voorkomen nadert. Plotseling heft Bul den kop op en begint zacht te knorren. Zijne oogen zijn gerigt op een smal voetpad dat ter zijde van het grasperk door een klein boschje van siringen loopt. Maar even snel strekt hij den kop weder tusschen de voorpooten uit en begint met den staart heen en weër te slaan, alsof hij eene goede bekende heeft gezien. En dit is inderdaad het geval, want het kind, dat daar juist den hoek van het voetpad omslaat en regelregt op den kastanjeboom toeloopt, is zoowel eene vriendin van Bul als van Emma.

„Emma,” fluistert het meisje, dat nu vlak voor de slapende staat, „Emma! word eens wakker! Zie eens wat ik hier heb.”

De kleine slaat hare oogen op en terwijl een vriendelijk lachje hare wangen plooit, fluistert ze: „Mina!”

„Ja, ik ben het,” sprak de bezoeker. „Zie eens, hier zijn de eerste frambozen uit mijn tuintje.”

Nu stond Emma op, te gelijk met den dog, die zich uitrekte alsof hij lang geslapen had.

„Dat vind ik lief van u,” zeide Emma, die het mandje met frambozen aannam, dat Mina haar gaf.

„Zie,” zeide Mina tot den hond, die naast de beide meisjes was gaan zitten, „zie, hier is een brokje koek, dat ik voor Bul bewaard heb.”

De dog begreep terstond dat er over hem gesproken werd, want kwispelstaartende stond hij op en het stukje koek aannemende, hapte hij het op alsof het een erwt geweest ware.

„Ik ben reeds bij uwe tante geweest, Emma, om u te zoeken. Maar uwe tante zat daar bij het venster en wees mij hier heen, zeggende dat ik u onder den kastanjeboom zou vinden. Daarom ben ik eerst weder naar huis gegaan, heb de frambozen gehaald en nog wat”

„O, ik weet het al wat gij nog hebt,” zeide Emma. „Gij hebt zeker het boekje met verhaaltjes medegebragt.”

Mina knikte toestemmend.

„Ik wenschte ook wel zoo goed te kunnen lezen als gij,” vervolgde Emma, „maar tante zegt dat het niet goed voor mij is als ik zou leeren vóór mijn zesde jaar. En de andere

week ben ik jarig. Dan krijg ik wat om te leeren lezen. Wat zou dat wel zijn? Een boek zeker niet, want ik ken niets dan pas de letters van het a-b-c."

"Heb maar geduld, lieve," zeide Mina, die de kleine Emma lagchend onder den arm nam even als of zij zeggen wilde: ik weet wel wat gij krijgt. "Kom, laat ons zamen naar het prieeltje gaan; dan lees ik u weder iets voor. Vindt ge dat goed?"

"Heel goed," antwoordde Emma.

Intusschen waren de meisjes in het aangewezen prieeltje gekomen, gevolgd door den dog, en daar zette zich Emma naast Mina neder en begon haar een paar verhaaltjes voor te lezen, waarover zij zamen nog wat bleven praten tot dat de meid kwam, om Emma naar huis te halen.

Eenige dagen waren er voorbijgegaan. Mina en Emma hadden elkander dikwijls gezien en menig gesprek in het prieeltje, in het huis van Mina's moeder of op het grasperk gehouden. Emma was als gewoonlijk even vrolijk en zelfs nu en dan onbesuisd geweest, daar zij nog geene ooren en geen hart bezat om de hemelsche dingen op te merken, van welke Mina haar zoo dikwijls vertelde. En toch, hoe afkeerig zij soms van den Heer was, de getrouwe Zalmaker, die steeds de kinderen zegen welke men tot Hem brengt, liet haar niet los.

Emma was jarig geweest. Zij had zeer veel moois gekregen. Allerlei speelgoed, een rood fluweelen halsbandje voor

hare geit, een haakdoosje en nog zoo veel, meer dan ik alles vertellen kan. En toch scheen het alsof zij niet tevreden was, en toen hare tante haar vroeg wat er nog aan haar geluk op dien dag ontbrak, zeide zij:

„Ik dacht, lieve tante, dat ik heden iets krijgen zou, waardoor ik zou kunnen leeren lezen.”

Tante lachte even en zeide:

„Heb slechts geduld. Dat zult ge heden nog hebben. Mina's moeder heeft mij verzocht u heden middag bij haar te zenden; daar zoudt gij een paar uren blijven, wijl Mina u met iets verrassen wilde.”

Emma zette groote oogen op zoowel van blijdschap als nieuwsgierigheid en naarwelijks kon zij den tijd afwachten dat zij naar het huis van Mina's moeder gaan zou.

Eindelijk sloeg het gewenschte uur en nu, vergezeld van de meid, ging zij naar Mina. Hartelijk werd zij ontvangen en Mina had alles in gereedheid gebragt om hare jarige gast regt feestelijk te ontvangen. In het koepeltje bij den tuin stond het kleine serviesje klaar en het meel was reeds beslagen, om na afluop van het thee drinken, poffertjes te bakken.

„En zie nu eens hier, lieve Emma,” zeide Mina, „wat mama voor u gekocht heeft. Dat is eene doos, die geheel alleen voor u is. Zij is vol mooie letters, welke gij naast elkander kunt leggen om woorden te maken.”

Tevens schoof zij den deksel los en nu zag Emma inder-

daad eene menigte letters, die netjes naast elkander lagen. Emma was geheel verlegen met dit mooie geschenk en kon geene woorden vinden om Mina en hare moeder te danken. Zij wilde ook terstond de letters over de tafel uitleggen, om daarmede te spelen, maar Mina beduidde haar, dat zij dit straks te zamen zouden doen. Eerst zouden ze thee drinken en poffertjes bakken en daarna zouden ze met de letterdoos spelen. Dit geschiedde dan ook in bijzijn van Mina's moeder, die onderwijl de beide meisjes aangenaam bezig hield en allerlei nuttige en lieve geschiedenissen vertelde.

Eindelijk was de thee en het bakken afgeloopen en middelerwijl Mina de kopjes en bordjes afwiesch, ging Mina's moeder met Emma naar de tuinkamer waar de letterdoos op tafel stond.

„Zeg mij nu eens, Emma,” vroeg Mina's moeder, terwijl zij een stoel bij de tafel plaatste, „van wien houdt gij wel het meest?”

„Van tante en Dog,” antwoordde het kind, terwijl zij alle bewegingen van Mina's moeder oplettend gadesloeg.

„En van wien nog meer?”

„Van mijne kleine geit en Mina.”

„Maar van wien houdt ge nu het aller — allermeest?”

„Van Dog.”

„Van Dog?” vroeg Mina's moeder, die de doos opende en eenige letters op tafel legde. „En waarom houdt gij zooveel van Dog?”

„O,” antwoordde Emma, „Dog is zoo goed en vriendelijk. Hij heeft mij eens uit den vijver gehaald. Ik zou zeker verdronken zijn als Dog mij niet gered had.”

„Gij houdt dus veel van Dog, omdat de hond u uit een groot gevaar gered heeft, maar mijne lieve Emma, er is er Een, die nog heel veel beters voor u gedaan heeft dan Dog doen kan. Dog heeft u wel het leven gered, maar zonder het zijne te verliezen. Van den Heere Jezus staat geschreven, dat Hij Zijn leven heeft afgelegd om ons het leven te geven, gelijk in den Bijbel staat: „Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem.” God is onze Zaligmaker. Als zich God niet over ons ontfermd had, dan zouden wij nimmer in den hemel kunnen komen. Daarom mogen wij Hem wel liefhebben en alles doen wat God behaagt. Bid God dat Hij uw hartje neige om Zijnen wil te doen en Hem liever te hebben dan alles wat er op aarde is. Zult gij hieraan denken? Bid God, lieve kind, in alles en om alles wat u tot heil is.”

Middelerwijl kreeg Mina's moeder drie letters uit de doos, legde die op tafel en zeide:

„Zie, lieve Emma hier is een G, een O en eene D. Als gij die letters naast elkander legt, krijgt gij den naam van den Heer, die u liefheeft. Ik zal die drie letters eens door

elkander werpen en u alleen laten spelen. Tracht nu zelve dat woord te vormen en ik ben er zeker van dat gij Mina zeer zult verrassen als zij straks in de kamer komt."

Mina's moeder drukte de kleine Emma een kus op de wangen en liet het kind alleen.

Een oogenblik staarde Emma de letters aan en wist niet wat zij er van maken zou. Gedurig dacht zij aan hetgeen Mina en hare moeder haar gezegd hadden, maar zonder dat zij het wilde, kwamen er allerlei andere dingen voor haren geest. Zelfs Dog, aan wien zij zeer gehecht was, zweefde voor hare blikken en het lieve kind wist niet dat de booze alle krachten inspande om hare gedachten van den Heere God af te trekken.

Eindelijk vatte zij toch de drie letters op en zette ze naast elkander op den Bijbel. Maar vreemd genoeg, in het eerst kon zij geen woord te zamen stellen, want nu eens stond er GDO, dan weder DGO of wel OGD en zelfs ODG, tot dat zij eindelijk van vreugde in hare handen klapte toen zij het woord DOG gevormd had.

"Dat is mijn lieve Bul!" riep zij uit, „dat zal ik aan hem en tante vertellen. Wat zal Bul blij zijn, als hij hoort dat ik reeds zijn naam kan spellen."

Maar eensklaps zweeg zij stil en fluisterde zacht:

„Mina's moeder heeft toch een ander woord van die letters gemaakt. Hoe was dat ook weêr? Ach, wist ik het nu maar!

Hoe blij zou ik dan wezen en zeker zoude Mina en hare moeder zich daarover verheugen."

Wederom beproefde zij de letters te rangschikken, maar het wilde haar niet lukken. Eensklaps vielen haar de laatste woorden van Mina's moeder in: **Bid God, lieve kind, in alles en om alles wat u tot heil is,**..... en, begeerig om haar doel te bereiken, vouwde zij de handjes, zuchtte tot den Heer, en zie, nauwelijks heeft zij de letters weder op den Bijbel geplaatst, of zij leest tot hare groote vreugde den naam van

G O D.

In dit oogenblik kwam Mina's moeder de kamer binnen, en toen zij dien heerlijksten aller namen zag, verblijdde zij zich er zeer over. Weldra kwam ook Mina binnen en nu vertelde Emma in alle eenvoudigheid hoe het met de letters gegaan was.

"Zie," zeide Mina's moeder, "zoo gaat het dikwijls; alles wat men zonder bidden doet, gaat meestal verkeerd. Als wereldsche zaken ons hart te veel bezig houden, blijft de Heere God verre van ons, schoon **Hij nabij is dengene die Hem aanroept.**"

Vervolgens speelden de kinderen nog een weinig te zamen met de letterdoos en toen Emma des avonds naar het witte huis ging, zeide zij tegen hare tante:

"O, lieve tante, wat heb ik heden een genoeggen gehad; veel meer dan ooit met mijne geit en met Bul."

SPREEK VRIENDELIJK.

Spreek vriend'lijk met den arme,
Die in het zweet zijns aanschijns

Het brood verdienen moet.

Een vriend'lijk woord vermindert
De zorgen die hem drukken,

En maakt het bitt're zoet.

Spreek steeds met hem in liefde,
In alle omstandigheden,

Hij is een mensch als gij.

Dezelfde Zeligmaker,

Die u met God verzoent,

Is ook voor hem nabij.

Spreek altijd ook zachtmoedig.

Ligt dekt zijn' schaam'le kleeding

Een hart dat Jezus liefst.

Hoe zult gij Hem bedroeven,

Als gij Zijn duurgekochten

Met harde woorden grieft.

Spreek tot hem altijd ernstig,

Want ijd'le woorden dienen

Tot niets dan dwaze spot.

Bedenk dat ge eens moet komen

Ter regterstoel van Jezus,
 Bij een alwetend God.

Spreek ook met veel getrouwheid.

Wie weet of uwe woorden

Hem niet ter harte gaan.

Wie weet of niet een zondaar

Door u nog wordt behouden

O. vang dit biddend aan.

HERINNERING EN UITNODIGING.

Door bijzondere omstandigheden kon dit eerste nummer van den 2den Jaargang eerst nu het licht zien, en verzoek ik mijne oude en nieuwe lezers no. 9 van den vorigen jaargang, bladz. 36, na te zien, in hetwelk ik prijzen heb uitgelooft. Ik verzoek dit vooral om de nieuwe lezers der volgende afleveringen niet onkundig te laten van hetgeen in het voorgaand jaar ten dienste der **Zondagscholen** geschied is. Tevens verzoek ik de Zondagschoolonderwijzers bij de vermelding van hun Pinksterfeest met de kinderen, mij vooral feiten en duidelijke berichten te geven van hetgeen zij onder hunne scholieren opgemerkt hebben.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Holstein. De inwendige zending in dit land bloeit meer dan ooit, hoewel de vrienden aldaar eenen ijverigen arbeider hebben verloren in Dr. Summer, die na een onvermoeid werk van vele jaren in zijne rust is ingegaan. Hij was vroeger schoenmaker en besteedde zijne vrije uren tot de studie der Grieksche en Latijnsche talen. Gewoonlijk onderzocht hij de Heilige Schrift met gebogen knie. Hij trok het land door en verkondigde het Evangelie in schoollokalen en binnenkamers met overredende kracht. Het gebeurde eens dat de burgemeester eener kleine stad, waar Dr. Summer in de school eene Bijbellezing wenschte te houden, verzocht werd hem dit niet toe te staan. De burgemeester ontbood de predikant dier plaats en vroeg hem wat hij er van dacht. „Ik weet niet hoe in zulke zaken te handelen,” antwoordde de leeraar, „maar mij is niet onbekend dat deze schoenmaker meer zielen door zijne prediking tot den Heer bekeerd heeft, dan eenig predikant in ons hertogdom.”

Binnenland.

Rotterdam. De Bazar van de Rotterdammer Kinderzending-Vereeniging, van welke in de 12e Af. van den vorigen Jaargang sprake was, werd in de laatste week van Mei geopend. Zelden zagen wij iets dat ons zoo zeer trof, daar hier meestal

voorwerpen waren, door kinderhanden vervaardigd, om ze ten dienste der zending onder de Heidenen te verkoopen. De Heer heeft de pogingen der kinderen gezegend en de bestuurders hebben reeds voor eene groote som, — ja zelfs boven verwachting groot — verkocht. Ongetwijfeld zal de Heer al degenen zegenen, die daaraan hebben medegearbeid.

Met belangstelling zien wij nadere berigten te gemoet.

Een Zendingsfeest. II. Hemelvaartsdag was de Engelsche presb. kerk te Rotterdam getuige van een indrukwekkend feest. Op dien dag werden de drie eerste zendelingen der Nederlandsche Zendingsvereeniging, de heeren: G. J. Grashuis, C. Albers en D. J. van der Linden, plegtig tot hun dienstwerk onder de Soendanezen afgevaardigd en geordend. De redevoering werd gehouden door den predikant Sypkens van Hylaard, terwijl aan den heer Schwarz, predikant bij de Duitsch-Evangelische gemeente te Rotterdam, de ordening was opgedragen. Behalve door de beide laatstgenoemde leeraren geschiedde de oplegging der handen door de heeren van den Ham, Theesing en Zadelhoff, predikanten te Utrecht, Rotterdam en Slochteren. Naar wij vernemen zullen deze drie zendelingen, van welke de eerste tevens belast is met de vertaling der H. Schrift in het Soendaneesch, nog in den loop van dit jaar vertrekken. De Heer zal hen op de vleugelen Zijner liefde dragen.

D A T I S H A R D .

„Ik vind het zeer hard,” zeide Karel, „niets anders te eten te hebben dan drooge gort.”

„Ik vind het zeer hard 's morgens in de koft vroeg te moeten opstaan en den heelen dag te moeten werken om een stukje brood te verdienen.”

„Ik vind het zeer hard met bloote voeten door de sneeuw te moeten loopen, terwijl anderen in prachtige koetsen kunnen rijden.”

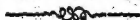
„Het is een groote zegen,” zeide zijn grootmoeder, die naast den kleinen babbelaar gezeten was en eene kous breide, „het is een groote zegen overvloed van voedsel te hebben, terwijl anderen gebrek lijden; een dak te bezitten, terwijl anderen op de straat ronddolen; het is een groote zegen oogen en ooren en krachten te hebben voor het dagelijksch werk, terwijl anderen doof en blind en lam zijn; het is een groote zegen veel werk te hebben, terwijl anderen, die gaarne werken willen, geen werk kunnen krijgen.”

„Wel grootmoeder, gelooft u dan dat alles, wat ik opgenoemd heb, niet zeer hard is?”

„Nee, mijn kind,” antwoordde zij, „er is maar een ding, dat ik zeer hard zou kunnen noemen.”

„En welk is dat?”

„Een hart dat voor al dien zegen niet dankbaar is.”

EENE ONVERWACHTTE ONTMOETING.

EENE VERTELLING OP WAARHEID GEGROND.

Jufvrouw van der Laan zat voor het open venster, dat op den straatweg uitzag. Hare drie kinderen, Johanna, Mietje, en Frits zaten bij haar. De meisjes hielpen hare moeder bij het naaijen en Frits leerde zijne teksten en psalmen voor de Zondagschool, want het was Zaturdagmiddag. Buiten scheen de zon zoo helder over de groene weiden met hare duizende bloempjes, en was zoo uitlokkend voor eene wandeling, dat Mietje, die niet veel lust had in het naaijen, smoltjes tegen Johanna zeide:

„Och Johanna, was ik maar een grutje! Dan kon ik ook in het gras buitelen!”

Maar Johanna knipte met hare oogen en schudde vermanend met het hoofd, alsof ze zeggen wilde: „doe toch zulk een dwaazen wensch niet; straks als moeder met het naaiwerk gereed is, gaan wij het wegbrengen.”

Jufvrouw van der Laan had de woorden van Mietje wel gehoord en den wenk van Johanna best begrepen, maar had er niets van gezegd. Zij had het te druk met naaiwerk, dat nog dien avond af moest, en de eenigste verpozing, welke zij zich vergunde, was nu en dan een blik te slaan over de heerlijke weiden in de verte.

Arm was jufvrouw van der Laan niet, maar ook verre van rijk. Zij was de weduwe van eenen ambtenaar en genoot een

jaargeld, dat echter te gering was om haar en hare kinderen onbezorgd te doen leven. Daarom moest zij de naald ter hand nemen en wyl zij eene geschikte modemaakster was, kon zij ook goed wat verdienen, waarbij Johanna haar reeds aardig hielp. Zij voedde hare kinderen op, zooals het eene godvreezende weduwe betaamt, en aanvankelijk had zij vele reden den Heer te danken, dat Hij haar zulke gehoorzame kinderen geschonken had. Frits vooral was een lieve jongen. Vlijtig in school, arbeidzaam te huis, vriendelijk jegens ieder, gaarne in de kerk en Zondagschool, dikwijls biddende en het liefst christelijke liederen zingende — ziedaar eigenschappen, die hij bezat en welke ik gaarne al mijne jeugdige vrienden toewensch.

Thans zat hij, gelijk ik gezegd heb, bij zijne moeder en zusters, en leerde de lessen voor de Zondagschool.

Eensklaps roept Mietje, die liever buiten dan binnen was, uit:
„O moeder, zie eens! welke eene mooie prachtige koets komt daar aan!”

Allen zagen door het venster naar buiten. En inderdaad, het was ook eene prachtige koets met twee schimmels en een koetsier die een zilveren band om den hoed en gele kappen op de laarzen had.

„Dat is zeker de koets van een rijken baron!” zeide Johanna.

„Er zit een heer in,” sprak Frits.

„Die heer moet wel gelukkig zijn!” sprak Mietje, „want die kan alle dagen uit rijden gaan en zooveel bloempjes plukken als hij wil.”

„Waar of die heer wel heen rijdt?” vroeg Frits.

„Zeker naar zijne vrienden,” zeide de moeder.

„O, neen, moeder!” riep Mietje uit. „Zie eens, de koets komt regelreht op ons huis aan.”

„Op ons huis?” vroeg de weduwe verwonderd, die wederom naar buiten zag.

„Ja, 't is heuzig **waar!**” sprak Mietje, en klapte daarbij in de handen.

„Ik geloof dat gij het mis hebt, kinderen!” sprak de moeder. „De koets zal zeker voorbij rijden, want die heer kent ons niet.”

„Mischien wil die rijke heer ons afhalen, om met hem uit rijden te gaan!” zei Mietje lachend.

„Hoe kunt ge toch zoo dwaas spreken, kind,” sprak de weduwe ernstig. „Tracht niet naar zulke hooge dingen. Houd u liever bij de nederigen.”

Intusschen reed het rijtuig door en tot groote verwondering van jufvrouw van der Laan en hare kinderen hield de mooie koets voor het nederige huisje der weduwe stil. De knecht, die achterop gezeten had, sprong van den wagen, opende het portier en weldra trad een heer de woning binnen. Deze heer was reeds tamelijk bejaard, maar zag er zoo deftig uit met zijn hoog voorhoofd en zijne grijze haren alsof hij een graaf of een hertog was. Hij had den hoed afgenomen en vriendelijk groetende, vroeg hij heel minzaam:

„Woont hier ook een jongentje dat Frits heet?”

Gij kunt begrijpen dat de weduwe en hare kinderen verwonderd opzagen. Wie zou ook gedacht hebben dat die schoone koets voor hunne woning zou hebben stil gestaan, want het eenige rijtuig dat ooit voor het huisje der weduwe had vertoefd, was een aschmanskar geweest. En dat bovendien die heer uit het rijtuig kwam, zie, dat was nog verwonderlijker, maar dat het niets kwaads beduidde, begrepen allen, want die heer zag er zoo vriendelijk uit en had de vraag zoo minzaam gedaan.

Jufvrouw van der Laan en hare kinderen waren opgestaan en Frits had terstond den rijken heer een stoel aangeboden, op welke hij plaats nam.

„Zijt gij altemets de kleine Frits, dien ik reeds sedert acht dagen zoek?” vroeg de heer weder, terwijl hij zijne linkerhand op het hoofd van den knaap legde.

Frits durfde geen woord te spreken, zoo verlegen was hij. Maar de weduwe nam het woord voor hem op en zeide:

„Ja, mijnheer, dat is mijn zontje Frits. Maar zoekt u hem reeds sedert acht dagen? Ik hoop toch niet, dat hij eene ondeugende”

„O, stel u gerust, lieve jufvrouw,” sprak de oude heer glimlachend. „Ik ben er zeker van dat dit jongentje zelden ondeugende streken doet en dat u veel van hem houdt.”

„Dat is waar, mijnheer,” antwoordde de weduwe. „Maar ik begrijp niet hoe u Frits kent en waarom u hem sedert acht dagen zoekt.”

„Die jongen,” zeide de heer, terwijl hij tot groote verwondering van allen den verlegenen Frits wederom met de hand op het hoofd drukte, „die jongen heeft mij het grootste genoegen aangedaan; zonder hem zou ik nooit regt gelukkig geweest zijn.”

„En dat heeft Frits gedaan?” vroeg de weduwe met verbazing. „Hij heeft er mij niets van verteld. Wat is er dan gebeurd? Zeg toch eens Frits, wat is er geschied? Kent gij dien heer?”

„Neen, moeder,” antwoordde de knaap, terwijl hij kleurde tot achter zijne ooren. „Ik weet ook niet, dat ik iets zoo bijzonders gedaan heb.”

„O, dan hebt gij al vergeten!” sprak de heer glimlachend, „wat gij gedaan hebt op de markt en vooral in den manufactuurwinkel?”

Jufvrouw van der Laan zette groote oogen op. „Mijnheer,” zeide zij, „ik bid u, spreek toch niet in raadsels, maar vertel mij liever wat u van Frits weet. Ik brand van nieuwsgierigheid om het te hooren.”

„Moeder,” fluistende Frits de weduwe in het oor, „het is niet de moeite waard. U weet wel, ik krijg alle weken van u een paar centen voor mijn spaarpot als ik goed mijne teksten en psalmen ken, en zie, nu heb ik mijn heelen spaarpot aan eene arme vrouw en haar kind gegeven. Dat is alles, wat ik weet.”

„Ja, ja!” zeide de heer, die het gefluister wel gehoord had, — „ik weet het beter wat gij gedaan hebt. Maar kom aan, ver-

volgde hij, een gulden uit zijn vestjeszakje krijgende, „als de jufvrouw het goed vindt, wil ik de drie kinderen eens trakteren. Hier hebben ze een gulden; daarvoor moeten ze iets gaan koopen, en onderwijl zij weg zijn, vertel ik de jufvrouw wat ik weet. Is dat goed?”

Mietje klapte van blijdschap in de handen, want nu zou zij eens naar buiten komen.

„Ik heb er niets tegen, maar het is te veel goedheid, mijnheer,” sprak de weduwe.

„O neen, jufvrouw,” zei de rijke heer, „niets te veel. Daar jongen, daar hebt gij den gulden, en ga nu maar met uwe zusjes gaauw heen; dan kan ik met uwe moeder praten.”

Intusschen had Johanna zachtjes met hare moeder gesproken en toen de weduwe toegestemd had, wat Johanna vroeg, verlieten de drie kinderen het huis.

„U moet weten, jufvrouw,” zeide de rijke heer, toen hij met de weduwe alleen was, „dat ik niet in de stad maar twee uren verder op eene buitenplaats woon. Ik kom hoogst zelden in de stad, en als wij wat noodig hebben om te koopen, dan gaat er of mijne oudste dochter of mijne huishoudster heen. Nu gebeurde het, heden juist acht dagen geleden, dat mijne huishoudster naar de stad ging om boodschappen te doen. Zij kwam op de markt en zag daar eene arme boerin die bitterlijke weende, omdat eenige ondeugende jongens, eene mand vol eijeren, die zij verkoopen

wilde, stuk gebroken hadden. Terwijl die vrouw nog staat te weenen, komt een jongentje aangelopen, hoort wat er gebeurd is, haalt eenige dubbeltjes uit zijn groenen zijden beursje, geeft die haar en verwijdert zich spoedig, zonder dat de boerin in staat is den kleinen knaap te danken. Intusschen gaat mijne huishoudster voort en komt in eenen manufactuurwinkel, waar zij het jongentje weder ziet staan, die twee ellen lint moet koopen voor zijne moeder."

"Juist," zeide de weduwe. "Ik had er Frits heengezonden, en wel naar dien winkel, omdat de andere winkels te duur zijn met lint."

"Het was echter zóó vol in den winkel," vervolgde de heer, "dat men den kleinen jongen niet dadelijk helpen kon. Er was namelijk eene fransche vrouw, in het zwart gekleed, die eenige ellen goed wilde koopen, maar dat haar te duur scheen. Mijne huishoudster kon zien dat die vrouw het zeer noodig had en er mager uitzag van verdriet en ellende. De bedienden kon het goed niet minder geven dan drie gulden, en de vrouw zeide dat zij slechts een rijksdaalder bezat. Treurig verliet zij den winkel. Maar wat deed nu de kleine jongen. Hij haalde weder zijn beursje uit, stopte vijftig cents in de hand van den bediende en fluisterde hem in, dat hij nu het goed aan de vrouw moest geven voor een rijksdaalder. Terstond riep de bediende de vrouw terug en gaf haar dat goed. Dat was eene blijdschap voor die vrouw. Tranen van vreugde

sprongen uit hare oogen en zij verliet den winkel vrolijker dan zij gekomen was. Intusschen had de bediende den knaap het lint gegeven, en deze ging ook heen. Mijne huishoudster sprak nu met den bediende, die zich zeer verwonderde over dezen trek van edelmoedigheid en barmhertigheid in dit kind. Hij kende den knaap niet, maar vertelde aan mijne huishoudster dat die vrouw in het zwart de weduwe was van eenen franschen koopman, die het vroeger zeer goed moet gehad hebben, maar zeker achteruit gegaan was. Hij wist anders niets van haar dan dat zij Jacqueline Picot heet. Toen mijne huishoudster mij dit vertelde, was het mij net alsof mij iemand zeide, dat ik die Jacqueline Picot kende. U moet namelijk weten, jufvrouw, dat ik een twintig jaar geleden in Frankrijk was, waar ik eene reis moest maken. Het zag er toen treurig in Frankrijk uit, daar allerwege de revolutie uitgebroken was. Ik bemoeide mij echter nergens mede, maar deed mijne zaken. Op zekerensmiddag kwam ik in een huis, waar ik overnachten moest. Ik vond daar eene jufvrouw van ongeveer twintig jaren, met welke ik in een aangenaam gesprek trad. Zij scheen volstrekt niet ongenegen om, ~~hoewel zij Roomsch was~~, iets van den Heere Jezus en de zaligheid uit genade te hooren. Ik deelde haar mede dat niets dan een eenvoudigen oprecht geloof in de liefde des Heeren ons terstond den vrees verschafte, die alle verstand te boven gaat. Middelerwijl ik nog met haar aan het spreken was, ontstond er een geweldige

oploop voor het huis. De jufvrouw haastte zich naar beneden, maar kwam weldra verschrikt terug, zeggende: dat het volk mij voor een spion hield en dat men mij wilde vermoorden. „Haast u,“ riep zij mij toe, „ik zal u verbergen, want het volk komt de trappen reeds op.“ In een oogenblik wees zij mij een verborgen hoekje van haar slaapvertrekje aan, waar ik uren lang opgesloten bleef, terwijl ik het volk dat mij zocht, overal hoorde **tieren**. Midden in den nacht kwam de jufvrouw tot mij, **bragt mij de kleeding van een franschen boer, die ik aantrok en zide mij dat ik spoedig moest vlugten, daar anders mijn leven niet zeker was.** Ik schonk haar mijn Bijbeltje, bad met haar, verliet het huis en kwam behouden in Engeland aan. Ik had dus het leven aan die jufvrouw te danken, maar ik wist niets meer van haar dan dat zij Jacqueline heette. Ik bad den Heer, die mij intusschen zeer met tijdelijke goederen gezegend had, dat Hij mij toch eenmaal in de gelegenheid mogt stellen, haar, die mijn leven gered had, wel te doen. Ook deed ik vele pogingen om dit doel te bereiken; ik schreef naar het stadje waar Jacqueline moest wonen; maar men schreef mij terug, dat zij zich daar niet meer bevond en tien jaren geleden met eenen koopman gehuwd was; die het land had verlaten. Dit bericht smartte mij zeer en de gedachte dat ik haar nimmer weder zou zien, kwelde mij onophoudelijk, want ik dacht altijd aan haar. Toen nu, heden voor acht dagen, mijne huishoudster den naam Jacque-

line noemde, hoopte ik dat het dezelfde mogt zijn, die ik te vergeefs gezocht had. Ik liet dadelijk aanspannen, reed naar den manufactuurwinkel, kreeg het adres van de jufvrouw in het zwart — en zie, zij was het. Zij verhaalde mij dat haar man een paar jaren geleden gestorven en zij herwaarts gekomen was. Zij leed groote armoede, maar ik behoef u niet te zeggen, dat ik haar oogenblikkelijk verzorgde. Zij woont nu met hare vijf kinderen in een huisje, dat ik voor haar heb ingerigt en waar zij regt gelukkig is, ~~zich verblijvende in den Heer haren Zaligmaker.~~

„En nu,“ dus vervolgde de rijke heer zijn verhaal, „kan het u niet verwonderen dat ik den knaap begeerde te kennen, die door zijne weldadigheid en menschenliefde mij zulk eene groote dienst bewezen heeft. Zeg mij, lieve jufvrouw, wat kan ik voor hem en voor u doen. Ik wil hem gaarne voor mijne rekening alles laten leeren wat hij wil. Maar daarover spreken wij wel nader.“

In dit oogenblik kwamen de drie kinderen terug. Zij hadden nuttige zaken gekocht en dankte den heer vriendelijk voor zijne goedheid.

„Hoor eens, ik zal u wat zeggen,“ zeide hij, „als uwe moeder het goed vindt, kom ik u allen Maandag in een grooten wagen halen, en dan kunt gij den heelen dag bij mij op de buitenplaats zijn. Hoe vindt gij dat?“

Mietje zette een gezigt als een kind dat overgelukkig is en

Johanna en Frits waren niet minder blijde. Nu verliet de heer het huis, en daar de weduwe het goed vond, hield hij ook zijn woord en de kinderen genoten zooveel plezier als zij nimmer te voren gesmaakt hadden.

„O,” riepen de kinderen, toen zij weer te huis kwamen, „die heer heeft ons zooveel moois gegeven en ons nog zooveel beloofd. Van de week komt hij weer bij moeder, en zal dan met u spreken, zeide hij.”

„Moeder,” zei Frits en liet haar eene beurs vol geld zien, dat de heer hem gegeven had, „hoe kom ik daar toch aan? Ik weet niet dat ik iets bijzonders verdiend heb. Ik deed niets anders dan wat de Heer mij in Zijn Woord vermaand heeft. Laat ons goed doende niet vertragen.”

„Zeer juist, mijn zoon,” sprak de weduwe, „en nu hebt gij ook terstond de vervulling der belofte ontvangen, die op dat woord volgt: „want te Zijner tijd zullen wij maafjen, zoo wij niet verslappen.”

HET KIND EN DE HOND.

HET KIND.

Kom, hondje, doe eens wat ik wil:

Zit netjes op en houd u stil.

HONDJE.

Och, laat mij liever maar met vree,
 'k Ben nog maar pas een maand of twee.

HET KIND.

Neen hondje, als gij 't nu niet doet,
 Dan leert gij 't later niet zoo goed.

Het hondje hoorde naar het kind,
 En leerde 't kunstje heel gezwind;
 Ook apportéren kon het ras
 En zwemmen in den diepsten plas.

Ei! dacht de kleine jongen toen:
 Kan 't hondje zooveel kunstjes doen,
 Dan wordt het ook voor mij haast tijd
 Dat ik mij aan het leeren wijd;
 Want 't jaar vliegt als een schaduw om,
 En als 'k niet leer, dan blijf ik dom.

UIT DE HAVELOOZEN-SCHOOL.

ZOO VADER — ZOO KIND.

„Wat zult ge doen, als gij groot zijt geworden?” vroeg de onderwijzeres eener haveloozen-bewaarschool aan een driejarig ventje harer klasse.

„Wel,” antwoordde hij, „als ik groot ben, dan zal ik werken en jenever drinken en moeder slaan; dat doet vader ook.”

WATER IN PLAATS VAN JENEVER.

Op een anderen tijd, was het der onderwijzeres, vóór hare klasse staande, alsof een sterke jeneverlucht haar tegen kwam.

„Wie heeft er drank gedronken?” vroeg zij. „Jan ruikt er naar,” riepen verscheidene stemmen te gelijk. Bedoelde Jan werd nu alleen geroepen, — bekende dat hij voor grootvader jenever gehaald had, en toen tot belooning eens had mogen meê proeven. De onderwijzeres bragt hem de zonde hiervan onder het cog en liet hem opzeggen hetgeen dienaangaande in Gal. V te lezen staat. Een paar dagen later verhaalde Jan, dat hij weêr drank voor grootvader had moeten halen. „Maar ik heb het niet gedaan,” voegde hij er bij. „Ik heb water in de flesch gedaan en het geld aan grootmoeder gegeven.”

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Madagascar. Van het oogenblik af dat Radama II zijne goddelooze moeder Ranavalona als koning is opgevolgd, staat Madagascar voor de prediking des Evangelies open. Ranavalona was eene bloedige vervolgstster der christenen, die veertig jaren geleden voor het eerst met de liefde van den Heere Jezus bekend werden. In 1839 en 1846 werden er duizenden op haar bevel omgebracht, verbrand, doodgespiesd, verscheurd door honden of van de rotsen afgestingerd. Toen de zende-

lingen in 1853 na een tijdsverloop van zeven jaren wederkwamen, vonden zij dat er nogtans zesduizend christenen waren overgebleven. Radama II is een groote vriend der zendingzaak hoewel hij zelf nog onbekeerd is. Mogt de Heer het hart dezes konings geheel tot Hem neigen.

Jeruzalem. De Pelgrimzending der Chrischona-broeders, van welke ik later uitvoeriger berigten zal mededeelen, heeft te Jeruzalem bij de Jaffa-poort een weeshuis gesticht voor Syrische knapen. Dertig jongens zijn daarin opgenomen, die zeer ijverig leeren, meestal uit schoolboeken hun door kinderen uit Bazel (Zwitserland) toegezonden. Zij zingen de meeste (Duitsche) liederen en hebben groote lust in het teekenen. De vader van het weeshuis Br. Scheuller zorgt dat de jongens een goed handwerk leeren en de kleine Arabieren hebben er veel behagen in. Het weeshuis heeft een eigen schoenmaker en kleermaker, die de knapen onderwijs geven.

Evangelisatie in Indië. Br. Betz schrijft uit Boengabondar dat hij 13 Januarij ll. aldaar eene school heeft geopend met twaalf kinderen, welk getal tot twintig is vermeerderd. Des Zondags houdt hij godsdienstoefening, maar in den vorm van catechizeren. Zijne hoorders bestaan uit de scholieren en eenige getrouwde en ongetrouwde mannen. Er komt eene groote begeerte onder de heidenen aldaar. Het veld is alreede wit om te oogsten, maar de arbeiders zijn weinigen.

Binnenland.

Zondagscholen in Arnhem. Uit het verslag van het vijfde jaarfeest der christelijke jongelings-vereeniging te Arnhem blijkt, dat deze vereeniging thans vier Zondagscholen telt met 130 kinderen. Wij stemmen van harte toe in de woorden van dat verslag: „Het nut der Zondagscholen zal, zoo wij vertrouwen, door u allen gereedelijk worden toegestemd, indien wij toch bedenken, dat er in deze stad kleinen rondzwerven, die der Heiden-kinderen in onkunde niets toegeven. O, is het dan geen dure pligt om niet slechts daar ginds door gaven en gebeden, maar ook hier door eigene werkzaamheden te doen, wat onze hand vindt om te doen?”

De school voor haveloozen kinderen te Rotterdam. Het bestuur dezer school heeft onlangs een rapport over die inrigting uitgegeven, uit welk rapport wij van tijd tot tijd eenige merkwaardige feiten zullen mededeelen. Uit dit verslag zien wij, dat deze school reeds acht jaren bestaat en in de gelegenheid was jaarlijks 150 à 160 kinderen te plaatsen. Behalve het onderwijs, dat niet zonder vrucht gegeven werd, hebben zich ook eenige christelijke vriendinnen beijverd, de kinderen van kleederen te voorzien. De haveloozen school is te gelijk eene Evangelie prediking onder de armen, ingerigt om kinderen, die van God en den Heere Jezus nimmer hoorden, daarmede bekend te maken.

WILLEM EN ZIJN GROOTVADER.

EENE VERTELLING DOOR CORNELIA.

Reeds had de klok zijn negental slagen laten hooren, toen drie vrolijke kinderen, waarvan de oudste nog geen tien jaar telde, op de herbeide waarschuwing hunner moeder, met weêrzin de plaatsen verlieten, die zij aan de tafel der gezellige huiskamer ingenomen hadden, om hunne ouders als ook hun grootvader „goeden nacht” te wenschen en zich ter ruste te begeven. Voor hun doen was het al bijzonder laat geworden, doch het was ditmaal geen dag gelijk andere dagen; pas had de kleine familiekring zich in welstand wedergevonden, na jaren van scheiding, en moest men welhaast op nieuw uit één.

„Uw lieve jongen is mij tot grooten zegen geweest,” sprak de oude heer, toen zijn zoon en zijne dochter alléén met hem gebleven waren, na het vertrek der kinderen; „ook valt het mij zwaar, hem u nu, bij uwe wederkomst, af te staan — doch gij hebt hem lang genoeg moeten missen, nu is het dus niet meer dan billijk dat gij uw eigen kind weder tot u neemt.”

„Lieve vader,” sprak de jonge vrouw, „wij kunnen u niet dankbaar genoeg wezen voor al de zorg gedurende onze lange afwezendheid aan onzen Willem besteed, — doch hem langer te laten houden dan noodig is”

„Neen, neen; denk niet dat ik hem u wensch te onthouden, dat ware niet billijk. Hij hoort u toe; zijne plaats is aan uwe zijde, waar het hem beter en nuttiger is dan bij mij. — Doch ik zal immer blijven getuigen, dat hij mij, door Gods goedheid, tot zegen geweest is, een zegen die weder op het hoofd zijner ouders zal nederdalen, want gij zijt het, die, in-dachtig aan Gods woord, uw kind vroegtijdig hadt opgeleid in de leering en vermaning des Heeren.”

Aldus sprak de grootvader. Nog veel meer voegde hij er bij, maar dit zal ik mijne jeugdige lezers slechts verzwijgen. Doch wenschen zij te weten hoe Willem zijn grootvader tot zegen geweest is, laten zij dan slechts eenige jaren met mij achteruit gaan, en ik zal het hun verhalen. Ik denk dat zij hier niets tegen zullen hebben.

Het is een logement aan de Boompjes te Rotterdam. Zij, die eenigermate met die handelstad bekend zijn, weten dat dáár niet veel rust heerscht. Ook destijds was er aan drukte geen gebrek, en in het logement, in een van welks bovenkamers ik u wil binnen leiden, was er, zoowel bij nacht als bij dag, nauwelijks eenige rust te bekomen.

De heer en de dame die deze kamers, vóór weinige dagen, met een drietal jeugdige kinders, betrokken hadden, moesten zich met de eerste gelegenheid, die zich voordeed, inschepen naar de Oost. Te dien einde waren al de noodige maatregelen

len door hen genomen. Reeds naderde het oogenblik der inschepping met rassche schreden, toen er eensklaps een groote hinderpaal in den weg kwam. Willem, hun oudste kind, was nimmer sterk van gezondheid geweest. Zeer klein zijnde, had hij zijne moeder vele slapelooze nachten veroorzaakt, doch in den laatsten tijd zeer aangesterkt zijnde, zagen zijne ouders er geen bezwaar in, ook hem mede te nemen. Weinig hadden zij voorzien, dat hun dierbaar kind juist op het oogenblik der inschepping op nieuw door eene hevige ziekte zou aangetast worden.

In de woelige kamer van het logement lag de kleine zieke, terwijl zijne ouders besluiteloos om zijn leger stonden, want wat moesten zij aanvangen? Hun vertrek kon geen uitstel lijden en het verplaatsen van het zieke kind kon doodelijk voor hetzelfde worden. In dezen nood zagen zij met stil geloofsvertrouwen op tot den Heer, die uitkomst geeft, en op Wien zij hunne hoop vestigden, zoowel in dagen van vóór- als van tegenspoed.

Het was avond, en Willems koorts werd al heviger. Nu lag hij op het bed zijner moeder, die, nevens hem gezeten, hem het brandende hoofd bette. De beide andere kinderen sliepen rustig in het naaste vertrek, waartoe het dan ook laat genoeg was. De stralen der op tafel staande kaars waren zorgvuldig van het bedikant geweerd. Op dezen warmen zomeravond moesten de geoptade vensters de avondlucht inlaten, tot verkwikking van den kranke. Doch helaas, het onophoudelijke

straatgeraas, dat door dezelve naar binnen stroomde, maakte dit ondoenlijk. Eindelijk werd de stilte, die in het vertrek heerschte, door het binnenkomen van Willems vader verbroken. Hij kwam de laatste scheepstijdingen aan zijne vrouw brengen. Deze waren gunstig te noemen met betrekking tot de reis, doch zeer ongunstig in de gegevene omstandigheden, nu er niet aan te denken viel het zieke kind mede te nemen.

„Wat zullen wij aanvragen?” vroeg de moeder bezorgd.

„Gaan pa en moê op reis?” stamelde de kleine zieke, het half luid gevoerde gesprek aangehoord hebbende.

„Heb daar geen zorg over mijn kind,” sprak de moeder, hem zacht op het voorhoofd kussende.

„Maar ik ga dan toch ook mede?” hernam het kind onrustig.

„De Heere zal voorzien,” zuchtte de vader, „nu behaagt het Hem ons geloof te beproeven.”

Naauwelijks had hij dit gezegd of er werd zacht aan de deur geklopt, en toen deze geopend werd trad een bejaard heer binnen.

„Vader! zijt gij daar, van waar komt gij zoo onverwachts?” riepen Willems ouders in hunne verbazing gelijktijdig uit, doch tevens met half gesmoorde stem, om hun kind niet veel te storen.

„Het bericht van Willems ziekte, en van uwe verlegenheid aangaande uwe reis, ziedaar wat mij hier brengt,” antwoordde de onde heer, zoodra het spreken hem mogelijk en hij op zijn

verhaal gekomen was, na al de trappen die hij had moeten beklimmen. „Ik wist dat gij van het eene oogenblik op het andere tot de afreis genoodzaakt kunt worden. Deze reis kan doodelijk zijn voor uw ziek kind, daarom kom ik tot u, met het aanbod, van zijne verzorging op mij te nemen.”

„Vader, gij zijt wel goed,” sprak de moeder bewogen, „doch hoe zal ik van mijn ziek kind scheiden. Hoe zal ik hem in dien toestand achterlaten.”

„Nogtans houd ik het voor onzen pligt,” sprak Willems vader met vastberaamheid, „dat wij ons ziek kind bij zijnen grootvader achterlaten, indien de doctor van meening is, dat wij zijn leven in grooter gevaar brengen door hem te vervoeren.”

Gedurende de lange uren van den nacht, met angst door grootvader en ouders aan het ziekbed van den kleinen lijder doorwaakt, kwam er geen verandering ten goede in zijnen toestand. Veel werd er door de ouders gebeden tot behoud van hun dierbaar kind, en bange tranen schreide de arme moeder.

„Vader, wij zullen dan onzen lieven Willem bij u achterlaten,” sprak zij met het aanbreken van den dag, want dit was het besluit tot hetwelk zij, ofschoon met grooten weezin, genoodzaakt werd. Toen keerde zij naar het bed terug, en hare tranen vloeiden met verdubbelde kracht, want het was haar kind en zij stelde hem aan nog dreigender gevaar bloot, door hem achter te laten. Goed met zijnen grootvader bekend zijnde, wist zij, dat het Willem wel aan geene verzor-

ging naar het ligchaam zou ontbreken, doch de ontwikkeling zijner ziel, wie zou voor deze zorgen? Deze gedachte maakte haar ontroostbaar bij het afscheid — doch van geen afscheid mogt gesproken worden, want de kleine lijdens zou het zich al te zeer aantrekken.

„Lieve Willem,” fluisterde de moeder alleen, „vergeet toch nimmer den Heere Jezus, die u liefheeft; denk nog veel meer aan Hem dan gij aan moeder denken zult” doch meer durfde zij niet te zeggen uit vrees van zich te verraden.

„Is hij geheel hersteld, en doet er zich dan eene goede gelegenheid voor, onder begeleiding van iemand die u uw kind nazenden kan, dan zal ik niet nalaten dit te doen,” met dit denkbeeld trachtte de grootvader de diep bedroefde moeder te troosten, doch het vond weinig ingang bij haar.

Niet meer in het drukke logement, maar in grootvaders rustige en gezellige woning in een landelijk stadje, treffen wij Willem weder aan, wel geheel hersteld, ofschoon zijne ziekte hem nog aan te zien is.

Het is het uur van het ontbijt, en hij zit voor zijne boterham, maar ziet die aan, als durft hij die niet aan te roeren.

„Jongen lief, waarom eet gij niet?” vroeg de oude heer.
„Waarop wacht gij?”

Het was het eerste ontbijt dat zij na hunne tehuiskomst te zamen namen. Alles was den kleinen jongen dus vreemd.

„Is uwe boterham u niet naar den zin?”

„Ja wel, grootpa,” antwoordde het kind schroomvallig, „maar bij mama begon ik nooit dadelijk te eten; eerst nam papa zijn groote boek, om er ons van den Heere Jezus uit voor te lezen, dan bad hij, en daarna begonnen wij eerst.”

„Nu, mijn vriendje, dat was vervelend genoeg voor u,” sprak de oude heer zijn kleinzoontje, vriendelijk over het hoofd streelende, toe; „doch geen mood, daarmede zal ik u hier niet lastig vallen.”

„Maar het was niet zoo vervelend, grootpa,” sprak de kleine aarzelend.

„Doch als gij met ongeduld op uwe boterham zat te wachten, zult gij toch wel niet veel van dat lezen onthouden hebben.”

„Ik vergat er soms wel veel van grootpa, doch toch nooit alles; en somtijds liet papa mij wel den een of anderen zeer mooijen tekst van buiten leeren.”

„Zoo, dat ook nog; doch daar weet gij nu zeker niets meer van?”

„Ja wel, grootpa; van morgen nog in mijn bed heb ik voor mij zelve eenen tekst opgezegd. Zal ik hem u voorzeggen?”

En daar zijn grootvader dit goedkeurde, begon Willem met Joh. 3 : 16. „Want alzoo lief” enz.

„Nu, dat is een lange,” hernam de oude heer, „dat is dan toch wel de eenige, dien gij onthouden hebt.”

„Wel neen, grootpa,” sprak het kind, „ik zal er u nog een opzeggen,” en weldra begon de kleine jongen op nieuw Joh. 8 : 36: „Die in den Zoon geloofd” e. z.

Grootvader zag een oogenblik stil voor zich heen. Daarop hervatte hij, het kind nogmaals liefkozende:

„Nu, ik moet zeggen dat gij een knap mannetje zijt; doch voor heden heb ik genoeg van u gehoord. Maar ik zal u op de proef zetten en zien, of gij ook zoo vlug in het aanleeren van andere dingen zijt. Van den Bijbel weet ik niet veel af, doch ik ben een groot liefhebber van bloemen; nu begint het werken in den tuin mij soms een weinig zuur te vallen, daarom wil ik zien of ik geen handig tuinknechtje van u maken kan. Zoo aanstonds moet gij er eens op uit om te zien of ik geene mooie bloemen heb. Gij houdt immers wel van bloemen?”

„O ja, grootpapa.”

Doch het kind had wel bemerkt dat grootpapa heel anders was als zijne ouders, omdat hij den Bijbel een vervelend boek noemde. En dien zeldzen Bijbel toch hadden zijne ouders zoo lief! Daarom voelde Willem zich niet regt op zijn gemak, en verlangde hij des te harder naar zijn vader en zijne moeder, zoodat grootvaders bloementuin hem op het oogenblik vrij onverschillig was,

Later evenwel bragt hij regt aangename uren in dien zelfden tuin door, en geen wonder, want zijn grootvader liet

niets onbeproefd, om hun het leven zoo genoeglijk mogelijk te maken. Maar over den Bijbel mogt Willem niet spreken.

(Slot volgt)

OUDE EN NIEUWE SCHEPPING.

Mijn kind, sla opwaarts eens het oog,
 Aanschouw de zon en maan;
 De starre blinkt aan 's hemels boog,
 En lacht ons vriend'lijk aan.

Maar sla dan ook weér 't oog naar 't veld,
 Naar zeëen, berg en dal:
 De schepping om ons heen vermeldt
 Gods grootheid overal.

God schiep dat alles wat gij ziet,
 En veel meer nog, mijn kind.
 En dat onthoudt Hij u ook niet,
 Zoo gij Hem slechts bemint.

Dáár boven zon, en ster, en maan
 Is 't nieuw Jeruzalem;
 Dáár zullen allen binnegaan,
 Wier hope was op Hem.

IN- EN UITWENDIGE ZENDING.

Binnenland.

(Ingezonden.)

Daar er hier in deze omstreken één jaar geleden, nog niets van Zondagscholen te bemerken was, zoo zoude het niet geheel ondienstig zijn, een kort overzicht te geven van den staat der Zending, zoowel in ons vaderland als ter bevordering op het gebied der uitwendige zending hier ter stede.

„De Heere leeft en wij, menschen, zijn Zijn maaksel, en dood, zolang wij in de zonde leven, doch door den Heiligen Geest vernieuwd zijnde, leven wij in Hem, en zijn dus een nieuw leven deelachtig geworden. En voorwaar, dit nieuwe leven, brengt vruchten voort, en wel om den Heere ter eere te leven en, ware het mogelijk, allen menschen te verkondigen dat de Heere zondaren zoekt, om ook hun dat nieuwe leven om niet te schenken. Wij moeten dit dan ook het allereerst aan kinderen bekend maken en te dien einde Zondagscholen oprigten. Dat dit de wil des Heeren is, behoeven wij niet te zeggen. En zie daar, de oprigting der Tielsche Zondagscholen.

Wij mogen ons op dit oogenblik verheugen 7 Zondagsscholen te zien opgericht met ruim 450 kinderen en oudere.

a. Kinder-zendings-vereeninging.

Deze mogt 2den Paaschdag haar 5de jaarfeest vieren. Uit

het verslag bleek, dat zij vooral het laatste jaar grootelijks was uitgebreid n. l. door het oprigten van 2 Zondagscholen, eene van kinderen van 4—8 jaren; de andere voor kinderen boven de 8 jaar, welke bestaat uit 150 leden. Deze Vereeniging stelt zich vooral ten doel: ten 1ste, bevordering der uitbreiding van de Zendingzaak, door het verzamelen en aftrekken van gelden aan de verschillende Zendings-vereenigingen, en ten 2de het Evangelie te brengen onder de kinderen.

b. Jongelieden-Vereeniging.

Deze vereeniging bestaat uit jongelieden, welke des Zondags-avonds vergaderen en hetzelfde ten doel heeft als de kinder-zending-vereeniging. Deze bestaat uit 40 leden.

c. Nog bestaat hier eene Zondagschool van ruim 80 kinderen, welke des Zondags bijeenkomen om uit Gods dierbaar Woord onderwezen te worden door mejufvrouw W., welke geenszins achterwege gebleven is om hun het Evangelie te brengen.

d. Ook de Heer Mackay heeft hier even buiten de stad eene Zondagschool van 70 kinderen, waar de Heer H. hen voorgaat in het verklaren der Heilige Schrift.

e. Jongelings-Vereeniging.

Deze bestaat slechts 3 maanden, en telt 7 leden; haar hoofddoel gaat uit om in deze plaats, onder hare arme mede-natuurgenooten het Evangelie tot zaligheid en des vredes

te brengen. En wij mogen ook zeggen dat de Heere ons niet heeft beschaamd doen uitkomen. Zij heeft twee Zondagscholen, eene op Zandwijk met 30 leden en eene in de Binnenmolensteeg met 80 leden, welke geregeld des Zondags uit Gods dierbaar Woord onderwezen worden, terwijl zij door de week aan hun huis worden opgezocht. De Heere, die tot in eeuwigheid dezelfde blijft, en Zijn Woord, dat niet faalt en niet ledig tot Hem zal wederkeeren, werkt mede. Daar deze menschen nu opgezocht worden, zoo zien wij duidelijk dat het Woord Gods niet de eerste plaats in hun huis, nog minder in hun hart heeft. Wij zijn ook in staat gesteld geworden eenige bijbeltjes uit te geven. Nu blijft deze vereeniging nog iets over en dat is namelijk, eenige Christelijke bibliotheek op te rigten, waar menschen, onverschillig welke, gratis boeken ter lezing kunnen bekomen. Tot dat einde verzoeken wij u vriendelijk ons hiermede behulpzaam te zijn, door het zenden van Bijbels, boeken of traktaten. De geringste geschenken zijn ons welkom en worden in dankbaarheid aangenomen. **Zie dan allen uwe boekenkasten** of lees-irigting eens na of er niets bij is voor uwe arme natuurgenooten, die er reikhalzend naar uitzien. De secretaris der vereeniging, de heer H. A. van Andel zal die, welke tot dit doel afgezonderd worden, volgaarne in ontvangst nemen.

En nu ten slotte, geachte lezers van dit veel gelezen Maandblad, wekken wij u op ons veel malen, biddende, voor den

troon van Gods genade te brengen, opdat wij standvastig blijven in het behandelen en bespreken van Gods onfeilbaar en waarachtig Woord.

De Heer storte Zijnen Heiligen Geest rijkelijk over u en ons nit, opdat wij in Hem leven en ons verblijden. Dit is onze bede.

TIEL, Julij 1862.

Namens het bestuur,

H. A. VAN ANDEL, Secretaris.

[De Redacteur van dit blad alsmede de Uitgever, stellen zich bereid om alle boeken in ontvangst te nemen, die hun tot dit doel worden toegesonden. Mogten er velen aan gehoor geven. De Redacteur zelf zal met een goed voorbeeld voorgaan.]

Eene Zondagschool te Goes. Gedurende mijn verblijf te Goes bezocht ik twee Zondagscholen aldaar, van welke ik er eene leidde, die ruim 40 kinderen telde. De andere werd gehouden in het lokaal van de bijzondere school, als ik mij niet bedrieg, opgericht door de gemeente van Ds. Buddingh. Bij het binnenkomen, zag ik in het ruime vertrek zes onderwijzers hier en daar in het lokaal verspreid, ieder met ongeveer drie of vier kinderen (een slechts had zeven leerlingen). Ieder kind had de Heilige Schrift voor zich en las daaruit bij beurten luide een vers. Ik hoorde niet dat er eene verklaring van het gelezene werd gegeven, maar wel deelde men mij mede, dat de kinderen op deze wijze twee uren met lezen doorbragten.

Buitenland.

Eene prediking onder de Kaffers. De heer F. Lion Cachet (zie Zendingsblad no. 6) schrijft van zijne reis in Zuid-Afrika onder anderen het volgende: „Een ander uitstapje maakte ik naar eene plaats genaamt **Sesego**. Het was ter gelegenheid van **de inwijding** eener nieuwe kerk. Zondag te voren **preekte** Ds. Calderwood daar in de Kaffertaal, en Dingsdag daarop reden wij derwaarts om dezelve openlijk en plegtig in te wijden. Het was een heerlijke morgen en nog vroeg, toen wij (omstreeks twintig personen, waaronder eenige juffrouwen) te paard van Lovedale vertrokken. Te Sesego aangekomen, vonden wij de kerk reeds opgevuld met hoorders. De preék was ongetwijfeld zeer stichtelijk, maar ik verstond er geen woord van. En toch was mij die zeer belangrijk. Ik herdacht hoe op deze plaats weinige jaren geleden niet dan goddelooze en blinde heidenen woonden; hoe eene oude Kaffervrouw hier de eerste kerk gebouwd had, namelijk eene Kafferhut; hoe die had moeten plaats maken voor een leemen gebouw, en hoe **nu die fraaie gemetselde kerk** daar stond, en meestal door Kaffers **gebouwd, als een teeken** van de vredesgedachten Gods over dit volk. Daar waren er verscheidene, die men het kon aanzien, dat zij iets van het Evangelie met het hart verstonden. Daar waren ook blinde heidenen, nog geheel dood in zonden en misdaden. Daar waren er ook die netjes gekleed waren; maar ook die, behalve een Europeschen

hoed of parasol, niets hoegenaamd aan-, op- of over zich hadden, dat naar kleederen geleek. Daar was ook het nog heidensch opperhoofd. De collecte bedroeg nagenoeg zes honderd gulden. Na afloop der godsdienstoefening hielden de leden der kerk aanspraken, waar ~~na~~ allen zich op echt Israëlietische wijze in het groene gras daar buiten nederzetterden, om den inhoud van een en negentig potten vleesch en milies (misschien eene soort van gierst?) te ledigen. Ook wij gebruikten eenige ververschingen en reden huiswaarts, dankbaar aan den Heer voor Zijne genade ons hier getoond, en sommigen onzer in het vooruitzigt, binnen kort nog een of twee door de Kaffers zelve gebouwde, in alle geval zelf bekostigde kerken, te mogen inwijden.

Duitschland. Op de groote missen (jaarmarkten) van Leipzig, Frankfort en elders, treft men niet zelden kooplieden aan, die niet meer gelijk vroeger hunne avonden in concerten en schouwburgen doorbrengen, maar na volbragt dagwerk bijeenkomen om het Woord Gods te lezen en bidstond te houden. Vooral zijn de bijeenkomsten op Zondagavonden druk bezocht. Wie zou dit twintig jaar geleden voorspeld hebben?

V R A A G.

Wie kan mij mededeelen waar en wanneer de eerste Zondagschool in Nederland is opgericht?

EENE HINDOE-MOEDER.

Het heidendom is zeer wreed. Niet alleen dat duizende arme Hindoes en andere afgodendienaars zich dagelijks martelen, om hierdoor volgens hun oordeel de goden te verzoenen, maar zelfs verbranden de moeders hare eigene kinderen of verminken en dooden ze. Zij verdrinken hare zuigelingen in den Ganges, werpen ze de krokodillen voor, of laten ze over ten prooi der miereu, die de arme kinderen bij levende lijve verslinden. Eenige moeders doen dit om hierdoor den een of anderen god te behagen, terwijl anderen hare kinderen om het leven brengen ten einde niet genoodzaakt te zijn hun den kost te geven. En deze zelfde moeders sparen het leven eener koe en achten het zelfs eene groote zonde zulk een dier te slaan! Ach, hoe is de menschelijke geest verduisterd en hoe bedorven is het hart geworden door de zonde!

Nevensgaande plaat stelt eene Hindoe-moeder voor, die haren zuigeling in den Ganges heeft geworpen. Men kan het haar aanzien, dat zij hare wreede daad niet dan in wanhoop bedreven heeft, want het is alsof haar moederlijk gevoel de overhand behaalt en zij op het punt staat toe te springen om het wichtje te redden. Doch zij zal het niet doen. De goddelooze priesters hebben het haar bevolen — en zij, de verloornde goden vreezende, laat haar kind verdrinken.

O, wat zijn mijne lezers gelukkig, die ouders hebben, welke

hen teederlijk beminnen en hen reeds vroegtijdig bekend maaken met dien Jezus, die gezegd heeft: „Laat de kinderen tot Mij komen en verhindert hen niet, want derzulken is het koningrijk Gods.”

Laat, Heere Jezus, toch Uw licht
 In 't Hindoeland haast schijnen,
 Waarvoor de magt der afgoôn zwicht,
 De gruwelen verdwijnen.

Wil Uwen vrede in 't wreed gemoed
 Der arme Hindoes brengen;
 Gij hebt toch ook voor hen Uw bloed
 Op 't kruishout willen plengen.

Stort Geestes gaven, Geestes troost
 Op hen in milde stroomen:
 Dan zullen zij gewis hun kroost
 Voortaan tot U doen komen.

WILLEM EN ZIJN GROOTVADER.

EENE VERTELLING DOOR CORNELIA.

(Vervolg en slot van bladz. 42.)

Eens dat Willem, wegens den regen niet in den tuin kon, zat hij op zijn klein kamertje, dat aan het vertrek van ziju

grootvader grensde. Hij was bezig met het doorsnuffelen der kast, waarin zijn goed geborgen lag. Daar vond hij, onder andere zaken, het Bijbeltje weder, dat hij als zeer klein kind reeds van zijnen vader gekregen had, en waarin zijne lieve moeder altijd, met inkt, al de teksten aangeteekend had, die hij voor zijn' vader van buiten had geleerd. Daar lag dat Bijbeltje nu ongebruikt.

„Kon ik er maar in lezen,” dacht Willem, de aangeteekende teksten makende; „doch dat kan ik niet. Nu zal ik Jezus vergeten. Wel soude mama dat ik dit niet doen moest, maar grootpapa leest nooit in den Bijbel, en spreekt nooit van Jezus. O! was ik maar weer bij mijne lieve mama! Doch zij is zoo verre weg.” Terwijl deze ernstige gedachten het kind bezig hielden — want niet waar? ook kinderen kunnen soms zeer ernstig nadenken — trad zijn grootvader binnen.

„Wat doet gij daar, mijn kleine man?” vroeg hij verwonderd, „zijt gij aan het lezen?”

„Neen, grootpa, want ik kan niet lezen.”

„En zoudt gij het wel willen leeren?”

„O ja, grootpapa.”

„Dat geloof ik wel mijn jongen. Dan zoudt gij heel wat moois kunnen leeren; o! ik heb zoo vele boeken met fraaije verhalen.”

„Maar toch niet mooier dan die van den Bijbel?”

„O ja, veel mooier, ten minste voor kinderen.”

„Doch papa zeide toch altijd dat er geen mooijer verhalen zijn dan die van den Bijbel, omdat het de Heere Jezus is, die daar zelf spreekt.”

„Nu, dit mag misschien voor groote menschen het geval zijn,” sprak de grootvader, „dit laat ik staan; doch wat zal een kind met den Bijbel?”

Willem zag verwonderd op, doch antwoordde niet. Nog nimmer had hij zóó hooren spreken.

„Kinderen zijn toch ook menschen, slechts kleine menschen,” daecht hij bij zich zelve. „Papa zeide dat Jezus voor allen gestorven is, dus ook voor kinderen, die moeten Hem dus ook kennen.”

Intusschen had zijn grootvader hem zijn Bijbeltje ontnomen om het te doorbladeren.

„Wat beteekenen al die streepjes?” vroeg hij.

„O! grootpa, dat zijn al de teksten die ik eens van buiten heb geleerd. Nu wilde ik ze weér eens op zoeken, doch daar ik niet lezen kan, kan ik ze niet terug vinden. Kijk, bij dit streepje, — welke tekst staat daar?”

„Meent gij dezen?” hervatte de oude heer, hier lees ik: „Die in den Zoon ge”

„Gelooft, heeft het eeuwige leven,” vervolgde Willem, den tekst ten einde toe opzeggende. Nu was dit dezelfde, die hij reeds, bij eene vroegere gelegenheid, aan zijn grootvader opgezegd had. Reeds destijds werd de oude heer door denzelven

getroffen, en bij deze tweede gelegenheid maakte hij niet minder indruk op hem. Doch om niets hier van te laten blijken, hervatte hij snel:

„Inderdaad, meent gij het, Willem, dat gij gaarne zoudt leeren lezen? Dan zal ik u halve dagen school laten gaan. Gij zijt nu haast zeven jaar, dus oud genoeg hiertoe.”

Dezen voorslag beviel Willem regt goed. Doch denkelijk, weten de meesten mijner lezers het wel, bij ondervinding, dat alles lang geen plezier bij schoolleven is. Hij was echter een leer gierig kind, en daar hij slechts bij halve dagen school ging, en den overigen tijd sleet bij grootvader, die uit goedheid eer geneigd was hem te bederven, zoo bleef zijn leven toch zeer aangenaam. Dit verhinderde niet dat hij soms, vooral des avonds, als hij stil in zijn bedje lag, eer hij insliep, dikwijls met verdriet aan zijne lieve ouders dacht, van wie hij zoo ver verwijderd was. Dan bad hij wel eens ernstig: „Lieve Jezus, zorg toch goed voor papa en mama en breng ze spoedig weder.”

Het bedroeft mij evenwel dat ik u moet mededeelen, dat naar mate Willem meer gemak in het lezen verkreeg, hij des te minder zijn Bijbeltje ter hand nam. Zie, zoo gaat het vaak, lieve kinderen, gelijk Jezus zelf gezegd heeft: „de vogelen des hemels kwamen en roofden het goede zaad weg.”

Op zekeren dag dat Willem uit de morgenschool wederkeerde, zag het er bij zijne te huiskomst geheel anders uit dan naar

gewoonte. Wel had zijn grootvader dien morgen, aan het ontbijt, over hoofdpijn geklaagd, doch weinig vermoedde de kleine jongen dat hij hem te bed zoude wedervinden, terwijl hij het dokterskoetsje voor de deur zag staan.

„Is grootpapa zeer ziek?” vroeg hij aan Betje, de oude keukenmeid, die mijnheer sedert jaren gediend en zeer lief had, en ook nu reeds met rood beschreide oogen op en neêr ging in de keuken.

„Ja, zeer ziek,” antwoordde Betje.

Het was een treurige en lange dag voor Willem. Grootvader te moeten missen, en geheel alléén in de ledige huiskamer te zitten — want de ziekekamer was voor hem gesloten, — dat was niet prettig. Daar ging Betje alléén in en uit, en zoo druk had zij het, met het bezorgen van het noodige, dat zij hem geheel vergat, zoodat hij niet anders dan ongaar eten kreeg en dit nog wel een uur voor den tijd. Dien avond bij het naar bed gaan, bad Willem voor zijn grootvader, hetgeen hij sedert lang niet gedaan had.

Val hem echter niet al te hard wegens dit verzuim, lieve lezer, maar bedenk gij, die welligt gedurig door anderen op uwen Zaligmaker gewezen wordt, dat Willem niemand bij zich had, die van Jezus tot hem sprak.

Het was den volgenden morgen nog zeer vroeg, zoodat Willem lang niet uitgeslapen was, toen Betje reeds in zijn kamertje verscheen.

„Sta gauw op, Willem,” riep zij het nog half sluimerende kind toe, „trek uwe kousen slechts aan, en ga met mij mede naar uw grootvader, want hij heeft reeds meermalen naar u gevraagd.”

„Hoe is grootpapa dan?” vroeg Willem, zich de oogen nog uitwrijvende.

„O, 't is bedroefd met hem gesteld; hij is zeer ziek, er vraagt nu naar niets anders dan naar u.”

„Grootpapa, hoe is het?” vroeg Willem, toen hij voor het bed stond.

„Ik ben hard ziek, kind, doch dat komt er nu niet zoo zeer op aan. Waar is Betje? O, Betje! gij moet ons een oogenblik alleen laten;” welke boodschap de goede dienstbode niet erg beviel, toch verliet zij het vertrek. „Willem ik verlaag naar uw Bijbeltje,” sprak zijn grootvader toen.

„Naar mijn Bijbeltje,” herhaalde het kind verwonderd.

„Ja, jongenlief,” sprak de kranke, „of zeg mij ten minste dien tekst nog eens op, dien ik reeds meer van u hoorde; daar verlang ik naar, want die beneemt mij alle rust.”

„Maar, grootpa, ik weet niet welken tekst u bedoelt; ik ken er verscheidene.”

„Dien tekst van gelooven en het eeuwige leven hebben,” antwoordde de grootvader.

„Begint hij dan,” vroeg het kind, „met: Die in den Zoon gelooft”

„O ja, die is het;” viel de zieke hem in de rede, „ga voort, zeg mij dien nog eens voor.”

Willem herhaalde hem geheel, en toen nog eens, en veel langzamer, op het uitdrukkelijk verzoek van zijn grootvader.

„Dus,” sprak de oude heer, „het geloof is al wat noodig is tot het verkrijgen van het eeuwige leven. Dat staat duidelijk in dien tekst te lezen.”

„Dat was ook hetgeen papa altijd zeide,” sprak Willem, geheel verbaasd dat zijn grootvader zoo anders sprak dan naar gewoonte.

Na zijn ontbijt ging Willem naar school. Des middags speelde hij in den tuin, in plaats van met zijn grootvader te wandelen, en zijn middagmaal bestond slechts uit een enkel schoteltje, dat Betje hem opdischte, en dat hij staande voor de keukentafel at. Het geheele huishouden liep door elkander. De goede Betje had rust noch daur, nu haar heer zoo ziek was, en Willem viel dien dag onbeschrijflijk lang.

Tegen dat hij naar bed moest, werd hij nogmaals bij zijn grootvader binnen geroepen, die hem weder eenige teksten opzeggen liet, en den volgende morgen had dit ook plaats. Toen Willem dien dag uit de school wederkwam, verblijdde Betje hem met de goede tijding dat zijn grootvader merklijk beter was — het dreigend levensgevaar scheen voorbij. Nogtans kon de oude heer in langen tijd het bed niet verlaten, daar viel niet aan te denken; en zoolang hij te bed lag, moest

Willem hem elken morgen en avond eenige teksten voorzeggen. Nimmer was het zijn' grootvader te veel dezelve over en over te hooren.

De eerste keer nu, dat de oude heer weêr in zijn leuningstoel opzat, sprak hij tot zijn kleinzoontje: „Nu moet gij mij uw Bijbeltje eens halen, vriendjelijf, want nu wil ik zelf de teksten eens nalezen, die gij mij tot dus verre hebt voorgezegd.”

Zoo gezegd zoo gedaan, en van vreugde springende, keerde Willem met het boekje weder. Van dien dag af leerde zijn grootvader Gods Woord beminnen. Hij noemde het niet langer een onbegrijpelijk boek, dat ongeschikt was voor kinderen, en zelfs eens dat hij er langer dan anders mede bezig geweest was, zeide hij bij het sluiten van het boek:

„Lieve Willem, gij hebt gelijk; de schoonste verhalen zijn die uit Gods Woord. Nu is er geen ander onder al mijne boeken, dat ik niet honderd maal veil heb voor den Bijbel. Haast u mijn jongen, opdat gij er vlieg in moogt leeren lezen.”

Eenmaal het genot en de noodzakelijkheid van het Bijbel-lezen ingezien hebbende, zette de oude heer zich voortaan niet eer weêr aan het ontbijt, dan nadat hij een hoofdstuk met zijn kleinzoontje gelezen had, en geen van beiden viel dit lezen te lang of te vervelend.

Inmiddels kwamen er nu en dan berigten uit de Oost; nu eens gunstiger, dan weér minder gunstige tijdingen; doch in elken brief kwamen Willems ouders daarop neder, dat de scheiding van hun oudste kind hen op den duur steeds harder viel.

De bezigheden echter welke Willems vader, ver van zijnen geboortegrond, te verrigten had, liepen gelukkig ras ten einde. Elken dag was er meer waarschijnlijkheid op zijne spoedige wederkomst, en hij zou zijne terugreis de minst mogelijke vertraging doen ondergaan, daar de gezondheid van Willems lieve moeder, veel geleden had, wegens de groote hitte dier verafgelegene streek.

Op zekeren morgen, dat grootvader en kleinzoon aan het ontbijt gezeten waren, bragt Betje een brief binnen. „O! grootpapa,” riep Willem uit, „die brief is van papa!” En al te langzaam naar den zin van den knaap was de oude heer in het ontvrouwen van het kostbare vel. „Dit zijn goede tijdingen! niet anders dan goede tijdingen, lieve Willem,” sprak de grootvader. „Uw geduld zal niet lang meer op de proef worden gesteld. Als de wind gunstig blijft, dan kunt gij uwe ouders spoedig wederzien.”

Gelukkige Willem! Hoe blijde was hij dien dag en al de volgende. Bij het opstaan en bij het naar bed gaan, was het voortaan zijn eerste en zijn laatste werk, om naar den windwijzer van den kerktoren te zien, en bleef de wind gunstig, dan rees zijne blijde verwachting.

„Grootvader, zeg toch wanneer u het eenigzins veronderstelt dat zij komen kunnen,” was eene vaak herhaalde vraag.

Eindelijk, en nog onverwachts, brak de dag van het weêrzien aan. Willem was door zijnen grootvader op eene boodschap uitgezonden. Zich van deze gekwetten hebbende, keerde hij huiswaarts, toen hij, geheel aan het begin der straat zijnde, van verre een rijtuig voor zijns grootvaders deur zag. „Een rijtuig,” sprak hij half luid tot zich zelve, „met koffers er op!” — en de kleine jongen zette het aan het loopen.

Geheel buiten adem bereikte hij het huis. Hij had zich niet vergist! — Daar waren zij: vader, moeder, zusje en broêrtje, die hem allen om beurte in de armen gesloten hielden.

Hoe veranderd kwamen zij Willem voor. De laatsten vooral zou hij nimmer herkend hebben. Dat was een dag van louter vreemde! Willem wenschte wel, en hij was de eenige niet die het wenschte, dat zij altijd aldus te zamen hadden kunnen blijven. Doch dit ging niet; zijne ouders moesten naar eene eigene woning trekken, en grootvader alleen laten voor wien het dubbel stil worden zou, daar hij zijn kleinzoontje ook zou moeten missen, want Willems plaats was voortaan weêr aan de zijde zijner ouders.

„Lieve grootpapa,” sprak het kind eens, zeer ter neêrgedrukt door het naderend afscheid, „wat vind ik het treurig dat u zoo alleen blijft.”

„Ja, mijn jongen, aangenaam is het niet,” antwoordde de

oude heer, „ doch ik ben er den Heere dankbaar voor, dat ik tot mijnen troost geleerd heb, dat dezulken zich nimmer alleen bevinden die den Heer liefhebben. Lieve Willem, dien troost heb ik uit uw Bijbeltje geput; daarom moogt gij bij uw vertrek alles medenemen behalve dit boekje, dat mij lief geworden is. Het zal mij altijd aan u doen denken.”

„ O! lieve grootpapa, hoe blijde ben ik dat ik het u geven kan!” riep het kind. „ Als ik weér eens wat geld opgespaard heb, zal ik later wel een ander Bijbeltje voor mij zelven koopen.”

„ Daar behoeft gij niet op te wachten,” sprak de grootvader, de beurs uit den zak halende, „ daar hebt gij al wat noodig is, om u een Bijbeltje te koopen, zoo mooi als gij verlangen kunt; ga er nu maar met uwen vader op uit.”

Een zwart marokkijnen boekje met een zilver slot was de keuze van Willem.

„ Grootvader! zie eens naar mijn Nieuwe Testament,” riep hij tehuiskomende en verheugd toespringende op den ouden heer, die, van kinderen en kleinkinderen omringd, in zijnen leuningstoel gezeten was. Hij nam het nieuwe Bijbeltje van zijn kleinzootje ter hand, en het naauwkeurig bezien hebbende, sprak hij:

„ Ik vind dat gij eene regt goede keus gehad hebt, lieve Willem; doch nu komt het er op aan, dit boekje te gebruiken; lees er veel in, nog meer dan ik in uw oude Bijbeltje

hoop te lezen. Doch gij moet het bewijs leveren, dat gij ook in dit nieuwe boek makkelijk den weg weet te vinden. Zoek mij daarom eens vlug den tekst op, dien ik het eerst van u vernomen heb, en die mij nu zoo lief is."

Zonder aarzelen sloeg Willem Joh. 8 : 36 op. „Zie, hier is hij, grootpapa;" sprak hij, de plaats gevonden hebbende.

Den volgenden dag was die des afscheids. Het verlaten van grootpapa, van Betje, van het huis, ja alles kostte Willem moeite, al was het ook, dat hij met zijne ouders medereisde. „Niet waar, moeder," vroeg hij aan zijne mama, „grootpapa zal ons toch wel eens gaauw komen zien?"

Zijn grootvader zelf beantwoordde deze vraag, want het laatste woord dat hij zijnen kinderen toeriep was: „Verwonder er u niet over, indien ik u zeer gaauw eens achterna kom reizen."

Hierop keerde hij in zijne woonkamer weder. Niemand wachtte er hem meer op: Willems plaats was ledig — alléén in zijn leuningstoel, — dáár lag de Bijbel van zijn kleinzontje.

„Mijn God, U dank ik er voor," stamelde de grijsaard, „dat dit boek mij zoo lief is geworden. Dit is de beste pleister op de wond."

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Parijs. Het volgende zal voor onze Zondagschoolonderwijzers van nut kunnen zijn. De Zondagschoolonderwijzers te

Parijs deelen van tijd tot tijd kleine prijsjes uit aan zulke leerlingen, die goede schriftelijke antwoorden op bijbelsche vragen gegeven hebben. Bij die gelegenheid worden er kleine briefjes door de onderwijzers aan de kinderen geschreven en uitge-reikt. Wij deelen hieronder eenige van die kleine briefjes mede.

„Lieve Elisabeth,

Gij wilt gaarne weten of een christen, zonder God te be-droeven, den schouwburg mag bezoeken. Voor een kind Gods is het antwoord op deze vraag niet moeilijk. Een christen wil slechts daar heen gaan, waar de zegen des Heeren hem vergezelt; waar hij over zijnen Zaligmaker kan spreken tot al-len die hem omringen; waar hij niet in verzoeking komt, om over de zonde te lagchen, en waar hij het bijzijn van Jezus kan genieten. Hij wil niets doen zonder hij er bij bidden of danken kan.

Zie, mijn kind, dit vindt in den schoowburg geene plaats, en om deze reden kan een kind Gods niet derwaarts gaan.

Jezus wil ons hart en onzen lust, omdat Hij alleen ons ge-lukkig kan maken. Daarom heeft Hij gezegd: „Hebt de we-reld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem.“

Indien de liefde Gods in uw hart is uitgestort door Zijnen Heiligen Geest, zult gij nooit in verlegenheid komen te weten waar gij moet heengaan, wat gij moet lezen, en met wien gij moet verkeeren“

„Lieve George,

Ik hoop dat gij tot de besliste keuze gekomen zijt om een David te worden, een overwinnaar, en dat gij u wapent met hetzelfde geloof als hij en met hetzelfde wapen dat God ons geeft, namelijk Zijn Woord.

God geve, mijn lieve jongen, dat, als gij in Hem uwe kracht gezocht hebt en tot eene waarachtige bekeering gekomen zijt, gij dan uit al de strikken en aanslagen des boozen zult ontkomen, meer dan overwinnaar door Hem, die ons lief heeft gehad, Jezus Christus.....”

(Werk vervolgd.)

Binnenland.

Steeg. Deelden wij u verleden jaar het blijde bericht mede dat er te Rheden, — op een uur afstands gelegen, — eene Zondagschool geopend is, — tot onze vreugde kunnen wij u thans melden dat de Heer onze pogingen en de harten der menschen geneigd heeft, om ook aan deze plaats, waar christelijk onderwijs zoo zeer noodig is, des Zondags de kinderen rondom Gods Woord te vergaderen. De eerste maal dat wij deze Zondagschool, — ten huize van eenen bakker — openden, waren er 20 kinderen bijeen. Thans is dit getal tot 42 opgeklimmen.

Mogt de Heer dit zwakke plantje versterken en zegenen.

SAUL DOOR SAMUEL GEZALFD.

Toen nam Samuel een oliekruiik en goot ze uit op zijn hoofd, en kuste hem en zeide: Is het niet alzoo, dat de Heer u tot eenen voorganger over Zijn erfdeel gezalfd heeft?

1 Sam. X vs. 1.

De Israëlieten waren van de eene zonde in de andere vervallen. Daarom liet de Heer het toe dat de Filistijnen en al de Kananitische volkeren hen op allerlei wijze belaagden, zoo zelfs dat hunne rigteren niet meer in staat waren hen tegen deze geduchte vijanden te beschermen. In dien tijd riep het volk tot hunnen rigter Samuel: „geef ons eenen koning.” De Heer zeide tot hem: „hoor naar de stem des volks. Zij hebben u niet verworpen, maar zij hebben Mij verworpen.” 1 Sam. 8 : 6, 7.

Het volk begeerde dus eenen koning en vergat de vriendelijke en genadige leiding zijns Gods, die hun koning wilde zijn en menigvaldige bewijzen gegeven had, dat Hij inderdaad hun koning geweest was en hen uit vele ongemakheden geholpen had. O, hoe ondankbaar was Israël, en goddeloos ook, door het bij den mensch te zoeken wat men alleen bij den Heer vinden kan.

Doe gij zoo niet, mijn kind. Als gij gezondigd hebt en de zonde u in nood en ellende gebragt heeft, — ga dan niet om troost of uitredding tot eenen mensch, maar buig uwe knieën voor den Heer, belijd schuld, — en Hij, die nooit doet met

ons naar onze zonden, zal u alles vergeven en u verlossen uit allen nood.

De Heer hoorde het geroep des volks, en menschelijker wijze gesproken, moet het Hem zeer **gesmart hebben**, vooreerst wijl Israël Hem verwierp en vooral, **omdat Hij wist dat de koningen nog meer jammer over Israël brengen zouden**. Des Heeren oog **ziet verder** dan de mensch, die slechts aanziet **wat voor oogen is**. Helaas, de begeerte van Israël was tot zijn eigen bederf, gelijk dit de Heer zelf zegt.

In weerwil van dit alles blijft Israël bij zijne begeerte volharden en — de Heer doet naar den wil des volks. Samuel ontvangt bevel eenen man tot koning over Israël te zalven. Deze man heet Saul en bezit groote bekwaamheden: hij is dapper, edelmoedig, heeft veel ijver om de vijanden des volks te verslaan, is een krachtig en schoon gevormd man, — dat alles bezit hij — en toch bij al deze goede hoedanigheden mist hij de beste, namelijk te wandelen naar den wil en weg des Heeren in ootmoed des harten.

Samuël **zalft Saul, overgiet zijn hoofd met de gewijde olie** en kuste hem. **Aldus werd hij koning en straks als zoodanig door het volk gehuldigd, waarbij groote feesten gevierd werden.** 1 Sam. 11 : 15.

Doch Saul diende niet den Heer. Hij was onverschillig voor de dienst van God, en naar niets streefde hij meer dan naar roem in den strijd. En toen deze hem niet meer te beurt viel, werd

hij hoe langer hoe wreveliger en eindelijk zoo goddeloos dat de Heer hem doodde en het koninkrijk aan David gaf. 1 Kon. 10 vers 14.

Ook wij hebben eenen koning, die over ons land regeert. Mijn kind, bid den Heer voor dien koning, opdat wij een gerust leven mogen leiden, en hij zelf een nederig en godvreezend hart ontvange waarin de Heilige Geest woont.

DE MUSCHJES.

Er zaten eens twee muschjes,
 Digt bij malkaâr op 't dak;
 Zij waren beiden treurig
 En niets op hun gemak.

Zij sjilpten en zij piepten,
 Als klaagden zij hun nood;
 Zij doken in hun véren,
 Maar hielden 't bekje bloot.

En weet gij wat hun deerde,
 En waartoe dat geklaag?
 Zij hadden beiden honger
 En eene leêge maag.

Maar hongerige musschen
 Zijn ook door God gekend;
 Geen schepsel wordt vergeten,
 Dat zich tot Hem slechts wendt.

Want nauwlijks klonk hun jammer
 Tot boven zon en maan...
 Of ziet, daar kwam de hulpe
 Als van den hemel aan.

Hun ouders bragten voedsel,
 Wat rupsen, vliegen, brood;
 Zij aten en zij smulden,
 En — weg was alle nood.

O, zorgt de Hemelvader
 Voor muschjes zoo, mijn kind, —
 Hoe meer nog zal Hij geven,
 Die Hem in Jezus mint.

EEN ANTWOORD OP EENE VRAAG.

De Redacteur van Gerdes' Maandblad ontving dezer dagen eenen brief van Dr. Capadose, waaruit hij het volgende overneemt:

„In het Nummer 3 van uw Maandblad vraagt gij op pagina 48:

Wie kan mij mededeelen waar en wanneer de eerste Zondagschool in Nederland is opgericht?

Ik geloof dat ik die vraag kan beantwoorden, daar ik zelf, zooveel mij bekend is, de eerste ben geweest die in ons Vaderland het voorregt gehad heb, die zich sedert zoo zeer uitgebreid hebbende en met zegen Gods voor vele kinderens voortgezette werkzaamheid der christelijke liefde, bij ons in te voeren. De oprigting was niet eigenwillig, maar in den weg des Heeren was de aanleiding daartoe zeer eenvoudig en de uitbreiding en ontwikkeling ongezoekt, maar als uit een mostaardzaadje wasdom verkrijgende. Een jongske namelijk van 9 à 10 jaren deed 's morgens boodschappen bij mij aan huis, elken dag, behalven de Zondag. Ik vroeg hem wat hij Zondags deed? Ja, hij ging van tijd tot tijd ter kerk, maar het ventje verstond er niets van, hij was ook nog zeer onkundig. „En wat doet gij het overige van den dag?” — „Ja, mijnheer, als 't mooi weêr is, ga ik wat wandelen.” — „Goed, maar men kan niet den geheelen dag wandelen — wat doet gij meer?” Nu bloosde hij en zeide: „ik slaap ook een goed deel van den dag,” was zijn antwoord. „Maar, lieve jongen, gij weet toch wel dat in den Bijbel staat: Gedenkt den Sabbatdag dat gij dien heiligt. — Meent gij nu dat uw slapen daar aan beantwoordt? Kom liever Zondag tegen

één uur bij mij, dan zal ik met u wat in den Bijbel lezen, wilt gij wel?" — „O! als u blijft, mijnheer!"

Hij kwam — de volgende week bragt hij zijn zusje mede met 't verzoek of zij er bij mogt wezen; een veertien dagen daarna bragt hij twee buurkennisjes mede, en eene moeder vergezelde die met vriendelijk verzoek ook hare kinderen te mogen zenden en zie, zoo zag ik in minder dan zes weken allengskens, en als in geometrische progressie toenemende, het Zondagschooltje met een 30 à 40 kinderkens opgewassen. Dit gebeurde tusschen 1836—37; ik mogt zelfs later een paar kinders opnemen waarvan de ouders onder mijne eerste kweekelingen behoord hadden, tot dat ik nu anderhalf jaar geleden daarmede ben opgehouden. Na het eerste tiental jaren heeft mijne lieve dochter de kleinsten rondom zich vereenigd en een Zondagschooltje, hetwelk na haar huwelijk door mijne lieve vrouw is overgenomen, en is nu zeer uitgebreid. Met werkzaam ijver mag zij daarmede steeds voortgaan elken Zondag.

Heb ik in die jaren onaangenaame gewaarwordingen en teleurstellingen, ook in dit vak van christelijken arbeid soms mogen ondervinden, zwijgen mag ik niet, noch van de groote vreugde die daarbij mogt gesmaakt worden, noch van den kennelijken zegen, dien God genadig op deze Hem welbehagelijke poging heeft willen schenken om Zijn liefderijk gebod te gehoorzamen: Laat de kinderkens tot Mij komen.

Reeds in 't jaar 1837 heb ik een opstel in de Nederl. Stemmen geplaatst, die niet apart verkrijgbaar is, maar waarvan ik een enkel exemplaar bezit, dat ik u gaarne bij deze aanbied, met mijn verlot om en met dezen brief en met mijn uitvoerig artikel, dat welligt door u apart kan worden uitgegeven (*), te doen wat gij goed vindt en mij voorts te gelooven als ik u van mijne christelijke liefde de verzekering geef.

's Hage, den 17 Sept. 1862.

DR. CAPADOSE."

MEDEDEELINGEN OMTRENT DE BAZAR.

GEHOUDEN DOOR DE ROTTERDAMSCH E KINDER-ZENDING-VEREENIGING, OP DONDERDAG EN VRIJDAG DEN 29 EN 30 MEI 1862.

(Zie afst. 1, bladz. 114)

Wij denken dat wel de vraag in het hart en op de lippen zijn zal van vele vrienden en vriendinnetjes: Hoe is het toch wel afgelopen met die bazar of dien winkel van kinderhandwerken te Rotterdam; zou daar nog iets van gebeurd zijn? Wij kunnen u met een regt blijmoedig hart daarop antwoorden:

(*) Ik heb dit artikel, — ten minste als ik de bedoeling van Dr. C. goed begrijp, — reeds in den vorigen Jaargang onder een anderen vorm medegedeeld. Zie Jaarg. I, Bladz. 8. „De oorsprong der Zondagscholen in Engeland.”

Red.

Wel zeker! En er is niet alleen iets, maar zelfs veel van gekomen. Wij willen u evenwel eerlijk en oprecht bekennen; dat toen wij er een begin mede zouden gaan maken, wij toen ook waleens dachten: hoe zal dat nog gebeuren? En ziet! Zoo als onze trouwe Heer en Heiland altijd doet, zoo is het ook met onzen winkel gegaan. Waarlijk, de uitkomst heeft onze stoutste verwachting ver overtroffen; boven bidden en denken is aan ons geschied, zoodat wij er verbaasd van stonden. Wij willen u dan ook eens precies vertellen, hoe goed het ons gegaan is. Onder de vele moeilijkheden die er voorkwamen, behoorde ook het vinden van eene geschikte plaats voor onzen winkel. Maar ziet, dit heeft de Heer ook zoo liefelijk bestuurd, want daar werd ons van eenen lieven vriend en broeder, een huis, dat nog onbewoond was, aan de Leuvehaven aangeboden, en in dat huis was eene groote zaal, juist voor ons doel geschikt.

Toen nu de hemelvaartsdag begon te naderen, gingen wij druk aan 't werk om onzen winkel op te bieren en van alle zijden stroomden ons de goederen toe. Het was alsof de kinderen hadden voorgenomen ons eens recht te verrassen. Wij willen dan, met u, in onze verbeelding, de bazar nog eens gaan bezien. Toen de klok 12 uren geslagen had werden de deuren geopend, en al spoedig was onze zaal gevuld met onze lieve vriendjes en vriendinnetjes. Wij zongen eerst het schoone lied:

O hoe heerlijk, hoe begeerlijk,
Is de dienst van Jezus niet.

en daarna „de Negerknaap.” Toen konden de oogen niet langer nalaten te zien en te bewonderen, al die schoone zaken, die daar te koop lagen, en dan die prachtig versierde zaal. Want gij moet weten, zij was met vlaggen en bloemen versierd, en aan het einde stond op wit doek geschilderd: „Bazar der Rotterdamsche kinder-zending-vereeniging. — „Uit den mond der kinderen en zuigelingen hebt Gij U lof bereid.” Verder was de zaal geheel behangen met zendingskaarten, en waren er vijf tafels gevuld met allerlei fraaije voorwerpen. Aan de eene en andere zijde hingen de bekroonde teekenlappen en zendingskaarten ten toon; door zes onzer vriendjes en vriendinnetjes zijn de prijzen behaald, bestaande in regt mooie prentenboeken. Maar nu moeten wij nog eens wat naderbij gaan kijken, en dan ziet ge daar liggen een paar kousen, keurig mooi gebreid. Dit is een geschenk van een lief meisje, die zoo goed die kousen zelfs had kunnen gebruiken, maar die uit liefde gedrongen ook iets had willen geven. Op eene andere plaats ziet gij een lief Oostersch huisje, geschenk van een klein vriendje met het bijschrift:

Ik heb ook zelfs mijn speelgoed veil;
Moog' 't strekken tot der heidenen heil!

Zien wij nu weder iets verder, dan liggen daar eenige slaapmutsen. Het zijn arme kinderen die deze hebben gebreid; geld voor katoen hadden zij niet, en toch wilden zij zoo gaarne ook iets doen. Toen heeft een vriend hun het katoen geschonken. Maar wilden wij nu zoo voortgaan en u de geschiedenissen verhalen, die aan al deze geschenken verbonden zijn, dan zouden wij wel een dik boek kunnen volschrijven, maar dit verheugt ons toch het meest dat wij goed vertrouwen hebben, dat menig kinderwerk staat aangeteekend, in dat betere denkboek, waar ook de „bekers koud water” in vermeld staan, die gegeven zijn om des Heeren wil.

Nu wilden wij u toch nog verhalen, dat wij het in onze bazar zoo buitengemeen druk gehad hebben. Het was waarlijk een lust om het te zien, want ieder wenschte toch zoo gaarne iets te koopen, en toen wij op den tweeden dag onze bazar sloten, en de ontvangst telden, bleef er na aftrek van alle onkosten drie honderd vijftig gulden over. Wat dunkt u, mijne vrienden, heeft de Heer ons niet regt verblijd? Maar wilt gij nu nog eens weten, waarom wij u dat alles verhaald hebben? Wel, dit deden wij nergens anders om, dan met het doel, dat gij toch ook eens zoudt gaan bidden en werken voor zoo vele arme heidenen, die nog niet weten dat ook voor hen een Heiland en Zaligmaker leeft. Wij zijn er wel zeker van, wanneer er bij velen onzer vriendjes de vraag eens gedaan werd: „Wat kunnen wij toch wel doen?” dat er zeer zeker

een goed antwoord op volgen zou. Nu heeft de Rotterdamsche „Kinderzending-Vereeniging” weder een nieuw plan, namelijk: Er zijn op het eiland Java zoo vele ongelukkige kinderen, die geen vader en moeder en ook geen helper hebben. Nu hebben wij verzocht aan de zendelingen Albers en van der Linden, die onlangs vertrokken zijn, om twee zulke ongelukkige heidenkinderen in hun huis te nemen en hen van alles te verzorgen, maar hen vooral toch vroeg tot den Heer Jezus te leiden, die ook de kinderen zoo lief heeft. Maar nu vraagt gij wellicht: „Wie zal dat betalen?” En dat wil ik u nu eens vertellen. Niemand anders dan de Rotterdamsche Kinderzending-vereeniging, onder voorwaarde dat die kinderen zullen heeten „Rotterdam” en verder zal het jongentje den naam dragen van dien onzer vriendjes, die het meeste zorgt voor dat arme heidenkind, hetzij dan Jan, Dirk of Karel, en even zoo met het meisje, wie weet of haar naam niet Maria Rotterdam zijn zal. Gelukkig hebben wij reeds een hemd voor het meisje ontvangen, waarop den naam Rotterdam zeer netjes geteekend staat, en nog ontvingen wij reeds vijf en twintig cents. Wij hebben dus regt goeden moed, dat deze onze wensch door ons zal verkregen worden. Nu zou het ons regt verblijden, wanneer er spoedig vele arme heiden-weeskinderen waren, die den naam ontvingen van Amsterdam, Doetinchem, Alkmaar, Ermelo, enz. enz. Laat ons daarom mijne lieve vrienden toch vurig tot onzen Heiland bidden.

En nu voor ditmaal nemen wij een hartelijk afscheid van u. Hetgeen wij u nog even wilden herinneren, zoekt dat eens op in uwten Bijbel, Spreuken 8, vs. 17.

Namens het Bestuur der **Rotterdamsche
Kinder-Zending-Vereeniging,**

L. I. LUKS.

Spreuken IV, vers 23.

Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Madras. De inlandsche zendingsleeraar, Venkatarimak arbeidt in Nellore, op honderd Engelsche mijlen van Madras. Hier predikt hij het Evangelie aan de inboorlingen in de volkstaal en werkt met grooten zegen op de scholen. Eene groote menigte volks vergezelt hem steeds op zijne reizen, verlangende naar de boodschap des heils. De stad Nellore telt twintig duizend inwoners, wier kinderen de Zondagschool bezoeken, ter-

wij de ouders der twintig dorpen, welke Nellore omgeven, zelyen hunne kleinen des Zondags tot den zendeling brengen.

Voorwaar een groot werk des Heeren!

Londen. Bij gelegenheid dat in deze stad de wereldtentoonstelling gehouden wordt, zullen verschillende voorstanders en onderwijzers der Zondagschool over de gansche aarde verspreid, hier vergaderen om te spreken en met elkander te bidden. Wij hebben een uitvoerig programma dier bijeenkomst voor ons liggen en het heeft ons leed gedaan dat verschillende omstandigheden ons belet hebben, daaraan deel te nemen. De eerste zamenkomst heeft plaats gehad op 31. Augustus i. l. en de laatste zal plaats vinden Donderdag 4 September. Verschillende sprekers, zelfs uit Amerika en Australië, zullen den toestand en de toekomst der Zondagscholen schetsen, terwijl er belangrijke voorslagen zullen gedaan worden tot betere behartiging van het Bijbelsch onderwijs.

Zij, die belang stellen in het bezoeken der Londensche Zondagscholen, kunnen zich melden 56, Old Bailey te Londen, waar zij alle mogelijke inlichtingen zullen verkrijgen.

Binnenland.

Leeuwarden. Wij ontvingen van broeder F. J. van Meerloo uit Leeuwarden het volgende berigt:

Er heeft sedert geruimen tijd op het gebied der Zondagscholen in Leeuwarden geene verandering plaats gevonden. En dat wel omdat de wereld in Leeuwarden gebleven is op denzelfden voet, en de kinderen Gods, ten onzent, blijven voortgaan eene scherpe lijn met de wereld te trekken. De kinderen, aan onze leiding toevertrouwd, zijn meestal van ouders, die min of meer uit den toestand van ligtzinnigheid ontwaakt zijn, en de noodzakelijkheid beseffen, dat hunne kinderen reeds vroegtijdig met het heil in Jezus Christus bekend gemaakt worden, terwijl het nog immer moeilijk blijft, de ligtzinnigen, wereldschgezinden en eenzijdig oordeelenden op te wekken hunne kinderen op onze scholen te zenden. Doch wij hebben goeden moed, en hopen dat nog eens alle ouders de noodzakelijkheid, dat de kinderen reeds jong met den naam van Jezus bekend gemaakt worden, zullen erkennen en onze lokalen te klein zullen zijn, om alle kinderen te bevatten.

UEd. zal bemerken, dat het gezamenlijk getal der kinderen kleiner is dan dat der vroegere opgave, doch de reden hiervan is, dat daarbij de kinderen van de breischolen zijn opgegeven.

Het getal onzer scholen beslaat nog altijd het cijfer 8, die gezamenlijk waargenomen worden door 6 onderwijzers. Voor de meisjesschool bezitten wij geene onderwijzeres.

De scholen zijn de volgende:

Eene op de Vijverbuurt met 50 kinderen

Eene op het Vliet	met 95 kinderen.
" " den Keizersgracht	" 15 "
" " de Oldegalleen	" 40 "
" " de Torenstraat	" 40 "
" " den Groeneweg	" 40 "
	(meisjesschool.)
" " den Groeneweg	" 15 "
	(morgen-jongensschool.)
" " den Groeneweg	" 15 "
	(namiddag-jongensschool.)

Dit geeft te samen een aantal van 240 kinderen. Klein naar het getal inwoners, groot, naar de behoefte die hier heerscht, gerekend.

Verders kunnen wij berichten, dat de Bidscholen door 80 meisjes bezocht worden, hetwelk belangrijk is, in aanmerking nemende dat ook door andere vereenigingen Bidscholen zijn opgericht."

CORRESPONDENTIE.

De rijmen van G. H. G. behooren nergens — en het allerminst in dit Maandblad te huis. Dit als antwoord op een hartstogtelijk verzoek.

DE OUDE TUINMAN.

Het was Zaterdagmiddag. Er is geen jongen of meisje, die niet van den Zaterdagmiddag houdt, want dan is er geen school, en zij kunnen spelen of wandelen, naar gelang het uitkomt. De een gaat naar buiten en laat zijn vlieger op; de

ander krijgt zijne tolln of knickers voor den dag, terwijl de meisjes naar het springtouw of de bikkels rondzien. Menig kind echter denkt aan den dag van morgen en gebruikt den vrijen tijd om de lessen der Zondagschool na te zien en de teksten of psalmen te leeren, welke de volgende dag opgezegd moeten worden.

Geen dezer dingen deed echter de knaap, dien gy op het plaatje ziet. Hij was de enige zoon van eenen rijken predikant, en bereidde zich te huis bij zijnen vader voor tot de studie aan de hoogeschool, verwantte hij later hoopte heere te gaan, om bekwaam gemaakt te worden tot de verkondiging van het Evangelie. Hij was een zeer vlijtige knaap en had van den Heer een regt kostelijk geschenk ontvangen, namelijk een vroom en godvreezend gemoed, vol lust in de dingen des Heeren en ijverig in alle goede werken.

Op dien Zaturdagmiddag evenwel had hij vrij af. Hij had den ganschen dag trouw gearbeid, en terwijl zijn vader nog op de studeerkamer bleef, besloot hij eens den grooten tuin, welke achter het huis was, op en neder te wandelen, om te zien of hij den ouden Govert, den tuinman, ook hier en daar een handje kon helpen. Nadat hij reeds eenige paden had afge-loopen, trof hij den ouden tuinman bij de broeikas aan, bezig zijnde met harken. Dit was zoo wat altijd Goverts laatste werk des Zaturdags, en daar onze knaap hem hierin niet helpen kon, nam hij deze gelegenheid te baat om een weinig met hem te praten.

„Zeg mij eens, Govert,” zeide hij, terwijl hij tegen de broeikas leunde, „ik zie u elken Zondag trouw met uwe kinderen naar de kerk gaan, en zoo dikwijls als ik met vader uw huisje voorbij kom, hoor ik u uit den Bijbel voorlezen of met de uwen een psalm zingen. Hebt gij dat al uw leven reeds gedaan?”

„O, volstrekt niet, jongeheer,” zeide Govert, die zijn pet van het hoofd nam en zich het zweet afwischte, dat hem wegens de warmte langs voorhoofd en wangen druppelde, „o, volstrekt niet, vroeger was ik een zeer goddeloos man en een hater van alle waarheid, maar de Heer is mij regt barmhartig geweest en heeft zich over mij, arm zondaar, grootelijks ontfermd, zoodat ik Hem nu liefheb.”

„En hoe is dat gekomen, Govert?” vroeg de knaap. „Kunt gij mij dat niet vertellen?”

„Wel zeker, jongeheer,” zeide de oude tuinman, „heel gaarne. Ik ben toch reeds bijna gereed met mijn werk, en op mijne jaren moet men tusschenbeide ook eens rusten om tot adem te komen. Luister dan, ik zal u verhalen welke groote dingen de Heer aan mij gedaan heeft.”

Govert zette zijne hark neder, wischte zich nogmaals het zweet af en vertelde het volgende:

„Gelijk ik u reeds gezegd heb, was ik vroeger een zeer goddeloos man en een hater van alle waarheid. Ik ging naar kerk noch kluis, en zat liever bij degenen, die dronkenmansliedjes

zongen dan die psalmen aanheven. Mijn vrome vader, die nu reeds vele jaren op het kerkhof rust, had mij dikwijls met tranen in de oogen vermaand om toch het goddelooze leven vaarwel te zeggen, maar ik wilde daarvan niets weten en zeide: „als ik oud ben en niet meer voort kan, dan zal ik vroom worden.” Ik zelf was reeds getrouwd en had eene vrouw met twee kinderen, maar daar ik hun zulk een slecht voorbeeld gaf, ging het met mijn huwelijk niet beter. Ja, wij hadden niet eens eene Bijbel in huis. De vorige predikant bemoeide zich niet veel met ons, maar toen uw vader hier op ~~het~~ dorp kwam, kreeg ik nog al last van hem, zoo als ik het noemde. Er ging geene week voorbij of hij bezocht ons; sprak^r zeer vriendelijk en wist mij eindelijk over te halen dat ik een Bijbel kocht. Doch ik las er niet in en ging ook niet naar de kerk; ja, zelfs des Zondags arbeidde ik het hardst in den tuin, velde boomen of kloofde hout voor den winter.”

Op zekeren Zaterdag middag komt uw vader weder bij mij en verzoekt mij dringend toch met mijne vrouw naar de kerk te gaan en vooral getrouw in de Schrift te lezen. Hij wees mij op mijne zonden en zeide dat het er treurig met mij zou uitzien voor de eeuwigheid als ik geen vrede met God had, te meer omdat ik niet te verontschuldigen was, daar hij mij telkens opgezocht en op Jezus gewezen had. Hij sloeg mijnen Bijbel open en las mij de woorden voor: „Dat de Heere Jezus van den hemel met de engelen Zijner kracht zou nederdalen,

met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie van onzen Heer Jezus Christus niet gehoorzaam zijn." 2 Thess. 1, vs. 7 en 8.

Ik hield mij net alsof ik de woorden niet hoorde, en luisterde zelfs niet eens naar hetgeen uw vader mij vervolgens zeide. Toen hij ~~was~~ was, dacht ik bij mij zelven: „Wel, 't is een mooi ding! Nu reeds vroom te worden en de lip te laten hangen! Neen, ik zal het wel laten en mij niet aan den Bijbel storen.”

Den volgenden morgen ging ik niet naar de kerk, maar begaf mij achter het huis, waar ik droog hout wilde kloven. Ik nam mijne bijl mede, en juist toen ik bezig was met hakken, viel mij dien tekst weder in, welken uw vader mij den dag te voren gezegd had. „O,” zeide ik bij mij zelven, „ben ik niet gelijk aan dat drooge hout, dat voor de verbranding geschikt is?” Ik trachtte deze redenering uit mijne zinnen te verbannen, maar te vergeefs. Telkens vielen mij die woorden weder in en zij waren als zoo vele pijlen, die mijn hart doorboorden. Ten laatste kon ik het niet langer uithouden. Ik wierp de bijl over mijn schouder, begaf mij naar huis, opende den Bijbel en begon te lezen. Van dat oogenblik af werd ik geheel anders en mijn huis ook. Wij gingen allen ter kerk, waar wij vernamen, dat wij uit genade zalig werden door een hartelijk opregt geloof in den Heere Jezus Christus. Uw vader rustte

niet, totdat ik ook geregeld met de mijnen de Schrift onderzocht, en daar de Heer Zijn werk zegende, ondervond ik de waarheid van het woord: „Die den Heer zoekt, zal Hem vinden.” Ook ik vond de verlossing mijner zonden in het bloed van Jezus en van dien tijd af had ik vrede en blijdschap. Voor geen geld ter wereld zou ik nu mijn Bijbel willen gemist hebben en nog heden, op mijn ouden dag, is het mijn Boek des vredes, der liefde, der genade en der hoop. O, ik dank God, dat Hij zulk een weg der barmhartigheid en goedertierenheid met mij bewandeld heeft!”

In dit oogenblik werd onze knaap geroepen, en terwijl hij den ouden Govert hartelijk de hand drukte, nam hij afscheid van hem en ging huiswaarts.

Mijn lieve lezer, ook u wil de Heere Jezus gaarne zalig maken. Hij roept u iederen dag door Zijn woord. Luister wat Hij tot het wederspannige Israël zegt: „Och, dat gij naar Mijne geboden geluisterd hadt! zoo zou uw vrede geweest zijn als eene rivier, en uwe gerechtigheid als de golven der zee.” Jes. 48:18.

DE KLEINE KOUSEN.

Het volgende versje werd gevonden in een paar kousjes, voor een zuigeling van vier maanden, welke kousjes naar een

zendingbazar waren gezonden, waar geld verzameld werd voor de uitbreiding van het koninkrijk Gods onder de heidenen:

O, kleine voet, die, deze ontwassen,

Eenmaal den steilen weg betreedt,

Mogt nimmer u het kwaad verrassen,

God geve u kracht in 's werelds leed.

Hij moge u, jonge ziel, geleiden

Langs d'engen weg, door de enge poort,

Opdat u vrede moog verbeiden

Op aard en in het zalig oord.

Dan zult, is urve reis verstreken,

Gij komen op den witten troon,

En zonder zonden of gebreken,

Voor eeuwig zijn bij 's Vaders Zoon.

HET BESCHIMMELDE BROOD.

Op zekeren dag zat een arm gezin rondom de tafel om het middagmaal te gebruiken. Dit was echter wegens den duren tijd en de armoede zeer sobertjes en schraal. Aan aardappelen en gebraden vleesch viel niet te denken, en er lag niets op tafel dan een droog stuk brood. Een der kinderen zag met een brommig gezigt op het stukje brood dat voor hem lag, en scheen niet gezind te zijn om het te eten, vooral omdat het half beschimmeld was.

De vader merkte wel de ontevredenheid van zijn kind op, maar zeide toch vriendelijk:

„Mijn lieve jongen, het doet mij leed, dat ik niets anders voor u heb dan droog brood. En nog meer spijt het mij dat ons brood beschimmeld is, maar zie slechts welk een stuk ik heb.”

Hierbij toonde de vader aan zijnen zoon een stukje brood, dat hij voor zich gekozen had en dat nog veel drooger en beschimmelder was, dan dat van zijne kinderen. Hij had de beste stukken voor de **zijnen afgesneden**.

De knaap bloosde, **zag opmerkzaam het vriendelijk**, geduldig maar bekommerd **gelaat zijns vaders aan, en barstte toen in tranen los**.

Hoe lekker smaakte hem toen dat brood!

Christenen, ook gij komt dikwijls in verzoeking, om eenen verwijtenden blik op den Heer te werpen en met ontevredenheid neder te zien op het karige deel, dat u is te beurt gevallen. Denkt aan het beschimmelde brood en benijdt niet den voorspoed van anderen. Misschien zou de beste genezing van uwe ontevredenheid en de beste weg om uwen bitteren beker zoet te maken, hierin bestaan, dat gij u voorstelt welk het deel van Jezus was, toen Hij op aarde kwam om voor u te lijden en te sterven. Hij ledigde den bitteren beker tot op den bodem en vroeg zelfs een dronk waters aan Zijne moordenaren.

En dat om ons eene zoete spijs te verschaffen.

WAT ER IN DE SCHOOL VOOR HAVELOOZE KINDEREN
TE ROTTERDAM GEBEURD IS.

I. DE BEROUWHEBBENDE DRIFTIGE.

Op zekeren dag verstaat een woelige en ruwe knaap een woord, dat de onderwijzer tot hem spreekt, verkeerd. Hij meent de meester heeft tot hem dief gezegd. Hij stuift in dolle drift op. De onderwijzer komt tot hem om hem te verzekeren, dat hij dit niet kan gezegd hebben, doch te vergeefs: hij gevoelt zich beleedigd; onvatbaar voor alle rede, hoort hij naar niets wat de onderwijzer tot hem spreekt. Deze spreekt niet meer tot hem, maar vijf dagen achtereen bewijst hij hem door voorkomende zachtmoedige behandeling, dat hij niets tegen hem heeft. Maar ook die vijf dagen blijft de jongen in dezelfde stemming. De liefde die niet scheldt of verwijt, wint eindelijk een plaatsje in het gemoed, en toen de onderwijzer eenigen invloed op den kneap verkrijgt, bezwijkt hij voor den drang der liefde: „Meester,” roept hij eindelijk uit, „ik zal u in eeuwigheid geen verdriet meer aandoen.”

DE GENEZENE MELAATSCHIE

Het volgende bericht van eenen zendeling uit Bombay, geeft ons een treffend bewijs van de kracht des Evangelies.

„Pandn, een Mahar van Colgaw, leed aan die verschrikkelijke ziekte, welke men hier de zwarte melaatschheid noemt.

De afgrijselijke toestand zijns ligchaams was slechts een beeld van de nog treuriger ziekte zijner ziel. Hij haatte iedereen en haatte zichzelf. Niemand kwam aan zijn huis en ook met niemand wilde hij te doen hebben. Als hij iemand zag, dan duwde hij hem de gemeenste scheldwoorden toe. Zijne arme vrouw moest er ook haar aandeel van ondervinden en hij sloeg haar wreedaardig:

„Op zekeren dag, in eenen aanval van woede, greep hij een oud scheermes en wilde een einde aan zijn leven maken. Op het geschreeuw zijner vrouw kwam een christelijke buurman te hulp, die hem het wapen uit de hand rukte. Pandu had zich wel een verschrikkelijke wonde toegebracht, maar gelukkig was ze niet doodlijk. Door goed aangebrachte middelen, werd de wond weder geheeld, en het behaagde den Heer om Zijne genade aan hem te openbaren door het genezen der ziekte zijner ziel.

„Omstreeks dezen tijd maakte ik het eerst kennis met hem, en ik was getroffen door de gruwelijke misvorming, welke de melaatschheid bij hem te weeg had gebracht. De christelijke buurman, dien hij te voren altijd gescholden had, bezocht hem van tijd tot tijd en verkondigde hem het Evangelie. Pandu moest erkennen dat de woorden des Heeren iets liefelijks hadden, zooals hij te voren niet had opgemerkt. Ik sprak ook met hem en weldra bezocht hij mijne prediking en werd een getrouw bezoeker onzer bijeenkomsten. Spoedig hierna liet hij al het schelden, dat hij anderen deed, achterwege, en de heidenen

maakten de opmerking dat het christendom Pandu tot „een nieuwen man” gemaakt had. Hij verzocht om bij de gemeente opgenomen te worden en nadat hij zijnen proeftijd had doorgestaan, zou hij gedoopt worden, zoodra ik gelegenheid had zijn dorp te bezoeken.

„Eenige weken verliepen voordat ik hiertoe gelegenheid had, en middelerwijl werd hij zeer ziek. Hij deelde mede aan een lid onzer gemeente dat hij wel niet zou herstellen en gaf met tranen in de oogen zijne smart te kennen, dat hij nu niet in de gelegenheid was, om Christus in het openbaar te belijden, en met de gemeente deel te nemen aan het avondmaal. Een broeder zeide hem dat zoo hij geloofde in Jezus Christus, hij dan zalig gemaakt was, al ware hij ook niet gedoopt met water. Zijn antwoord was: „Ik geloof in Jezus Christus.” Dikwijls begeerde hij dat men hem den Bijbel voorlas en met hem bad. Hij verzocht zijne vrouw om niet te dulden dat er eenige heidensche plegtigheden bij zijne begrafenis zouden voorvallen, maar dat hij door de christenen moest begraven worden, want, zeide hij: „Ik ben een christen.” Ook drong hij er zeer bij zijne vrouw op aan, dat zij eene christin werd, en naar de laatste berigten, heeft zij de waarheid ook omhelsd.

„Aldus stierf hij den dood der opregten. De christelijke vrienden begeleidden hem naar zijne laatste rustplaats en bedreven rouw over hem als over eenen broeder. Zijn naam staat wel niet in ons ledematenboek, maar naar ik vertrouw in het Boek des levens van het Lam.”

HET DUIFJE.

Ik ging eens door de velden,
 Langs bosschen en langs wei,
 En zag de koetjes grazen
 De schaapjes op de hei.

Daar vloog een sneeuwwit duifje
 In kringen heen en weêr;
 En zette zich, al strijgend,
 Op een der akkers neêr.

Nu liep het op en neder,
 Niet ver van waar ik stond,
 En pikte, in haren honger,
 De zadjes van den grond.

En telkens als 't een zadjje
 Had opgepikt van 't land,
 Dan hief het 't vriendelijk kopje
 Omhoog naar allen kant.

Het scheen den Heer te danken
 Voor dit bescheiden deel
 Ei, dacht ik, aardig duifje,
 Wat leert gij mij hier veel.

Ook ik moest dankbaar wezen
 Voor zoo veel ruim genot, . . .
 Maar ach! ontelbre malen
 Dacht ik niet eens aan God.

'k Wil dus aan 't duijfe denken,
 Als ik weêr iets geniet,
 En God, den Heere, danken
 Met woord, gebed en lied.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

De millioenen van Indië. Mijn eerste bezoek te Triplicane, — zoo schrijft de zendeling J. W. Dulles, — bragt in mij een gevoel van verbazing en smarten te weeg. Niet alleen werd ik getroffen door al het nieuwe dat mij omringde, maar vooral door de groote menigte volks, die onophoudelijk de straten doorkruiste. **Nooit had ik zulk een bijenzwerm van menschen gezien. Wel is waar had ik vele groote steden bezocht, opgehoopt met iawoners, vooral bij optogten en bijzondere gelegenheden, maar zoo als ik het hier zag, aanschouwde ik het nergens, terwijl men mij verzekerde dat dit alle dagen het geval was.**

Toen ik eene straat doorging, kon ik naauwelijks eene plaats

voor mijne voeten vinden, van wege de menigte praters, koopers en verkoopers. Juist in het oogenblik, dat ik een uitweg zocht, kwam er eene huwelijksprocessie aan. Nu werd het gedrang nog grooter. Eerst kwamen de vrienden van den bruidegom, die allen door elkander liepen; vervolgens muzikanten, die op horens bliezen en op den trommel sloegen en een leven maakten, dat hooren en zien verging. Vervolgens kwam de bruidegom te paard, met zijne dienaar, die hem met zilveren waaijers waaiden. Achter hem werd de bruid in een palankijn gedragen, die van rood lak was. De geheele trein werd besloten door slaven en slavinnen, die geschreeuwen droegen. Toen deze optogt voorbij was, drong het volk weder van alle kanten in de straat, even als eene rivier die door een dam was afgesloten.

Toen ik deze menschen-massa zag, vroeg ik mij zelven af: „van waar komen al deze menschen? Waar gaan zij heen? Waar slapen zij? Hoe worden zij gekleed? Hoe leven zij? Hoe sterven zij? In geheel Triplicane had ik geen blank aangezigt gezien, en waarschijnlijk was er geen christen. Allen droegen het onderscheidingsteeken der Mahomedanen, of een bewijs dat zij tot de eene of andere Hindoekaste behoorden.

Maar Triplicane is slechts eene der voorsteden van Madras, en toen ik een volgenden avond in eene andere wijk der stad ging en wederom in eene andere en nog in eene andere, zag ik overal hetzelfde tooneel, met die zelfde overgrootte menigte van menschen, die als mieren door de straten krioelden. Mijn

hart brak bij de gedachte dat al die millioenen op weg waren naar de eeuwigheid.

Binnenland.

Dordrecht. Was het mij in het vorige jaar tot groote vreugde den zegen te vermelden waarin de Zondagscholen te Dordrecht deelden, thans, daar ik weder deze stad bezocht, werd ik niet minder verblijd, bij de duidelijke ontwaring dat de Heer een Hoorder der gebeden is.

De Zondagscholen worden sedert eenigen tijd gehouden in het gebouw van Evangelisatie, dat door eene vereeniging tot verbreiding der waarheid is opgerigt. Des Zondagsmiddags van 2 tot 3 ure komen daar jongens en van half 4 tot half 5 meisjes te zamen om naar het Woord Gods te hooren, dat hun door vrienden wordt verkondigd, die deze taak vrijwillig op zich hebben genomen. Op Zondag 5 Oct. jl., waren er 150 jongens en 180 meisjes naar de Zondagschool gekomen.

Het speet mij dat er niet alle kinderen van de vroegere Zondagschool waren, en vooral dat ik er de armsten miste. Toen ik na afloop der Zondagschool hierover sprak, werd mij medegedeeld, dat dit reeds opgemerkt was en dat daarom een broeder in dit gebrek had voorzien, door op een solder, in eene der onaanzienlijkste buurten eene Zondagschool te openen, die almede druk bezocht werd. Nog dienzelfden dag wendden wij eene poging aan, om in eene buurtschap in den omtrek

der stad eene gelegenheid te vinden, waar eene Zondagschool kon worden opgericht. De Heer heeft deze poging in zooverre doen gelukken, dat eene weduwe hare woning des Zondags tot dit doel wilde geven, mits men haar 50 cents per week huur vergoedde. Wij bevelen bij vernieuwing de Zondagscholen van Dordrecht, met alle Zondagscholen, in den bijstand des Heeren en in het gebed der broeders, opdat spoedig de lof des Heeren door vele kindermondten verteld worde.

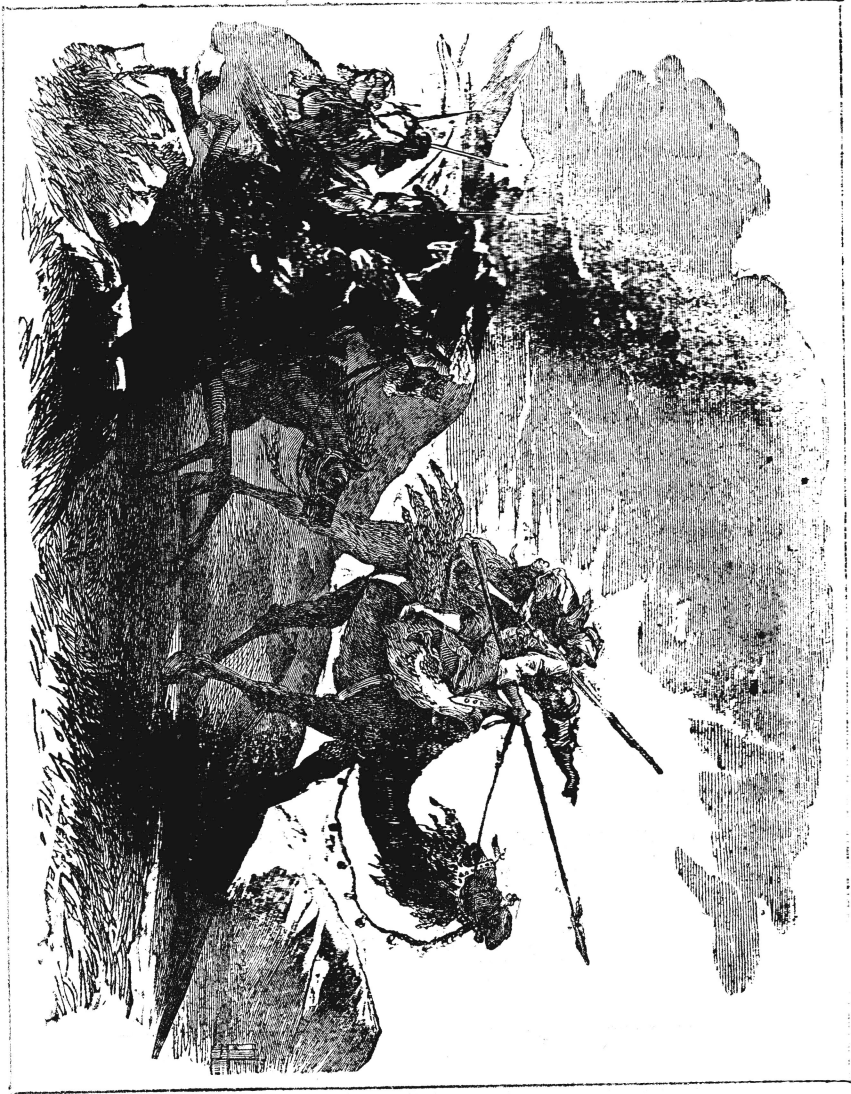
H. J. B.

BERIGT.

Met dankbaarheid maak ik melding van giften uit O. W., S. en R., die mij tot aankoop van preken geweest zijn. Ik kom nog verscheidene guldens te kort, om de 100 stukken te betalen, maar in het geloof dat dit te hart gedrukt zal worden, zijn de preken verzonden.

Ik heb voor het aankomende Kerstfeest een Lied vervaardigd, dat op de wijze kan gezongen worden van: „Er ruischt langs de wolken." Het is mijn wensch dat dit lied met Kersdag op alle Zondagscholen wordt gezongen. De uitgever wil daartoe het zijne bijdragen en heeft er duizenden van gedrukt, welke hij tegen 60 cents de 100 stuks afleveren zal. Belanghebbenden worden verzocht zich spoedig tot den uitgever van dit blad te wenden, om alzoo de kinderen in staat te stellen het tegen Kerstfeest van buiten te leeren.

Tevens geef ik aan alle Zondagschoolonderwijzers en vrienden der jeugd berigt dat er tegen Kerstfeest een *Feestnummer* van Gerdes' Maandblad zal uitkomen. Dit feestnummer zal alleen een Kersverhaal met eene fraaije gesteendrukte plaat bevatten en zeer geschikt zijn om op Kersdag uitgedeeld te kunnen worden. De uitgever verzoekt echter vriendelijk hem vooruit te willen berigten hoevele Exemplaren van dat feestnummer begeerd worden. Men ontvangt alsdan de Exemplaren in een ander, steviger omslag, en kan bovendien er op gedrukt krijgen: *Feestgeschenk voor de Zondagschool te* of iets anders, zoo als men dit verlaagt. Deze bestellingen mogen niet later dan 1 December geschieden. De prijs is per vijftig f 3,— en per honderd f 5,—

DE BEDOUINEN.

De naam Bedouïnen wordt afgeleid van het Arabische woord Bedû, woestijn. Beddwy of Bedawi beteekent: man der woestijn. Sommigen verwarren dezen naam met Arabieren. Maar Arabieren is de naam van een bijzonder volk, dat de Noordkust van Afrika, het Petraïsch Schiereiland en Palestina bewoont, terwijl de Bedouïnen de woestijn, en de Djebel-lyahs het gebergte tot woonplaats gekozen hebben.

Wanneer men de kaart van Palestina beschouwt, zal men hier en daar ontwaren dat verschillende gedeelten van dat land door Bedouïnen bewoond worden. Deze Bedouïnen zijn in verschillende stammen verdeeld, onder welke die der Ala'winen, Fellah'inen, Mezzinen, Tihaiwinen en Djebelyahs de voornaamsten zijn. Deze Arabieren stammen af van Ismaël, den zoon van Hagar, terwijl de Bedouïnen, welke thans de vlakten en woestijnen van het gebergte Seïr bewonen, gerekend worden nakomelingen te zijn van Keturah, eene der vrouwen van Abraham. Bij gevolg zijn deze verschillende zonen wel kinderen Abrahams, maar naar het vleesch en niet naar het geloof. Zij zijn in het land der vaderen bijeen en alzoo wordt de Schrift vervuld, die van Ismaël zegt: „hij zal wonen voor het aangezicht van al zijne broeders.” Genes. 16, vs. 12. En als de Schrift van Ismaël zegt: „Hij zal een woudezal

van een mensch zijn; zijne hand zal tegen allen zijn, en de hand van allen tegen hem," zoo is dit letterlijk bewaarheid; want niet alleen beoorlogen de verschillende stammen elkander soms jaren achtereen, maar zij rooven en plunderen ook allen, die onder hun bereik vallen.

Vooraf hebben de reizigers, die het Heilige Land bezoeken, veel van deze Bedouïnen te lijden. Van Suez af door de woestijn van Sinaï, Paran en Zin tot aan Jeruzalem, — ja zelfs door geheel Palestina worden zij door deze zwervende volkeren gekweld. En zij kunnen niet zonder hen reizen, want de Bedouïnen weten den besten weg, en als men hen goed betaalt en hunne, soms overdrevene, eischen inwilligt, dan trachten zij de reizigers zoo goed mogelijk tegen de aanvallen van vijandige stammen te verdedigen.

Elke stam wordt bestuurd door eenen sheik, die zooveel als koning over zijne onderdanen regeert, maar geene andere wetten kent, dan die hij zelf maakt. Het regt van sheik gaat over op den oudsten zoon. Zij bezitten groote eigendommen in vee, en vooral in kameelen. De sheik der Bedouïnen, die de Arabah (woestijn Zin?) bewonen, levert elk jaar duizend stuks kameelen, ten dienste der Mahomedaansche pelgrims, welke naar Mekka (de geboorteplaats van den valschen profeet) reizen. De kleeding der Bedouïnen is nog gelijk zij voor duizend jaar, — en langer, — was. Hun hoofd is bedekt met een opgerolden shawl, en over hun thabh (een hemd met lagen

plooijen), dragen zij eene soort van jas, benevens eene wijde korte broek, over welke alleen een wit en bruin gestreepte mantel is geslagen. Schoenen kennen zij niet, maar dragen enahls of lederen sandalen. Steeds hebben zij eene lange spies, en hun geweer leggen zij nooit af. Zij zijn zeer vlug, zoowel te paard als op hunne kameelen, en onze plaat heeft hen op eene juiste wijze voorgesteld, hoe zij, komende uit hunne schuilhoeken, loeren op de reizigers, welke zij met een overval bedreigen.

De vrouwen en kinderen der Bedouïnen worden in afzonderlijke tenten, soms in gezelschap van paarden, geiten, kameelen en schapen, die aan hunne zorg zijn toevertrouwd. De vrouwen worden doorgaans als dienstmaagden behandeld en moeten het vernederendste werk verrigten, terwijl de mannen in hunne tenten zitten en met het grootste gemak koffij drinken en tabak rooken.

Het ziet er met de Bedouïnen regt treurig uit wat hunne godsdienst betreft. De meesten van hen zijn Mahomedanen en volgen den valschen profeet na. Zij spreken met veel achting van Mozes, Abraham, Aäron en andere profeten, en telkens als zij op plaatsen komen, waar deze mannen geweest zijn of begraven liggen, bij voorbeeld Sinaï, Berseba, Hor, Machpela, dan buigen zij zich diep ter aarde om hunne nagedachtenis te vereeren. Zij vasten, bidden, geven aalmoezen, — maar zij moorden ook, en stelen, en liegen alsof het gedrukt stond. He-

laas! het is geen godsdienst des harten. De Bedouïnen zijn, — ik herhaal het, — zonen Abrahams naar het vleesch. Zij kennen den Heer niet, noch omhelzen de waarheid dat Jezus Christus, de Zoon van God, op aarde is gekomen om met Zijn bloed verzoening te doen voor onze zonden.

Zij leven dan ook in de diepste onkunde aangaande hun eeuwig, waarachtig heil, en niet ten onregte rijst uit menig vermoed de bede op, die ik Abraham, met het oog op den Vorst des Levens, Jezus Christus, nazeg: „Och, dat Ismaël mogt leven voor Uw aangezicht!” Gen. 17, vs 18.

REDENEN TOT BLIJDSCHAP.

De Heer heeft mij 't leven

Tot blijdschap gegeven,

En niet om te morren.

De kevertjes snorren,

De vogeltjes zingen,

De kammeren springen,

En allen zijn vlijtig.

O, 't ware regt spijtig,

Als ik mijne dagen

Versleet met te klagen.

Voorwaar, ik heb reden,

Om dankbaar, tevreden,
 Den Heere te loven,
 Die mij van hier boven
 Zijn Zoon heeft gegeven,
 Dat 't eenwige leven
 Mijn deel zoude wezen.
 Zijn naam zij geprezen!

Des, aan uit mijn harte,
 O Heer, alle smarte
 Om wereldsche dingen.
 Doe vrolijk mij zingen,
 U eeuwig ter eere, —
 U, Jezus, den Heere!

HIJ OF ZIJ.

Onlangs zat een klein meisje in haar Bijbeltje te lezen. Het lieve kind had gedurende eenige weken getrouw de Zondagschool bezocht, en was door het ijverige, biddende en geduldige werk des onderwijzers tot nadenken gebracht. Zij was vroeger zeer wild en onbezonnen geweest, maar nu werd zij stil, en dikwijls zag men haar in diepe gedachten zitten, of in den Bijbel lezen.

Dit was dan ook nu weder het geval. Hare oogen vielen op de woorden: „die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.” (Joh. 6, vs. 37). Over deze woorden dacht zij na. „Wien meent de Heere Jezus hiermede?” vroeg zij zich zelve. „Er staat hier „DIE tot Mij komt.” Zoo dikwijls lees ik in de Schrift: „Zalig is HIJ,” en nocit: „Zalig is ZIJ.” Doch hier staat geen hij of zij, maar wel die. Is dat die nu mannelijk of vrouwelijk?”

In dit oogenblik trad hare moeder in de kamer.

„Moeder?” vroeg het kind. „Lees eens dezen tekst. Wien meent de Heere Jezus met dat die? Wil dat zeggen: HIJ of ZIJ?”

„Ja, mijn kind,” sprak de moeder, „Ieder, die wil, mannelijk of vrouwelijk, hij of zij, oud of jong, arm of rijk, ieder die tot Jezus komt, zal Hij geenszins uitwerpen. Ieder is Hem welkom, die Hem zijn hart geeft, en van Hem de zaligheid en het eeuwige leven begeert, in de vergeving der zonden door Zijn bloed.”

Het meisje was hierover zeer gelukkig. Dit juist ontbrak haar. Nu wist zij dat Jezus ook haar wilde zalig maken, en ook tot haar gezegd had: „die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.”

DE BEIDE HAVELOOZEN.

Jan en Mietje gingen op eene haveloozen school. Jan was nog heel klein en Mietje eerst zes jaren toen zij te zamen voor

het eerst op school kwamen. Zij waren zeer opmerkzaam, luisterden goed naar hetgeen de meester leerde en hadden altijd een goed antwoord gereed als men hun iets vroeg. Ook waren zij zeer vriendelijk en lief.

Toen zij twee jaren achtereen de school bezocht hadden, kregen zij de koorts. Omsreeks dien tijd kwam ik bij hen en de kinderen herhaalden dikwijls wat zij op school geleerd hadden. De moeder vertelde mij, dat zij, als zij hun drankje moesten innemen, dikwijls zongen:

„Is ook de medicijn niet zoet,

Toch is zij zeker voor ons goed.

Zoo geeft de Heer

Ons wel eens meer,

Iets dat in 't eerst niet heerlijk is,

Maar later regt begeerlijk is.”

Zingen was hun lust, zoowel op school als in huis. Hoewel hunne krachten bijna uitgeput waren, zongen zij toch, op mijn verzoek, hun lievelingslied, dat aldus begon:

„Als 'klees hoe de Heer, toen Hij wandelde op aard,

In vroegere dagen, zeer lange voor dezen,

Ook kind'ren, hoe klein, om zich heen heeft vergaard,

Dan denk ik: och, had ik met hen mogen wezen!” (*)

(*) Eene vertaling van het bekende Engelsche lied: „I think when I read the sweet story of old,” het 1ste en 3de couplet. De geheele vertaling bevindt zich in het aanprijzenswaardige werkje: Wat men van Bethlehem weet, te Amsterdam bij W. H. Kirberger 1859.

Het kleine meisje was zoo zwak, dat zij niet meer kon zingen, maar verzocht Jan om voort te gaan. Het jongentje hield een oogenblik op, legde zijn mat hoofd op den schouder zijner zuster, en alle krachten inspannende, zong hij:

„Maar of ik ook toen Hem niet ~~naderen~~ moogt,
 Nu mag ik Hem naad'ren, en bidden, en loven;
 En heb ik beneden Hem ernstig gezocht,
 Dan zie ik hier namaals mijn Heiland daar boven.”

Vervolgens spraken zij geen woord meer, en voor dat de zon was ondergegaan, hadden zij beiden deze aarde verlaten. Ik geloof dat zij bij Jezus zijn.

WAT ER IN DE SCHOOL VOOR HAVELOOZE KINDEREN TE ROTTERDAM GEBEURD IS.

II. LIEFDE TOT OUDERS.

Eens sprak de onderwijzer naar aanleiding van het sterven van een der scholieren met hen over den dood en vraagde hen, wat zij wel voor raad zouden geven, indien een kameraad in zoo gewigtige oogenblikken aan een hunner om raad vroeg. Onder verschillende van overleg getuigende antwoorden, zeide er een: „Ik zou hem een Bijbel geven en zeggen: bid nu, dat gij die woorden goed moogt begrijpen, dan zal het wel goed afloopen.” Nadat de onderwijzer gesproken had, zat een ander kind te snikken. Hij vraagde het: „Wat scheelt er aan?”

„Niets meester,” was het antwoord. De onderwijzer begon te vermoeden dat hij zich voor zijne medescholieren schaamde en het niet durfde zeggen; hij nam hem afzonderlijk en toen hij daar zijne vraag herhaalde, schreide de jongen en zeide: „o meester, zou mijne moeder wel in den hemel zijn?”

III. DE BROODKRUIMELS.

Onlangs **scheen het slot der kast** waarin het brood bewaard wordt, **gebroken te zijn; er kwam later een stukje lei uit**, dat met **voordacht daarin gebracht scheen**. Toen de onderwijzer de broodjes zou uitdeelen, kwamen er 6 te kort. Voor de uitdeeling moest men weten, waar ze gebleven waren. „Maar meester!” vraagden toen de kinderen; „hebben wij het dan allen gedaan?” De onderwijzer antwoordde: „dat zeker niet, maar ik dien te weten wien ik het broodje geven moet en wien niet.” „Meester!” zeiden sommigen: „onderzoek u dan wie het gedaan heeft.” „Goed,” zeide de onderwijzer: „als ik maar wist hoe het aan te leggen.” „Door de politie, meester,” zeide er een. „Neen,” zeide de onderwijzer: „dat wil ik niet.” „Meester,” zeide een ander: „zie ons maar één voor één aan, dan zult gij het wel weten.” De onderwijzer zeide dat die raad beter was, maar dat hij dien ook niet zou opvolgen. „Maar ik zal mij met een ander middel helpen,” zeide hij: „de zakken der kinderen, die het eerst school wa-

ren, zullen mij wel op den weg brengen." Hij zag, terwijl hij dit sprak, naauwkeurig op de kinderen, en dat niet te vergeefs. Naauwelijks sprak de onderwijzer van zakken, of een groote deugniet haastte zich zijne zakken zoo spoedig mogelijk om te keeren en de broodkruimels vielen op den grond. De onderwijzer voegde hem toe: „Gij hebt het gedaan." Hij zeide: „Ik lijd geen honger en behoef geen broodjes te stellen. „Daarvan spreek ik nu niet," zeide de onderwijzer: „maar zeg mij alleen of gij het gedaan hebt." „Neen, meester; ik moet het ook altijd gedaan hebben; ik kan geen zes broodjes op." De onderwijzer sprak: „Geef nu eens een kort en duidelijk antwoord: ik vraag niet hoeveel maar of gij van de broodjes genomen hebt." Hij zeide weder: „Neen, meester." De onderwijzer: „Maar ik ben overtuigd dat gij het gedaan hebt, en gij zijt er ook van overtuigd. Ik vraag het niet om het te weten, maar alleen omdat gij onmogelijk tot rust kunt komen, als het u niet vergeven wordt, en het kan u niet vergeven worden, als gij uw misslag niet belijdt; of weet gij niet dat de Heer Jezus ook nu aan de deur staat en klopt, opdat Hij u rust en vergeving schenke. Kom, sluit uw hart niet toe, hoeveel broodjes hebt gij genomen?" „Één meester." „En wie nam de anderen?" „Ik weet het niet, meester." Hij was blijkbaar aangedaan, en de onderwijzer liet hem nu aan zichzelf over, door de aandacht der kinderen te verplaatsen op een anderen jongen uit wiens onrustige

blikken hij het bewijs meende te zien, dat hij mede niet vreemd was aan de gepleegde misdaad. Dezen verzocht de onderwijzer zijne zakken om te keeren. Hij deed het; de eerste werd omgekeerd, er vielen korrels slijk uit; de tweede — en hetzelfde verschijnsel werd waargenomen. Nu trachtte hij eene bedaarde houding aan te nemen, die moest aanduiden dat zijne onschuld bewezen was. De onderwijzer maakte hem op nog eenen zak opmerkzaam, die nog niet was omgekeerd. Hij keerde ook dezen om, en terwijl er weder korrels vielen, zeide hij: „allemaal slijk, meester.” De onderwijzer onderzocht en toonde hem broodkruimels. „Dat is van mijn boterham. Ik kom nooit weêr school,” riep hij nijdig uit. De onderwijzer zeide hem, dat daar door de zaak niet zou verbeteren; dat hij door het verbergen van zijnen zak zijne schuld beleden had, en dat hij hem om zijnen wil tot de bekentenis zijner schuld opwekte. Ook hij beleed dat hij daarvan genomen had.

Des anderen daags riep de eerste dezer jongens den meester alleen en verzocht hem met hem te willen bidden, daar hij alweder kwaad gedaan had. De onderwijzer gaf zijne toestemming en beiden knielden neder. Het scheen in de bedoeling van den jongen te liggen, dat de meester zou voorbidden. Deze bleef het van hem verwachten. Er was een oogenblik stilte, maar toen begon de jongen te bidden. „Lieve Heere Jezus! ik heb gisteren zoo gezondigd en nu heb ik van morgen alweêr gestolen. O Heere Jezus! vergeef het mij toch, en

maak mij as je blijft een ander kind. O Heere Jezus! verhoor mij toch, Amen." De onderwijzer zeide hem, dat zoodanig gebed niet onverhoord zou blijven. En hij is sedert geheel veranderd. De tweede daarentegen zocht met het gebeurde te spotten en zijne houding bij zijne makkers te herstellen.

DE BRIEF AAN DEN HEER.

In eene der steden van Frankrijk, woonde eene arbeidersfamilie, die eens in zeer grooten nood verkeerde, doordat de vrouw ernstig ziek was en ook de man door eenig ongeval buiten staat was om zijn dagelijksch werk te verrigten. Hunne vijf kinderen moesten dus wel eens honger lijden. Onder deze kinderen was een klein meisje, dat eene bewaarschool bezocht. Hier had zij dikwijls gehoord dat de Heer ons uit den nood helpt, wanneer wij Hem onzen nood bekend maken. Zij meende nu in hare kinderlijke eenvoudigheid, dat zij den Heer maar eens een brief moest schrijven, waarin zij al den nood van hare ouders wilde vertellen.

Nadat zij papier, pen en inkt gevonden had, bragt zij met hare kleine vingers eenige letters op het papier en vouwde het in den vorm van een brief. Zij had eenvoudig om gezondheid voor hare ouders en om brood voor hare broértjes en haar zelve gevraagd. Zij ging nu met den brief heen, maar niet naar

het postkantoor. O neen. Zij meende dat de armenbus in de kerk de brievenbus voor de hemelsche brieven was. Zij spoedde zich dus naar eene kerk, welke zij wist dat open stond. Haar rondzien of er ook iemand in hare nabijheid was, trok de opmerkzaamheid eener dame, die zich juist in de kerk bevond. Deze dame sloeg naauwkeurig acht op al hare bewegingen, en toen zij zag dat de kleine op de armbus toeliep, riep zij haar, meenende dat zij iets kwaads wilde verrigten. De kleine zich verrast ziende, gaf aan de dame haar voornemen met den brief te kennen. De dame vroeg daarop of zij den brief mogt hebben, wyl zij hem dan aan zijn adres bezorgen zou. Het kind gaf den brief over en spoedde zich naar huis. Den volgenden dag werd door een onbekende eene groote mand gebragt, waar een papier op zat met de woorden; „antwoord van den Heer.” Een weinig later kwam er een dokter bij den werkman en zijne vrouw, die hen met de hulpe Gods spoedig herstelde.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Rusland. Ook hier wordt de opwekking dagelijks grooter en schijnt van kracht te zijn. In Julij van dit jaar werden er dertig duizend bijbels gedrukt, en zoo sterk was de aanvraag, dat er thans bijna geen meer over is. In St. Petersburg (de

hoofdstad van Rusland) bestaan thans honderd veertig Zondagscholen, die geregeld door dertig duizend kinderen worden bijgewoond. Ook het afschaffingsgenootschap **wint** dagelijks veld. In eene provincie alleen telt deze **vereeniging** vijf en zestig duizend leden.

De kerken in Armenië. De nieuwe gemeenten, welke zich te Aintol, Murasch en Oorfa hebben gevestigd, worden niet alleen door de bijdragen der leden onderhouden, maar hebben ook besloten op eigene kosten te evangeliseren in al de steden en dorpen van den omtrek. Deze gemeenten, die slechts sedert korten tijd bestaan, zijn dus lichten geworden voor de rondom haar heerschende duisternis. De Armenische priesters zijn woedend wegens dezen vooruitgang en vallen de zendelingen aan. Onlangs werd nog een colporteur, in het dorp Nicomedia, door de opgeruide gemeente bijna dood geslagen.

Binnenland.

Oude-Wetering. 10 September 1862. Door drukte en vertrek van onzen predikant **Da. J. Cramer** naar de gemeente van Charlois is mij tijdelijk opgedragen de correspondentie over onze Zondagscholen te houden, waarvan ik, wat op het oogenblik het uitwendige betreft, eene kleine mededeeling wilde doen.

Wat den toestand der Zondagschool alhier betreft, en opgericht in September 1860, is als volgt.

Zij staat onder toezigt en bestuur van den kerkenraad, en wordt gehouden te Oude-Wetering in de kerk met zes onderwijzers, in drie klassen.

Nieuwe-Wetering, twee klassen met twee onderwijzers, in een daartoe vrijwillig afgestaan lokaal.

Oude Wetering. 1e klasse, jongens van 11—15 jaar. 14 leerlingen met twee onderwijzers.

2e klasse, meisjes van 11—15 jaar. 22 leerlingen met 2 onderwijzers.

3e klasse, jongens en meisjes van 6—11 jaar. 26 leerlingen met 2 onderwijzers.

Nieuwe-Wetering. 1e klasse, jongens en meisjes van 11—15 jaar. 14 leerlingen.

2e klasse, jongens en meisjes van 6—11 jaar. 14 leerlingen.

Bij welke twee onderwijzers elkander bij de week afwisselen.

Wat de kinderen betreft, deze moeten na gebed en gezang teksten opzeggen, waarvoor zij prijzen ontvangen, hetzij voor de eene klasse 6 teksten een ander voor 10 teksten.

Voor de groote klassen hadden wij vroeger kleine boekjes van 7 cent, maar nu het formaat van Uw Maandblad veranderd is, hebben wij er dit voor bestemd.

W. B.

DE BEIDE KERSFEESTEN.

EENE VERTELLING.

Met eene plaat.

In eene der dwarsstraatjes die in eene der groote straten van de stad R. uitloopen woonde vroeger vrouw Krab, die voor haar en haar zoontje Jan den kost verdiende met langs de straat visch te verkoopen. Nu, dat is, dunkt me, geene heel aanzienlijke betrekking, en vrouw Krab zal wel nooit bij den burgemeester of de rijke menschen op theevisite gevraagd zijn. Maar hoe sebertjes vrouw Krab het ook had in deze wereld, toch zou zij gelukkig hebben kunnen zijn, indien zij in het bezit ware geweest van den hemelschen schat. Maar vrouw Krab was zoowel straf in God als naar de wereld. Zij ging naar kerk noch bidetond en las nooit in den Bijbel. Er kwam geen christelijk woord over hare lippen, en als zij op de vischmarkt zat, kon men haar reeds van verre hooren. Dat haar zoontje Jan hierdoor weinig goeds leerde, zult gij wel begrijpen, en dat hij er volstrekt geen kwaad in zag om van tijd tot tijd te liegen of andere zonden te bedrijven, behoef ik u niet te verzekeren. Menigmaal was vrouw Krab reeds gewaarschuwd om toch haar goddelooze leven te verlaten en hare

zonden voor God te belijden. Maar zij wilde er niets van weten, en als de wijkbroeders bij haar kwamen, om haar aan te sporen Jezus te zoeken, of Jan naar de Zondagschool te zenden, dan zeide zij: „Wel nou kom aan! Dat moet er nog bij komen! Ik heb genoeg te doen om met eere een eerlijk stukje brood te verdienen, — en zou nou nog fijn gaan worden! Neen, dat laat ik aan de rijke lui over. Die hebben anders niets te doen.” Het eenigste wat zij deed, was dat zij Jan naar school liet gaan; maar hier leerde de knaap ook niet veel en dacht liever aan de beste gelegenheid om zijne ondeugende streken uit te voeren.

Op deze wijze zou het met Jan regt treurig afgelopen zijn, als de Heer, Wien wij eenmaal rekenschap moeten geven van al onze daden en woorden, hem eens plotseling uit het leven geroepen had. Maar de Heere God betoonde ook hier weder aan Jan en zijne moeder, „dat Hij geen lust heeft in den dood des zondaars, maar daarin dat de goddelooze zich bekeere en leve.” Ezech. 33, vs. 11.

Gij moet weten dat vrouw Krab eene zuster had, die eene weduwe was met twee kinderen, en te S. woonde. Deze zuster was een geheel ander mensch dan de moeder van Jan. Zij had het wel niet te breed, maar kon toch van een klein pensioen dat zij genoot, in hare behoefte voorzien. Zij dronk wel suikerij in plaats van koffij, en haar huisje was regt klein, — maar zij geloofde in den Heere Jezus en had vrede voor hare ziel. Zij wist dat zij eenmaal de heerlijkheid zou beërven en in den hemel eeuwig bij den Heer zou zijn. Hare beide kinderen Dirk en Hanna werden door haar godvreezend opgevoed, en aanvankelijk gaven zij hunne moeder vele reden van blijdschap.

Dirks moeder wist het heel goed dat hare zuster niet zoo was gelijk het behoorde, en menigmaal had zij den Heer

voor haar gebeden. Ook was zij wel eens met Dirk en Hanna in R. geweest en had hare zuster getrouw vermaand. Doch vrouw Krab luisterde zoo min naar hare zuster als naar de wijkbroeders. Met groote bekommring dacht Dirks moeder aan haar neefje Jan. Ach, zeide zij dikwijls, wat zal er van dien jongen worden als hij zich niet bekeert? Zij hoopte dan dat Jan eens bij haar mogt komen; dan zou zij met hem spreken en bidden, — en, zoo dacht zij, — als de Heer het dan beliefdde te zegenen, dan zou Jan zeker een anderen weg inslaan. Op haar verzoek mogt Jan met Kersmis een paar weken bij haar doorbrengen, en tot groote blijdschap van den knaap, die veel van Dirk en Hanna hield, kreeg hij van zijne moeder geld, waarmede hij de reis per spoor naar S. kon maken.

Jan werd door tante Krab en Dirk en Hanna hartelijk ontvangen. Des avonds van zijne aankomst dronk hij warme melk, wat hoogst zelden gebeurde. Hij vond het hier geheel anders dan bij zijne moeder. Tante las uit den Bijbel en sprak er met de kinderen over; daarna werd een Psalm gezongen, waarbij Jan zweeg; want hij kende niet zooveel van de Psalmen als een schol van knikkeren. En toch had hij alles met genoegzaam aangehoord; zelfs dacht hij: waarom doet moeder dit ook niet? Maar welke groote oogen zette hij op toen hij op het bovenkamertje gekomen was, waar hij met Dirk zou slapen. Nadat Dirk zich uitgekleed had, knielde de knaap neder bij een ouden stoel en bad hardop. Zoo iets had Jan nog nooit gezien, en vroeg hem of hij roomsch was, want dat de roomsche menschen in de kerk altijd nederknielden. Dirk legde het hem uit en vertelde hem een en ander wat hij deed, en vooral dat hij Zondags naar de Zondagschool ging. „En weetje,” vervolgde hij, terwijl hij in bed stapte, „over een dag of wat is het Kersmis; dan hebben we een klein feest en dan zingen we zulke

mooije liederen en dan vertelt ons de meester zooveel van dien lieven Jezus, die op aarde gekomen is om zondaren zalig te maken."

En zoo vertelde Dirk voort, totdat de slaap hem overviel, terwijl Jan nog altijd met open mond lag te luisteren, want zoo iets had hij nog nooit gehoord.

Den volgenden Zondag na zijne aankomst mogten Dirk en Jan een weinig buiten de stad gaan wandelen. Het was wel koud en de sneeuw lag hoog op de straten, maar de beide jongens voelden geene koude en hadden het druk met praten. Dirk vertelde hem alles wat hij wist en zeide alle teksten voor hem op, welke hij op de Zondagschool geleerd had. Nu had dus de Heere Jan in de gelegenheid gesteld om met de waarheden der Schrift bekend te worden, en Jan kon eens eene vergelijking maken tusschen zichzelf en zijn neef. Hij moest immers bekennen dat Dirk een lieve jongen was, die wel liegen en andere zonden bedrijven kon, maar, zoo als Dirk zelf gezegd had, het niet deed, omdat hij den Heer en zijne lieve moeder niet bedroeven wilde.

Vier dagen vóór Kersdag was het Zondag, en Dirk nam Jan mede naar de Zondagschool. Daar hoorde Jan weder veel goeds. De meester van de Zondagschool las met de kinderen uit Mattheus 19, dat er kinderen tot Jezus gebragt werden, die Hij de handen oplegde en zegende. De meester zeide onder anderen: „Ziet eens, hoe lief de Heere Jezus de kinderen heeft. Er zullen misschien ook wel kinderten bij geweest zijn, die hunne ouders ongehoorzaam of wel eens stout waren, maar de Heere Jezus heeft geen van deze kinderen afgewezen. Hij heeft ze allen gezegend. O, hebt dus ook dien Zaligmaker lief, en als gij stout of ondeugend geweest zijt, belijdt dan den Heere uwe zonden, vraagt Hem om vergiffenis, en dan zal Jezus u ook zegenen en u vrede geven.”

Jan had goed toegeluisterd en vond dat alles heel mooi. Tante Krab vertelde hem nog meer, en leerde hem onder anderen vers drie van den berijmden psalm 83. Nu was Jan derhalve goed op weg om een anderen jongen te worden. Tante verheugde zich reeds in stilte toen zij merkte dat haar neef zoo goed aannam. Maar daarom was Jan nog niet bekeerd. O, verre daarvan. Zijn hart was vol ongerechtigheid, en hij had nog niet ingezien welk een gruwel in Gods oog de zonde is. Daarom was hij er ook nog niet toegekomen om schuldbelijdenis te doen en tot Jezus te gaan, om gezegend te worden. Daarom kon hij niet zoo vrolijk zingen van des Heeren liefde als tante, en had hij nooit vrede. Want om vrede en blijdschap met God te hebben, moet men de zekerheid hebben ontvangen dat onze zonden vergeven zijn; en onze zonden kunnen niet vergeven worden, zoo wij ze niet belijden, en wij zullen ze nimmer belijden, zoo wij ze niet kennen.

En tot geen dezer zaken was Jan nog gekomen. Integendeel, hij handelde zeer dikwijls naar de ingeving van zijn boos hart. Tante had hem menigmaal moeten vermanen, en als Dirk alles had willen vertellen wat ondeugende streken Jan op straat deed, dan zou zijne moeder hem gewis streng bestrafte hebben. Maar Dirk zweeg en dacht: Jan zal wel veranderen. Ik zal toonen dat ik veel van hem houd en wil veel voor hem bidden. Maar toch in weerwil van al de goedheid die Jan hier genoot, bewees hij er weinig dankbaarheid voor en beging eene ondeugende streck. Hij had namelijk gemerkt dat tante een busje had, waarin zij eenige centen, zoowel van haar als van goede vrienden opspaarde, om die later ten dienst der zendingen te geven. Dirk en de kleine Hanna hadden hem veel daarvan verteld en hoe blijde zij waren als moeder de bus ledigde en dan het geld wegstuurde. „Want,” zeiden ze, „denk eens Jan, met dat geld kunnen er Bijbeltjes gekocht worden,

waaruit de zwarte menschen de geschiedenis lezen van den Heere Jezus." Jan had net gedaan alsof hij er ook blijde om was, maar eigenlijk had hij bij zich zelven gedacht: „Ik wou dat ik er maar een kwartje uit kon krijgen; dan kon ik mij wat lekkers koopen bij den koekebakker hier schuins tegenover. Wat kunnen mij die zwarte menschen schelen! Die wonen zoo ver!" En telkens keek hij dan ter zijde naar het busje, dat op den schoorsteenmantel naast den blaker stond. Hij wist ook dat het sleutelje er vlak bij lag. Maar hoe zou hij het geld er uit krijgen? Ja, daar had hij ook al aan gedacht. Tante was gewoon elke avond als Hanna naar bed was, de jongens een kwartiertje alleen te laten en eene zieke buurvrouw te bezoeken. Van dat oogenblik meende Jan gebruik te moeten maken. Terwijl Dirk voor zijne moeder eene boodschap deed, klom hij dadelijk boven op tante's leunstoel, kreeg het sleutelje en wilde het slotje openen. Maar dat ging zoo gemakkelijk niet. Hij draaide en draaide, en trok daarbij een gezigt van inspanning even als een mophondje dat een graat in de keel heeft gekregen; — maar hij kon het slotje niet open krijgen. Juist in dit oogenblik hoorde hij gerammel, en in weerwil van de donkerheid zag hij toch tante's witten doek, dien zij steeds om het hoofd droeg. Van schrik viel hij bijkans van den stoel. Hoe vlug Jan ook geweest was, had tante echter zooveel gemerkt dat het niet pluis met hem was. Maar zij hield zich stil, denkende dat Jan het wel zelf zou bekennen.

Toen Dirk te huis kwam, werd het zachtjes aan tijd om een boterham te eten en naar bed te gaan. Dit gebeurde ook. Maar voor dat de knapen naar hun klein bovenkamertje gingen, las tante Psalm 62 voor en sprak nog eenige woorden, vooral over het laatste vers van dien psalm, waarin David zegt, dat God een iegelijk vergelden zal naar zijn werk. Zij vermaande de beide knapen toch nimmer een goddeloos werk

te doen, en zoo zij het gedaan hadden, bij den Heer vergeving te zoeken, en te smeeken om een nieuw hart, opdat zij tegen de zonden konden strijden. Nu gingen de beide neven naar bed en nadat Dirk gebeden had, sliep hij spoedig in. Maar Jan kon niet slapen. Hij dacht gedurig aan hetgeen tante hem gezegd had, en aan al de woorden, die hij zoowel op de Zondagschool als van Dirk vernomen had. Met schrik herinnerde hij zich ook aan hetgeen tante des morgens gelezen had: „Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijne engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.” Matth. 16, vs. 27. Ja, hij moest het bekennen, hij was een ondeugende jongen, die niet waard was dat hem iemand vriendelijk aankeek. En o, hij vreesde het oog des Heeren, niet alleen wegens alle zonden door hem bedreven, maar ook vooral en boven alles wegens het kwaad dat hij dezen avond had willen doen. O, hij had zoo gaarne nog een paar woorden met Dirk gesproken, maar die sliep reeds als eene roos. Nu barstte Jan uit in tranen en riep zachtjes uit: „O Heer, ik ben een kwade jongen! Vergeef het mij — om Jezus wil!” Nog eenige oogenblikken bragt hij weenende en biddende door, tot dat ook hij eindelijk insliep.

Toen hij den volgenden morgen wakker werd, was Dirk reeds opgestaan en lag op zijne knieën te bidden. Dirk meende dat hem niemand hoorde en had onder anderen: „O Heer, bewaar mij dezen dag voor alle zonden en geef ook dat mijn neef Jan regt vroom wordt. Zegen hem en ons, en stort Uwew Heiligen Geest over ons uit.”

Nauwelijks was Dirk de trappen afgegaan, of Jan sprong vlug uit het bed, kleedde zich schielijk aan, en knielde toen voor denzelfden stoel neder, dien Dirk daar straks verlaten had....

„Waar of Jan toch blijft, moeder?” vroeg Hanna. „De boterhammen zijn al klaar. Zou neef nog slapen?”

„Neen, zus,” zeide Dirk, „Jan is al op. Ik heb het gehoord. Hij zal op het oogenblik wel komen.” Dirks moeder vond het wel een weinig vreemd, dat Jan nu zoo lang weg bleef. Zij had den ganschen nacht, wegens Jan niet kunnen slapen en van den Heer gevraagd, hoe zij het moest aanleggen om den knaap van zijne zonden te overtuigen en tot belijdenis van schuld te brengen. Vurig had zij voor hem gebeden.

En de Heer verhoorde haar gebed; ja, voor dat zij riep, had Hij reeds geantwoord.

„Moeder,” zeide Hanna weder, die het niet uithouden kon, **zoe groot was haar honger, „Jan komt nog niet, willen wij eens naar den trap gaan en hem roepen?”**

„Heel goed,” zeide hare moeder, en opstaande, ging zij met Dirk en Hanna naar den trap. Maar juist toen zij er digt bij waren, kwam Jan den trap af.

Doch hoe geheel anders zag Jan er uit! Gisteren morgen nog was hij in overmoed en driestheid de kamer binnengekomen en over zijne boterhammen heengevallen als een uitgehorgerde wolf, en nu stond hij daar met zijne pet in de hand, en zette een gezigt alsof hij niet eens wist hoeveel twee maal twee was. Hij zag er zoo neerslagtig uit als een haan, die in den regen loopt, en kon geen woord spreken. Hanna, die meende dat haar neef zulk een honger had, trok hare moeder bij het kleed en zeide: „Och moê, geef hem een heele — heele dikke boterham!”

Jan stotterde een paar woorden.

Tante's hart klopte van hoop. Zou haar gebed verhoord zijn? Zij hield hare hand achter het oor, want de goede vrouw was een weinig doof, dat zij uit de pokken gehouden had, en vroeg hem op vriendelijken toon:

„Wat is het Jan? Scheelt u iets? Kom dan maar gerust bij tante en zeg het mij.”

Nu kon Jan het niet langer uithouden. Onder een vloed van tranen viel hij haar om den hals en zeide haar al de waarheid.

„O, lieve tante!” riep hij uit. „Ik ben zulk een kwade jongen!”

„Zwijg maar stil, Jan!” zeide Dirks moeder, die hem zachtjes naar de kamer bracht waar de boterhammen klaar stonden.

„Zwijg maar stil, — ik weet er alles van. Straks zullen wij samen praten.”

En dat deed de goede tante ook. Toen het ontbijt gedaan was en zij niet de kinderen gelezen, gezongen en gebeden had, sprak zij afzonderlijk met Jan, die haar nogmaals zijne zonden beleet. Zij troostte hem met de verzekering, dat zoo hij berouw had en den Heer om vergeving smeekte, al zijne zonden zouden uitgewischt worden. En toen Jan dit gaarne wilde, knielde tante met Jan neder en riep met hem tot den Heer!

Een paar dagen later was het Kersfeest. Des morgens waren allen reeds vroeg in de weer en de kinderen zagen er wat netjes uit in hunne Zondagsche pakjes. Dirks moeder las de geschiedenis voor van Jezus geboorte en schonk Jan een Nieuw Testamentje, net zoo een als Dirk had. Na kerktijd gingen de drie kinderen naar de Zondagschool, waar feest gevierd werd. Had Jan vroeger ook toegelisterd, nu luisterde hij nog veel meer, want hij had nu iets ondervonden van de liefde Gods, die Zijnen Zoon in de wereld gezonden had, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. De meester vertelde alles wat er in de stal te Bethlehem gebeurd was; hoe

Maria haren eerstgeboren zoon baarde, Hem in doeken wikkelde en in de kribbe nederleide, omdat voor henlieden geene plaats was in de herberg, hoe een engel des Heeren bij de herders kwam en tot hen zeide: „Vreest niet, want ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heer in de stad Davids. En hoe toen vele engelen gekomen waren, prijzende God en zeggende: „Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen.” Vervolgens zeide de meester dat het kersfeest zulk een heerlijk feest was. Engelen, voor welke Hij niet gekomen was, hadden zich over Zijne geboorte verheugd; hoeveel te meer moesten wij ons dan verblijden, daar Hij tot ons zondaars was afgedaald, om het Lam Gods te worden, dat de zonde der wereld wegneemt. Hij, die Heere Jezus, werd zelf een arm kind, om ons rijk te maken, en liet zich daarna aan een kruishout nagen, om Zijn bloed te geven ter onzer verlossing. O, lieve kinderen, — vervolgde de meester, — dankt dien Heer voor zoo vele liefde, en bidt Hem dat Hij u Zijnen Heiligen Geest schenke, opdat gij Hem waarlijk moogt lief krijgen.” Ten slotte kregen de kinderen een klein boekje ten geschenke, en allen keerden gelukkig en vergenoegd huiswaarts, dankbaar voor de zegeningen, welke hun om Jezus' wil geworden waren.

Dat waren gelukkige kersdagen, die Jan bij tante doorbragt. Zijn aangezicht blonk den heelen dag als een paradijsappel, en hij verlangde nu maar naar huis om alles aan zijne moeder te vertellen. Hij bleef echter nog eenige dagen, leerde in dien tijd weder het een en ander, en op oudejaarsdag bragt tante en de beide kinderen hem naar het spoor, van waar hij, met zijn Bijbeltje in den zak, onder vele betuiging van dankbaarheid naar huis vertrok.

II.

Jan was sedert eenige weken weder bij zijne moeder, — en vond het hier niets plezierig. Hij was veel liever bij zijne tante gebleven, omdat tante zoo heel goed met hem was. Hij had zijne moeder gevraagd hem naar eene Zondagschool te laten gaan, maar zij wilde het volstrekt niet hebben. Vrouw Krab was zeer verwonderd geweest toen Jan haar het Bijbeltje vertoonde, dat hij van tante gekregen had, en nog meer toen hij er zelf in las en haar alles vertelde wat hij bij tante had geleerd. Maar zij had het hem niet verboden, want „kwaad kan het niet,” zeide zij, „’t is altijd beter dan niets doen.” Maar naar de Zondagschool mogt hij niet. Dit maakte Jan regt verdrietig. Hij herinnerde zich echter wat Dirk hem gezegd had, dat hij niet vergeten moest elken morgen en avond voor zijne moeder te bidden. Dit deed hij dan ook en las steeds getrouw in het N. Testamentje.

Op zekeren Zondagmorgen ging Jan door de straten der stad en kwam aan eene groote kerk. Hier ging hij binnen. Maar het was daar zoo vol dat hij geene plaats kon krijgen. Vlak voor hem stond een groote dikke boer, die zoo breed was, dat Jan niet eens den preekstoel kon zien. Mismoedig geworden, ging hij in een hoek op den grond zitten, kreeg zijn Bijbeltje uit den zak en begon te lezen. Hoe lang hij hier wel gezeten had, wist hij niet, maar eensklaps voelde hij dat hem iemand op den schouder tikte, juist toen de dominé amen zeide en verscheidene menschen het kerkgebouw verlieten. Jan zag op. Voor hem stond een heer, die hem vriendelijk aankeek en hem stilletjes wenkte met hem mede te gaan. Op straat gekomen, vroeg die heer:

„Hoe komt het dat gij daar zoo in dien hoek zat?”

„Ik kon nergens anders zitten, mijnheer, omdat het zoo vol was.”

„Maar gij kondet toch wel hooren wat dominé zeide.”

„Ja, mijnheer,” antwoordde Jan, „hooren kon ik wel, maar ik verstond er niets van, en wjl ik toch gaarne in de kerk wilde blijven, ben ik maar aan het leeren gegaan.”

„En gaat gij ook op de Zondagschool, mannetje?”

„Nee, mijnheer. Moeder wil het niet hebben. En ik wou het zoo graag, want op de Zondagschool waar Dirk ging, vond ik het zoo heel naar mijn zin.”

„Wie was die Dirk? vroeg de heer, die zelf een Zondagschoolonderwijzer was.

„Kent u hem niet, mijnheer? Hij is mijn neef en woont in S. O., mijnheer, hij is zulk een lieve jongen.”

En nu vertelde Jan alles wat er verleden jaar met hem gebeurd was. De Zondagschoolonderwijzer luisterde met aandacht toe en dacht hij zich zelve: die jongen moet ik op mijne Zondagschool hebben, want het is mij duidelijk dat de Heere mij hem heeft doen ontmoeten. Hij vroeg hem derhalve waar zijne moeder woonde en toen Jan het hem zeide, beloofde hij hem spoedig eens te zullen opzoeken.

En de Zondagschoolonderwijzer hield zijn woord. Op zekeren avond kwam hij bij Jan's moeder en sprak met haar over haar zoontje. In het eerst had vrouw Krab er veel tegen, maar toen de Zondagschoolonderwijzer haar zeide, dat het zoo goed voor haar kind was en dat God geboden had onze kinderen „in de leer en vermaning des Heeren op te voeden,” Efeze 6, vs. 4, gaf zij eindelijk hare toestemming. Ook sprak die heer nog meer goede woorden met haar en gaf haar eenige traktaatjes, welke zij eens lezen moest.

Nu was Jan regt in zijn schik. Zoedra hij vernomen had dat hij naar de Zondagschool in de straat mogt gaan,

ging hij naar buiten en dankte den Heere God voor de verhooring van zijn gebed. Den heelen zomer en herfst ging hij nu naar de Zondagschool en hij zorgde dat hij alles kende wat men hem daar opgaf om te leeren. De meester had veel schik in den knaap. Het is waar, Jan beging nog wel eens eene ondenkende streek en verviel van tijd tot tijd in zijne oude zonde van liegen, — maar als de meester het merkte en hem wees op den Heer, die alles ziet en hoort, en dien hij door zijne zonden zoozeer bedroefde, — dan huilde Jan zóó, dat hem de tranen over zijn buis liepen en hij niet wist waar hij zich bergen moest van berouw. Ook kon de meester zien dat Jan het ernstig meende, en hij had vele hoop dat de knaap nog eenmaal een godvruchtige jongen zou worden.

Intusschen was het weder winter geworden en de week voor kerstijd aangebroken. De Zondagschoolonderwijzer had aan de kinderen medegedeeld, dat zij eerlang in eene der kerken een feest zouden hebben en zorgen moesten hunne teksten en psalmen goed te kennen. Ook had Jan, even als al de kinderen een lied gekregen, dat hij van buiten moest leeren. Gij kunt begrijpen dat Jan goed leerde, en terwijl zijne moeder des avonds bij de lamp hare centjes natelde, welke zij aan hare schollen en schelvischen verdiend had, zat Jan in zijn Bijbeltje te lezen. Vrouw Krab had reeds lang bespeurd, dat haar zoon heel anders geworden was dan vroeger, en zelfs moest zij erkennen dat Jan ook heel anders was dan zij. Zij dacht bij haar zelve: „dat komt zeker van de Zondagschool. Ik wou maar dat ik nog klein was, dan kon ik er ook heengaan, maar voor mij oude vrouw is dit te laat.”

„Moeder,” zei Jan, „wil ik u eens opzeggen wat ik aangaande Zondag kennen moet?”

Vrouw Krab had er eerst wat tegen, want zij vreesde dat zij dan met het optellen harer centen in de war zou komen, maar

toen Jan het haar nogmaals vroeg, willigde zij het in, nam een snuifje, dronk een kommetje koffij en luisterde.

Nu zeide Jan haar voor wat er in Lukas 4, vs. 16—19 stond, en toen hij dit gelezen had, voegde hij er bij: „En weet u moeder, wat de meester ons hiervan verklaard heeft? Hij zeide, dat Jezus nu gekomen was om de blijde boodschap te verkondigen, dat er **genade** is voor iederen zondaar. Daartoe heeft de Heer Zijn **bloed** gegeven, opdat wij uit de gevangenis der zonde **verlost** wierden. En meester zeide, dat die zaligheid voor **ieder was**, omdat wij alle van nature blind en in de duisternis **waren**, maar dat ieder nu van die genade gebruik **moest maken**, **wijl wij as** in het aangename jaar des Heeren **waren**. **Als wij dit nalieten**, en de dood verraste ons **midden in onze zonden**, dan brak de dag der wreke Gods aan, waarvan Jesaja spreekt in het 61ste hoofdstuk, vers 2. „Niemand,” zeide de meester, „was te oud, om tot Jezus te komen en Hem zijne zonden te belijden.”

Vrouw Krab keek haren Jan met groote oogen aan en zeide bij zich zelve: „die jongen praat als een dominé; maar ik geloof dat hij gelijk heeft. Dat traktaatje, 'twelk ik gelezen heb, leerde mij duidelijk, dat ik een ander mensch moet worden. Och, och! hoe word ik dat?” En voor het eerst in haar leven bad vrouw Krab tot den Heer.

Het Kersfeest was aangebroken en al de kinderen gingen naar de kerk, waar hun een feest zou gegeven worden. Ook vele groote menschen waren er bij tegenwoordig, en onder deze ook de moeder van Jan. Zij had in die week een bezoek gehad van een der wijkbroeders en nadat deze lang met haar had gesproken, behoefde hij weinig woorden om haar over te halen het kinderfeest in de kerk bij te wonen. Het was treffend al die kinderen, met zulke vrolijke gezigten daar bij-

een te zien. Nadat een der onderwijzers gebeden had, zongen de kinderen het volgende:

K E R S L I E D :

Naar Efrata's velden, naar Bethlehems stal,
 Daar trekken wij henen met vrolijk geschal.
 Ter kribbe van Jezus, gekomen in 't stof,
 Daar willen wij zingen den Heere tot lof.
 Daarheen, daarheen! met blijden toon,
 Daar galmen de lied'ren tien dubbel zoo schoon.

Schoon Eng'len Uw lof daar eens zongen, o Heer,
 En Wijzen U bragten aanbidding en eer, —
 Toch luistert, o Heiland, Gij gaarn naar het lied,
 Dat u eene schare van kinderen biedt.
 Zingt Hem, zingt Hem, zingt d' eer van 't Lam,
 Dat ons ter verzoening de schuld op zich nam.

Maar meer nog dan lied'ren, hoe schoon ook ontvoud,
 Met betere dingen dan wierook en goud,
 Staan wij aan Uw voeten en bieden U aan,
 O Jezus, ons harte met zonden belaân.
 Vrede, vrede wordt dan ons deel,
 In leven en sterven — daar boven geheel.

O Heiland, wat komt ooit Uw liefde nabij,
 Hoe hebt Ge U vernedert voor zondaars als wij!
 Uw kribbe getuigt van Uw liefde en goddeld,
 Uw kruishout verkondigt ons vrijpraak van schuld.
 Liefde, Liefde, — Gij hebt gedaan
 Wat eeuwig de kennis te boven zal gaan.

Vrouw Krab was geheel en al oor. Nog nooit van haar leven, zeide zij later, had zij zoo iets bijgewoond. En wat wis-

ten de kinderen veel te vertellen, en wat spraken de onderwijzers lief, en welke mooie boekjes kregen ze! Heele manden vol met koek waren voor de kinderen bestemd, en ieder kreeg een heel groot stuk, waarbij de meesters zeiden, dat dit alles van den Heere kwam, omdat alle goede gaven om Jezus wil op ons nederdalen. Vrouw Krab zat te huilen als een klein kind. Zij kon niets anders zeggen dan: „O, wat is de Heere toch goed. Hij heeft zich over mij ontfermd en mij niet naar mijne ongerechtigheden gedaan. O, als Hij mij niet opgezocht had, dan zouden ik en Jan in al onze zonden gebleven zij. Alles wat ik hier zie en hoor, zijn bewijzen van Gods goedertierenheid.”

Toen het feest afgehoorden was, ging zij met Jan huiswaarts. Maar zij kon geen woord spreken. Haar hart was tot overloopens vol, en zij kreeg niet verder rucht, dan toen zij zich te huis, tusschen hare vischmanden, op de knieën geworpen had. Sedert dien tijd heerst zij gaarne wat Jan haar uit den Bijbel voorleest, en ontvangt ook met blijdschap het bezoek der wijkbroeders, die haar aansporen haar hart gedurig aan Jezus over te geven.

En Jan? O, deze is weêr onlangs bij zijn neef Dirk geweest, en tante heeft wel gemerkt dat Jan goed vooruit gaat. Zij heeft alle hoop voor hem en zijne moeder, dat beide den weg des heils zullen bewandelen, opdat ook zij eenmaal met David mogten uitroepen: „Loof den Heer, mijne ziel! en al wat binnen in mij is, Zijnen heiligen naam. Loof den Heere, mijne ziel! en vergeet geene van Zijne weldaden. Die al uwe ongerechtigheid vergeeft, die al uwe krankheden geneest; die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden.”

RUTH EN HARE SCHOONMOEDER.

Ruth I, vs. 14.

Als gij eens de lange **geslachtslijst** van onzen Heere Jezus Christus, in het eerste **hoofdstuk** van Mattheus naleest, dan vindt gij onder al de **namen van mannen**, ook een paar **namen van vrouwen**, die de **voorzaten** geweest zijn, naar het **vleesch**, van onzen **Zaligmaker**. O, zult gij zeggen, die vrouwen zullen wel **heel lief** geweest zijn; zij zullen even als Maria den Heer **wel regt gediend** hebben en van hare jeugd af aan **godvruchtig zijn geweest**. **En toch is dit zoo niet**. Van Thamar **vermeldt de Schrift niet zeer veel goods**, en Ruth, die gij in het Boek naar haar **genoemd, hoofdstuk I, vers 5**, aantreft, was eene Moabietische, eene heidensche vrouw, welke zeker in hare jeugd **goden heeft gediend**, gelijk hare zwagerin Orpa.

Maar dit nu is juist een wonder in onze oogen en een bewijs dat God gansch anders denkt dan de mensch. Als wij de **magt hadden** om aan Jezus een **geslachtslijst** te geven, dan zouden wij zeker al de **vrome aartsvaders** en **geloovige vrouwen** opgenoemd hebben. Maar juist het tegendeel vindt nu bij de **ware geslachtslijst** van Jezus plaats. Het is alsof de **Heer** juist het geringe, het verachte en het zondige **menschdom heeft verkoren**, om daaruit Zijnen Zoon te doen **geboren worden**, en wij leeren dus uit deze **geslachtslijst**, dat **zoo Jezus** zich niet heeft **geschaamd**, zooveel het **vleesch aangaat**, **uit zondige vrouwen** geboren te worden, Hij ook al het **verworpane** en zondige

der wereld gaarne wil aannemen. Niemand derhalve, groot of klein, rijk of arm, behoeft bang te wezen dat Jezus hem niet wil aannemen. Hij, die Rachab, Thamar, Ruth en anderen niet versmaad heeft, zal ook u zondaar niet uitwerpen, zoo gij in het geloof tot Hem komt.

Onder de opgenoemde vrouwen behoort ook, gelijk ik gezegd heb, Ruth. Gij kunt hare geschiedenis lezen in het boek van Ruth, dat achter de boeken der Rigteren staat. In korte woorden zal ik u hare geschiedenis mededeelen.

Tijdens de Rigters over Israël regeerden, heerschte er eens een groote hongersnood in het land Kanaän. Vele menschen waren dus genoodzaakt naar elders te trekken om brood te zoeken. Zoo ging ook een zekere Israëliet, Elimelech genaamd, die in Bethlehem woonde, met zijne vrouw Naomi en hunne twee zonen naar het land van Moab, niet verre van Kanaän. Elimelech stierf aldaar, en zijne beide zonen namen zich vrouwen uit de dochters van dat land. De namen dezer beide vrouwen waren Orpa en Ruth. Tot groote smart van Naomi stierven ook hare zonen, en nu stond zij met hare beide schoondochters geheel alleen in een vreemd land. Daarom begeerde zij dan ook naar Bethlehem weder te keeren, wijl zij daar van hare vrienden en betrekkingen gewis meerdere hulp zoude verkrijgen dan van de Moabieten. Zij begaf zich dus met Orpa en Ruth op weg, maar daar zij liefst alleen wilde gaan, zeide zij tot hare schoondochters de aandoenlijke woorden, welke gij

opgeteekend vindt in Ruth 1, vs. 8. Orpa luisterde naar hare schoonmoeder en ging naar Moab terug, maar Ruth kleeftde haar aan en zeide: „waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk, en uw God mijn God.” Het is alsof Ruth wilde zeggen: „neen, lieve moeder, ik wil u niet alleen laten trekken; ik heb u lief en wil u gaarne in uwen ouderdom verzorgen; ik wil nimmer van u wijken; daarenboven, zooveel heb ik van u gehoord dat het volk Israëls den waarachtigen God dient, en dus wil ik mij gaarne aan dit volk aansluiten om met Israël te zamen den Heere te vreezen. Hieruit leert gij welk een vromen zin Ruth bezat, hoewel zij eene heidin was, en dat God zich van Naomi bediend heeft om hare schoondochter met den Heer bekend te maken.

Naomi en Ruth kwamen te Bethlehem juist in den tijd van den oogst. Terstond deed Ruth pogingen om de bejaarte Naomi brood te verschaffen. Zij ging op de velden en zocht de korenaren op, welke de maaïers hadden laten vallen. Dit mocht zij doen volgens de wet van Mozes. De Heer bestuurde het zoo dat Ruth op de velden kwam van zekeren Boaz, een rijk man. Toen deze hoorde en zag welk eene lieve schoondochter Ruth voor Naomi was, gaf hij bevel, dat de maaïers met opzet vele korenaren moesten laten vallen, opdat Ruth veel kon verzamelen. Ruth vertelde dit aan Naomi, en nu zeide haar hare schoonmoeder dat Boaz nog familie van haar was.

Naomi gaf haar vervolgens den raad om Boaz te gaan bezoeken, en toen dit geschiedde, rigtte de Heer het zoo in, dat Boaz Ruth tot vrouw nam. Zij werd derhalve van eene arme heidensche weduwe, de vrouw van een rijken Israëliet en kon dus hare schoonmoeder goed ondersteunen. Zoozeer beloonde de Heer hare liefde en haar ten uitvoer gebragt besluit om Israëls God te dienen.

En welke gevolgen had dit nog meer?

Ruth kreeg eenen zoon, Obed genaamd. Deze Obed was de grootvader van koning David, uit wiens geslacht later Christus is geboren. Ruth werd derhalve de stammoeder van koningen en wel van den Koning aller koningen.

Mijn kind, wonderbaar zijn de wegen des Heeren. Leer dat uit deze geschiedenis, en voeg er bij: ook ik wil tot het volk Gods behooren en Hem dienen met geheel mijn hart. Dan zal Hij ook u w God zijn en u zegenen met aardsche en hemelsche zegeningen.

KINDERLIJKE GEDACHTEN EN VOORNEMENS.

Hoe klein ik ben, toch weet ik wel,

Dat God mij kent en ziet;

Zijn oog doorloopt het hemelruim,

Heel de aarde en haar gebied.

Hij ziet het wormpje in den grond,
Door nacht en duisternis;
En eer ik nog iets denken kan,
Weet Hij reeds wat het is.

Hij hoort de stem van 't woest gediert',
Van 't muschje, dat Hem prijst,
En vangt het ligste zuchtjen op
Dat uit het harte rijst.

En zou ik dan nog zonde doen,
Met liegen, nijd en haat?
En God den Heer, die heilig is,
Bedroeven met mijn kwaad?

O neen, Hij heeft aan mij getoond,
Hoezeer Hij mij bemint:
Zijn lieven Zoon gaf Hij voor mij,
Voor mij, — Zijn schuldig kind.

'k Wil daarom ook met ziel en zin,
Hem dienen waar ik ga,
En strijden tegen zonde en lust,
En prijzen Gods gena.

O Heere, dat Uw Heil'ge Geest
 Mijn oog en hart verlicht!
 Houd Gij mijn voet op 't regte pad
 Steeds hemelwaarts gerigt.

EENE VREEMDE ZONDAGSCHOOL.

De vreemdste Zondagschool: welke ik ooit gezien heb was in Amerika. Zij werd gehouden in een blokhuis. Zulke blokhuisen worden door kolonisten in dat werelddeel, uit ruwe planken zamengesteld, en de reten met aarde aangevuld. De grond, de banken en de tafels waren allen ongeschaafd. De kamer was geheel vol en de scholieren bestonden uit groote en kleine menschen. Er waren grijsaards van zeventig jaren en zelfs kinderen die niet eens loopen konden. Nooit zag ik eene wonderlijker vergadering van menschen. In dit blokhuis kwamen de bewoners der omliggende hoeven elken Zondag geregeld bij elkander, om den dag des Heeren te zamen met het lezen en onderwijzen van Gods Woord door te brengen. De ouders leerden hier hunne kinderen en zij zelve ontvingen eene verklaring van Gods Woord. Dit alles geschiedde met de meeste orde en toen het afgeloopen was zag ik ze bij troepjes over de velden en door de bosschen huiswaarts keeren.

Waarlijk zoodanige inrigting zou in menig gehucht van ons vaderland, ver van kerk en Zondagschool, voor velen ten zege kunnen zijn!

DE SCHILDWACHT EN DE SPION.

Een schildwacht, die op zekeren dag uitgezonden was om de wacht bij een fort te houden, werd door eenen vijandelijken spion aangesproken. Deze spion was door de vijanden afgezonden, om met allerlei slinksche middelen van den schildwacht te weten te komen, van welke zijde het fort gemakkelijk kon overrompeld worden. De spion was als een eenvoudige boer gekleed en de schildwacht had geen vermoeden van dit gevaar. Evenwel was hij besloten zeer voorzigtig te zijn, en niets te zeggen van datgene wat het fort in gevaar kon brengen.

„Gij hebt daar eene belangrijke plaats te bewaken,” zeide de spion.

„Zeer belangrijk,” antwoordde de schildwacht.

„En gij hebt dappere en getrouwe strijdmakkers,” zeide de spion.

„Zeer dapper,” antwoordde de soldaat wederom.

„Ik geloof, dat gij bij deze hitte zeer dorstig moet wezen,” ging de spion voort.

„Ja, zeer,” antwoordde de schildwacht.

„Arme man,” zeide de spion, „Ik heb groot medelijden met u. Zie, hier heb ik een weinig ter verkwikking voor u in deze flesch. Drink eens een teugje.”

De schildwacht antwoordde geene letter; maar daar een teugje drinken onmogelijk de veiligheid van een fort in gevaar kon brengen, nam hij het aanbod aan, en zette de flesch voor den mond. Toen hij het proefde, vond hij het zoo lekker, dat hij de geheele flesch leeg dronk.

De spion ging weg en de schildwacht liep met zijn geweer op den schouder op en neder voor zijn schildwachtshuisje, zoo als hij dit gewoon was te doen. Maar korten tijd daarop werd hij slaperig, kon niet meer op de beenen staan, zette zijn geweer ter zijde en sliep in.

De drank was met iets vermengd dat slaap verwekte, en de arme schildwacht had de uitwerking niet kunnen wederstaan. De spion, die zeer wel wist wat er gebeuren zou, riep de vijanden bijeen, en ging met hen op het fort af. De slapende schildwacht werd dood gemaakt en daar het garnizoen niets van de nadering des vijands bemerkte had, werden zij allen verslagen of gevangen genomen.

Wij kunnen niet te waakzaam zijn tegen de eerste nadering van den verzoeker, want een enkel woord kan onze zwakke zijde verraden en den vijand aantoonen waar hij ons kan aanvallen. Menige jonge man is het leven ingetreden met het vaste besluit om voorzigtig en op zijne hoede te zijn, maar die

toch door een verleidelijken schijnvriend afgetrokken en in het verderf gesleept is.

IK WENSCHTE DAT IK RIJK WAS.

„Ik wou dat ik **rijk was**, dan kocht ik alle dingen,” zeide de kleine Karel.

„Zoo als de **zon, maan en sterren**,” vroeg zijn broër Willem **lagchend**.

„**Die kan men niet koopen**,” sprak de kleine Karel, „maar alle dingen die men voor geld krijgen kan, zou ik wel willen **hebben**.”

„**Maar die dingen maken ons niet gelukkig**,” antwoordde Willem.

Op dit zelfde oogenblik kwam de vader van Willem en Karel de **kamer binnen** en zeide tot de knapen:

„**Zet uwe hoeden op**, dan zullen wij eens naar den ouden Hein gaan.”

„O, pa, **laat ons dat asjeblief niet doen**,” riep Karel, „want ik word altijd **bang als ik dien man zie komen aanhinken op zijne kromme voeten**, en als ik zijn ontevreden gezigt en groote oogen zie, dan **schrik ik van hem**.”

„He,” zeide de vader, „ik dacht dat gij wel bij hem zoudt willen wonen.”

„Ik bij hem wonen, pa? Ik woonde nog liever bij een schoorsteenveger.”

„Gij kunt bij hem toch alles vinden, wat men zoo al voor geld koopen kan,” sprak Willem.

„Maar ook alles wat men niet voor geld koopen kan,” zeide Karel, „want gezondheid kan men niet voor geld koopen.”

„En ook geene tevredenheid of vriendelijkheid,” voegde Willem er bij.

„En bovenal,” sprak de vader, „kunnen wij de zaligheid niet voor geld koopen. Wij behooren dus op de wereld tevreden te zijn met hetgeen wat de Heer ons geeft, en ons voorbereiden voor de heerlijkheid in den hemel waar wij alles bezitten zullen.”

BRIEFJES VAN DANKBETUIGING.

Ik heb onlangs iets ontvangen waarop ik in het geheel niet gerekend heb, maar dat mij regt zeer heeft verblijd. Ik ontving namelijk uit Rotterdam van zes kinderen van de Zondagschool van Br. L. J. Luijks aldaar, eene dankbetuiging voor de prijzen, welke zij onlangs gekregen hebben. Ik zou zoo heel gaarne al die kinderlijke briefjes mededeelen, maar zij nemen mij te veel plaats weg. Als een staaltje echter moge het volgende dienen:

„Rotterdam, den 23 Oct. 1862.

Aan den heer Gerdes' Maandblad.

Mijnheer, ik blijf u ten hoogste dankbaar, daar gij zoo goed

en vriendelijk zijt geweest mij zulk een mooijen prijs ten geschenke te geven. Ik ben er regt mede verblijd, en mijne ouders in het geheel niet minder. En ik hoop daar ook nuttige lessen uit te trekken en er ook wel aan anderen van mede te deelen. Verder noem ik mij uwe kleine vriendin,

Geertruida van Oosten.”

Onze God zegene ~~mijne~~ lieve onbekende Geertruida van Oosten en de overige ~~kleine~~ schrijvers en schrijfsters. Als mij de Heer in Rotterdam brengt — hoop ik hen te ontmoeten en in hunne oogen te lezen dat zij allen het ootmoedige en geloovige hart bezitten van Gustaaf Waller, van wien ik hun in „de gespleten balk” verteld heb.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Londen. Tegenover den Oostelijken koepel der Tentoonstelling bevindt zich eene merkwaardige afdeeling. Deze is opgerigt geworden door den ijver van sommige christenen, die met grooten zegen in de twee laatste jaren dagelijks tot het gebed bij elkander kwamen. In die afdeeling zijn planken getimmerd, op welke eene groote menigte boeken staan, meest Bijbels en Nieuwe Testamenten. Elke onderafdeeling draagt den naam der boeken en drukt ook de taal uit in welke die Bijbels zijn vervat, zoo als Engelsche, Fransche, Italiaansche, Spaansche, Duitsche, Zweedsche en Hebreuwsche.

De laatstgenoemde onderafdeeling trekt bijzonder de aandacht der Joden, zoowel uit Engeland als uit den vreemde. De agent dezer afdeeling is de heer S—g, die vroeger zelf een jood was, maar door de prediking van den zendeling onder Israël, de heer Naphali, bekeerd is geworden. De heer S—g heeft ons berigt hoe vele joden, die langs zijne afdeeling wilden voorbij gaan, plotseling stil stonden en dan de oogen sloegen op een bordje boven de afdeeling, waarop in Hebreeuwsche letters te lezen was: „ISRAËL.” Dit woord heeft eene bijzondere aantrekkingskracht voor hen, gelijk eene naald voor een stuk magneet. Vijftig joden bleven den eersten dag der tentoonstelling voor de afdeeling staan. Den volgenden dag kwamen zij terug en kochten zoowel Oude als Nieuwe Testamenten. Zij hadden dikwijls een zeer belangrijk gesprek met den heer S—g. „Eenigen,” zoo vertelt de heer S—g, „hebben enen waren honger naar het Woord; anderen komen slechts uit nieuwsgierigheid om te vragen wat het woord „ISRAËL” beduidt. Andere joden houden twistgesprekken met mij, en hoewel zij weten dat ik van hun geslacht en nu een christen ben, was er slechts een, die mij „een afvallige” noemde. Een uitlandsche jood weigerde de aangenomen Psalmen en het Nieuwe Testament aan te nemen, tenzij ik hem vergunde een stuk geld in de geldlade te werpen. Toen hij dit gedaan had, zeide hij: „Nu heb ik geld gegeven voor christelijke boeken.” Het geweten van dezen man was klaarblijkelijk getroffen. Ik

sprak met hem over Jezus, en hij zeide mij: „Ik ben er zeker van dat Hij zonder zonde was.”

Mexico. Bij het Fransche leger dat thans in Mexico is, en daar eenen gevaarlijken strijd heeft, vooral tegen de gele koorts, bevindt zich een geloovig protestantsch leeraar, Schmidt geheeten. Hij maakt in brieven, gedagteekend uit Vera-Cruz, melding van de geweldige tropische regenstroomen, die daar dezen zomer hebben plaats gehad, zoodat hij met regt konde zeggen, dat de fonteynen des afgronds geopend en de deuren des hemels ontsloten waren. Hij bezoekt tweemaal daags het hospitaal, spreekt met de zieken over den eenigen Zaligmaker en wordt overal met begeerte gehoord. Wegens gebrek aan traktaatjes, moet hij ze aan de zieken leenen, welke dan ook van hand tot hand gaan. Hij hoopt weldra elken Zondag geregelde godsdienstoefeningen te kunnen houden.

Binnenland.

Leiden. Een broeder schrijft ons uit deze stad: „Er bestaan hier negen christelijke Zondagscholen. Wel is waar zijn er nog meer in deze stad, maar deze tel ik niet mede, omdat zij van eene zijde gehouden worden, die niet met onze christelijke beginselen stroken. Ik wenschte dat ze er niet waren, omdat ze meer tot verderf dan tot zegen zijn. Het aantal kinderen, dat op bovengenoemde negen Zondagscholen gaat, bedraagt zes honderd twaalf, met dertien onderwijzers en twee en twintig onderwijzeressen. Ook hebben zich zes broeders

met mij vereenigd om geregeld huisbezoek te doen in de geringe buurten. Wij verwachten, onder den zegen Gods, hiervan veel goeds, en hopen hierdoor nog meer kinderen op te wekken onze Zondagscholen te bezoeken. De Heere zegene onze pogingen en dragen u op ons in uwe gebeden te gedenken."

UITNOODIGING AAN ALLE ZONDAGSCHOOLONDERWIJZERS IN ONS VADERLAND.

Volgens belofte zou ik u met een nieuw plan bekend maken, ten einde onze Zondagschoolkinderen aan te moedigen, te verblijden en eene vreugde te bereiden. Wegens bijzondere omstandigheden kan ik dit nog niet doen, maar ik hoop toch hiertoe binnen kort in staat gesteld te worden. Om echter niemand een voorbeeld te geven in het wachten, wil ik intusschen de Zondagschoolonderwijzers met een plan bekend maken, dat zoo ik hoop, hun uitlokkend en aangenaam zal wezen. Ik heb namelijk de beide laatste malen niet aan alle kinderen een prijs kunnen geven, en daar ik weet hoe ligt een kinderhart bedroefd wordt, heb ik er over nagedacht, hoe ik die oorzaak van droefenis zou kunnen wegnemen en hoe ALLE kinderen der Zondagschool van ons vaderland in de gelegenheid zouden zijn om een prijsje te ontvangen. Zie hier het plan en de voorwaarden.

- 1°. Op den tweeden Paaschdag (6 April 1863) komen de Zondagschoolkinderen bijeen, met het doel om de opstanding des Heeren Jezus te gedenken, en onder voorgang hunner onderwijzers van den Heer te smeeken dat vele kinderen en ook zij mogten opstaan uit den slaap der zonde.
- 2°. Op die bijeenkomst zullen de kinderen opzeggen: (berijmde) Psalm 16, Joh. 20 en 1 Cor. 15 vs. 35—58.
- 3°. Ieder kind, dat het opgegevene (in 2°) zonder fout opgezegd en bewijzen gegeven heeft van gehoorzaamheid en geregelde opkomst, ontvangt een prijs.
- 4°. Deze prijs zal bestaan in een klein boekgeschenk, voorzien van eene plaat.
- 5°. De onderwijzers worden verzocht mij uiterlijk vóór 18 April 1863 den uitslag franco te willen berigten, zoo veel mogelijk met vermelding van alle verblijdende uitkomsten, die bij de kinderen opgemerkt worden.
- 6°. Alle maatregelen zullen er genomen worden dat de kinderen nog in die zelfde maand hunne prijzen kunnen ontvangen.

De Heer, die den wasdom geeft zoo wij planten en nat maken, wekke vele onderwijzers op hieraan mede te werken, opdat wij, èn door deze poging èn door gebed en geregeld onderwijs, onze kinderen als levende offeranden voor het aangezicht Gods kunnen stellen.

EENE ZONDAGSCHOOL IN SIBERIË,

OF DE WONDERBARE LOTGEVALLEN VAN EEN ZWEEDSCH
OFFICIER.

Dat is al eene heel wonderlijke Zondagschool, niet waar, die gij op dit plaatje ziet! Onderwijzers met knevels en dikke snorbaarden, en met een groot gat in den elleboog! Neen, zult gij zeggen, zulke onderwijzers hebben wij in Holland niet. Onze Zondagschool-onderwijzers behooren nu juist niet allen tot de rijkste menschen, toch zien zij er altijd heel netjes en knap uit. En wat zijn dat voor rare kinderen, met broeken, die aan de knieën vastgemaakt zijn? De meesten staan, en anderen zitten op kisten en koffers. Dat is toch waarlijk eene wonderlijke Zondagschool!

Nu, gij hebt gelijk, het is ook eene wonderlijke Zondagschool, vooral omdat daar vele wonderen gebeurd zijn. Ook wil ik u wel zeggen dat die school niet in Holland gehouden is, maar wel, — om zoo te zeggen, — aan het eindje der wereld, in Siberië, waar het gedurende negen maanden des jaars zoo koud is, dat de menschen zich in dierenvellen moeten kleeden, als zij niet bevrozen willen.

Die Zondagschool heeft eene merkwaardige geschiedenis en deze wil ik u thans eens vertellen. Maar opdat gij ze goed zoudt

begrijpen, moet ik u eerst met den man bekend maken, die daar, op het plaatje, op eene houten bank zit en die zulk een grooten snorrebaard heeft. Die man is nu reeds lang bij den Heer in den hemel, en stemt daar met het lofied in dat al de verlost den Heere Jezus zingen.

Zijn naam is van Wreech en hij was kapitein in dienst van koning Karel XII van Zweden. Deze koning voerde oorlog met den keizer van Rusland, Peter den groote. De Zweedsche koning waagde het den Russischen keizer in zijn rijk aan te tasten, en drong zelfs tot Moskou en Pultawa door, waar hij echter geslagen werd en de vlugt moest nemen naar Turkeije. Vele soldaten en officieren werden gevangen genomen en door de Russen slecht behandeld. Onder de gevangen genomen officieren behoorde ook kapitein van Wreech, die met anderen naar de stad Newsky in Ukraine gevoerd werd. Dit was een verschrikkelijke toestand voor hem, daar hij, die een wel gevoed man was, het geringste werk moest verrigten. Als hij nu slechts den Heer had gekend, dan zou hij te midden dezer ellende vele vertroostinggen genoten hebben, maar dit was, helaas, niet het geval, en daarom was zijne ellende nu grooter. Doch de Heer beschikte het zoo, dat hij in dezen treurigen toestand kwam, opdat hij uit de ellende tot heerlijkheid zou komen. Hij had in zijne jeugd wel goddienstig onderwijs genoten, maar het was slechts verstandszaak bij hem geworden, en gelijk men zegt, aan zijne kleëren blijven hangen. Het was

niet in zijn hart doorgedrongen en had daar niet te weeg gebracht wat vereischt wordt om voor het aangezicht Gods te kunnen bestaan, namelijk een nieuw hart, dat vrede heeft uit het geloof door de verlossing, welke in Christus Jezus is. Nu moet gij weten dat over het algemeen in Zweden, destijds, de meeste jongelieden zeer loszinnig waren. Maar de Heer liet zich aan hen niet onbetuigd. Hij had gezorgd dat er ook vele vrome leeraars in Zweden waren en dat de Bijbel, benevens de geschriften van Luther, Francke, Spener en anderen onder het volk verspreid raakten. Ook had de Heer gezorgd dat de meeste veldpredikers, die den oorlog mede maakten, geloovige leeraars waren, die de soldaten met den weg des heils bekend maakten. Sommige soldaten bezaten dan ook eenen Bijbel of godvruchtige boeken. Zoo gebeurde het dan ook dat van Wreech den Bijbel in handen kreeg en daarin begon te lezen. Onverschillig was hij geenszins, maar hij meende vroeger er nooit tijd toe te hebben om de Schrift te lezen, en zie, nu gaf God hem tijd. Bovendien gaf de Heer hem een lieven geloovigen vriend in eenen medegevangene, dezelfde, die daar op dat plaatje bezig is met kinderen en volwassenen te leeren. Deze vriend en medegevangene van van Wreech was kapitein Tabbart, die hem het eerste gezegende onderwijs in de Schrift gaf.

Nadat onze gevangenen eenigen tijd in Nėwsky hadden doorgebracht, moesten zij op bevel van den keizer naar Moskou worden vervoerd. De keizer wilde namelijk eenen zegetogt binnen

die stad houden en bij die gelegenheid zouden de gevangenen voor den triomfwagen des Czars vooruit gaan. Dat was een lange togt en eene harde vernedering, maar van Wreech en zijne medegevangenen hadden reeds geleerd zich aan den wil Gods te onderwerpen. Daar Zweden nog altijd met Rusland in oorlog was, konden de gevangenen niet hopen vrij gemaakt te worden, en moesten het ergste vreezen. Intusschen was de keizer van Rusland zeer in zijn schik met deze gevangenen, daar zij meest allen beschaafde menschen waren, en wijl de Russen juist beschaving noodig hadden, zond hij ze naar Tobolsk, de hoofdstad van Siberie, om daar hunne kennis te verspreiden. Het was tegen het midden van 1711 dat onze gevangenen, langs een verschrikkelijken en moeilijken weg aldaar aankwamen.

De beschrijving, welke kapitein van Wreech van deze reis geeft, gaat alle denkbeeld van moeite en ellende te boven, en toen hij met zijne medegevangenen te Tobolsk aankwam, werden alle bewoners getroffen door hun haveloos uitzigt. Zij hadden meest allen gescheurde kleederen aan, en hunne schoenen waren in den deerniswaardigsten toestand. Ook hadden zij geen geld om zich iets aan te schaffen. En hoe zouden zij dit ook verkrijgen, daar er, vooral in dien tijd, geene geregelde brievenpost bestond tusschen Zweden en het uiterste punt van Rusland? Gelukkig bleef hun tijd over om zich met eenige werkzaamheden bezig te houden, waarmede zij geld konden verdienen om

zich kleederen aan te schaffen. Zij maakten namelijk allerlei snuisterijen uit beenderen van dieren, wier overblijfselen zij onder de aarde vonden. Deze voorwerpen werden dan aan een man toevertrouwd, die er meer dan vier honderd uren ver mede naar Moskou ging, waardoor de meeste winst verloren raakte. Intusschen hield zich van Wreech en eenige anderen ook bezig met het lezen van godvruchtige boeken, niettegenstaande de andere officieren en soldaten er den spot mede dreven.

Omstreeks dezen tijd verzocht een Russisch officier aan van Wreech om aan zijn kind onderwijs te geven, ook in de Schrift. Maar nu kwam van Wreech tot de ontdekking dat hij zelf niet genoeg wist om het kind iets uit den Bijbel te leeren. Hij kende, wel is waar, de hoofdwaarheden van de heilige Schrift, maar de bijbelsche geschiedenissen waren hem bijna geheel onbekend. En dankbaar zijnde, dat de Heer hem zoo zichtbaar op den weg des heils leidde, besloot hij nu ernstig de Schrift te onderzoeken, ook met het doel om anderen te onderwijzen. Vereenigd met zijnen vriend, kapitein Tabbart, las hij thans gretig den Bijbel, en hoe meer hij las voor anderen, des te grootere schatten vond hij voor zich zelve. Na verloop van eenigen tijd meende hij kennis genoeg te hebben, om kinderen te onderwijzen, en na zich met zijnen vriend herhaalde malen voor den Heer gebogen en Zijne hulp afgesmeekt te hebben, maakte hij bekend, dat hij bereid was grooten en kleinen onderwijs te willen geven.

Gij moet u echter niet voorstellen dat hij hiervoor een goed ingerigt schoolvertrek had, of dat hij de noodige boeken bezat. O neen, hij had niets dan eenige ruwe palen en planken, waarvan hij eene soort van hut zamenstelde. Al zijne boeken bestonden in een paar bijbels, Luthers katechismus, Arndts waar christendom, benevens eenige geschriften van Francke en Spener. Maar de grootste zwaarigheid was, dat hij slechts weinig met de Russische taal bekend was en vooral met die taal, welke men in Siberië sprak. Ook konden hem de kinderen niet verstaan, zoodat hij eerst onderwijs in het Duitsch moest geven, ten einde in staat te zijn, den Bijbel met de kinderen te doorloopen. Na een tal van zwartigheden, welke hij met de hulpe Gods overwon, kon hij zijne school openen. Van alle zijden werden hem nu kinderen gebragt, en meest zulke, wier ouderen arm waren, of zelfs die geene ouders meer hadden. Nu brak er een moeijelijk tijdperk voor van Wreech aan. Men zond hem de ouderloose kinderen toe, maar men haalde ze niet terug. En waar zouden ze blijven? Van Wreech had geen geld, geene kleederen, geen huisvesting en geen brood. Maar toch wilde hij niet gaarne de kinderen wegzenden. Hij stelde zich voor dat hij in hunnen toestand was, en dat zij tot hem gekomen waren, arm en hulpeloos, om van hem geholpen te worden, gelijk hij door den Heer gezegend was geworden. In dezen nood boog hij met zijnen vriend de knieën, en zie, er kwam uitkomst. Behalve het geld dat zij met het maken van

snuisterijen verlieden, werd hun nog van onderscheidene kanten tegemoetkoming in de onkosten verstrekt. O, ik zou u eene gansche blaizje en meer kunnen volschrijven van de liefelijke wijze op welke hij van onbekenden geld ontving. Onder anderen was er naar Halle geschreven, waar de beroemde professor Francke, de stichter van het weeshuis aldaar, woonde. En nu ontving hij geheel onverwachts uit die stad een geschenk, bestaande uit acht en veertig bijbels, honderd Nieuwe Testamenten, vijftig gezangboeken en vijf honderd kleinere godsdienstige geschriften. Ook zonden hem eenige christelijke vrienden uit Moskou, behalve Bijbels en boeken, nog ruim duizend gulden aan geld. Nu was van Wreech op eens uit allen nood. Hij kon al de kinderen opnemen, zijne school vergrooten en ook nog maatregelen nemen, om op andere plaatsen scholen te stichten. In het jaar 1715 had hij reeds vijf en vijftig scholieren, grooten en kleinen, mannen met snorrebaarden en kinderen van zes jaren. Ook begon hij een ziekenhuis te bouwen, en rigtte een vertrek in, waarin het evangelie gepredikt werd. Dit alles kostte hem veel tijd, moeite en zelfverloochening, daar hij zich zelf soms het eten onthield om de kinderen te spijzigen, maar hij werd in zijnen geloovigen arbeid niet beschaamd, en de Heer deed aan hem boven bidden en denken. Vooral smaakte hij de grootste vreugde toen hij duidelijk zag, in de bekeering van sommige ouden en jongen, dat de Geest des Heeren zichtbaar in hen werkzaam was.

Nadat kapitein van Wreech en Tabbart door hun voorbeeld

ook anderen aangespoord hadden, om nog meer scholen op te rigten, vertrok van Wreech, na bekomen verlof, naar Moskou, waar de mare zijne werkzaamheden reeds voor langen tijd overgebracht had. Met opene armen ontving men hem daar, en de gevangene Zweedsche kapitein werd het onderwerp van aller gesprekken. Zelfs het gouvernement bemoeide zich met hem en ondersteunde zijne pogingen, om binnen deze hoofdstad des rijks Zondagscholen op te rigten, waar de armen en daglooners niet alleen onderwijs in lezen en schrijven, maar ook en vooral in de Schrift ontvingen. Voor dat hij weder naar het oord zijner gevangenschap vertrok, mogt hij zulk eene school gevestigd zien, en zelfs Russische priesters kwamen bij hem, om met hem over de waarheden des Bijbels te spreken.

Bij zijne terugkomst in Tobolsk aanvaardde hij met de geringe krachten welke hij bezat, weder het bestuur over de school, en zijn grootste genoegen vond hij er in om zich des Zondags bepaald met de Schrift bezig te houden, waarbij hem Tabbart en nog een vriend hielpen. Ook rustte hij niet voor dat verscheidene Duitse en Zweedsche christelijke geschriften in het Russisch vertaald waren, die hij dan onder de bevolking wijd en zijd verspreidde. Dit kostte hem weder veel tijd en opoffering, zoodat het zelfs gebeurde dat hij zich van het aanschaffen van kleederen onthield, om in staat te zijn de kosten van papier, drukloon en vracht te betalen. Van verschillende personen kreeg hij gedurende zijne gevangenschap bezoek. Onder ande-

ren kwamen eenige Tartaarsche opperhoofden tot hem, genoten onderwijs en keerden daarna met Bijbels en nog eenige andere christelijke geschriften huiswaarts, terwijl zij hem daarvoor rijkelijk beloonden. Allerwegen werd zijne gezegende werkzaamheid zeer op prijs gesteld; men verzamelde in Rusland, Zweden en Duitschland gelden voor hem en zijne arme schoolkinderen, en zelfs was er een oogenblik hoop dat de keizer van Rusland zich als beschermheer aan het hoofd der school zou stellen. Wat dit verhinderd heeft, verhaalt kapitein van Wreech in zijn dagboek niet, maar wel, dat, in 1721, de blijde tijding voor hem in Tobolsk aankwam, dat de vrede tusschen Zweden en Rusland geteekend was en hij eerlang naar zijn vaderland zou kunnen terug keeren, waar hij zijne lieve vrouw en betrekkingen in droefheid achtergelaten had. Maar hoezeer deze tijding hem verblijdde, zij was echter eene bron van smarte voor al zijne scholieren, ja voor allen die onderwijs en verpleging van hem genoten hadden. Er ontstond een algemeen gejammer onder kleinen en grooten, en te midden der vreugde, die in van Wreech's ziel heerschte, stortte ook hij tranen bij de gedachte vooral van zoovele arme weezen te moeten scheiden. Gedurig zon hij nu op middelen om uit deze verlegenheid te geraken, en menig uur lag hij op de knieën om zijnen hemelschen Vader te vragen wat hij doen moest. Daar, — als het ware eensklaps, — daagde licht in deze duisternis. Hem werd gevraagd of hij de kinderen niet kon medenemen, en toen hij antwoordde dat hij

dit wel gaarne wilde, maar dat hem de middelen daartoe ontbraken, werd hem het noodige geld verschafft, om met al de weezen en arme scholieren Siberië te verlaten en naar Zweden te gaan, waar hij het onderwijs zou kunnen voortzetten.

Op hunne reis naar Zweden werden zij te Petersburg met vele onderscheiding ontvangen, en kapitein van Wreech bereikte met zijne schoolkinderen Stokholm op 30 Junij 1722. Hij zag zijne vrouw, die in Lijfland woonde, na eene twaalfjarige scheiding in gezondheid weder, en mogt eenen zoon aan het hart drukken, die geboren was, korte dagen nadat hij tegen Rusland ten krijg toog. Hij onttrok zich thans aan de militaire dienst en wijdde zich meer toe aan het onderwijs der jeugd, vooral aan hare christelijke opleiding. Van uit het stadje Sara u in Lijfland schreef hij onder anderen aan eenen vriend: „Moge de groote en eeuwige God, die tot op dezen stond mijn pad zoo wonderbaar geleid heeft, mij verder genadig aan Zijne vaderhand leiden, en beide mijn ziel en ligchaam regeren door Zijnen Heiligen Geest, opdat al Zijne barmhartige voornemens met en door mij worden ten uitvoer gebracht, zoowel ter bevordering mijner eigene heiligmaking als tot vermeerdering mijner gaven, om tot heil werkzaam te zijn voor mijne medenatuurgenoeten. Maar vooral smEEK ik om genade te verkrijgen in de dienst tot heil der jeugd, die door Gods heilig en barmhartig welbehagen aan mijne zorg is toevertrouwd geworden. Amen.”

Kapitein Kurt Frederik van Wreech had zich reeds sedert lang bij de gemeenschap der Moravische broeders aangesloten, en toen graaf Zinzendorf in het jaar 1736 door Lijfland reisde, werd hij aldaar opgewacht door van Wreech en verscheidene Zweedsche officieren, die in de gevangenis te Tobolsk door de ~~liefdearmen van Jezus~~ waren gevangen genomen.

LIED BIJ HET EINDIGEN VAN EEN ZONDAG-
SCHOOLFEEST.

WIJZE: *Er prijkt een schoone wijstok.*

Lof zij den Heer der heeren,
Die ons hier zamenbragt,
En ons Zijn Woord deed leeren,
Van zaligheid en kracht.
Hoor, Jezus, uit den hoogen,
Ons dankbaar feestlied aan:
Wend vol genade Uwe oogen
Op ons, die voor U staan.

Wij waren aan het delen
In zonde en duisternis;
Wij hadden 't hart verholten

Voor U, die 't leven is.
 Maar Gij hebt vol erbarmen,
 Ons vriend'lijk opgezocht,
 Gekoesterd in Uw armen,
 Ons met Uw bloed gekocht.

Nu zullen wij U loven
 Voor zulk een zaligheid,
 Die Gij ons hier — en boven
 Zoo heerlijk hebt bereid.
 Stort Uwen Geest ter neder,
 Dat die niet van ons wijk:
 En leid ons zacht en teeder
 Tot U in 't hemelrijk.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Londen. De beroemde redenaar Spurgeon heeft ook eene prediking gehouden in de opene lucht, gelijk dit meer in Engeland geschiedt. In eene dezer predikingen telde men meer dan tien duizend toehoorders.

Vooral was zij het talrijkst bezocht op eene weide van Walton in het graafschap Essex. De populariteit van dien beroemden spreker vermindert geenzins. Zijn kerkgebouw, de tabernakel geheeten, was gedurende de tentoonstelling te klein, om al de gewenschte toehoorders te bevatten, hoewel er toch ruim zes duizend menschen in kunnen.

Sedert den 1sten October hebben de winteravondgodsdienst-oefeningen in negen der voornaamste schouwburgen weder eenen aanvang genomen.

Gedurende de tentoonstelling heeft Don Francisco Ruet, predikant bij de Spaansche kerk te Gibraltar, (deze stad behoort aan Engeland) verschillende predikingen gehouden voor zijne Spaansche landgenooten, die zich in Londen bevinden. Ook heeft hij zeer vele pogingen aangewend om de belangstelling der Engelsche christenen voor Spanje op te wekken. Hij heeft medegedeeld dat Matamoros onder zijne prediking is bekeerd geworden. Op dit oogenblik bevinden zich in Spanje vijftien gemeenten, die wegens de wetten des lands nog in het verborgen te zamen komen.

Parijs. De heer Radcliffe, die hier eenige malen gepredikt heeft, is weder naar Engeland vertrokken. Het tractaatgenootschap heeft vier van zijne toespraken doen drukken, waarvan in minder dan vijf maanden honderd vijftig duizend exemplaren zijn verkocht geworden. Voorwaar een heerlijk teeken des tijds. Wie zou dat van Parijs verwacht hebben?

Binnenland.

Amsterdam. Voor eenigen tijd werd ons eene **brochure** toegezonden, getiteld: **Jaarlijksche mededeelingen van den vriendenkring ter verspreiding van godsdienstige kennis onder de jeugd, door Zondagschool en Evangelisatie, in de Willemstraat te Amsterdam opgericht in 1855.** — Amsterdam H. de Hoogh 1862.

Dit jaarverslag bevat inderdaad belangrijke mededeelingen van ontmoetingen op het gebied der Evangelisatie, en van den zegen die er op den arbeid dezer vereeniging rust. Ons bestek gedooft niet dit alles over te nemen, daarom plaatsen wij slechts het volgende:

„Onze Zondagschool werd gemiddeld door drie honderd leerlingen bezocht, en de vorderingen in de kennis van Gods Woord zijn treffend. Velen, die vroeger niet dan met groote moeite iets wilden leeren, beginnen hierin lust te krijgen. Een enkel voorbeeld zal wellicht voldoende zijn. Door den heer E. Gerdes, den **welbekenden kinderschrijver**, werd in het afgelopen jaar, in zijn **Maandblad voor Zondagschool en huisgezin** een boekgeschenk **uitgeleefd aan de kinderen** in geheel Nederland, op elke Zondagschool, indien zij Joh. I en Coll. I letterlijk van buiten hadden geleerd. Wij maakten dit aan onze kinderen bekend, en dachten misschien dat eenigen hieraan gehoor zouden geven; doch hoe werden wij verrast toen wij er

bij onderzoek twee en veertig vonden, welke deze beide hoofdstukken zonder de minste fout opzegden; ja zelfs was er één kind bij, dat niet lezen kon, doch die dit geleerd had, door het voorzegggen van zijne moeder.

Onze bruischool telt 150 meisjes. Deze school wordt door eene breijufvrouw en 2 helpsters goed gaande gehouden.

„ Daar wij reeds lang de behoefte aan eene naaischool hadden opgemerkt, maar ook tevens zagen dat de meisjes uit deze buurt, (de Willemstraat,) die haar zouden kunnen bezoeken, des daags nooit te huis waren, daar zij dan tot geleidsters dienen van blinden of vuilniskraders, of ook soms wel met een of anderen handel de stad doorkruisten, zoo hebben wij sedert negen maanden eene naaischool geopend van des avonds 5 tot 8 uur, welke bij aanvang goed bezocht wordt.

Des Maandagsavonds te acht en een half uur bestaat er gelegenheid, om godsdienstig onderwijs te ontvangen.”

Uit eene opgave van ontvangsten en uitgaven, die achter bovengemelde brochure is geplaatst, blijkt, dat de kas der vereeniging een te kort heeft van honderd negentien gulden zes en negentien cents.

De Redacteur van Gerdes' Maandblad verklaart zich gaarne bereid, gelden voor deze vereeniging in ontvangst te nemen.

DE CHINEZEN.

Gij zult zeker wel eens van de Chinezen gehoord hebben, niet waar? Misschien weet gij ook dat zij in Azië wonen en weet gij zelfs veel van hen te vertellen. Maar mij dunkt, ik kan u nog wel iets van die menschen mededeelen wat gij nog niet weet.

Het is een **wonderlijk** volk, dat Chineesche volk. Gij kunt dit reeds aan **hunne kleeding en manieren** zien. Hunne hoofden zijn bijna **geheel kaal geschoren**, en het haar loopt van achteren in een **staart uit, precies zoo als bij ons vroeger de meisjes het haar droegen. Hoe langer die staart is, des te meer prijs stellen ze er op, en zóómer zelfs geldt bij hen de eer van hun staart, dat zij hem soms apart laten begraven.** Die **twee heeren, welke gij op dat plaatje ziet, laten den schoenmaker ook niet veel verdienen, meen ik, — en het breijen van kousen schijnt ook bij hen niet in gebruik te zijn.**

Maar wat doet die eene man daar, die dat papier in den brand steekt, en waarnaar de andere kijkt, terwijl hij zijn linkervoet eens jeukt?

Dat zal ik u zeggen.

De Chinees is namelijk verschrikkelijk bang, dat **wil zeggen bang** voor afgestorvenen. Hij verbeeldt zich dat **de zielen der gestorven menschen hem kwaad kunnen doen, en om nu die zielen te vriend te houden, offert hij een paar malen jaarlijks**

eenig goud- en zilver papier. Hij meent dan dat dit papier in de lucht in wezenlijk goud of zilver verandert en tot de overledenen komt. Soms ook verbeeldt hij zich dat de geesten eene mooie latafel of kast noodig hebben, en dan verbrandt hij een paar oude planken boven de graven zijner overledenen, geloovende dat die oude planken in het geestenrijk in latafels en kasten veranderen.

Dat is toch regt dom, zult gij zeggen. Maar ach, hebt liever medelijden met deze arme bijgeloovige menschen. Zij zijn heidenen; „hun onverstandig hart is verduisterd geworden; zich uitgevende voor wijzen, zijn ze dwaas geworden.” Rom. 1, vs. 21 en 22. Er wonen in China meer dan drie honderd millioenen menschen, dus meer dan in geheel Europa, en de meesten dezer menschen zijn afgodendienaars, die zoovele afgoden bezitten, dat de meeste Chinezen ze niet allen van buiten kennen. Zij aanbidden zelfs den duivel en offeren hem vruchten, gebraden ganzen en zwijnskoppen, om hem tot hunnen vriend te maken. De gruwelijkste zonden worden door de Chinezen bedreven. De moeders begraven hare zuigelingen levend, werpen ze in de sloot, of laten ze op de straat liggen ter prooi van de wilde honden, die de arme kinderen verscheuren. En dat doen die moeders, omdat zij zeggen, dat haar deze dochters te veel eten kosten. Waarlijk, de Schrift heeft wel gelijk als zij van de heidenen zegt: „dat zij zonder natuurlijke liefde zijn.” (Rom. 1, vs. 31.)

Sedert eenige jaren zijn er protestantsche zendelingen naar

China gegaan, om de menschen aldaar met den gezegenden Naam onzes Zaligmakers bekend te maken. Gij zult zeker wel eens gehoord hebben van Dr. Morrisson, Milne en Gutzlaf. Deze zijn zeer ijverig werkzaam geweest, en met des Heeren hulp is het hun ook gelukt, vele Chinezen tot de kennis van den weg der zaligheid in Jezus Christus te brengen. Na hen zijn nog vele andere zendingen naar China gegaan, en thans vindt men in verscheidene steden van dat groote rijk Protestantsche kerken.

Hiertoe hebben de oorlogen mede gewerkt, welke Frankrijk en vooral Engeland tegen den keizer van China gevoerd hebben. De keizer heeft thans zijn land geheel open gesteld en alle zendingen mogen vrij het Evangelie prediken. Waren er nu slechts zendingen en leeraars genoeg, dan zouden spoedig de Chinezen de dwaasheid en goddeloosheid hunner afgoderij leeren inzien, en in plaats van ter wille hunner dooden papier en planken te verbranden, zouden zij gewis beginnen te vragen: „wat moeten wij doen om zalig te worden?”

Later vertel ik u wel iets meer van dit in menig opzigt zoo belangrijk volk, en spoor u intusschen aan den Heer te bidden: dat Hij Zijnen Heiligen Geest over China uitstorte en de christenen opwekke derwaarts zendingen te zenden.

ZONDAGSCHOOLLIED.

Zie, Jezus, hier ons zaâm,

Gelukkig en verblijd.

Ter eer van Uwen naam

Zij deze dag gewijd.

Wij brengen U ons lied,

Gij, die het al gebiedt,

Versmaadt ons zeker niet,

Wijl Gij barmhartig zijt.

Verhoor ook ons gebed,

Getrouwe Hemelheer;

Gij, die op kind'ren let,

Zie vriend'lijk op ons neêr.

Laat ons hier ongestoord

Nu hooren naar Uw woord,

En geef dat 't ons bekoort,

En strekke tot Uw eer.

En als wij van hier gaan,

Met opgeruimd gemoed:

Zie dan ons gunstig aan,

Om Jezus dierbaar bloed.

Rigt, Heer, zóó onze schreên,

Dat wij ten hemel heen
 Blijmoedig mogen treên,
 En erven 't zalig goed.

LES MISÉRABLES. — DE ELLENDIGEN.

Ik weet niet of mijne lezers bekend zijn met het werk van Victor Hugo, dat onlangs verschenen is onder den titel van *Les Misérables*, en in het Hollandsch den titel draagt van *de Ellendigen*. Daarin komt zeer veel overdrevends, ligtzinnigs en goddeloos voor. Onder anderen maakt hij zijne lezers bekend met eenen Parijschen straatjongen, die geheel aan zich zelven overgelaten, zonder God en Christus in de wereld leeft, en in een volksopstand gedood wordt. Ik stem toe dat er in de beschrijving van dien knaap veel waars is, hoewel dergelijke voorbeelden, helaas, niet zeldzaam zijn. Een geacht schrijver, die de haveloozen school te Londen heeft bezocht, maakt de opmerking, dat er meer zulke kinderen, aan hun eigen lot overgelaten, langs de straat zwerven, en van gebrek zouden omkomen, of het eeuwig verderf te gemeet gaan, zoo zij geene toevlugt vonden in de haveloozen school, die in vele gevallen redding naar ligchaam en ziel aanbiedt. Hij deelt ons een paar beknopte levensbeschrijvingen mede tot staving zijner opmerking. „J. D. stond op den ouderdom van tien jaren geheel alleen in de wereld en moest

zich zelve zoo goed hij kon onderhouden. Langen tijd worstelt hij met gebrek en honger, en daar hij eindelijk geen raad meer weet, steelt hij een raap in een tuin. Hij wordt gepakt en in de gevangenis gezet. Toen hij de gevangenis verlaat, ontvangt hij zes stuivers. Hiervoor koopt hij stijf sel en welriekende kruiden, maakt daarvan pakjes en verkoopt ze voor een stuiver het stuk. Ach, niemand koopt ze hem af. De honger dwingt hem: hij steelt brood, en wordt op nieuw in de gevangenis geworpen. Intusschen wordt een der bestuurders der haveloozen school met hem bekend, en na afloop van zijnen straftijd wordt hij op de school toegelaten. Hier toont hij dat de Heer hem uitmuntende gaven verleend heeft. Hij leest vlijtig en krijgt ook een zeer goed inzicht in de Schrift. De knaap toont een grooten aanleg voor de zeedienst. Men bezorgt hem een schip, en hij bekleedt thans reeds eene zeer goede betrekking, terwijl hij in alles toont een christen te zijn, wiens lust het is den Heer lief te hebben."

Nog een ander voorbeeld. Het zontje van een armen smid wordt door zijnen vader aan zijn lot overgelaten. De knaap stond midden in het groote Londen, heeft geen verblijf, geen geld en weet geen middel om iets te verdienen. Hij geraakte in handen van een gezelschap jonge boeven, die hem leeren te stelen. In korten tijd is hij een behendige zakkenroller en wordt elf maal in de gevangenis gezet. Daar verneemt hij dat er een huis is voor jeugdige haveloozen, waar zij een onder-

komen kunnen vinden en een ambacht leeren. Ook deze knaap kiest de zeedienst. Jaren later schrijft hij aan eene christelijke dame, en verzocht haar boeken en traktaatjes, om onder het scheepsvolk uit te deelen, daar hij voor zich zelve den Zaligmaker gevonden heeft en gaarne wenscht dat ook anderen het heil in Christus kennen."

Sedert de oprigting der haveloozen scholen in Londen, hebben de bestuurders velen zegen genoten. Hunne lokalen waren steeds gevuld met het „afschrapel en uitvaagsel" der jeugd. Van deze ongelukkigen zijn de meesten gelukkig en nuttig voor de maatschappij geworden. Vier duizend vijf honderd dienstboden hebben een goed getuigenis ontvangen, en op dit oogenblik bezit het bestuur een regiment van twee duizend jonge schoenpoetsers, welke bij dag Londen doorkruisen, een aardig stukje brood verdienen, geregeld des Zondags de Bijbelzingen bijwonen, en elken avond het noodige onderwijs in lezen, schrijven, enz. ontvangen. Niet zelden is het gebeurd dat een vreemdeling, die in de Londensche straten zich door zulk een kleinen schoenpoetsers liet bedienen, een woord der Schrift uit den mond des knaaps opving, dat hem van menige litzinnige daad terughield. Waarlijk, het werk der haveloozen school is niet ijdel, en zoo ook onze Hollandsche haveloozen scholen getuigenis wilden en konden afleggen, wij zouden de woorden des Bijbels bewaarheid zien, „dat de Heer zich over de ellendigen ontfermt en groote dingen in ons midden doet."

**WATER IN DE SCHOOL VOOR HAVELOOZE KINDEREN
TE ROTTERDAM GEBEURD IS.**

IV. EENE GESTORVENE DIE LEEFT.

Een meisje van ongeveer 10 jaren is in Julij 1861 overleden. Zij was vooral in den laatsten tijd een lief en leerzaam kind, dat veel prijs stelde op het onderwijs, en voor wie het onderrigt in de bijbelsche geschiedenis ten zegen was. In Mei 1861 moest zij te huis blijven; gebrek, in den vorigen winter geleden, had haar verzwakt. In Junij 1861 ging de onderwijzer haar bezoeken, en dat bezoek was hem tot bemoediging; het deed hem zien dat er zegen op het onderwijzen der havelooze kinderen rust, en dat uit schamele woningen dikwijls zielen worden gewonnen voor den hemel. Op den laatsten middag vóór de vacantie, den laatsten van haar leven, liet zij door ééne harer medeleerlingen den meester verzoeken voor haar te bidden, dat de Heer haar nog beter mogt maken of dat, zoo zij sterven moest, Hij haar in genade mogt aannemen. Ten 5 ure werd het bericht ontvangen, dat zij ontslapen was. Hare moeder deelde van hare jongste oogenblikken nog dit mede. Hare laatste woorden waren tot vertroosting harer moeder.

„Moeder,” zeide zij: „wees om mij niet bedroefd en schrei om mij niet, want ik behoef dat niet, ik ga naar den Heer Jezus,” nog kort te voren had zij zoo eenvoudig en zoo regt

kinderlijk gezegd, dat zij den Heer Jezus niet genoeg lief had, en had zij nog zoo hartelijk om hare herstelling gebeden.

EEN MIDDEL TEGEN BOOZE WOORDEN.

Er is niets **lieflijkers** te zien op het gelaat van een kind, dan wanneer **het zijne kerroode** lippen opent en van tijd tot tijd twee **reijen tanden** **het zien**, blaak als ivoor. Maar he-laas, van **deze lippen** **schillen** **zoo dikwijls** booze woorden, die beledigend **zijn** voor **het oor** **eener lieve moeder** en voor het oor van **onzen Vader** die in de hemelen is.

Wij **zijn** met **eene oude dame** bekend, die vroeger eene school voor **kleine kinderen** bestuurde. Zij had haren Heer lief, alsmede **de schapjes** van den goeden Herder. Al hare daden en woorden **getuigden hiervan**. Zij had altijd iets aan de kleine kinderen te **geven**, **bijvoorbeeld** een kus, een bloempje, een prentje of iets **dergelijks**. En de kinderen hingen met hun gansche hart aan de **oude dame**, terwijl zij even zoo graag op school als in huis **waren**. Zij geloofde met Salomo, dat men het kind niet de roede **moet** onthouden, maar gelukkig behoefde zij dit slechts zelden te doen.

Op zekeren dag **speelden** de kinderen achter het schooltje in den tuin. Eensklaps hoorde zij dat een der knapen, die reeds acht jaren oud was, **eenige booze woorden** uitsprak. Terstond

riep zij het kind tot zich, liet het voor haar staan, in plaats dat zij het op den schoot nam, legde zijne kleine handjes in de hare, en zeide tot hem, terwijl het kind zijne groote blaauwe oogen op haar gerigt hield:

„Gij hebt daar strakjes leelijke woorden gezegd.”

„Maar ik heb niet gevloekt, jufvrouw!” zeide hij.

„Maar zoudt gij diezelfde booze woorden in tegenwoordigheid uwer moeder durven uitspreken?”

De kleine jongen bloosde en stotterde: „Nee jufvrouw.”

„En waarom niet?”

„Omdat het haar bedroeven zou.”

„Maar, mijn kind,” zeide de dame op zachtmoedigen toon, „hebt gij dan vergeten dat er in den hemel Een woont, die heiliger is dan uwe moeder en die al uwe booze woorden gehoord heeft? Ik geloof dat uw hart zeer onrein is, maar wijl ik dat niet reinigen kan, zal ik den Heer bidden dit te doen. Evenwel zijn ook uwe lippen bevlekt door deze booze woorden, en ik zal ze eerst moeten afwischen voor dat gij weder bidden kunt.”

Toen zij dit gezegd had, kreeg zij eene spons met water, wischte hem de lippen, de tanden en de tong daarmede af, droogde ze vervolgens met een handdoek, drukte den knaap een kus op het voorhoofd, en zeide tot hem:

„Zoo mijn kind, bevek nimmer weder uwe lippen.”

Deze geringe straf, en het verdriet, dat hij der jufvrouw

berokkend had, was niet zonder uitwerking op het kind gebleven. De kleine jongen is nu reeds een man, maar zelden heeft hij zijne lippen met onreine woorden bevekt.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

West-Indië. Op het eiland Trinidad, het grootste der Kleine Antillen is onlangs een weeshuis gebouwd voor de arme kinderen der Koelies. Koelies zijn arbeiders, die uit Indië gekomen zijn om te arbeiden. Reeds hebben zestig kinderen eene opname in dit huis gevonden.

Algerië. De volgende berigten geworden ons uit Flemcen. Flemcen is eene oude stad en was vroeger de hoofdstad van een magtig koninkrijk. De bevolking bestaat uit Arabieren en joden; de Franschen maken er de minderheid uit. Hare ligging is zeer schoon. De reiziger, die van Oran komt, begroet haar met blijdschap, want zij is omgeven van olijfboomen, vijgenboomen en wijnstokken. Toen de Franschen binnen de stad kwamen, bevonden zich onder hen ook eenige protestanten, welke echter tot in 1851 van de verkondiging des Evangelies verstoken bleven. In laatstgemeld jaar kwamen eenige predi-

kanten uit Oran (35 mijlen van Tlemcen gelegen) derwaarts, om de protestantsche gemeente te bezoeken, en weldra werd daar eene gemeente opgericht, onder de leiding van eenen geloovigen dienstknecht des Heeren Ds. Pfrimmer. De gemeente geniet ook vele diensten van eenen vromen koopman Paul Lichtenstein, die bij afwezigheid van den predikant, des Zondags de prediking waarneemt, de kranken en armen bezoekt en overal geestelijke hulp verleent. Door de ijverige pogingen van dezen heer en zijne vrouw is er hier ook eene meisjesschool opgericht, welke reeds dertig roomsche, joodsche en protestantsche kinderen telt. De onderwijzeres heet Chancogne. Zij is eene christin en zeer geschikt voor haar werk. De kinderen smaken onder hare leiding het genot van het heil, dat der wereld van Christus toestroomt. Het aantal protestanten alhier en in de omstreken bedraagt ruim honderd vijftig. De predikant verzoekt aan de broeders zeer, hem en zijne gemeente voor den troon der genade te gedenken.

Binnenland.

Gorinchem. Door 's Heeren zegen hebben wij op den 2den November des vorigen jaars eene nieuwe Zondagschool geopend. Zij werd reeds dadelijk bezocht door 14 kinderen, welk aantal tot Kersfeest toe vermeerderde tot 32.

Onze andere Zondagschool werd omstreeks dien tijd door 63

kinderen bezocht, zoodat de beide scholen te zamen 95 leerlingen telden.

Met deze 95 kinderen heeft de groote Kindervriend Jezus ons op den tweeden Kersdag 1862 een heerlijk feest doen vieren. Om half vijf des avonds kwamen wij te zamen, en schaarden de kinderen zich rondom den helder verlichte Kersboom, welke met vele geschenken behangen, in het midden van het lokaal prijkte. Met gebed en toespraak werd onze feestviering begonnen, en door het examen der kinderen en het zingen van menig lied voortgezet. Onze leerlingen gaven vele blijken van vordering in Schriftkennis en het van buiten leeren van gedeelten en geheele hoofdstukken uit Gods Woord, waardoor zij ten volle onze goedkeuring met die der talrijke vergadering wegdroegen. Vervolgens werden zij onthaald op melk en krentebroodjes, welke dingen zich door hen goed lieten smaken. Daarna werd de Kersboom van zijne vruchten beroofd, en den kinderen hunne geschenken toegereikt, bestaande uit schortjes, wollen en katoenen dasjes, boufantjes, wanten, polsmofjes, bretels, handschoenen, portemonnaies, tollen, boekjes enz., ook ontvingen zij ieder een exemplaar van het door u geschreven verhaal: „De beide Kersfeesten.” Gij kunt begrijpen dat zij door dit alles buiten zich zelve van yreugde waren.

Aanvankelijk zien wij reeds eene vrucht der opwekking onder het jonge volkje; want na het Kersfeest is ons kindereental met 40 vermeerderd, zoodat op de eene school 90 en op de andere

40 kinderen uit het Woord onzes Gods worden onderwezen aangaande den weg der zaligheid.

A. C.

Leeuwarden. Ook uit deze stad ontvingen wij door Br. F. J. van Meerloo berigten over eene goede Kersfeestviering met de 250 Zondagschoolkinderen der Evangelisatie aldaar. Menigeen der toeschouwers keerde beschaamd huiswaarts bij het hooren hoe de Heer uit den mond der kleinen Zijnen lof bereidde. Onderscheidene gedeelten van het O. en N. Testament werden door de kinderen opgezegd, waarna ten slotte de kinderen op koek en chocolade werden onthaald, terwijl 25 dergenen, die het meest hadden uitgemunt, als boekgeschenk „de beide Kersfeesten” ontvingen.

B E R I G T

**AAN DE ZONDAGSCHOOLONDERWIJZERS, DIE DEEL ZULLEN NEMEN
AAN ONZE UITNOODIGING. Zie Aflev. 9 bladz. 143.**

Ik moet ten sterkste aandringen op eene getrouwe inachtneming der voorwaarden in die uitnoodiging vervat. Het is mijn plan, zoo de Heer mij gezondheid en kracht daartoe schenkt, om een Paaschverhaal te schrijven, en de uitgever zal zorgen voor eene groote plaat. Ieder kind, dat aan al de vereischten voldaan heeft, zal een boek ten geschenke ont-

vangen, terwijl Zondagschoolonderwijzers de gelegenheid wordt aangeboden even als met het Kersverhaal, van het Paaschverhaal afzonderlijke exemplaren te bekomen. Men vervoege zich daartoe tot den Uitgever, die — ook met afzonderlijk opschrift — de 100 Ex. voor f 6,— en de 50 voor f 3,— zal afleveren.

Verders zou het mijn wensch zijn, dat er op alle Zondagscholen een begin werd gemaakt met kinderzending-vereeninging; dat er minstens éénmaal in de maand met de kinderen gesproken werd over den nood der heidenen, en zij opgewekt wierden, om niet alleen voor de heidenen te bidden, maar ook hunne gaven te offeren; welke gaven dan telkens met Paschen aan zulke vereeningingen konden gezonden worden, die de onderwijzers het geschiktste keuren. Te beginnen met Paschen zal ik elke twee maanden een paar bladzijden van dit blad wijden aan de zending onder de heidenen, vooral met het oog op onze Zondagschool-kinderen. Ieder jaar zal ik dan ook, zoo de Heer wil, gratis, een boekje schrijven, dat dan onder de kleine deelnemers der kinder-zendingvereeninging kan uitgedeeld worden.

Aangenaam zal het mij zijn, zoo ook dit plan bij onze Zondagschoolonderwijzers bijval vindt. Moge de Heer, die nabij is, dit met Zijnen zegen bekroonen!

DE RUPS.

De kleine Wim was met zijnen vader in den tuin gegaan. Dat deed hij heel gaarne, want dan zag hij toe hoe vader hier en daar een dor takje afsneed, eens nederhangende plant oprigtte, eenige potten verplaatste en ten slotte bloemen

plukte, waarmede men dan naar huis ging. Juist was vader wederom bezig om een bloempot naar een ander plaatsje van den tuin te brengen, toen Wim iets op den grond zag, dat heen en weder kroop net als een slak.

„Hé, vader!” zei Willem, „zie eens wat een griezelig beest! Dat lijkt precies

op een bosje haar dat pooten heeft. Wat is dit toch voor een beest?"

"Dat is eene rups, mijn kind."

"Eene rusp?"

"Neen, eene rups. Rupsen bestaan er niet, maar wel rupsen."

"Maar wat is eene rups, vader? Kan die ook vliegen en mij bijten?"

"Gij vraagt zoo veel op eens, Wim, dat ik u niet alles te gelijk kan beantwoorden; maar ik zal den bloempot even neêrzetten; dan zullen wij daar op dat grasperk gaan zitten en ik zal u alles vertellen, onderwijl gij de rups kunt zien."

De vader zette den bloempot neêr, nam — tot grooten schrik van Willem, die bang was geworden — de rups in zijne hand, zette ze op een takje en nam ze mede naar het grasperk, waar vader en zoon zich neêrzetteden.

"Wees toch niet bang, Wim," zei de vader, "als ik de rups in mijne vingers durf te nemen, behoeft gij toch niet zoo vreesachtig te zijn. De rups doet u niets. Zie eens hier. Gij noemt dat diertje leelijk en griezellig, maar let eens op welke fijne en schoone haren het heeft en hoe mooi donkerbruin, bijna zwart, het gekleurd is. Er zijn vele soorten van rupsen, ook zulke, die bijna geene haren hebben, maar deze rups is bijzonder ruig, daarom noemen haar ook de natuurkundigen beerrups, omdat zij zoo ruig en harig is als een beer. En raad eens wat deze rups het liefst eet?"

„Lekkers,” antwoordde Wim.

„Ja lekkers,” zei vader lagchend. „Maar wat is lekkers? De een noemt iets lekker wat de ander volstrekt niet lekker vindt. Vindt gij kaarsvet lekker?”

„O, foei neen, vader!” riep Wim.

„Ziet ge wel, maar de Groenlanders en Kozakken vinden dit nu zoo lekker dat zij het liefst op een eindje kaars getrakteerd worden.”

„Ja, maar vader, ik meen lekkers van de boomen, bij voorbeeld, rozenappeltjes, bessen, frambozen, aardbezien”

„Neen, neen!” viel zijn vader hem in de rede, — „dat vindt deze rups in het geheel niet lekker. Haar lekkerst voedsel is brandnetels.”

„O — vader!” riep Wim heel verwonderd uit met eene lange O.

„Ja, dat is ook wonderlijk, mijn zoon! Maar dat heeft God zoo ingerigt, en al wat de Heër doet is wijs en goed. De Heer heeft gezorgd dat er rupsen waren, die het liefst brandnetels aten, waardoor dit onkruid een weinig betengeld wordt in het groeijen. Als men deze rups in een doosje deed en men gaf haar, bij voorbeeld, rozenbladeren, aardbezien of bessen, — dan zou zij in het uiterste hoekje der doos kruipen even alsof zij geschrikt ware; maar zoodra legt gij niet een paar bladeren van de brandnetels bij haar, of dadelijk kruipt zij er heen en begint zij te eten.”

„Hé vader, wat is dat aardig!”

„Zeg liever, wat is dat wijs en goed van den Schepper! Als alle rupsen dezelfde planten, bladeren of vruchten aten, dan zouden zij groote verwoestingen in onze tuinen te weeg brengen. Maar nu eten de rupsen verschillende planten en bloemen, zoodat men bij voorbeeld zeggen kan: er zijn koolrupsen, wortelrupsen, wijngaardrupsen, lindeboomrupsen, wilgenrupsen, rozenrupsen, enz., die de kool, de wortelen, wijnstokken, linden-, wilgen- en rozenbladeren opeten, en die, als zij te veelvuldig worden, men gemakkelijk kan opzoeken, daar elke rups haar bijzonder voedsel nagaat.”

„Och vader,” — zei Willem weder, „wat is dat toch schoon, om dat alles te weten!”

„Ja, mijn kind, dat is het ook. En die wetenschap verkrijgt men als men de natuur beschouwt en onderzoekt. Ook daar leert men de wijsheid en grootheid Gods regt goed kennen.”

„Maar wat doet die rups nu, vader? Zij kruipt nog altijd langs het takje, dat u in de hand houdt.”

„Zij wil er gaarne af, Wim, want dat takje vindt zij niet lekker. Maar ik denk dat zij genoeg gegeten heeft en zich nu verpoppen wil.”

„Verpoppen vader! Wat is dat?”

„Ja, mijn kind, om dat precies zóó te zeggen dat gij het begrijpen kunt, valt mij moeilijk. Maar ik zal trachten het u te verklaren. Hebt gij wel eens eene kapel gezien?”

„Hé ja, vader, witte, gele en bonte.”

„Nu juist, al die kapellen waren vroeger rupsen. De kapellen leggen namelijk eieren en uit die eijertjes komen kleine wormpjes of larven, die vervolgens rupsen worden, en dadelijk beginnen te eten van die planten op welke de moederkapel eerst de eijertjes legde en die zij met wijsheid heeft uitgezocht, omdat zij weet wat hare kindertjes het lekkerst vinden. Door het eten worden de rupsen groot en als zij langen tijd gegeten en genoeg hebben, kruipen zij in de aarde, maken een hulsel van hare haren en worden dan een tonnetje of popje”

„O vader, zulk een tonnetje heb ik wel eens gevonden. Als men het aanraakt, kon het zich bewegen.”

„Juist, mijn zoon, omdat er leven in was. Er zit namelijk in dat tonnetje de rups, die zich verpopt heeft. Als zij eenigen tijd in dat tonnetje gezeten heeft, komt zij er uit — en is een vlinder!”

„Wel, dat is aardig, vader. En wordt deze rups ook een vlinder?”

„Zeker, als het niet te voren sterft, of van de vogels, mieren of kevers opgegeten wordt. Wanneer wij den tijd hadden, dan konden wij de rups ook in den grond zien kruipen en daar een tonnetje worden. Als gij eens wat grooter zijt, dan zal ik een doosje maken met glas er over en daarin een paar rupsen doen. Alsdan kunt gij zien hoe die rupsen zich verbergen. Maar alle rupsen kruipen niet in den grond om zich

te verpoppen. Dit doen alleen de nachtvlinders, waartoe ook de kapel behoort, die uit deze soort van rupsen komt. De geelgroene rups, die op de kool leeft, brengt de witte kapel voort, die gij in Augustus in menigte kunt zien, en zoo komen er uit verschillende rupsen verschillende kapellen. In de heete landen zijn er heel mooie vlinders. Ja, er is zelfs in Oost-Indië eene kapel, die zoo groot is als twee van mijne handen."

"Wel verbazend!" zei Willem, "wat moeten er daar dan groote rupsen wezen?"

"Dat zijn er ook. **En zij kunnen** veel kwaad doen. Over het algemeen brengen de rupsen ook meer schade aan dan dat zij goed doen. Daarom vermeldt de Heilige Schrift deze dieren ook als een straf voor de goddeloosheid der menschen. Zie Joël 1, vs. 4; Amos 4, vs. 9. Daarentegen zijn er rupsen, die ons veel voordeel aanbrengen, zooal de zijrups, gewoonlijk zijworm genoemd, die zich een graf spint, om daar als pop te rusten totdat zij als vlinder te voorschijn komt. Datgene wat zij spint, is de beroemde zijde, die de menschen gebruiken om daarvan zijden zakdoeken, japonnen en andere zijden dingen te weven. Zegt gij nu nog dat de rupsen griezelige dieren zijn?"

"Neen, vader!"

"Dat moet gij ook niet doen. Alles wat de Heer heeft geschapen, is onze beschouwing en overdenking overwaardig. Er is nog meer van de rupsen te vertellen, maar hiermede zal ik

wachten tot een anderen tijd. Intusschen lees strakjes eens
wat er staat in Psalm 104, vs. 24.

Nu stond de vader op en ging met Willem naar huis.

„ZOO BREIDDE IK MIJNEN VLEUGEL OVER U UIT.”

Ezechiël 16 vs. 8.

De klokken roept haar kiekens

Met liefdevol geluid,

En breidt de beide vleugels

Voor hare kind'ren uit.

Die vleugels zijn hun woning,

Daar zijn zij zonder nood,

En liggen er zoo veilig

Als 't wicht op moeders schoot.

Zoo ook, mijn kind, strekt Jezus

Zijn handen uit naar u,

En zegt: „kom, dolend schaapje

Tot uwen Heiland nu!”

„Ik ben uw Zaligmaker,

Die met Mijn bloed u kocht,

En opvoer naar den hemel,
Opdat gij leven mogt.

„Wilt gij nu zalig wezen,
Voor tijd en eeuwigheid, —
Werp u dan in **Mijne** armen
Die Ik **houd uitgebreid.**”

**WATER IN DE SCHOOL VOOR HAVELOOZE KINDEREN
TE ROTTERDAM GEBEURD IS.**

V. OP HET SCHIP ZAL IK DEN HEERE JEZUS DIENEN.

In het najaar van 1861 kwam een jongen, een erkende voorganger in alle spelen der kinderen, tot den hoofdonderwijzer. Hij is gehuisvest bij eene vrouw, vroeger ergerlijk in levenswandel en nu nog in zulke huizen dienstbaar. Daar moet hij gedurig boodschappen doen. Hoe dartzel de jongen was, dit leven stond hem tegen. Op zekeren dag zegt hij: „Meester! ik wil wel beter, maar ik kan niet beter; als gij mij beloven wilt moeite te doen mij op een schip te plaatsen, dan beloof ik u, dat ik den Heer Jezus zal liefhebben; mijne tante kijft en vloekt altijd; de jongens in de steeg komen altijd op mij aan; als ik een schip heb, dan zal ik den Heere Jezus dienen.” De onderwijzer bragt hem onder het oog, dat

daarin zoo vele gevaren waren, ~~maar zijn~~ antwoord was zoo kinderlijk opregt en zijne begeerte om uit die omgeving te komen zoo sterk, dat hij ten laatste beloofde het te beproeven.

VI. DE KNAAP EN ZIJNE BROËRS.

Onlangs kwam de onderwijzer tusschen de schooltijden in de school, waar nu eenige kinderen zich met spelen vermaaken; één echter, een klein aardig mannetje zat alleen, zonder zelfs aan het spelen zijner makkers eenige aandacht te wijden. Hij ging bij hem en zag dat zijne hand een waarlijk bedrukt gelaat bedekte. „Wel jongen,” zeide hij, „wat scheelt er aan?” Hij ontving geen antwoord. Hoe kan ook een treurig gemoed eene vraag, op opgeruimden toon gedaan, beantwoorden? Hij herhaalde dan wat meer vertrouwelijk en ernstig: „Waar denkt gij over, Hendrik?” Op 't allereenvoudigst antwoordde hij nu: „Ik denk aan mijne broërs, meester!” (Zij zijn zeevaardenden). „Maar mag ik wel weten wat gij denkt?” hernam de onderwijzer. Nu zag deze dat hij moeite had om zich te bedwingen; zijne lippen beefden. Hij nam zijne hand en toen de onderwijzer hem nog eenmaal uitlokte, zeide hij, onder een vloed van tranen: „Meester! ik wou zoo graag weten hoe zij het hebben.” De onderwijzer was getroffen, en zeide: „Lieve jongen, dat weet uw meester niet, dat weet geen mensch, maar Hendrik, God weet het, ja, wat meer zegt, Hij is dáár

bij hen, zoowel als hier bij ons. Hij kan hen bewaren. Wilt gij dat voor uwe broërs bidden? God zal u verhooren. Zult gij het doen?" „Ja, meester," sprak hij met mond en en oog.

VII. DE KNIKKERS.

Op zekeren dag had de onderwijzer een jongen twee knikkers afgenomen, waarmede hij onder het vertellen speelde. Hij legde die op den schoorsteen en toen de school uitging, waren de knikkers verdwenen. Een meisje werd door hare medeleerlingen verdacht ze weggenomen te hebben. Zij was echter reeds vertrokken, en voor dat zij des namiddags wederkwam, had de onderwijzer de overtuiging gekregen, dat het werkelijk zoo was. Eerst trachtte zij door leugen zich te redden, doch de bewijzen spraken sterk voor hare schuld. Zij bekende het dan ook, doch zeide, dat zij de knikkers had te huis gelaten; zij was echter dadelijk bereid ze te halen, en zij bragt ze den onderwijzer ook weldra met de meeste kalmte weder. Met die knikkers in de hand bleef de onderwijzer even sprakeloos vóór haar staan en vraagde toen bedaard en met nadruk: „Is dat nu alles? Hebt gij waarlijk daarom gestolen? Hebt gij voor twee knikkers onrust willen hebben? En nu — zult ge dan niets hebben voor zooveel inspanning? Neen, dat is al te hard. Neem de knikkers, houd ze voor u, ik zal den jongen wel te vreden stellen." Zij

nam ze niet aan, maar toen de onderwijzer volhield met het ernstig aanbieden, begon zij zich te schamen, bedekte zij haar gelaat en barstte in tranen uit.

HINDOE-MOEDERS.

De vrouw van eenen zendeling die in Indie woonde, verloor in korten tijd achter elkander twee van hare kinderen. Te midden echter van deze smart was het haar eene vertroosting te gelooven dat hare kinderen bij Jezus waren. Het volgende is een gedeelte van eenen brief, dien zij onlangs schreef:

„Ik wandelde laatst op eenen avond met mijn klein dochttertje toen mij eenige Hindoemoeders ontmoeten, welke mij vroegen: „waar zijn uwe andere kinderen?“ Ik vertelde haar dat de twee oudsten in Europa waren en dat de beide jongsten waren gestorven.

„O,” zeiden zij, „waar is een moeder die niet zeggen kan dat een of meer van hare kinderen gestorven is? Maar als uwe kinderen sterven, dan zijt gij niet zoo bedroefd en treurende als wij. Wanneer er een van onze kinderen sterft, klagen wij en roepen den ganschen dag hunnen naam, en als wij des nachts wakker worden, beginnen wij op nieuw. Maar gij zijt zoo rustig en niemand kan het u aanzien dat gij kinderen verloren hebt.” Ik gaf haar ten antwoord:

„Er is zeker een groot onderscheid tusschen u en mij. Gij klaagt en roept over uwe kinderen en vraagt waar zij heen zijn gegaan, omdat gij niet weet waar zij gebleven zijn. Maar ik heb een Zaligmaker, en tot Hem zijn mijne kinderen gekomen; Hij bewaart ze totdat ik ook tot Hem kom. Dan zal ik ze allen heerlijk wedervinden.” De vrouw zeide: „En zijt gij daar zoo zeker van?” Ik antwoordde: „Ja, zoo zeker als ik overtuigd ben dat mijn dochtertje naast mij staat. Zij zijn mij allen vooruit gegaan, en hoewel wij hunne kleine ligchamen in het graf hebben geborgen, nogmaals zal onze Zaligmaker komen en hen opwekken, zoodat zij eeuwig zullen leven. Ik weet niet wat er met mijne twee oudsten gebeuren zal, maar Jezus waakt over hen!” „Dat is wonderlijk — wonderlijk!” zeiden zij en gingen heen.

Ik ben er verzekerd van dat zij dit gesprek nimmer vergeten zullen. Misschien zal de hoop, om eenmaal hare kinderen weder te vinden, het middel zijn, dat zij het heidendom verlaten en zich tot Christus wenden.”

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Kaiserswerth. De predikant Fliedner, stichter van het groote diakonessen huis van Kaiserswerth heeft onlangs een

verslag bekend gemaakt van den **toestand** der stations zijner diakonessen in Syrië. Wij geven **hiervan** een kort uittreksel aan onze lezers. 1. Het weeshuis van Zoar te Beiruth. In het begin van dit jaar verkeerde **dit weeshuis** in eenen bloeienden toestand, hoewel het veel te **lijden had van de jezuiten**, deze verbitterde vijanden van elk **werk des evangelies** in het oosten. Door hun toedoen, alsmede door de **wueling** der maronitische priesters, zijn verschillende kinderen aan het weeshuis ontnomen, zoodat er slechts dertig bleven. Aandoenlijk is de schildering, welke Fliedner geeft, van de droefheid der kinderen en ouderen, welke op deze wijze van het onderwijs van het weeshuis verstoken werden. Thans is het getal weder aangegroeid tot twee en veertig kinderen van Grieksche ouders, vier van roomsche ouders, veertien jeugdige maronieten en veertien kinderen van protestantsche ouders. **Er is een nieuw huis moeten gebouwd worden, om al degenen te kunnen opnemen, die zich aangeboden hebben.** De heer Weber, **consul van Pruisen** aldaar en een groote vriend der protestantsche zending, heeft het beschermheerschap wel op zich willen nemen. 2. Het toevlugtsoord van Sarfath voor weduwen, ook te Beiruth. Er bevinden zich hier zes en zestig weduwen, die hunne mannen door den gruwelijken moord der maronieten verloren hebben. 3. Het hospitaal, ook te Beiruth. Dit ondervindt zeer den zegen des Heeren. Het is gedurig gevuld met zieken, zoowel ouden als jongen.

De diakonessen verplegen de zieken en lezen hun christelijke onderwerpen voor in het Arabisch. De kinderen zingen, zoodra zij iets beter worden, en er bestaat alle hoop, dat zij met hunne wederkeerende gezondheid des ligchaams ook nog iets medeneemen, zoowel tot heil hunner eigene zielen als die hunner landgenooten. 4. Het hospitaal te Sidon. Deze inrigting heeft zeer veel moeten worstelen tegen de aanslagen der priesters en roomsche pleegzusters. Deze hebben alle pogingen aangewend om de leden hunner kerk over te halen het protestantsche hospitaal te verlaten. **Nogtans is het hun niet mogen gelukken.** Het hospitaal telt thans zeven en veertig bedden, en in de negen eerste maanden van 1861 heeft het vijf honderd vijftig zieken verpleegd. Tegen het einde van het jaar kwamen er vijf Arabische vrouwen (Bedouïnen) wier woest karakter onze stille diakonessen niet weinig verontrust hebben. De Arabische vrouwen over het algemeen zijn niet zeer handelbaar en geven weinig hoop voor de toekomst. Zij hebben een bijzonderen lust in het onderzoek der Schrift en onthouden de meeste teksten uit hunne Arabische Bijbels. Zij zijn ook groote liefhebbers van het zingen.

Algiers. Tot aanvulling van onze laatste berigten kan nog dienen, dat de protestantsche zending hier dagelijks in kracht toeneemt. Verschillende Zondagscholen, christelijke leesgezelschappen en prediklokalen worden opgericht. Zelfs het anti-protestantsche dagblad dat in Algiers verschijnt, bevestigt de meerderheid en kennis der protestanten boven die der roomschen. Een zende-

ling heeft dertien honderd dertig Hebreeuwsche Bijbels onder de Israëlitische Arabieren of Mozabiten **verspreid**; ook heeft hij het Evangelie van Mattheus in de volkstaal der Arabieren overgebracht.

De Fransche soldaten, die van hier naar Mexico vervoerd zijn, hebben met dankbaarheid zes honderd Bijbels aangenomen voor hun eigen gebruik, en eene menigte Spaansche Bijbels voor de Mixicanen. Langs dezen weg wordt het mogelijk dat het duistere Mexico door de kennis van Gods Woord verlicht worde.

Binnenland.

Amsterdam. Br. A. de Jong schrijft ons onder anderen het volgende: Mijn Zondagschoollokaal werd te klein, maar met blijdschap kan ik u berigten, dat ik thans een groot lokaal heb in de Amstelstraat, welk lokaal ook uitnemend geschikt is voor avondbijeenkomsten, Bijbellezingen enz. Elken Zondag is het lokaal stampvol.

Ik had u reeds gaarne eenige gelden gezonden tot aankoop van prijzen voor de Zondagschoolkinderen van ons vaderland, — maar mijne kleine zendingkas is voor het oogenblik uitgeput. Gij moet namelijk weten, dat ik onverwachts op eene verkooping eene schoone tooverlantaarn aantrof, met Bijbelsche tafereelen, waarin ik veel zin had en die ook kocht. De plaatjes beginnen met de schepping — en zoo het geheele O. en N. Testament door, zoodat het gezamenlijk bedrag der glaasjes

zeventig is en er op elk glaasje vijf plaatjes staan. Dit maakt te zamen drie honderd vijftig plaatjes. Ik wenschte dat uwe kinderen ze eens zagen. Mijne Zondagschoolkinderen hebben er veel genoeg in en zitten met opea mond te luisteren, als ik hun de plaatjes uitleg. Verleden heb ik ook eene groote harmonika gekocht, om de kinderen voor te spelen bij het zingen der psalmen en liederen. Dit gaat beter dan als ik hen voorzing, want daar de opkomst zoo talrijk is, is het moeilijk dat allen mijne stem hooren. Ik was vroeger geen groot be-minnaar van muziek, maar de gedachte om iets bij te kunnen dragen tot zegen en blijdschap der kinderen, heeft mij er toe gebracht, mij zoolang te oefenen, dat ik goede vorderingen in de muziek gemaakt heb. — Gij vraagt mij met belangstelling naar Gerrit van den Heuvel (Zie „De Zondagscholen in Nederland. Verslag van de ingekomen brieven op onze uitnoodiging enz. Bijblad tot Gerdes' Maandblad, bladz. 19). Deze is nog altijd in denzelfden toestand. Het is nu al zes maanden, dat hij nederligt, en is nog niets beter. Altijd moet hij liggen, maar hij is evenwel zeer opgeruimd. Hij was zeer in zijn schik met het boekje dat u hem gezonden hebt, ook met het geld. Ik moet u hartelijk danken. Ik wilde hem ook gaarne het genot schenken van de tooverlantaarn te zien, en ben met dezelve naar het ziekenverpleeghuis geweest. Hij had veel genoeg in het zien van de Bijbelsche landschappen,” enz.

DE BEER.

~~De man op het plaatje bevindt zich in geen aangenaam toestand. Mij dunkt, het is des winters ook beter in het hoekje van den haard dan tusschen de poeten te liggen van eenen beer, al heeft hij ook nog zulk een warmen pels. Gij wilt zeker gaarne weten hoe die man onder dien beer gekomen is, en ik wil u dit ook wel vertellen, maar eerst wil ik u iets van den beer mededeelen.~~

Vroeger hielden zich in ons land ook beeren op, vooral toen er nog groote bosschen aanwezig waren en de bevolking gering was. Wij lezen in de geschiedenis over heidensche voorouders, dat zij op de wolven- en beerenjagt gingen, en dat zij dezulken, die het christendom omhelsd hadden door de beeren lieten verscheuren. Maar sedert de bevolking is toegenomen, zijn ook de beeren verdreven en houden zich nog in enkele bergachtige streken op, bij voorbeeld, Zuid-Frankrijk, Noorwegen, Rusland, Italië enz. Ook in Palestina treft men wel eens beeren aan, hoewel zeer zelden. Men heeft verschillende soorten van beeren, van welke de drie voornaamste zijn: de bruine beer, (*Ursus arctos*), die op de Alpen en in de Apenijnen leeft; de zwarte beer, (*Ursus americanus*), die zich in Canada en in het geheele noorden van Amerika ophoudt, en de ijsbeer, (*Ursus maritimus*), welke men op de ijsvelden van Groenland en in Siberie vindt. Deze laatste

beer heeft een zeer langen hals en kop, een zwarten neus, zwarte oogleden en nagels, maar al de overige deelen van zijn ligchaam daarentegen hebben eene fraaije witte kleur.

De Schrift maakt dikwijls melding van den beer. De zoon van Isaï had eene ontmoeting met eenen beer toen hij de schapen zijns vaders hoedde in de omstreken van Bethlehem. De merkwaardigste vermelding van den beer in de H. Schrift treft men aan in het leven van den profeet Elisa. Toen deze profeet eens naar Bethel ging, kwamen er kleine jongens uit de stad, die hem bespotteden en tot hem riepen: „Kaalkop, ga op, kaalkop, ga op!” „En hij keerde zich achterom, en hij zag ze, en vloekte hen, in den naam des Heeren. Toen kwamen twee beeren uit het woud, en verscheurden van dezelfde twee en veertig kinderen.” 2 Kon. II, vs. 23. 24. Dit is eene merkwaardige geschiedenis, bij welke wij een oogenblik moeten stil staan. Bethel, de stad uit welke deze kinderen gekomen waren, was eene der hoogten van Achabs afgoderij. Waarschijnlijk hebben Achabs priesters den profeet zien naderen en nu de ouders aangespoord om Elisa te bespotten. Deze zonden hunne kinderen uit en riepen: „Kaalkop, ga op! kaalkop, ga op!” dat zooveel beteekent als: kom op onze hoogte en offer daar aan Belial. Natuurlijk was dit slechts spot in verband met eene lastering tegen den Allerhoogste. Dit kon en mogt de profeet niet dulden. Als men slechts hem bespot of alleen „kaalkop” geroepen had, dan zou hij welligt

voorbijgegaan zijn, maar nu men hem spottend en honend toeriep: „ga op!” gold dit Jehova. Daarom „vloekte hij hen in den naam des Heeren.” Hij deed niets anders dan wat hij moest doen, en God liet den vloek ook in vervulling komen, omdat Hij gezegd heeft: „zoo gij met Mij in tegenheid wandelen zult, en Mij niet zult willen hooren, zoo zal Ik over u, naar uwe zonden, zeventvoudig slagen toedoen. Want Ik zal onder u zenden het gedierte des velds, hetwelk u berooven, en uw vee uitroeijen en u verminderen zal, en uwe wegen zullen woest worden.” Levit. 26, vs. 21 en 22.

Wij zien uit deze geschiedenis dat de Heer zich niet straffeloos laat komen, en vroeg of laat alle spotters ten verderf zal brengen. Die kleine jongens waren kinderen van goddelooze ouders, die hen tot afgoderij en gruwelijke zonden aansetteden, niettegenstaande zij toch ook het Woord Gods kenden. Verschrikkelijk was hunne straf. Zij werden verscheurd door beeren, en hun wachte nog het regtvaardig oordeel Gods voor Zijnen troon. Maar gij, mijn kind, die ouders hebt, welke den Heere vreezen en bij u aandringen om Jezus lief te hebben en Zijne geboden te bewaren,— hebt gij naar de vermaning uwer ouders gehandeld, of hebt gij nog de zonde lief? Zoo ja, dan doet gij niets dan spotten, en verwerpt de goedertierenheid Gods. Zoo de Heer de kleine jongens van Bethel niet gespaard heeft, zal Hij dan u verschoonen, u, die zoovale zegeningen geniet en onder den adem des Evangelies

leeft? O, mijn kind, bedenk dit wel. Lees eens wat er staat in Hebr. 10 vs. 26.

Maar nu keer ik tot het plaatje terug, dat u een gedeelte van een woud in Noord-Amerika voorstelt. Het is winter en de bewoners van eene kolonie zijn op de beerenjagt gegaan om een drieledig doel. Vooreerst zijn zij liefhebbers van jagen, waartoe de winter voor hen het geschiktste jaargetijde is; ten anderen levert een beer een smakelijk boutje op, en ten derde levert de beer warme pelsen. Sedert eenige dagen was het in de kolonie bekend geworden dat een stoutmoedige beer, wien de honger kwelde, het gewaagd had tot in de nabijheid der woningen te dringen, en nu besloten vijf kloekmoedige jagers dat roofdier op te zoeken. Zij waren met elkander afgesproken dat zij een bosch wilden omsingelen waarin zij vermoedden dat de beer zich ophield; maar na lang gewacht en vergeefsche moeite gedaan te hebben, kwam de beer niet te voorschijn. Nu overlegden zij om gezamenlijk naar een ander bosch te gaan, doch een hunner zeide dat dit niet noodig was. Zij zouden slechts op deze hoogte blijven, terwijl hij alleen naar het bosch zou gaan. Men ried hem dit af wegens het gevaar, doch hij wilde niet naar goeden raad hooren en ging zijns weegs. Er verliep wel een uur en hij kwam niet terug, waarop de vier jagers besloten ook naar het bosch te gaan om hunnen makker op te zoeken. Nadat zij het bosch heen en weder doorkruist hadden, kwamen zij aan den zoom des wouds. Maar wie schetst

hunne verbazing, toen zij daar — vlak vóór zich — den beer zagen met hunnen makker onder hem. Zij konden niet anders denken of hij was dood, daar hij geheel onbewegelijk lag. Nu was goede raad duur. De beer bromde verschrikkelijk toen hij de vier jagers zag, en zou gaarne op hen losgesprongen zijn, zoo hij niet de geweren vreesde, welke de jagers gereed hielden. Doch lang in deze onzekerheid te blijven, was voor de jagers niet raadzaam, daarom legden zij alle vier gelijk aan, en schoten op een gegeven teeken hunne geweren af, wier kogels door den kop van den beer gingen. Nu rolde ons Bruintje een paar malen om en om, gaf nog een schreeuw, havende den jager, die onder hem lag, verschrikkelijk — en was dood. IJlings liepen de jagers nu naar hunnen verloren makker, maar vonden hem gelukkig nog levend. Hij vertelde later, dat de beer, toen hij voor een poosje deze plaats genaderd was, eensklaps voor den dag was gekomen en hem met een slag van den regterpoot ter aarde had geworpen. Hij had zich toen zoo stil gehouden als een muisje, hopende dat Bruintje zou denken dat hij dood was en hem dus niet lusten zou. Maar ja wel; de beer begon hem van alle kanten te besnuffelen, trok hem met zijne scherpe tanden aan den jas, die gelukkig heel dik en sterk was, en gooide hem een paar malen om, even als of wij een zwaren zak omkeeren. Het zou met hem gedaan zijn geweest, zoo de vrienden niet te regtertijd gekomen waren, om hem te verlossen.

Gij kunt denken hoe blij die jager was en hoe vurig hij God dankte, vast besloten zijnde om zich nimmer weder in dergelijk gevaar te begeven. Ik raad mijne lezers dit ook te doen, en zich — in Holland — maar van de beerenjagt te onthouden.

DE GEZEGENDE NOTEN.

Naar het Zendingsblaadje No. 16, uitgegeven door de Ned. Zend. Vereeniging.

Reeds verscheidene jaren had in het landelijk stadje H., gelegen in Noord-Amerika, eene Zondagschool bestaan. Een honderdtal leerlingen bezocht deze plaats getrouw, en het was hun wel aan te zien, dat zij regt gelukkig waren op de Zondagschool. De onderwijzer was dan ook waarlijk met een liefdevol hart aan de kinderen verbonden, en daar hij zelf den vrede der ziel kende door het geloof in den Heere Jezus, zoo was het steeds zijn biddend streven, om zijne geliefde kinderen tot den Heiland te leiden. Er waren echter reeds een aantal jaren verloop, en nog bleek het niet, dat op het planten en natmaken, de wasdom volgde. Onze onderwijzer werd niettemin steeds gesterkt in het geloof, dat zijn arbeid de heerlijkste vruchten zou voortbrengen. Hierin werd hij vooral aangemoedigd, toen hij een bezoek ontving van den leeraar der gemeente, die hem verhaalde, dat de jonge William H.

op de catechisatie zeer veel belangstelling en leerlust toonde; ook zijne ouders verklaarden, dat hun zoon waarlijk een geheel ander kind geworden was; zelfs was hij op zekeren avond tot zijne moeder gekomen en erkende met hartelijke droefheid, dat hij zulk een smart gevoelde, omdat hij door ongehoorzaamheid zijne ouders zooveel verdriet veroorzaakt had. Ruim twee jaren waren er voorbij gegaan, en ons vriendje William H. had door zijn gedrag steeds getoond, dat hij waarlijk rijk en gelukkig was in de kennis van Hem, die Zijne zegenende handen over de kinderen uitbreidt. De onderwijzer der Zondagschool had besloten tot de oprigting eener Kinder-Zendingsvereniging en al de kinderen der Zondagschool werden als leden ingeschreven. Onder de bepalingen was een artikel opgenomen, hetwelk aldus luidde: „De bijdragen moeten door de kinderen zelve verdiend worden.” Dit had ten gevolge, dat de meisjes zich druk aan het naaijen en breijen zetteden en vele jongens ontvingen van hunne ouders een stukje grond om te bebouwen. Het duurde niet lang, of verscheidene kinderen verspreidden zich in de stad en boden hunne waar te koop, onder de benaming van zendingskool, zendingsappelen en peren, ook zendingshemden en kousen. Op deze wijs werden er waarlijk belangrijke sommen door de kinderen verzameld. Onze William H. was echter in groote veriegenheid, want zijne ouders waren niet rijk in de goederen dezer wereld; ja zij bezaten zelfs huis noch hof, en waren dus niet in staat,

om hunnen geliefden zoon een stukje grond ter bebouwing af te staan. Onze William bleef echter biddend zoeken, om een middel te vinden tot vulling van zijne zendingbus. Op zekeren morgen ontwaakte hij zeer verheugd, en het was hem inderdaad aan te zien, dat er eene gedachte in zijn hart was ontstaan, die hem hoogst gelukkig maakte; hij had het vurig gewenschte middel gevonden, om de zaak der zending, die hem zoo lief was, te ondersteunen. Reeds den avond van dien zelfden dag bevond hij zich in het nabij gelegen bosch, om noten te zoeken, en spoedig was een papier gereed gemaakt, waarop geschreven stond: „Zendingnoten te koop.” De weg des Heeren met onzen William was echter zoo geheel anders, dan hij gedacht had. Slechts twee avonden had hij noten gezocht en hij zou voor de derde maal zich naar het bosch begeven, toen op eenmaal hem een zware koorts overviel. Bij het bezoek van den docter op den volgenden dag, bleek het, dat het eind van zijn aardse leven zeer snel naderde. De dag, die volgde, was de rustdag en ook de dag, dat onze geliefde William tot zijne rust zou ingaan. In den namiddag kwam de leeraar nog eenmaal bij hem, en na met ons vriendje gebeden te hebben, vroeg hij hem, of het alles wel met hem was, en daarop was het blijde antwoord: „O ja vrede! en blijdschap. Ik ga naar Jezus! Ik ga naar Jezus! En wilt u nu mij het genoeg doen, om dezen zak met noten te verkoopen en het geld in de zendingkas te stor-

ten." De leeraar was diep getroffen en deed gaarne deze belofte. Eenige uren daarna was ons vriendje in vrede ontslapen met eene nagedachtenis, die gezegend zijn zoude.

Veertien dagen waren er verloopen sedert den sterfdag van onzen jeudigen vriend. Toen bevond zich de Predikant op de Zondagschool en deelde aan de kinderen mede, met hoeveel blijdschap en vrede onze William tot zijnen Heiland was heen gegaan, en stelde toen de erfenis ten toon, welke door hem voor de zending was nagelaten, namelijk „de zak met noten." De Predikant stelde voor, om den volgenden dag de noten bij opbod aan de kinderen te verkoopen en de opbrengst in de zendingskas te storten. Met algemeen gejuich werd dit voorstel aangenomen. De verkoop had plaats, en ziet, hetgeen men niet had durven denken, dat gebeurde: de noten werden allen verkocht van f 1.25 tot f 6.25 per stuk. Veel werd er nog gesproken over William en zijne noten, zoodat het gerucht zich zeer ver uitstreckte, en van onderscheidene plaatsen kwamen er aanvragen om zendings-noten van William. De predikant besloot, om de noten weder van de koopers terug te verzoeken, ten einde aan de vele aanvragers te kunnen voldoen. Nu werden de noten in glazen busjes besloten, om dezelve tegen de lucht en het bederf te behoeden, en de verkoop ving op nieuw aan. Van steden en dorpen uit alle deelen van Noord-Amerika werden de noten begeerd. Eerst werden dezelve verkocht tegen ruim zestig gulden. Spoedig bood men 250 gulden, om

er eene te bekomen en de laatsten werd er meer dan zes honderd gulden per stuk betaald, zoodat eene som van vele duizende guldens aan de zendingzaak ten offer gebragt werd. En wie zal het ons kunnen zeggen, hoe vele arme heidenen ook door dit middel tot de kennis en het geloof in den ééni- gen Heiland gebragt zijn. Dit mogen wij er wel uit opmerken, geliefde kinderen, dat niets ons te klein of te gering moet zijn, wanneer wij tot uitbreiding van het rijk des Heeren wenschen werkzaam te zijn. Wij zijn immers nog zoo klein en kunnen waarlijk geene groote dingen doen; maar dit weten wij toch wel, wanneer de Heer het kleine zegent, dat het dan zeer groot wordt; dit hebben ons de zendingsnoten geleerd. Ook vinden wij daarvan eene-treffende geschiedenis, die onze vriendjes kunnen lezen in Johannes VI : 8—14. Wat kunnen zoo voor ons oog, uit weinig beteekenende zaken verbazend groote gevolgen voortvloeiën. Daarvan zagen wij voor eenigen tijd eene juiste afbeelding, toen er op de Maas voor Rotterdam een zeer groot koopvaardijschip statig kwam aanvaren. Waardoor werd dit schip bewogen? Slechts eene kleine stoomboot had het op sleeptouw! Toen dachten wij aan eene geschiedenis, die mede in Amerika heeft plaats gehad en welke wij u in een volgend nummer zullen vertellen.

MIDDEL OM EEN GOEDKOOP EN DOELMATIG LOKAAL
TE VINDEN TOT HET HOUDEN VAN ZONDAG-
SCHOLEN.

Op eene regt liefelijke wijze werd de plaats onzer woning ons aangewezen, en wél in eene afgelegene buurt of straat onzer stad, alwaar het ons spoedig bleek dat de bevolking nog niet zeer gesteld was om de dingen te bedenken die boven zijn, en niet die op de aarde zijn. Ja, wij zagen ons geplaatst te midden van een heidendom en der grofste zedeloosheid. Al spoedig ontstond bij ons den wensch, om in deze te doen, wat onze hand vond om te doen, en onze medemenschen bekend te maken met het onuitsprekelijke heil en de zaligheid, die ook hun in Jezus geschonken is. Het verlangen ontstond bij ons om aan te vangen met de oprigting eener Zondagschool, en ook langs dezen weg toegang te vinden tot de huisgezinnen. Onderscheidene pogingen stelden wij in het werk, om een schoollokaal te vinden, maar alles mislukte. Wij spraken met een' eigenaar van vele woningen uit onze buurt, maar ook deze poging leidde niet tot het gewenschte doel. De hoop tot welslagen begon ons hoe langs zoo meer te begeven, toen op zekerén dag, terwijl ons hart met deze zaak vervuld was, ons oog geopend werd voor de groote fout die wij begaan hadden, namelijk, dat wij bij het zoeken naar een schoollokaal, onze eigene woning hadden voorbijgezien.

Ons hart was verheugd dat dit bezwaar was weggenomen. Spoedig waren de noodige beschikkingen gemaakt, en reeds den volgenden rustdag was een onzer vertrekken met kinderen gevuld en nu mogen wij met een verblijd hart, na ruim achtjarige ervaring, getuigen: „de Heer, onze Heiland, was zegenend met ons; groote dingen heeft hij gedaan. Hij die magtig is, en heilig is Zijn naam.”

Zijn naam alleen zij de eere!

L.

Rotterdam, November 1862.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Sicilie. De prediking van den Evangelie dienaar der Waldensen te Palermo, die hier nu een en een half jaar geleden aankwam, wordt zeer gezegend. De Duitsche en Zwitsersche protestanten, welke hier wonen en die jaren achtereen van alle geestelijk voedsel verstoken gebleven waren, hebben zich rondom dien predikant vereenigd, terwijl hun voorbeeld door vele opregte Sicilianen gevolgd wordt. Deze laatsten — en dit is niet van belang ontbloom — behooren meest allen tot die partij, welke het grootste aandeel neemt in de nationale beweging.

Men weet dat Garibaldi hier ergens in de nabijheid woont.

Het valt moeilijk te bepalen wat eigenlijk deze moedige en vrijheidminnende man gelooft. Hij is te edel van karakter om zich te vreden te stellen met die schrale kost van het Atheïsme en Rationalisme. Zij die hem van nabij kennen, deelen ons mede dat hij dikwijls vurig bidt. Een geloovig christen, die hem onlangs sprak, toonde hem een spotschrift dat zijne vijanden gemaakt hadden en hetwelk zij noemden: de leerstukken van Garibaldi. In dit spotschrift was opgenomen eene parodie op het onze Vader, de Apostolische geloofsbelijdenis en de tien geboden. Garibaldi gaf zijnen afkeer van zulke goddeloosheden te kennen en drukte zijn gevoelen uit dat zoo Italië vrij werd, dit allea geschieden kon door eene kennis en omhelzing van den Bijbel, en herhaalde de woorden, welke hij vroeger uitsprak: „de Bijbel is het kanon, dat eenmaal al de helen der gevangenen in Italië zal openen.” Garibaldi is geen protestant, maar begeert vrijheid van godsdienst, en daar dit laatste anti-roomsch is, vermoeden wij dat hij protestantsche gevoelens aankleeft, te meer omdat wij weten hoe hij den paus beschouwt. Den Bijbel, welke hem door eenige Engelsche vrienden geschonken is, leest hij dikwijls, en wij hebben alle hoop dat het Woord van God hem in staat zal stellen ook die vrijheid te genieten, waarmede Christus ons vrijgemaakt heeft.

Londen. De groote algemeene vergadering der christelijke jongelingsverenigingen heeft hier onlangs plaats gevonden en werd door verschillende afgevaardigden, uit Amerika, Frank-

rijk, Zwitserland, Duitschland, Italië en Holland bijgewoond. Op Zondag den 14den September werd de **bijeenkomst** geopend door twee bijzondere godsdienstoefeningen in de kerk van St. Botolph en van Regent Square, welke **predikingen** gehouden werden door den deken van Carlisle en Ds. **James Hamilton**.

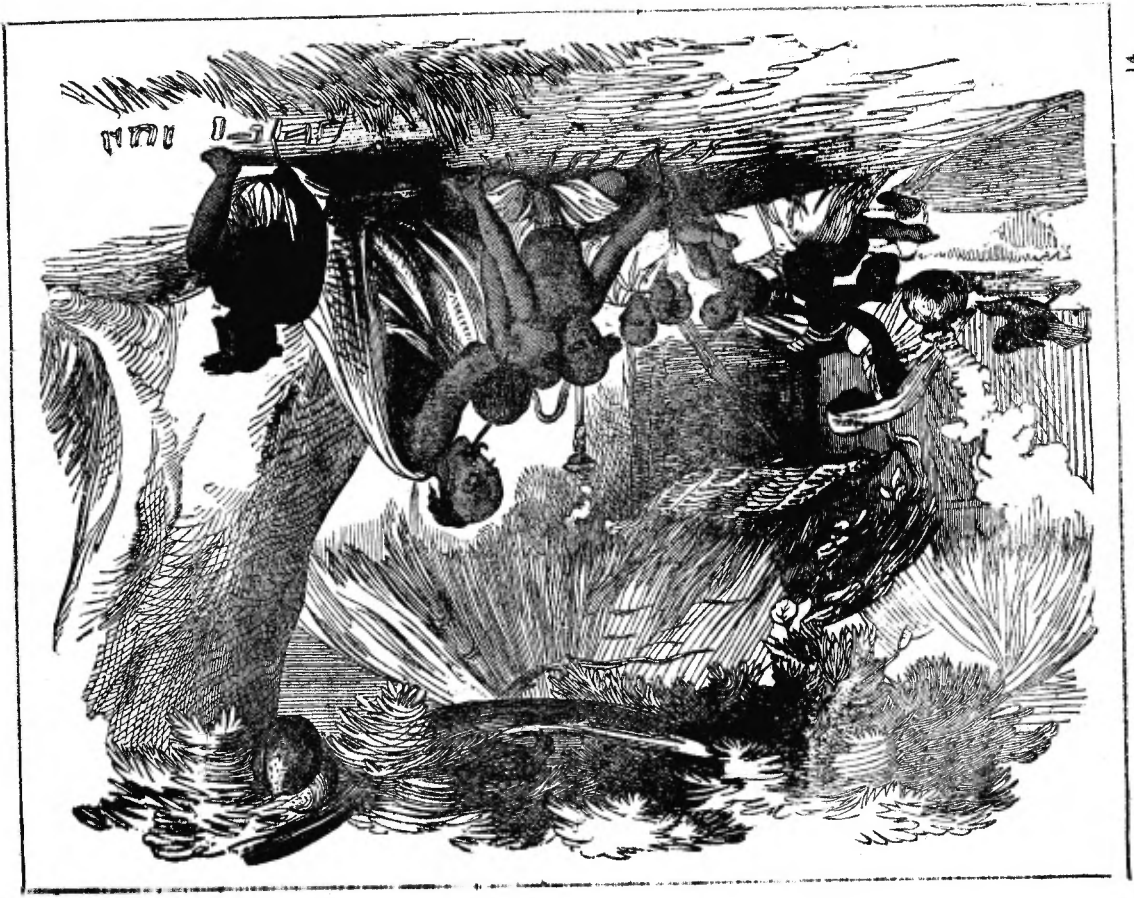
Syrië. De zendingstation in Aleppo wordt zeer **gezegend**. De Armeniërs van deze streek schijnen hoe langer hoe meer toegankelijker te zijn voor het Evangelie. De Bijbel wordt aldaar in de meeste huizen gevonden en veel gelezen. Verscheidenen hebben het openlijk verklaard dat de waarheid aan de zijde des protestanten is. De Armenische priesters doen hun best om hunne geloofsgenooten voor de dwalingen der protestanten te waarschuwen, daar zij zeggen dat de protestantsche gemeenten toch spoedig in duigen zullen vallen. In weerwil van deze voorzeggingen willen de nieuw bekeerden hier toch gaarne eene gemeente vestigen en zien met verlangen naar eenen predikant uit, in wiens onderhoud zij zullen voorzien.

Binnenland.

Doetinchem. Met **dankzegging** aan den Heer mag ik terugzien op het vele goede, dat in het afgelopen jaar is tot stand gekomen. Er zijn in het jaar 1862 meer Zondagscholen gesticht dan er in de laatste vijf en twintig jaren te zamen bestonden. Het getal onderwijzers is vertiendubbeld en als

men de verschillende lokalen, kinderkerken, kindergenootschappen, kinder-zendingverenigingen enz. bezoekt, dan roept men met verbazing uit: „Waar komen al die kinderen van daan?” Het is als of het aantal kinderen toeneemt naarmate er Zondagscholen oprijzen. En deze rijzen ook op, niet als paddestoelen of als onkruid, uit den grond, maar als liefelijke planten, waarvan velen, — tot eer en verheerlijking Gods, — eene reuke des levens ten leven verspreiden. Er komt eene begeerte onder de kinderen naar het brood des levens, — velen ouderen tot beschaving, — en dit openbaren zij, zoowel door het veelvuldig bezoeken der Zondagscholen, het onderzoeken van Gods Woord, door het gebed en door een lust tot het lezen van christelijke boeken. Om slechts één voorbeeld te noemen: van mijn verhaaltje „de beide kersfeesten” zijn er ruim acht duizend verkocht, en van het kerslied ruim achttien duizend, iets waarvan ons Vaderland geen tweede voorbeeld weet aan te wijzen.

Ook in deze stad ontwaakt er iets onder de kinderen. Voor drie jaren wist bijna niemand alhier wat eene Zondagschool was. Twee jaren achtereen had ik, nu eens tien dan weder acht kinderen, maar meestal slechts vijf en zes kinderen. En thans is het getal plotseling gestegen tot ruim veertig. Waarlijk, deze dingen zijn van den Heere. Laat ons biddend moed houden. De Heer is getrouw. Zoovele beloften als er zijn, zijn in Christus ja en amen.

EENE HINDOESCHOOL.

Herinnert gij u nog die wonderlijke school uit Siberië, waarvan ik u in de tiende aflevering iets verteld heb? Mij dunkt, als gij nevensgaande plaat ziet, dan zult gij nog een wonderlijker gezicht zetten, en mij vragen: „Wel mijnheer, is dat nu eene school?” En dan moet ik u antwoorden: „Als ik niet beter weet, ja. Want ziet ge niet, dat die kinderen schrijven, boeken in hunne handen houden, en er zelfs een jongen bij zijnen meester de les opzegt?”

Maar wat zijn het dan voor kinderen?

Het zijn jonge Hindoes, die in Hindostan, in de Engelsche bezittingen van Voor-Indië woenen. Zij hebben niet zoovele klederen noodig als wij, omdat het daar altijd warm is. Gij ziet ook wel, dat die kinderen niet zoo blank zijn als wij; dat komt ook al van de hitte. Beschouw ook eens aandachtig hunne hoofden. Merkt gij wel, dat de jongen, die, regts op het plaatje, op den grond zit te schrijven en daartoe met een stokje de letters in het zand teekent, — dat hij een bosje haar boven op de kruin van zijn hoofd heeft, terwijl de anderen óf geheel kaal óf een groote bos haar op hun hoofd hebben. Dit beduidt iets. En weet gij wel wat? Ik zal het u kortelijk zeggen. De Hindoes zijn namelijk verdeeld in kasten of stammen, de een hooger dan de ander. Elke kaste heeft een bijzonder kenteeken, waartoe ook de bijzondere vorm van het hoofdhaar dient. Er zijn nog wel andere teekenen, maar die zal ik u later uitleggen.

En wat leeren die kinderen?

Verscheidene dingen. Allereerst schrijven. En gij ziet, dat zij hiervoor geen papier en pen noodig hebben. Vervolgens lezen zij op bladen, die door den meester beschreven of gedrukt zijn. Zij leeren natuurlijk de taal van hun land. De meester zit er gemakkelijk bij, zoo als ge ziet, en rookt al onderwijzende; zijne pijp, terwijl zijne vrouw den pot zit te koken, aan den ingang van haar hutje. De school behoeft niet onder dak te zijn, daar het hoogst zelden regent, en als dit gebeurt, hebben de kinderen vacantie. Gewoonlijk kiest de onderwijzer een lommerijken boom uit. Mij dunkt, hierin zouden onze schoolkinderen ook wel lust hebben. Maar als het dan begint te vriezen, te regenen? Wat dan? Waar zoudt gij uwe leijen, schriften, boeken enz. bergen? Neen, zoo als onze school is ingerigt is het zeker het beste. Maar elk land heeft ook zijne bijzondere zeden en gewoonten.

Eene zaak is echter regt treurig.

De Hindoekinderen worden namelijk nooit onderwezen in Gods Woord, tenzij zij op school gaan bij een zendeling. De Hindoemeester onderwijst zijne kinderen in de shastress, de boeken der Brahminen, die juist het tegendeel leeren van wat God in Zijn Woord zegt. Ja, dat is zeer treurig. O, als gij uwen Bijbel ziet en daarin leest hoe lief God de wereld heeft gehad, dat Hij Zijn' eengeboren Zoon voor u heeft overgegeven in den dood; hoe Hij u alle zonden gaarne wil vergeven, zoo

gij met berouw en geloof tot Hem komt; hoe gij eenmaal bij Jezus in den hemel zult komen, zoo gij dien Zaligmaker innig liefhebt, — o, denk dan aan die arme — armie Hindoekinderen, en bidt den Heer, dat Hij vele zendingen uitstoote in Zijnen wijngaard, daar ginder in het Heidenland, opdat ook de heidenen Jezus leeren kennen en liefhebben.

GOD IS GETROUW ALS ZIJN WOORD.

DE GESCHIEDENIS VAN EEN HAVELOOZEN JONGEN.

Eene ware gebeurtenis.

(Ingezonden.)

Slechts weinige jaren geleden, was Hendrik S. bekend als een der meest ongezeggelijke en baldadige knapen, die de haveloozen school in Londen bezochten. Even als in de andere scholen, waar hij vroeger geweest was, scheen het ook hier zijn eenig doel te zijn, de overige knapen te storen en hen op te stoken, opdat zij zich even zoo ongezeggelijk als hij was, betoonen mogten. Het veroorzaken van beroering was zijne gedurige bezigheid: nu draaide hij de gaspitten uit, dan vernielde hij banken en lessenaars, stortte de inktkokers uit, en zocht naar eene aanleiding tot twist met een ieder zijner medescho-

lieren, bij het verlaten van het gebouw. Gedurig dreigde men hem van de school te verwijderen, maar telkens beloofde hij beterschap; en werkelijk, toen de zaak het meest hopeloos schijnen mogt, was er aanvankelijk reeds eenige beterschap ontstaan. Eens wees de meester hem eene zitplaats aan zijne zijde aan, met de vraag of Hendrik deze voortaan tot de zijne nemen, en zijn jongen worden wilde. Deze onderscheiding scheen hem aangenaam, en de plaats werd onmiddelijk ingenomen; doch een tijd lang was er weinig vooruitgang zichtbaar. Al-lengs echter werd hij oplettender en door de liefde, welke zijn meester hem bewees, gewonnen, begon hij de school geregelder bij te wonen. Langzaam, ja zeer langzaam aan, kwam er eenige gunstige verandering bij hem tot stand; niemand kon het juiste oogenblik aangeven waarop zij een aanvang nam, en evenmin de hand aanduiden aan wien het voorregt te beurt viel het goede zaad te mogen uitstrooijen. Maar in den grooten dag, waaneer de geheimen van alle harten geopenbaard zullen worden, dan zal ook dit geweten worden. Een vriendelijk woord van bemoeiding, een glimlach van goedkeuring, de stille verdraagzaamheid van den leermeester, en bovenal het verborgene gebed, dat te midden van den arbeid en de beslommeringen des dagelijkschen levens, opgezonden werd, om het behoud van menige ziel, die geschonken wordt aan hen, welke in deze kleine afdeeling van den wijngaard werkzaam zijn, mogen als de middelen betracht worden, waar de Heere zich van bedien-

de, om dezen baldadigen knaap het allereerst te treffen, door de boodschap des heils, welke hem aan de voeten van Jezus leidde. Van zijne kinderjaren weten wij weinig af; hij sleet ze in de beruchte stegen van een der duistere achterhoeken van Londen, te midden van tooneelen van ontucht en zonde. Onbemind, en de zorgen van niemand genietende, was het als bekommerde zich niemand over hem. Maar Één had hem lief, Één bekommerde zich over hem, — de Heere Jezus zelf, „die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.” Het oog der Liefde zelve, was op den haveloozen knaap gevestigd, die, sonder dat iemand navraag naar zijne gangen deed, door de wereld-hoofdstad ronddoelde, en dat oog volgde, en bewaakte, en weende over hem — den erfgenam der heerlijkheid, en mede-erfgenam van Christus.

Niet lang nadat de verandering ten eeuwigen leven bij Hendrik plaats had, werd hij ziek, zoodat men hem naar een der gasthuizen moest zenden. Na verloop van eenige weken verliet hij dit wederom, en werd als van ouds op school gezien; nu leerde hij die voorregten eerst regt waarden, waarvan hij een tijdlang beroofd was geweest; en schoon hij steeds achterhoudendheid getoond had in het openbaren zijner gevoelens, zoo voedde hij voor hen, die hem blijken hunner liefde gegeven hadden, om hem tot kennis van den Zaligma-ker te brengen, eene genegenheid, welke een hartstogt evenaarde, en dag bij dag onopgemerkt in innigheid toenam, tot

zijn laatste levensuur toe. De **stugste eigenzinnigheid** van zijn karakter werd, onder den adem des Geestes tot volharding in de waarheid, welke hij door het geloof had aangenomen; zijne baldadigheid week, en gedurig bewees hij anderen de meest onbaatzuchtige zorg en liefde. Nimmer uitte hij eens klagt, maar verborg veel smart met eenen ootmoed en een geduld, die hem van nature niet eigen waren. Zijne zwakte en lijden vermeerderde; en het bleek maar al te duidelijk hoe verre zijne krachten reeds waren uitgeput. Hij verliet slechts zelden de duistere stegen zijner woonplaats, en tot dat hij de school niet meer bereiken kon van wege zijne zwakte, werd zijne plaats er niet ledig bevonden; het was hem eene vreugde anderen zelf dáár onderrigt te geven, waar hij het eerst den weg der zaligheid geleerd had; nu trachtte hij anderen van Jezus liefde en trouw te overtuigen, met al de eigenaardige kracht van beweegreden, vaak eigen aan zijnen stand. In al de belangen van het dagelijksche leven, toonde hij zijne onbeschaafdheid en onwetendheid; maar tevens bezat hij een uitstekend oordeel over alles wat het koningrijk Gods aanging. Wel mogt het woord op hem toegepast worden: „Zal niet het oor de woorden proeven?” Job 12 : 11. Elk nieuw inzicht in het verbond der genade, elk zinnebeeld der verzoening, ons in het Woord aangeduid, was hem eene oorzaak van vreugde. Indien een ander het hem kwam mededeelen, dan drong hij er steeds op aan, dat de bronnen waar het aan ontleend was hem aan-

getoond zouden worden, „Hoe kwaamt gij aan dat denkbeeld? Het is uitstekend! — Waaruit hebt gij het geput? — Het is mij zoo dierbaar!” Zoo sprak hij dan. Zijne stem was bijzonder welluidend; ook bezat hij veel smaak voor muziek, ofschoon deze nimmer ontwikkeld werd. Onjuistheid in de maat, en valsche toonen waren hem onverdragelijk. Bij de godsdienst-oefeningen, welke in de buurt en in de open lucht gehouden werden, stond hij als voorzanger bekend; bij elk loffied hoorde men zijne heldere stem boven de andere uitklinken; somtijds ging hij bij deze wel voor in het gebed, vaak deed hij het in het lezen van het Woord. Hij hechtte zich innig aan een' der evangelisten van het distrikt P—, het was zijne vreugde deze te vergezellen, in straatjes, stegen, hofjes en velden, wanneer zij de hoorders om zich heen vergaderden, die zich doorgaans het eerst lieten winnen door de krachtige en tevens welluidende stem van den knaap. Toen hij gemist werd, sprak een der evangelisten: „wij hooren hem niet meer als vroeger, in onze week- en zondags- godsdienst-oefeningen; maar in gedachten is het mij nog als hoor ik hem met ons mede instemmen. Hij ligt mij naauw aan het hart; gedurig zijn mijne gedachten met hem vervuld, en bij den aanblik van zijne ledige plaats nevens mij, herhaal ik vaak de woorden: „Gods wegen zijn onze wegen niet.”

In een der eerste November-dagen werd Hendriks plaats aanvankelijk ledig gelaten. Zijn vader meldde zich op zekeren morgen bij den onderwijzer aan, voor wien zijn' zoon groote

liefde koesterde, met het berigt dat zijn zoon stervende was, en groote begeerte toonde om hem nogmaals weder te zien, doch indien hij zich niet dadelijk op weg begaf, dan stond het te betwijfelen of hij hem nog levend zoude aan treffen.

De arme knaap, die vuriglijk begeerde afscheid te nemen van zijnen vriend en leermeester, vroeg dringend om eenen drank, die zijne zwakke levensgeesten nog eenigermate opwekte, en nam denzelfven herhaalde malen in, gedurende het korte nartje van zijns vaders afwezenheid, uit vrees van gansch in een te zinken eer deze wederkeerde. Maar de jeugdige getuige had nog een getuigenis af te leggen voor de waarheid, in naam van den Meester, die den zwakste der Zijnen ten einde toe staande houdt; dan, éérst dan, wordt de zilveren levensdraad doorsneden, én de dienstknecht die wakende bevonden wordt, toegelaten in de vreugde zijns Heeren.

De onderwijzer ijde heen, en vond zijnen voormaligen leerling, die met een gespannen oor luisterde naar elken stap in de smalle steeg, en op den steilen trap, opdat hij dien herkennen mogt naar denwelken hij met angstig verlangen uitzag, en die zich eindelijk vernemen liet. Groot was de verandering die reeds bij den armen jongeling plaats gegrepen had. Hij lag in een bedompt vertrek, dat door een enkel smal, laag raam verlicht werd; vroeger was het aldus voor een weefgestoelte ingerigt. Er lag geen bed in de bedstede; eene plank, welke schuins tegen de muur rustte en om welke zijne kleederen gewikkeld waren, diende hem tot hoofdpeluw; zijn deken, een

gewezen paardendek, was bijna zwart van ouderdom. Voor het stoffelijk oog scheen dit van licht en lucht beroofde vertrek niet anders dan een verblijf van ellende en kommer; maar dat oog kon den sluier dan ook niet doorzien en het heir van schitterende wezens gadeslaan; uitgezonden om den armen knaap van de haveloozen school, over te brengen in de tegenwoordigheid van den Zaligmaker, die hem dierbaar was — die hem lief had en zich voor hem in den dood overgegeven had.

De poorten van de gouden stad waren ontsloten, en nu was het als vielen sommige lichtstralen van binnen haar uit, nederwaarts op de ziel wier verlossing aanstaande was. Het waken en het dienen werd hem ook nu nog toegestaan, want alvorens binnen te treden, stond hij als het ware nog even stil om hem een allerlaatst bewijs zijner liefde te geven, die wel aanspraak op dezelve maken mogt; de laatste woorden die van zijne stervende lippen daalden, waren aan zegeningen gelijk, en nog met zijne allerlaatste krachten betoonde hij de trouw en waarheid van het eeuwige verbond: „Ik zal u nimmer begeven, nimmer verlaten!”

De onderwijzer wendde zich naar het bed, dat reeds omringd werd van sommigen zijner oude medgezellen, waarvan eenigen tot tranen toe geroerd waren; hij vatte de uitgeteerde hand van den stervende, die in het duister naar de zijne rondtastte. Uitputting had zijne oogleden gesloten, en de kracht tot het openen zijner oogen ontbrak hem; maar deze snelle

bevrediging zijner laatste begeerte, **scheen hem** nieuwe krachten te schenken, en zijn gelaat helderde op bij den uitroep: „Hoe goed is het van u dat gij den **knaap van de haveloozen school** komt bezoeken. Ik verwachtte u **niet meer**. O! dat ik u nogmaals zien kon. Ik voel u, en ik hoor u, maar ik kan u niet meer zien; toch dank ik den Heere, dat gij dáár zijt. Één mijner zintuigen heb ik verloren, maar ik ben in het bezit der zalige verzekerdheid van de zaligmakende genade Gods in Christus Jezus.” Toen men hem vroeg of hij veel leed, antwoordde hij: „Mijn lijden is groot, maar de mate van geduld, welke mij verleend wordt, is nog grooter. Wat is mijn lijden bij dat van onzen Zaligmaker vergeleken! Hij zweette groote druppelen bloeds voor mij in Gethsemané's hof, voor mij, onwaardige! . . . Spoedig zal Hij mij vleugelen schenken, en dan vlugt ik heen.”

„Is er geen vrees of twijfeling welke u bezwaart, lieve Hendrik?” vroeg zijn meester hem.

„Geen enkele,” antwoordde Hendrik, met de hem eigene beslistheid, „neen! gisteren zijn die allen geweken. Toen streed ik tien uren lang met den booze; maar mijn Heiland was mij nabij; tien uren lang hield ik aan in het gebed; Hij hoorde mij, Hij verlostte mij! Ik wist het uur waarop gij u in het gebed vereenigen zoudt, en eindelijk is de groote vijand geweken.” „Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des Heeren de banier tegen hem oprigten”. Zijne woor-

den hadden betrekking op eene gebedsvereening, welke des Zondags na de avondschool door de onderwijzers gehouden werd, en in welke zij den stervenden jongeling bijzonder herdacht hadden."

"Nu, dan zijt gij thans in het bezit der beloofde rust, welke Jezus allen aanbiedt die tot Hem gaan," sprak een vriend, "dit is de vrede Gods."

"Ik kan er goede beschrijving van geven," sprak Hendrik. "Ik wilde — maar ik kan niet zeggen of het vrede is! — Vrede — het is de hemel! — Wel mogt de apostel zeggen: „Het gaat alle verstand te boven!" Ik wilde wel dat alle twijfelaars mij beiden konden hooren, dan zoude ik het hun zeggen: „God is getrouw volgens Zijn Woord." Gij zult allerlei vrede bewaren; want men heeft op u vertrouwd."

Daar de tijd van zijn verscheiden naderde, nam de onrust toe, die hij voor het zielenheil van anderen koesterde, en met zijn broeder pleitte hij beide met stem en woorden op de meest plegtige en liefdevolle wijze, om hem over te halen tot het gaan naar de school, en het zoeken van den Zaligmaker, Wiens trouw hij zelf zoo krachtadig ondervond. Nogtans weigerde zijn broeder het geven van deze belofte. Maar wie zal durven beweren, dat de gebeden en vurige woorden van vermaning ten eeuwigen leven, ongezegend zullen blijven, schoon zij aanvankelijk tot doove ooren schijnen gerigt te zijn geweest? En gelijk de lujaard op de markt aanvankelijk antwoordde:

„Ik ga niet,” zoo mag er welligt eens opvolgen: „Later be-
rouwde het hem en ging hij toch.” Van een ander lid zijner
familie nam hij afscheid met de waarschuwing: „Gij hebt een
Bijbel in uw huis; lees hem — lees hem, bid over denzelfden,
en laat ons elkander wedervinden in den hemel!”

Daar sommigen zijner medescholieren om hem heen verga-
derden, vroeg hij het hun een voor een af: „Zult gij mij
navolgen op den weg ten leven? — Zult gij het doen? — En
gij ook?” Sommigen beloofden dat zij er naar streven wilden;
maar anderen lieten het hoofd zinken en wilden niet antwoor-
den. Dezen vermaande hij ernstiglijk, zeggende: „Indien gij
niet eens naar den hemel begeert te gaan, dan zult gij zeker-
lijk ter helle nederdalen!”

Hij schiep veel vreugde in de uitdrukking, „Havelooze-
schooljongen,” als werd de genade die hem zalig gemaakt had
er des te meer door verheerlijkt. Jezus had hem lief gehad,
was voor hem gestorven, had hem geroepen, hem onderwezen en
troostte hem nu met Zijne tegenwoordigheid; en het was den jeugdi-
gen discipel tot vreugde, anderen telkens opmerkzaam te maken op
de vervulling der belofte, „dat God getrouw is volgens Zijn Woord.”

„Mijn Jezus heeft alles wel gemaakt! — dat is de sterke brug
die mij overbrengen zal. De zaligmakende genade! — IJdele
vrees, dat die immer te kort zou kunnen schieten, of dat zij ons
ter halverwege nog zou kunnen verdrinken laten!” met deze
woorden doelde hij op de doods-Jordaan.

Vervolgens wendde hij zich tot den baas bij wien hij vroeger arbeidde. Al weenende en met de grootste teederheid, verzorgde deze, **benevens zijne vrouw**, hem nu in zijne laatste levensuren. „Gij, mijn bejaarde S—,” zoo sprak hij hem aan, „u heb ik lief! Vroeger kon ik u dit niet op deze wijze zeggen; maar nu ik **heerica**, nu moet ik het doen. Wanneer ik u in heerlijkheid zie **verschijnen**, dan zal ik het ruim des hemels van juichtoonen doen **weergalmen!**”

Toen **smart en uitputting** Hendrik tot zwijgen dwongen, wenkte hij, **opdat men een lied zoude zingen**; maar als er de geringste **onjuistheid in het gezang binnensloop**, dan trachtte hij er nog **mede in te stemmen**, en dit deed hij vooral op den avond van zijn **verschieden**. Een der aanwezigen gaf den wensch te **horen**, nogmaals gezamenlijk met hem te bidden, maar tot aller **verwondering** sloeg Hendrik dit van de hand, zeggende: „Ik heb nu voor immer met alle gebeden afgedaan! — voortaan heb ik slechts lofliederen te zingen!” Zijn onderwijzer en **zijne vrouw** waakten bij hem tot de morgenschemering, **alsdan verlieten** zij hem om zich ter ruste te begeben. Gedurende de lange uren van den nacht, lag de stervende jongeling **kalm en vreedzaam** neder; hij steunde op de beloften van den „**Getrouwen en Waarachtigen**.” Wel werd zijne ademhaling **steeds korter**, en zijn spraakvermogen meer belemmerd; maar zijn **stille vrede** bleef ongestoord, en zijne afgebroke ne woorden waren vol lof en dank. Des morgens ging een

ander onderwijzer hem vroegtijdig bezoeken. Hij was helder bij kennis, en herkende den vriend die zijne brandende lippen bevochtigde, en hem eenige woorden van bemoediging toesprak. Al deze beantwoordde Hendrik met: „Looft den Heer, mijne ziel!” Kort hierop nam de vrouw van zijnen baas, hare plaats weder in aan de zijde van den gelukkigen jongeling; hij spande zich nog in, zooveel het hem mogelijk was, om haar te verwelkomen met: „Ik ben zoo verheugd, dat gij daar weder zijt!”

„Zal ik mijn man ook laten roepen?” vroeg zij.

„Neen!” antwoordde Hendrik, „bij mijn heengaan verlang ik u alleen bij mij te hebben. Denkt gij dat het nog zeer lang duren kan, eer ik bij Jezus ben?”

„Neen jongen-lief,” antwoordde deze goedhartige vriendin; en rigtte zijn neêrgezonden hoofd op, om het met haren arm te ondersteunen. „Omhels mij dan. Vaar wel!” Naauwelijks had hij deze woorden geuit of een lichtstraal van hemelsche vreugde verhelderde zijn gelaat; zijne oogen glinsterden, en met zijne handen scheen hij de hemelsche zaligheid te willen aantoonen, die hij op het punt stond binnen te treden; nog nitte hij de vreugdekreet: — „Licht! — het vaderhuis! — alles licht!” Dit waren de eenige woorden, die nog opgevat konden worden, want daar hij in de liefdevolle armen nederzank, die om hem heen geslagen waren, had de knaap der haveloozen school zijn ellendig verblijf op aarde, reeds verwisseld voor de woning waar geen nacht meer zijn zal, om dáár

mede in te stemmen in het vreugdelied „ Hem, die ons lief gehad heeft, en ons van onze zonde gewasschen heeft in Zijn bloed, ons tot koningen en priesters gemaakt heeft, Hem zij de lof, de magt en de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid. Amen.”

Van zijne vroegere medgezellen betrad menigeen, al weenende het kleine vertrekje, om nu een blik te slaan op den afgelegden tabernakel van hem, die en leerling en onderwijzer beide geweest was. De lichtstraal van heilige vreugde, welke door de ziel was achtergelaten bij haren doortocht naar het gewest der eeuwige rust, bleef op het gelaat van den leerling der haveloozen school afgedrukt, als een zeker getuigenis van de zaligheid welke hij reeds doelachtig was. De tong, die hier het loflied naar gebrekkig had gestemd, stemde nu, aan de overzijde van de rivier, mede in de juichende psalmen, met engelen en gemiddelen getuigenis afleggende, van de trouwe van Hem, gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid. Nu baadde hij zich in de vreugde, die nimmer in menschenharten is opgekomen, want hij was met Jezus. Staat er niet geschreven: „ Indien iemand Mij dient, die volge Mij; en waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn; indien iemand Mij dient, Mijn Vader zal hem eeren?”

Wij weten dat het aldus is, want de Heere volbrengt al Zijne beloften.

God is getrouw volgens Zijn Woord.

DE PRIJS IN HET REKENEN.

UIT DEN SCHOOLTIJD.

„Ik wil toch eens zien of Hendrik niet over te halen is, om van middag met ons te spelen!” zei Bart tegen Bram, zijn schoolmakker.

„Ik denk het niet,” zei deze, „want Hendrik wil den eersten prijs in het rekenen hebben en gebruikt nu elk vrij uurtje, om over zijne sommen na te denken.”

„Het is toch een laffe jongen!” sprak Bart weder, „een jongen, die nooit met ons spelen wil, maar altijd op

zijne lei zit te turen."

"Dat is niet de heele waarheid, Bart," zei Bram, "want Hendrik speelt wat gaarne met ons, en ik verzeker u dat als hij niet zoo'n liefhebber van rekenen was en den eersten prijs wilde hebben, hij dan wel met ons op de plaats zou komen, om ons met sneeuwballen te gooijen."

"Nu," zei Bart, "ik blijf er bij, dat ik toch eens wil zien of ik Hendrik niet kan overhalen om van middag met ons te spelen."

De beide jongens, die zoo met elkander spraken, gingen op eene dorpschool en bleven gewoonlijk des middags tusschen twaalf en twee ure over, wijl de woning hunner ouders te ver van de school stond, om te spelen die beide nog naar huis te gaan. Zij namen den een heterzamen mode, die zij in het middaguurtje opaten en keerden dan om vier uren naar huis, waar zij dan hun middageten kregen. Gewoonlijk bragten zij die uren tusschen twaalf en twee dan door om met elkander te spelen, of als het winter was, sneeuwballen te maken, om daarmede elkander te gooijen dat zij er ten laatste uitzagen zoo wit als molenaars."

Hendrik ging ook op de dorpschool, en daar hij ruim een uur afstands van de school woonde, bleef hij ook des middags over. Alsdan mengde hij zich gaarne in het spel zijner makkers, en ik verzeker u dat hij niet de minste was als het er op aankwam om haasjeover te springen, bok — bok — sta-

vast te spelen of stuivertje te verwisselen. Maar sedert een dag of drie bleef hij telkens, als de school afgehoopen was, stilletjes op zijne plaats; at zijn boterham, keek een paar malen naar de lucht, sprong dan over een paar banken heen — en ging dan aan den lessenaar van den meester zitten, terwijl hij zijne lei in handen nam.

En weet ge hoe dat kwam?

De meester had aan de beide jongens twaalf moeilijke sommen opgegeven en gezegd, „die deze twaalf sommen zonder fout maakt binnen eene week, krijgt van mij met het examen den eersten prijs.”

Dit had de meester niet te vergeefs gezegd, en Hendrik besloot al zijne krachten in te spannen om op den bepaalden tijd de sommen te kunnen leveren. Hij begreep dat het hem wel moeite zou kosten, omdat hij nooit een vlugge rekenaar geweest was, maar eensdeels was de gedachte om den eersten prijs te krijgen, te uitlokkend voor hem dan dat hij hierin zou vertragen, en ten anderen wist hij dat zijn vader, die landmeter was, het zeer gaarne zag dat hij een baas werd in het rekenen. Derhalve stond zijn besluit vast, om zich door niets te laten aftrekken, maar zóó lang te praktizeren en te cijferen tot dat de sommen uitkwamen. In het eerst scheen hem dit niet te gelukken, maar toen hij door aanhoudend nadenken er in slaagde om vier sommen goed te krijgen, won hij in moed en deed zijn best om ook de overigen af te maken.

Een en ander was door Bart niet onopgemerkt gebleven. Hij wist het heel goed waarom Hendrik niet medespeelde en waarom zijn schoolmakker zoo zat te blokken, want Hendrik was in lange na niet zoo vlug van begrip als Bart. Als deze maar een halven dag aan zijne sommen zat, dan was hij reeds klaar. Hierop rekende dan Bart en stelde het maken zijner sommen uit; alsdan meende hij nog op zijn gemak Hendrik in te halen en hem den eersten prijs in het rekenen voor den neus weg af te kapen.

Nog maar twee dagen — en de twaalf sommen moeten af zijn.

„Goed,” dacht Bart in de tusschenuren, „van daag wil ik mijn hart eens lucht geven. Morgen ga ik aan het werk. Maar het hindert mij dat Hendrik niet meespeelt. Ik zal toch eens zien of ik hem niet kan overhalen.”

Dit zeggende, trad hij met Bram het schoolvertrek in.

Daar zat Hendrik en cijferde dat het een aard had. Bart ging naar hem toe en noodigde hem vriendelijk uit, toch een half uurtje met hem en Bram te spelen. „Ze hadden,” zeide hij, „een ferme plank gevonden om te wippen, en daarbij hadden ze volstrekt een derden man noodig.”

Hendrik had wel groote lust meê te doen, en het jeukte hem van alle kanten bij de gedachte aan de pret, op de wip, — maar die twee laatste sommen waren zoo geweldig moeijelijk en hij durfde niet wachten tot morgen, want

als hij den prijs niet eens kreeg! O, wat zou dan zijn vader bedroefd zijn!

„Neeñ, Bart,” zei Hendrik, „het spijt me, ik wip niet meê. Jongens, geloof me, ik zou zoo gaarne willen — maar die twee sommen. Kijk eens — wat zijn dat voor bazen.”

Bart wierp een oog op de lei en zeide spottend:

„'t Is ook wat! Die sommen kan ik wel droomen. Gij zult eens zien hoe gaauw ik ze morgen af heb. Weet ge wat? Als gij nu met mij en Bram meêdoet, dan zal ik die twee sommen wel voor u maken. Vindt ge dat goed? Kom — dan meê!”

„Neeñ,” zei Hendrik, „want ik moet die sommen aan vader uitleggen, en als ik ze nu niet zelf gemaakt heb, dan begrijp ik ze niet en dan merkt het vader. Bovendien vind ik het oneerlijk, want, ik zou dan met uw werk pronken. Ik doe het niet.”

En hierbij bleef Hendrik. Hoe Bart Hendrik ook vleide — Hendrik liet zich niet van zijn stuk afbrengen.

Toen Bart zag dat Hendrik standvastig in zijn besluit volhardde, werd hij boos — kwaad — nijdig, en begon hem te bespotten. Hij ging naar de deur en riep:

„Sliep uit! Sliep uit! Die laffe jongen! Hij doet het maar om een pluimpje bij den meester te verdienen!”

En op deze wijze ging hij voort met Hendrik te sarren. Dit hinderde en ergerde Hendrik geweldig, en hij stond op

het punt om boos te worden en Bart een „opstopper” te geven, — maar hij bedacht zich, want hij had dien eigensten morgen zijn vader uit de Heilige Schrift hooren lezen: „Zeg niet; Ik zal het kwaad vergelden; wacht op den Heer, en Hij zal u verlossen.” Spr. 20 vs. 22.

Hij luisterde derhalve niet naar de bespotting van Bart, en om zijne booze woorden niet te hooren, begon hij hard op te rekenen. **Hoe**meer nu Bart riep: „sliep uit!” des te harder zei Hendrik bij zich zelve: „zes maal zes is zes en dertig, zes ik outhoud er drie, acht maal negen is twee en zeventig en drie is vijf en zeventig,” zoodat Bart eindelijk wel genoodzaakt was het op te geven en woedend het schoolvertrek uit ging.

Hendrik kreeg dien dag nog zijne twaalf sommen af, schreef ze op papier over, en was niet weinig in zijn schik, dat het hem zoo goed gelukt was zonder eenige hulp klaar te komen.

En Bart?

Deze wilde er den volgenden dag aan beginnen. De eerste zes sommen waren ook spoedig afgemaakt, maar die laatste zes wilden niet vlotten. Hoe hij ook tuurde en nadacht, het lukte hem niet. Nu speet het hem dat hij niet een paar dagen eerder begonnen was, — maar het berouw kwam te laat — en de prijs ging zijn neus voorbij.

Hendrik won den eersten prijs in het rekenen, en wat nog meer zegt: hij had geene beschuldiging van zijn geweten. Hij

danke den Heer, die hem kracht en moed gegeven had om **z**ijn pligt te doen en de tevredenheid en blijdschap zijns vaders in te oogsten.

EEN KINDERLIJK GELOOF.

Eene geloovige vrouw, die sedert lang haren Zaligmaker diende, leed aan eene langdurige ziekte. De verzwakking van haar gestel oefende eenen schadelijken invloed uit op hare geestvermogens, zoodat het haar niet langer mogelijk was te bidden en na te denken, gelijk zij vroeger gewend was te doen. Daar zij Jezus nu niet zien kon, begon zij er aan te twijfelen of zij Hem wel immer door het geloof had aanschouwd. Dit betreurde zij diep, en vaak snikte zij het uit: „Heere Jezus verhoor mij! Heere Jezus heb medelijden met mij!” Haar kleine dochtertje kwam dan soms tot haar en de armen om haren hals slaande, vroeg zij dan te midden van hare liefkozing: „Moeder, wat scheeit er toch aan?” Het kind was echter te jong om de oorzaak van dit leed te doorgronden, en meende dat het daaraan toe te schrijven was, omdat de dokters geene rechte geneesmiddelen wisten voor te schrijven. Op eenen heerlijken voorjaarsdag, dat de arme moeder zich bijzonder mismoedig toonde, sprong de kleine Maria de kamer vrolijk binnen met een geopend boek in de hand. „O! moeder-

lief!" riep zij in verrukking uit, „nu weet ik wat u genezen kan, het middel is ligt te vinden! Zie, ik was aan het leeren van mijne les voor de Zondagschool, en heb in dezelve gelezen, hoe eene vrouw die twaalf jaren lang ziek geweest was, eindelijk van Jezus hoorde, die haar helpen kon, terwijl zij geen baat vond bij eenigen dokter. Zij zocht Jezus op, en raakte alleen den zoom Zijns kleeds aan, daar zij geloofde dat dit haar herstellen zoude. Zij deed dit en herstelde ook. Kunt u nu ook niet den zoom van Zijn kleed aanraken?"

De moeder sloeg de kleine onderwijzeresse, welke de Heere haar toezond, met verwondering gade en antwoordde met vele tranen:

„Mijne lieve, die vrouw kon Jezus immers zien!"

„Maar hebt gij het mij niet altijd gezegd, moeder, dat Jezus ons in waarheid evenzeer nabij is, als toen wij Hem zien en aanraken konden?"

Aldus keerde de les omtrent het geloof, vroeger door de thans lijdende moeder aan haar kind gegeven, nu met woeker tot haar zelve weder, en met dankbaarheid riep zij uit: „Lieve Jezus, schoon ik al niet zien kan, zoo wil ik gelooven; ik wil mijne hand uitstrekken, gelijk de vrouw zulks in het Evangelie deed, en den zoom Uws kleeds aanraken. Ik wil mijne bevende hand in de Uwe leggen, en door U heengeleid worden waarheen Gij wilt, zelfs door de duisterste vallei."

TONG, OOG EN OOR.

Geef acht op uw tong.
 Nu zijt gij nog jong
 En kunt haar bedwingen.
 Gebruik haar tot eer
 Van God uwen Heer,
 Zijn lof te bezingen.

Geef acht op uw oog.
 Blick daarmee omhoog
 Tot Jezus, naar boven.
 Wend 't af van 't kwaad,
 Opdat 't u niet schaad'
 De ziel u moog rooven.

Geef acht op uw oor.
 Geef nimmer gehoor
 Aan stemmen der boozen.
 Ontsluit het voor 't Woord —
 Het Levende Woord —
 En schuw goddeloozen.

Dus, tong, oog en oor —
 Mijn kind, zorg er voor.

God zal u eens vragen
Wat gij er meê deedt.
Zorg dat gij het weet
Tot 's Heeren behagen.

DE ZATURDAG SCHOOL.

De kleine Jan V. was door een jongentje, dat met hem op dezelfde school ging, mede genomen naar de Zondagschool. Onze Jan was daar zeer gaarne en zat met open mond en ooren te luisteren naar de schoone verhalen uit den Bijbel. En daar ook zijn hart gespreid werd voor het woord Gods, zoo werd het hem steeds duidelijker, dat ook hij behoorde bij die kinderen, welke door den Heer Jesus geliefd worden met de teederste liefde, en over welke Zijne zegenende handen zijn uitgebreid. Regt vrolijk en volkomen gelukkig was dan ook Jan, en de Zondagschool was eene aangename plaats voor hem. Het klein Nieuw Testamemtje, dat hij ten geschenke ontvangen had, was zijn grootste schat. Nu gebeurde er echter iets, dat ons vriendje zeer tot smart was. Hij behoorde namelijk tot de Roomsche Catholieke kerk, en toen de Pastoor ontdekt had, dat Jan de Zondagschool bezocht, kwam hij tot zijnen vader en beval hem, zijnen zoon van die kettersche plaats af te houden, die hem van de moederkerk zou aftrekken. Jan werd bij

zijnen vader geroepen en ontving dit zeer strenge verbod, met belofte, dat, wanneer hij van de Zondagschool afbleef, hij iedere week zes centen zou krijgen. Zoo verliepen er eenige weken en Jan kwam niet op de Zondagschool. Maar hij had hierbij toch geen vrede, en er ontstond zulk eene sterke begeerte bij hem, om die lieve jufvrouw de onderwijzeres, eens te spreken, dat hij het niet langer konde weêrstaan. Hij ging op een Zaterdag middag tot haar, en werd weder regt verkwikt en versterkt door het onderwijs in de kennis van de liefde en genade van zijnen Heiland Jezus. Zoo dikwerf hij nu maar gelegenheid had, begaf hij zich derwaarts. Het was echter weder niet van langen duur, want toen zijn buisje eens gelapt moest worden, ontdekte zijne moeder het Nieuw Testamentje in zijnen zak. Wederom moest hij in het verhoor bij zijnen vader komen, die hem vroeg: „Jan, zijt gij nu toch weder naar de Zondagschool gegaan?” „Nee, waarlijk niet vader,” antwoordde Jan, „want ik ga naar de Zaterdagsschool, en wist vader eens wat heerlijke dingen mij daar geleerd worden, — en dat is alles vast en zeker waar, want het staat in Gods woord, en daar lees ik duidelijk in, dat alle menschen door de zonde rampzalig en verloren zijn, en dat de Heer Jezus in de wereld gekomen is, om een ieder, die in Hem gelooft, het eeuwige leven te schenken.” Op deze wijze sprak onze Jan met veel liefde en gebed tot zijnen vader, en ziet, wat er gebeurde. Den volgenden Zondag ging onze Jan, die

zijn vader geleidde, naar de Zondagschool. Dat was nu even, als met dat kleine stoombootje, waarvan ik u verleden vertelde, dat het groote schip voort stuurde. Want het groote schip, de vader van Jan, kwam ook in behouden haven aan. Door het eenvoudig geloof in den Heer Jezus, vond hij den vrede, die alle verstand te boven gaat, en nu is hij reeds overgegaan uit de strijdende in de zegenvierende gemeente.

CHRISTELIJKE KRIJGSLIEDEN IN AMERIKA.

Onze lezers weten welk een gruwelijke oorlog er tusschen de Noordelijke en Zuidelijke staten van Amerika gevoerd wordt. Duizende menschen verliezen daarbij het leven, en er verloopt bijkans geen dag dat de couranten ons niet de eene of andere mededeeling geven van eenen bloedigen veldslag. Een Amerikaansch blad geeft ons het volgende bericht van den dood van eenige soldaten in dien strijd.

Zekere kolonel Broadhead, een dapper officier, die in een der veldslagen in Virginia doodelijk gewond werd, dicteerde aan zijne vrouw eenen brief, uit welken wij de volgende zinsneden ontleenen: „Lieve vrouw, ik schrijf aan u van het slagveld, op het welk ik, doodelijk gewond, nederlig. Wij zijn verslagen, en voor dat deze letteren u bereikt hebben, zullen uwe kinderen vaderloos zijn. Ik heb dapper gevochten, melieve, en

ontving het doodelijke schot op het oogenblik dat ik bezig was onze verstrooide bataillons te verzamelen. Ik had wel kunnen ontkomen; maar wilde mij niet verwijderen voordat ik wist dat alle hoop vervlogen was. **Onze zaak is regtvaardig.** De Heer zal ons te Zijner tijd de overwinning geven. En nu, lieve vrouw en kinderen, vaarwel. Voed mijne kinderen op — en ik weet dat gij dit gaarne doet — in de vreeze Gods en in de liefde onzes Zaligmakers. Ik weet dat de slag u zeer treffen zal, maar vertrouw op Hem, die het Manna in de woestijn gaf.”

„Een ander officier, kapitein S. F. Willard, die vele veldslagen had bijgewoond, werd in den grooten slag van Antitam gedood, op den 17 September 1862. Te midden dier hevige gevechten, aan welke hij deel nam, maakte hij van ieder oogenblik gebruik om met een potlood eenige regels aan zijne vrouw te schrijven. **Al zijne woorden drukken vroomheid en liefde uit, nu en dan afgebroken door korte gebeden of uitboezemingen van zijn geloof in Christus.** Op den morgen van den 17den September zette hij zijne aantekeningen voort en beschreef het verschrikkelijke kanonvuur, dat dood en verwoesting in de gelederen bragt; hij deelde mede dat hij op het punt stond met het voetvolk den vijand aan te vallen — helaas, een uur later lag hij reeds uitgestrekt op het veld der dooden; de laatste volzin, dien hij begonnen was, bleef onvol-eindigd. Hij stierf, uitzienende naar Jezus, die zijne hooop was.”

Een sergeant, die doodelijk gewond was, riep zijnen godvreezenden kapitein toe: „Kniel bij mij neder en bid met mij!” Terstond voldeed de kapitein aan het verzoek van den stervende, maar juist toen hij van zijne knieën opstond, trof hem een kogel, die hem oogenblikkelijk doodde.”

WAAR IS UW ZOON?

Wij zagen hem onlangs des avonds te midden van een troep ondeugende jongens, die allerlei kwade streken op straat uitvoerden. Sommigen hadden leelijke woorden in den mond en gebruikten des Heeren naam ijdelijk. Toen ons uw zoon herkende, dachten wij bij ons zelve: zou dit zijn vader weten? Lieve vriend, wij raden u, niet met uw geheele hart op uw kantoor of in uw winkel te zitten, zoolang gij niet weet wat uw zoon op straat uitvoert. Veronachtzaam uw zoon niet. Hij zal de vreugde van uw huisgezin verstoren, zoo gij hem niet zorgvuldig gadeslaat. Zeg niet: Ik heb geen tijd. Gij moet tijd daarvoor vinden. Bezoekt hij reeds de Zondagschool?

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOBERIGTEN.

Buitenland.

Londen. Wij hebben voor ons liggen eenen almanak, dien

Ds. Spurgeon uitgeeft. De beroemde prediker en ijverige arbeider in den wijngaard des Heeren geeft op de eerste bladzijde van dien almanak een kort overzicht van hetgeen door hem in zijne gemeente, die gelijk wij weten, de gevoelens der baptisten aankleeft, verrigt wordt. Allereerst wat de dienst betreft, die des morgens te kwart voor elven en des avonds te half zeven begint. Bovendien worden er bidstonden gehouden des Zondags morgens te half tien, des Maandags avonds te zeven uur en des Zaturdags avonds te half acht. Elken eersten Zondag der maand wordt na de godsdientoefening het avondmaal bediend, waartoe alle leden van christelijke gemeenten uitgenoodigd worden. Om lid der gemeente te worden, moet men zich bij de ouderlingen vervoegen, terwijl zij, die gedoopt willen worden, zich persoonlijk tot Ds. Spurgeon moeten begeben, die — gelijk hij zegt — altijd verblijd is om geloovigen van ieder genootschap te doopen. Deze godsdienstoefeningen vinden plaats in de kerk, welke door Spurgeon metropolitan tabernakel genoemd wordt.

De Zondagscholen in deze kerk, benevens die der gemeente in andere deelen der stad beginnen om half tien en om half drie. Eene bijeenkomst der Zondagschoolonderwijzers vindt geregeld plaats op elken Woensdag na den tweeden en vierden Zondag van elke maand des avonds te half zes. — De vrouwen, welke bijeenkomen om voor de armen te naaijen, houden hare zamenkomsten elken eersten Dingsdag van de maand.

De onderwijzeressen der bewaarscholen en de voorgangers der kinderzending-vereeningen hebben in hetzelfde lokaal ook hunne bijeenkomsten. Bovendien wordt er nog op negen en twintig verschillende plaatsen door de predikanten en evangelisten dier gemeente het Evangelie verkondigd. Ook bezit de gemeente een opvoedings-instituut met veertig jongelieden, die — althans de meesten — tot leeraars worden opgeleid.

Binnenland.

Colijnsplaat. **Br. A. van Oeveren** berigt mij, dat de Heer hem op den **derden Zondagavond in Juli 1862** in staat heeft gesteld, **eene Zondagschool te openen** voor negen en veertig kinderen, **welk aantal nu gestegen is tot op honderd dertig.** Hij staat echter alleen; niemand die hem ondersteunt. Hij moet zelf de kosten dragen van kamer huur, banken en alles wat er noodig is. Aan allen, die er behoefte aan hebben, geeft hij een Bijbel. Tot lof van Gods goedertierenheid, mag hij er evenwel bijvoegen, dat het hem tot nu toe aan niets ontbroken heeft.

Hij denkt, dat er tachtig van zijne Zondagschoolleerlingen deel zullen nemen aan mijne uitnoodiging in **Aflev. 9** van dit Maandblad.

DE SATIJNEN DAS.

OF UIT DE DIEPTE IN DE HOOGTE.

Een Paaschverhaal.

MET EENE PLAAT.

I.

„Ja vrouw, die jongen moet de deur uit. Hij wordt al zoo groot, en als hij nog langer in huis blijft, dan leert hij niets. Mij dunkt, ik moet morgen maar eens met de heeren Battiani spreken, die zullen wel een plaatsje voor hem hebben op hun magazijn.”

Deze woorden werden gesproken door eenen man, die op eenen winteravond naast zijne vrouw en de kagebel zat, terwijl hij de poes op zijnen schoot hield.

„Ik had liever dat Hendrik een goed ambacht leerde,” zeide zijne vrouw, die druk bezig was aan het naaijen. „Een jongen, die een goed ambacht leert, kan altijd zijn brood verdienen, en als de Heer hem zegent, is Hij in staat ons later te ondersteunen.”

„Och, spreek toch niet van een ambacht,” viel haar man haar in de rede, „wat voor een ambacht zou de jongen dan leeren? Smid wil hij niet worden; voor timmeren is hij te

zwak; kleermaker, — neen dat nimmer. Het is ook geen tijd voor een ambachtsman; niets valt er meer te verdienen. Daar-
 enboven de jongen heeft goede vorderingen op school gemaakt, en hij schrijft zoo mooi alsof 't gedrukt was. 't Zou jammer zijn, als hij een ambacht moest leeren. Veel beter is het dat hij ergens op een kantoor of in een groot magazijn van manufacturen komt; dan begint hij met boodschapjes te doen, leert zoo zachtjes aan de kantoorwerkzaamheden, verdient later een paar honderd gulden; wordt eerste boekhouder en komt vervolgens aan het hoofd eener zaak Wat zegt gij?"

„Ik vrees dat gij te hoog gaat met Hendrik, lieve man. De Heer wil niet dat wij zulke hooge plannen maken. Ook ben ik zoo bang voor Hendrik als hij op een magazijn komt waar zoo vele goederen zijn”

„Maar twijfelt gij dan aan Hendrik's eerlijkheid, vrouw? Onze jongen is zoo eerlijk als goud.”

„De verleiding is zoo groot, lieve man. Och, wat een smart zou het voor ons zijn, zoo Hendrik eens”

„Kom, kom, spreek zoo niet, vrouw. Onze Hendrik zal ons veel plezier doen, daar ben ik zeker van. Gij tilt alles te zwaar. Hendrik verheugt er zich al over bij de heeren Battiani op het magazijn te komen. Toen ik het hem vertelde, kreeg hij eene kleur van blijdschap, omdat hij dan hoopte een rijke mijnheer te worden. Nu, het is afgesproken; ik ga morgen naar de heeren, en denk wel dat Hendrik er klaar zal komen.”

Hiermede eindigde dit gesprek, waaruit mijne lezers wel zullen begrepen hebben dat vader en moeder met elkander be- raadslaagden wat zij met Hendrik zouden beginnen. De vader was klerk op een stadskantoor en verdiende juist zooveel als hij noodig had om rond te komen, mits er geene buitenge- wone uitgaven te maken waren. Hij was, gelijk men wel eens zegt, een door en door goed man, die zijne vrouw en kinde- ren regt lief had. Maar hij bezat ook zijne gebreken, en een dezer was, dat hij altijd verder wilde springen dan zijn stok lang was. Hij had geen nederig hart, en had een te grooten dunk van zich zelve dan dat hij het veroorloven zou, dat zijn zoon een ambachtsman wierd. Zijne vrouw daarentegen was eene lieve, ootmoedige christin, die spaarzaam huis hield, en van den morgen vroeg tot den avond laat zat te naaijen en te verstellen, opdat hare kinderen er knapjes zouden uit- zien. Daarenboven voedde zij hare kinderen in de leer en ver- maning des Heeren op, iets waar haar man wel een weinig achterlijk in was, wijl hij zeide, daar geen tijd voor te heb- ben. Er ging geen dag voorbij dat zij niet met de kinderen bad of in den Bijbel las, en hoewel haar man er in het begin wel iets tegen had gehad, was het haar toch gelukt Hendrik op eene Zondagschool te krijgen, waar de knaap uitmuntende vorderingen gemaakt had in de kennis van Gods Woord en ook niet geheel onvatbaar was gebleven voor goede indruk- ken, die echter spoedig vervlogen. Hendrik telde ruim vijf-

tien jaren; hij was wel niet groot voor zijne jaren, maar hij had ook als klein kind veel geleden. Overigens was hij een flinke jongen, die als hij goed oppaste, zeker zijn brood zou kunnen verdienen. Behalve Hendrik waren er nog twee jongere kinderen, Mietje en Willem. Mietje was zes jaren, en was een lief, zacht kind, dat hare moeder vele vreugde maakte; als zij niet naar school was, dan zat zij naast moeder op een stoel en breide kousjes voor haar broêrtje Willem, die nog niet alleen kon loopen en met pop of bal speelde.

Den volgenden morgen ging Hoelens, — zoo heette de vader van Hendrik, — naar de heeren Battiani, en gelijk hij gedacht had, kwam het ook uit. Die heeren konden juist zulk een jongen gebruiken, en zij maakten afspraak dat de knaap het eerste jaar elke week twee kwartjes zou verdienen. Daarvoor moest hij dan boodschappen doen en tusschenbeide een handje helpen op het kantoor. Als hij dan goed oppaste, zou hij het volgend jaar voor goed op het kantoor komen en meer geld verdienen. Vader Hoelens was met deze voorwaarden regt in zijn schik, en beurde zijne goede vrouw op, die meermalen zuchtte.

Twee dagen later zou Hendrik voor het eerst in zijne betrekking gaan. Voor dat hij er heenging, was hij met zijne moeder alleen. De kleine Willem lag in de wieg te slapen en Mietje zat op een stoof aan moeders voeten te preijen.

„Mijn zoon,” zeide de moeder, terwijl zij haren arm op

Hendriks schouder legde, „gij zult nu voor het eerst het ouderlijke huis verlaten, om een vak te leeren. **Mijne** oogen kunnen u daar niet volgen, maar bedenk, **mijn kind**, dat de Heere u overal gadeslaat. Vergeet dit niet en **denk steeds** aan al de moederlijke vermaningen, die ik u gegeven heb. Wees eerlijk, mijn zoon. Strek uwe hand niet uit naar een ander mans goed. Bedenk dat de Heere gezegd heeft: „gij zult niet stelen.” Gedraag u vriendelijk jegens alle menschen en doe nimmer iets, waarover gij later berouw zult hebben en tranen moet schreijen. Bovenal mijn zoon,” en hierbij drukte zij hem teeder aan haar hart, „herinner u wat de Heere Jezus voor u gedaan heeft. Hij is uit den hemel nedergedaald om ons, verloren schepsels, zalig te maken door Zijn bloed. Hij begeert nu niets liever dan dat wij Hem daarvoor liefhebben en danken. **O mijn zoon, last den Heere Jezus nimmer uit uwe gedachten gaan, en als de verleiding tot u komt, wedersta haar en zeg: „zou ik zonde doen en Hem bedroeven, die mij zoo lief heeft?”** O, mijn zoon, leef tot vreugde van uwe ouders en bid den Heer, dat Hij u behoede op al uwe wegen!”

Hendrik was bewogen. Hij omhelsde zijne moeder en — beloofde zijn best te zullen doen.

II.

Hendrik kwam op het magazijn van de heeren Battiani, die

een groot huis bewoonden, dat van den kelder tot den zolder gevuld was met allerlei goederen, die aan de winkels verkocht werden. Men kon daar alles koopen: prachtige omslagdoeken, katoentjes, wollen stoffen, allerlei soorten van kousen, zijden en satijnen dassen, in het kort, alles wat men in een grooten manufactuurwinkel maar zou willen zoeken. Hendrik was niet weinig in zijn schik daar geplaatst te zijn. Alles wat hem op het kantoor en magazijn omgaf, was prachtig. „Het is hier toch veel beter dan in een timmermanswinkel of op de kleermakerstafel,” zeide hij bij zich zelve. „Moeder had liever gezien dat ik schoenmaker ware geworden, maar daar stinkt het zoo naar leër en pik. Neen, hier is het veel fatsoenlijker, en ik kan misschien nog eens een heer worden met als alle groote heeren.”

Dat Hendrik zoo sprak, verwondert mij niet, want de knaap had van zijn vader een hoog hart geërfd. „Ik wil rijk worden,” dat was zijne eenigste gedachte, en hij vergat daarbij wat de Schrift zegt: „die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en in den strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de menschen doen verzinken in verderf en ondergang.” 1 Tim. 6 vs. 5. Hij had ook een hoogen dunk van zich zelve. Hij had veel geleerd en kende de geschiedenissen des Bijbels op zijn duimpje. Maar al die kennis baat een mensch zeer weinig, zoo lang hij ze niet in toepassing brengt op zich zelve. Hij kende de geschiedenis van Kaïn zeer goed,

maar was er verre af van te denken dat hij van nature zulk een hart had als deze broedermoorder. „Neen,” meende hij, „zoo boos ben ik niet. Ik doe niemand kwaad, maak geen ruzie met de straatjongens en zie geen vlieg boos aan. Neen, ik heb zulk een boos hart niet. Ik geloof zelfs dat ik heel braaf ben. Derhalve zal ik ook wel eens in den hemel komen.”

Arne Hendrik! Hoe hoog denkt gij van u zelven! Ik geloof dat gij nederig en ootmoediger moet worden, en vrees voor u dat als gij zoo hooggevoelend zijt, gij eenmaal regt diep zult vallen.

Reeds vier weken was Hendrik op het magazijn, en de heeren waen wel tevreden met hem. Hij deed zijne boodschappen reg. ordelijk, en daar hij een goede schrijver en rekenaar was, lieden de heeren van het kantoor hem van tijd tot tijd wel eens eene rekening schrijven, waarop hij niet weinig trotsch was, en bij zich zelven zeide: „zie zoo, nu ben ik al goed op weg; maar dat kan ook niet anders! Ik ben immers een knappe jongen!”

Tot dus verre was nog alles goed gegaan. Het was hem niet in de gedachten gekomen om iets van het magazijn te ontvreemden, en zoo hij ook al eens begeerd had, toch had hij die begeerte spoedig onderdrukt, denkende dat hij vroeg of laat zelf bezitter zou worden van zulk een groot magazijn. Hij hinnerde zich dat zijne moeder hem gedurig vermaande, om zich niet te laten verleiden tot het een of ander

kwaad en dat hij veel tot den Heer moest bidden. Ongelukkiglijk vertrouwde hij te veel op zich zelve en dacht dat hij wel krachtig genoeg zou zijn om de verleiding te weerstaan.

Ongeveer zes weken later moest Hendrik eene groote doos met goederen naar een der voornaamste winkels brengen. Het was midden in Januarij en de straten waren zeer glad, zoodat hij zijn best moest doen om niet te vallen. Middeerwijl hij over een plein ging, kwamen er eenige wagens aanrijden, en daar de knaap bang was om overreden te worden trad hij achteruit, maar struikelde tegen een paal aan en viel, waardoor de doos uit zijne handen gleed en hij met zijn reus op de steenen rolde. Juist in dit oogenblik kwam hem iemand te hulp, dien Hendrik zeer goed kende. Het was Pieter, de zoon van de uitdraagster, die op den hoek van de markt woonde. Deze uitdraagster verkocht allerhande goederen: tafels, stoelen, ledikanten, gordijnen en tafelkleeden. Ook kon men bij haar japonnen, dassen en verschillende kleedingstukken krijgen, welke zij veel goedkooper verkocht dan in de winkels. Gelijk ik zeide, kende Hendrik de zoon der uitdraagster zeer goed; zij hadden toen zij nog een paar jaren jonger waren, wel eens samen gespeeld, hoewel Hendriks moeder dit altijd agekeurd had.

Onze knaap was blijde zijn ouden speelmakker weêr te zien, en wel in een oogenblik dat hij zijne hulp zoo zeer behoefde, want door den val had hij eene neustoeding gekregen, die maar niet tot bedaren wilde komen.

„Ga maar met mij mede naar ons huis,” zeide Pieter; „moeder woont hier vlak op den hoek en zal u gaarne helpen en wat water geven om u af te wasschen. Kom, ik zal de doos wel dragen.”

Door deze vriendelijke woorden aangemoedigd, liet Hendrik zich overhalen Pieter te volgen, en weldra kwamen zij aan het huis van de uitdraagster, die terstond bereid was den knaap te helpen. Zij stilde zijne neusbloeding, wischte de bloedvlekken van zijne das en zijn jasje, liet hem het aangezigt schoon wasschen, — in een woord, zij betoonde hem de meest mogelijke vriendelijkheid. Daarna moest hij een oogenblik uitrusten, terwijl zij hem een kopje koffij met suiker gaf, om, zoo als ze zeide, „den schrik weg te spoelen.”

„En wat heb ik gehoord,” zeide de uitdraagster heel vriendelijk, „zijt gij zoo op het magazijn van de heeren Battiani! Dat is eene groote zaak. Daar zult ge wel vooruit komen. Hoeveel verdient gij wel in de week?”

„Vijftig cents,” antwoordde Hendrik.

„Tien stuivers!” riep de uitdraagster op een toon van verwondering uit, „tien stuivers in de heele week! En dat voor zulk een knappen jongen als gij zijt. Foei! wat is dat weinig. En verdient gij nooit een extraatje?”

„Neen,” antwoordde Hendrik. „Maar hoe meent u dat?”

„Of gij nooit iets van de heeren krijgt — een beetje afval

van de goederen, een lapje zijde, een paar ellen katoen of laken, of zoo iets?"

„Nee,” zeide Hendrik.

„Maar dat komt u toch toe. Op ieder magazijn gebeurt het dat de jongste bedienden iets van de lappen krijgen, die zij dan verkoopen en op deze wijze een aardig sommetje vergaderen, waardoor zij in staat zijn later hunne zaken uit te breiden. Hé, dat verwondert mij, dat gij dit niet krijgt. Maar liggen er dan geene lappen of resten van zijde of andere goederen op zolder?"

„O ja, —” antwoordde Hendrik. „Ik zie zoo dikwijls lappen en stukjes zijde, die in een hoek liggen en niet gebruikt worden.”

„Wil ik u wat zeggen, —” zeide de uitdraagster, die deed alsof zij Hendriks wezjn seer ter harte nam, — „uwe heeren onthouden u wat u eerlijk toekomt. Ik geloof dat gij volle vrijheid hebt, om het meê te nemen Ja, kijk me maar zoo niet aan. Ik meen het goed met u en kan niet dulden dat anderen rijk worden door uwe moeite en u dan nog onthouden wat u toekomt. Gij moogt het ongevraagd wegnemen. Weet ge wat, mijn jongen . . . kom, drink nog een kopje, er is lekkere suiker in . . . Pieter,” riep zij tot haren zoon, „krijg eens het trommeltje met bitterkoekjes en presenteer uw oud vriendje eens, dat zal hem lekker smaken. Ja, ik weet wel wat iemand toekomt. Weet ge wat, neem die lapjes en resten, welke op zolder liggen, gerust mede, en als gij bang

zijt dat uwe moeder er wat van zeggen zal, breng ze mij dan maar; dan zal ik ze voor u bewaren en er u een mooi stuk geld voor geven."

Hendrik zag eenigzins verwonderd op toen hij dit hoorde. Het kwam hem wel vreemd voor, maar hij meende toch dat de moeder van Pieter gelijk had. Het was echter tijd dat hij weg ging, en nadat hij de jufvrouw vriendelijk bedankt had voor hare goedheid, nam hij de doos onder zijnen arm en verliet het huis, met gansch andere gedachten dan hij er in gekomen was. De verleiding was hem te gemoet getreden in den persoon der uitdraagster, die eene zeer goddelooze vrouw was en reeds verscheidene jonge winkelbedienden had overgehaald om de goederen hunner heeren te stelen en aan haar te brengen, waarvoor zij hun dan een weinig geld gaf. Zou Hendrik gehoor geven aan deze stem der verleiding? Zou hij de woorden zijner moeder vergeten: „mijn zoon, doe niets waarover gij later tranen van berouw zult vergieten; wees eerlijk, en denk dat de Heer u overal gadeslaat!" Helaas, ik vrees dat Hendrik, verlokkt door de voorkomendheid en de vriendelijke woorden van de uitdraagster, maar vooral door het uitzigt van veel geld te zullen krijgen, en in den waan dat zijne heeren hem bedrogen, zich geheel in de armen der zonde zal werpen.

Een paar dagen later sprak hij bij zich zelven: „Ik begrijp niet waarom moeder mij gezegd heeft, dat ik mij niet met de

uitdraagster en haren zoon zou ophouden. De jufvrouw is altijd zoo uiterst vriendelijk jegens mij. Ik kan haar huis niet voorbijgaan, zonder dat zij mij binnen roept en mij de eene of andere versnapering aanbiedt. Het is waar, die jufvrouw spreekt wel nooit over den Bijbel zoo als moeder, maar zij houdt toch van regt, want zij heeft duidelijk bewezen dat de heeren Battiani mij onthouden wat mij eerlijk toekomt. Ik zal dus gebruik maken van hetgeen de uitdraagster mij gezegd heeft, en haar alles brengen, wat ik zoo op zolder vind en dat daar verstrooid nederligt. Maar moeder mag het niet weten."

En aldus overleggende, volbragt hij de begeerlijkheden van zijn hart, en de Schrift zegt: „Daarna de begeerlijkheden ontvangen hebbende, haart sonde." Jak. 1 vers 15.

III.

„Ik vind dat onze jongen tegenwoordig zoo heel stil en afgetrokken is," zei vader Hoelens op zekeren avond tot zijne vrouw, toen hij alleen met haar was en de poes weêr op zijn schoot zat te spinnen. „De jongen spreekt geen woord en is niets opgeruimd; hij zit net alsof hij aan 't praktizeren is. Hebt ge dat ook wel opgemerkt, vrouw?"

„Ja wel," zeide Hendriks moeder met een zucht. „Ik weet niet wat ik er van zeggen moet. Hij heeft geen lust meer om met mij te spreken en te naauwernood kan ik hem des mor-

gens of des avonds bewegen om te bidden. Ik vrees dat er kwaads achter schuilt. Ik heb hem een paar malen gevraagd wat er toch aan scheelde dat hij zoo stil was, maar dan gaf hij een ontwijkend antwoord. Ik ben maar bang dat het niet goed met hem is."

"Kom vrouw," zeide vader Hoelens, terwijl hij poes over haar kop streefde, "gij moet nu ook het ergste niet denken. Zoo heb ik het ook niet gemeend. De jongen heeft misschien groote plannen in zijn hoofd. Dat mag ik wel. Een jongen moet vooruit in de wereld, zeg ik maar."

"Als hij maar een eerlijken weg bewandelt, lieve man," zuchtte Hendriks moeder.

"Och, gij tilt altijd zoo zwaar en denkt meest kwaad. Kom, onze jongen is zoo slecht niet. Niet waar poes!" zei hij tegen de kat, die haar hardste deuntje snorde. "Ik zal morgen eens naar de heeren Battiani gaan en hooren hoe Hendrik het maakt."

Onderwijl zijne ouders aldus met elkander spraken, lag Hendrik in zijn bed. Maar hij sliep niet. Reeds een paar uren had hij zich op zijn leger rondgewenteld, zonder den slaap te kunnen vatten. Hoe kwam dat? Zijn geweten liet hem niet met rust. Hij had geen vrede. En hoe kon dit ook anders? Sedert verscheidene weken had hij zich het goed van zijne heeren toegeëigend, en nu eens een stukje zijde, dan weder een el of twee laken of een paar kousen weggenomen, dat hij al-

les naar de uitdraagster gebragt had. Zij had hem daarvoor eenig geld gegeven, dat hij op den zolder in het huis zijner ouders in een hoekje bij de pannen verborgen hield. De uitdraagster had hem telkens getrakteerd en hem aangespoord om nog meer te brengen; dan zou hij ook nog meer geld krijgen, en zij had er gedurig bijgevoegd: „doe het maar gerust; gij steelt volstrekt niet; het is uw eigen goed.” Hij had zich hierdoor nog meer laten verlokken, en van lieverlede had hij het ook gewaagd grootere stukken weg te nemen. Gisteren avond had hij eene fraaije satijnen das, die meer dan vier gulden kostte, van het magazijn meêgenomen, en wilde die naar de uitdraagster brengen, maar zij was niet in den winkel geweest; daarom had hij die naar huis meêgebragt en stilletjes, zonder dat moeder of vader het gezien had, in zijn koffertje gelegd. Morgen vroeg, als hij wêér naar het magazijn ging, zou hij die das krijgen en naar de uitdraagster brengen maar als het eens uitkwam? dacht hij. De heeren hadden reeds iets gemerkt en tusschenbeide had hij gehoord dat de heeren zeiden: „Er is een dief op het magazijn. Wij missen allerlei kleinigheden. Als wij het ontdekken wie de dief is, dan geven wij hem bij de politie aan.” Hendrik had gesidderd toen hij dit vernam, maar daar hij des avonds weder ongestoord en ongezien het magazijn had kunnen verlaten, was hij veel rustiger geworden. Den ganschen avond had hij echter geen woord met zijne moeder gesproken. Hij zat al-

lerlei plannen te maken en smeedde geheime aanslagen. Zoo waar is het wat de Schrift zegt: „de goddeloozen hebben geen vrede.” Jes. 48, vs. 22. Hij lag nu te bed, maar geen slaap kwam in zijne oogen. Zijn hart sloeg hoorbaar; de angst deed hem het zweet uitbreken. Welke angst? Dat het uitkomen zou dat hij een dief was. Maar had hij dan geen berouw? O, als hij dat gehad had, dan ware het goed geweest. Dan zou hij — al was het ook in het holst van den nacht — opgestaan zijn, en na zich voor den Heer neêrgebogen te hebben om vergeving te vragen, naar zijne ouders gegaan zijn om hun alles te belijden. Dan zou hij misschien eene groote ramp voorkomen hebben. Maar neen! hij troostte zich nog dat de diefstal niet uitkomen zou . . . en stelde zich gerust met de woorden van de uitdraagster: „het is uw eigen goed wat de heeren u onthouden.” Eindelijk sliep hij in. Het ontwaken was echter vreesselijk.

Den volgenden morgen was vader Hoelens reeds vroeg op. Hij had met zijne vrouw afgesproken dat hij eens naar het magazijn der heeren Battiani zou gaan, om te vragen hoe het met zijn jongen ging. Er werd vroeg ontbeten, zoodat het nog geen acht ure was, of vader en zoon stonden gereed om het huis te verlaten, terwijl moeder aan haar huiswerk ging. Mietje had voor Willem een scheepje gemaakt van een stukje hout, met een zwavelstok tot mast en een papiertje dwars er over tot zeil. Het kleine kind speelde er met genoegen mede, ter-

wijl Mietje hare moeder hielp. Dit alles was niets naar den zin van Hendrik, die, omdat zijne ouders reeds zoo vroeg bij de hand waren, geene gelegenheid gevonden had om bij zijn koffertje te komen, om er de das uit te halen. Doch hij hoopte van middag eene betere gelegenheid te vinden.

Daar werd aan de deur geklopt.

„Binnen!” riep vader Hoelens.

Maar wie beschrijft u den schrik, dien Hendrik ondervond toen hij een heer zag binnenkomen met een agent van politie, die in de wandeling „een diender” genoemd wordt.

Vader Hoelens wist niet wat dit bezoek beduiden-zou, maar Hendriks moeder werd zoo bleek als de dood, viel op eenen stoel neder en zag haren zoon met een blik aan, die den knaap tot in de ziel drong. Mietje vlugtte naar hare moeder. Het kind giste te regt dat er gevaar naderde.

„Wat is er van uwe dienst, mijnheer?” vroeg vader Hoelens vriendelijk aan den heer, die met den diender binnengekomen was.

„Ik ben de commissaris van politie,” antwoordde de heer, „en ik kom op verzoek van de heeren Battiani, om eens onderzoek te doen naar gestolen goederen. Die heeren hebben groot vermoeden op uw zoon. Waar is hij?” dus vervolgde hij, den knaap met de oogen zoekende, „ah, daar staat hij! Zijn gezigt verraadt niet veel goeds. Zeg maar op, mannetje, waar gij de gestolen zaken en vooral de satijnen das gelaten hebt.”

Hendrik beefde als een riet; hij was niet in staat één woord te spreken.

„Mijnheer,” zeide vader Hoelens, „ik geloof niet dat mijn jongen”

„Ei wat — praatjes!” sprak de commissaris van politie, „gij denkt veel te goed over uwen zoon. Wij zijn van morgen reeds vroeg in het huis van de uitdraagster op den hoek van de markt geweest, en hebben daar meer gezien en gehoord dan ons lief was. Kom aan, mannetje, houd ons maar niet op. Wij hebben geen tijd. Zeg maar gauw waar gij uwe gestolen goederen hebt.”

Hendrik voelde geen grond meer onder zijne voeten toen de commissaris van de uitdraagster sprak, en hij begreep dat alles ontdekt was. Hij durfde zijne moeder niet aanzien, die gansch ontsteld met zaamgevouwen handen op haren stoel zat.

„Kom aan, mannetje,” herhaalde de commissaris, „biecht maar gauw op. Waar hebt gij het gelaten? Hebt gij niet een koffer of zoo wat, waar gij uwe gestolen zaken in bergt? O ja, daar zie ik er reeds een in dien hoek. Kom, agent,” dus vervolgde hij tot den diender, „zoek eens in dien koffer.”

De diender haalde de koffer voor den dag. Hendrik moest den sleutel geven — en ja wel — na een weinig zoekens kwamen er linten, lapjes katoen en andere dingen voor den dag, die de diender in zijne hand hield, terwijl hij den commissaris eene nieuwe satijnen das gaf, welke netjes in een papier gewikkeld was.

„Gij zijt mijn gevangene!” zeide de diender, terwijl hij de rechterhand op Hendriks schouder legde.

Wat die hand zwaar woog, en den jongen nederdrukte!

De commissaris toonde de satijnen das aan vader Hoelens, die de handen in een sloeg en uitriep: „dat had ik nooit van mijn jongen gedacht. O Hendrik, o Hendrik! Wat een smarte doet gij mij aan!”

En de arme moeder!

O, ik vermag u niet te zeggen, hoeveel zij leed. Zij verbergde haar aangezicht met haar voorschoot en schreide zóó luid, dat dit zelfs den diender trof. Het kleine Mietje wist niet recht wat alles beduidde, maar zooveel zag zij wel dat hare lieve moeder tranen schreide. Haar kinderlijk gemoed was bewogen en haren zakdoek nemende, trachtte zij de tranen harer moeder te droogen, terwijl de kleine Willem alles verwonderd aanstaarde.

Daar stond dan nu de ongelukkige Hendrik, terwijl de commissaris van politie al de gevonden zaken bijeen pakte en hem toevoegde: „Zie zoo, mannetje, zeg nu maar uwe ouders „goên dag — en dan meê!”

Al het bidden en smeeken, noch van de ouders noch van Hendrik hielp niet. De commissaris zei dat de wet geene ver-
schooning kende; de misdaad moest gestraft worden. Het eenigste wat hij veroorloofde, was dat de diender eene vigilant aalhe, waarin Hendrik naar het huis van arrest zou overge-

bragt worden, om de schande niet te hebben als een gevangene door de straten te moeten gaan.

Ik zal u niet beschrijven welk een hartverscheurend afscheid er na volgde, en hoe Hendriks moeder bijna bezweek, toen haar zoon tussehen den commissaris van politie en den diender de trappen afging.

„O, mijn lezer, doe nimmer iets, waarover gij later berouw zult hebben; waarover uwe ouders en gij tranen van smart moet schreijen!

IV.

Daar buiten scheen de voorjaarszon in volle pracht en lokte de bloemen uit den grond na den langen winterslaap. Alles ademde leven en vrolijkheid, en men verheugde zich in het vooruitzicht een „groene paschen” te zullen vieren. Maar was het daar buiten ook alles vrolijk — daar binnen, in de gevangenis, zag het er zeer treurig uit. De lieve zon kon niet door de hooge mat geslepen vensterglazen binnendringen, om de gevangenen aan te kondigen, dat de winter voorbij en het voorjaar in aantogt was, en dat weldra na de herinnering der lijdensdagen van onzen Zaligmaker, de blijde mare over de aarde zou weërgalmen: „de Heer is waarlijk opgestaan!” Voor een gevangene bestaat er geen feest. Hij weet niets van hetgeen er daar buiten geschiedt; hij is van de maatschappij afgezon-

derd als een melaatsche; hij is onder de wet, die hem zwaar voor zijne misdaad doet boeten. En die onder de magt der wet is, kan geen feest vieren.

Ik breng u in een klein vertrek van de gevangenis. Daar zit Hendrik op een houten bank voor een houten tafel, op welke een Bijbel ligt. Hij ziet somber voor zich henen en grijpt werktuigelijk naar eenige kruimeltjes droog roggebrood, die op den rand der tafel liggen. Hierna werpt hij een oog in den Bijbel. Was het bij toeval dat hij de volgende woorden las? „Desgelijks gij jongen, zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed: want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederige geeft Hij genade. Venedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te Zijner tijd,” 1 Petr. 5, vs. 5 en 6. Hij las die woorden nogmaals, want hij herinnerde zich, dat hij dienzelfden tekst als kind op de Zondag-school geleerd had. Toen was hij niet weinig trotsch geweest, op hetgeen hij kende, en vooral omdat hij zich verbeeldde al heel godsdienstig te zijn, wijl hij zooveel uit den Bijbel wist. Hij had daarbij zeer op zijn hart vertrouwd en gemeend dat wijl hij niet was als zoo vele slechte menschen waren, hij ook wel oppassen zou nooit slecht te worden. Maar de Schrift zegt: „die op zijn hart vertrouwt, is een zot,” en „God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederige geeft Hij genade.” En nu, hij had de uitkomst gezien van het vertrouwen

op zijn hart; hij had de begeerlijkheid niet wederstaan, naar de stem der verleiding geluisterd — en was, o zoo diep! gevallen. En ware hij nu slechts daarbij op de knieën gevallen, dan was het goed voor hem geweest, maar zie, daaraan juist ontbrak het bij hem. Zijn hart was niet verbroken. Hij bekende wel dat hij diep ongelukkig was — maar die bekentenis ging niet gepaard met den uitroep van den verloren Zoon: „Vader! Ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.” Luk. 15, vs. 21. Hij was wel diep gevallen, maar nog niet diep genoeg.

Daar ging de deur der gevangenis open en de cipier van het huis trad binnen. Hij was een vroom man, die zeer veel mededoogen met den ongelukkigen knaap had. Hij was eenigzins met de ouders van Hendrik bekend en had aan de treurende moeder beloofd haar kind verschoonend te behandelen en hem van tijd tot tijd toe te spreken. Maar de cipier zou dit laatste ook wel zonder het verzoek der moeder gedaan hebben. Hij was een christen, die van harte geloofde dat Jezus hem door Zijn bloed gereinigd had van zonden, en sedert hij de blijdschap der verlossing genoot, was het zijn lust ook anderen die heugelijke tijding te brengen: „dat de wet verdoemt, maar de genade van Jezus Christus vrijspreekt. (*) Reeds ver-

(*) Er zijn, helaas, weinige zulke cipiers! Het verblijdt mij echter eenen

scheidene malen was hij bij Hendrik gekomen, had naast hem gezeten op de bank en met hem uit denzelfden Bijbel gelezen, waarin de knaap daar straks de treffende vermaning gevonden had. In den beginne had hij gewanhoopt dat het hart van Hendrik ooit zou verbroken worden, omdat de hoogmoed hem zeer verhard had gemaakt, maar sedert een paar dagen had hij den jongen toch anders gevonden. Hij was iets weeker geworden en had tranen gestort, toen de cipier hem verhaald had hoe zijne moeder den ganschen dag zat te schreijen, en hoe de wangen zijns vaders van verdriet verbleekt waren, en hoe Mietje niet meer vrolijk was. Dit had den knaap zeer getroffen, terwijl zijn hart hem veroordeelde en eene stem hem toeriep: „gij draagt er de schuld van; gij hebt het huis uwer ouders tot een huis des geweens gemaakt.”

De cipier vond hem in eene treurige stemming, en naar hem toegaande, legde hij de hand op zijnen schouder en zeide:

„Hoe zoo neêrslagtig! Ik dacht dat gij u verblijdet dat uw straftijd weldra over is. Nog maar veertien dagen en gij kunt naar huis gaan. Zijt gij daarover niet blijde?”

te kennen, wiens taak het niet alleen is de gevangenen te bewaken, maar die ook met vreugde elke gelegenheid te baat neemt om de gevangenen te spreken van Hem, die gekomen is om de gevangenen te ontbinden. De Heer zegene hem, terwijl ik hem hierbij mijne broederlijke groete van uit de verte toebreng.

Hendrik zweeg.

„Nu, geef mij eens antwoord,” zeide de cipier. „Of zeg mij ten minste waarover gij zoo neêrslagtig zijt. Wilt gij dan niet gaarne naar huis?”

„Ja,” stotterde Hendrik eindelijk, — „maar ik durf — mijne moeder niet — weder onder — de oogen te komen. Ik ben — een dief . . .”

„Dat weet uwe moeder wel, Hendrik, maar hoezeer het haar ook smart dat gij het pad des Heeren verlaten hebt, zoo zal zij u toch weder met vreugde ontvangen, mits gij met ootmoed tot haar komt en haar eene opregte belijdenis doet.”

„Dat wil ik ook wel,” zeide Hendrik, „maar ik blijf toch altijd een . . . dief.”

„Neen, dat is zoo niet. Als uw strafijd om is en gij voor uwe misdaad geboet hebt, dan is aan den eisch der wet voldaan. Gij zijt dan verzoend en geen dief meer. Niemand mag u meer zoo noemen. Stel u daaromtrent gerust. Maar ik zag bij het binnenkomen dat gij in den Bijbel kaast. Dat verblijdt mij. Herinnert gij u nog wat ik u gisteren voorlas?”

„Ja wel,” zeide Hendrik, „het was Jesaja 61.”

„Juist, en hebt gij ook over het gelezene en gesprokene nagedacht. Weet gij wel wie die woorden zegt: „De Geest des Heeren Heeren is op mij, omdat de Heer Mij gezalfd heeft, om eene blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen: Hij

heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis?!' „Weet gij dat wel?"

„Ja," antwoordde Hendrik. „Dat heeft de Heere Jezus gezegd!"

„Heel goed," sprak de cipier, „dezelfde woorden zeide de Heer, toen Hij te Nazareth op den dag des sabbats in de synagoge was. Sla maar eens op Lukas 4, vs. 16; daar zult gij het vinden."

Hendrik gehoorzaamde werktuigelijk en las toen het opgevoemde vers met de beide volgenden.

„En weet gij nu wat die woorden beduiden? Ik zal ze u zeggen. De Heer maakte bekend, dat Hij die was, naar wien de vaderen als den beloofden Messias hadden uitgezien. Daar stond Hij thans als de Eeuwige Gezalfde, te midden der Zijnen, die Hem niet kenden. En wat kwam Hij verkondigen? Sprak Hij woorden des toorns, die Israël, het afvallige en goddelooze volk, zoo zeer verdiend had? O neen. Hij maakt de blijde boodschap bekend, dat Hij gekomen was om te genezen die gebroken zijn van harte, te prediken loslating den gevangenen, de verslagenen heen te zenden in vrijheid. En dat wilde Hij ook bewijzen ten koste van Zijn eigen leven. Zóó waarachtig begeerde Hij de zaligheid des zondaars dat Hij, die in de gestaltenis Gods was, in de gestaltenis eens dienstknechts op aarde kwam, om onze zonden op zich te nemen. Wij hadden mis-

daan, wij waren avvallige, wij hadden de wet overtreden, wij waren schuldig — en Hij is mensch geworden, in de gelijkheid des zondigen vleesches (Rom. 8, vs. 3), opdat Hij in onze plaats aan de eischen Gods zou kunnen voldoen. Hij heeft dan ook, uit eeuwige onbegrijpelijke liefde, de straf voor ons gedragen, ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons (Gal. 3, vs. 13), opdat wij vrij zouden zijn en tot God, als verlost en gekochten door het bloed *Zijns* Zoons zouden kunnen komen. „Door Zijne stricken is ons genezing geworden — en de straf, die ons den vrede aubrecht, was op Hem,” (Jes. 53, vs. 5). Aan de wet is voldaan; de misdaad is geboet; wij mogen nu tot God opzien. De Christus heeft ons vrijgekocht uit de magt der zonde. Niemand heeft meer te vreezen dat de eeuwige Regter ons zal schuldig verklaren: wij zijn vrijgesproken, door de vrijwillige plaatsbekleding van Jezus. Ieder zondaar, die nu nog zegt: ik kan niet zalig worden, spreekt een leugen, want de naam van Jezus is Zaligmaker van zondaren. Ieder zondaar, die begierig is naar den hemel, behoeft nu slechts de handen tot Jezus uit te strekken, zijne zonden met opregtheid te belijden, en in het geloof de aangeboden verlossing aan te nemen — en hij is zalig geworden. Zie, mijn arme Hendrik, die boodschap kom ik ook u brengen in den naam van den Heere Jezus. Gij hebt het ondervonden wat de wet doet, die zonder barmhartigheid iederen overtreder straft. Zoo ook zijt gij schuldig voor God, omdat gij

dagelijks Zijne heilige geboden overtreden hebt, — gij zoudt voor eeuwig moeten verloren gaan, — maar zie, nu komt de Heere Jezus tot u en zegt: „geloof, dat Ik uw Zaligmaker ben, die al uwe schuld gedragen heb. Geloof, en dank Mij daarvoor. Wees blijde en zing een lied.” Zie, wij zijn juist in de dagen, in welke wij het lijdē **onzes Heeren** gedenken. Over eenige dagen is het **Goede Vrijdag**, de dag, waarop Hij, tusschen twee moordenaren **aan het kruis geklonken** werd — en dan drie dagen later is het **Paaschfeest**, het feest van Jezus opstanding. Op dien zelfden dag is uw straf-tijd om en gij kunt ongedeerd naar huis gaan. **O, Hendrik**, hoe verblijd zoudt gij mij maken, als gij op dien dag mij zeggen kondet: „Ik ben vrij van den aardschen regter, maar ik ben bovendien vrij, want Christus heeft mij vrij gemaakt. Ik ben nu een verlostē zondaar. Ik zal naar den hemel gaan, Jezus is mij daarvoor een waarborg. „Hij is overgeleverd om onze zonden, en opgewekt om onze regtvaardigmaking.” Rom. 4, vs. 25. O, Hendrik, val op uwe knieën, bid den Heer dat Hij uw hart verbreke; rust niet tot dat gij Hem al uwe zonden beleden en vergiffenis verworven hebt. **O, Hendrik**, doe dat.”

In dit oogenblik werd de cipier geroepen, die nu afscheid nam en Hendrik alleen liet in zijn gevangenisvertrek. Wat zou de knaap doen?

Was zijn hart vernederd? Was hij in de diepte afgedaald en wierp hij zich op de knieën?

V.

Het was paaschmorgen. Alleregen stroomden de menschen naar de kerk, om daar de verkondiging en bevestiging te hooren der heugelijke waarheid: De Heer is **waarlijk** opgestaan!

Ook binnen de muren der gevangenis was deze mare doorgedrongen en had daar twee zielen regt vrolijk gestemd. Volg slechts den cipier, die met een grooten bos sleutels in de hand door den langen gang gaat en voor de deuren van een welbekend gevangenisvertrek stil blijft staan. Hij opent niet dadelijk de deur, maar schuift — heel zoetjes — een luikje weg, waardoor hij naar binnen in de gevangenis cel kan zien. Het is het vertrek, waarin Hendrik nu drie maanden heeft doorgebracht, en dat hij met klokslag twaalf zal verlaten. Zijne moeder bevindt zich — bevende van ontroering en blijdschap — in de wachtkamer bij de vrouw van den cipier. Ondertuschen staat deze voor het luikje en ziet, zonder dat Hendrik het merken kan, naar binnen. Een traan glinsterde in zijne oogen toen hij het tooneel gadeslaat wat hier zijn oog treft. Dáár voor de houten bank, op welke de geopende Bijbel ligt, knielt Hendrik neder. Hij bidt — hij dankt — hij bidt en dankt luide. De cipier legt zijn oor aan de schuif en luistert

„O, mijn Zaligmaker, dierbare Heer Jezus, hoe dank ik U, dat Gij u zóó over mij ontfermd hebt. Ik was dood door de misdaden en zonden en Gij hebt mij levend gemaakt. Ik was hooggevoelend en meende dat ik U niet behoefde, maar Gij hebt het toegelaten dat ik, door eigen schuld en begeerlijkheid, zeer vernederd werd. Ja, ik ben diep gevallen; mijn boos hart heeft mij bedorven. Maar Gij hebt uwen engel tot mij gezonden, die mij Uw Evangelie gepredikt heeft. Uw woord en Uw Heilige Geest heeft mijn hart verbroken. Toen hebt Gij — op mijn gebed — mij opgezocht, de armen naar mij uitgebreid, mij vergiffenis, vrede en het leven geschonken. O, dierbare Heer Jezus, gelijk heden alle geloovigen het feest Uwer opstanding gedenken, zoo wil ik het ook in deze gevangenis doen, die Gij tot een voorhof des hemels voor mij gemaakt hebt. Ook ik wil, door de kracht Uwer opstanding in nieuwigheid des levens wandelen, daar ik met u gestorven en geregtvaardigd ben van de zonde, (Rom. 6; vs. 7.) O, Heer, hoor mijn gebed, nu ik weldra deze plaats zal verlaten. Verstrek mij door Uwen Heiligen Geest, opdat ik voortaan tot vreugde mijner ouders, tot zegen van allen die mij kennen, en tot Uwe eer mijn leven moge doorbrengen. Bewaar Gij mij in alle verleiding. Laat mij in waarheid een godvreezend jongeling wezen, die als een licht schijnt in de duisternis. Doe zoo Heere Jezus, en ontvang mijn zwakken lof nu en in der eeuwigheid! Amen.”

„Amen,” herhaalde de cipier. Hendrik hief het hoofd op en zag naar de zijde der deur. Hij bemerkte echter niemand, maar weldra hoorde hij het gerammel der sleutels — en met den klokslag van twaalf uur trad de cipier binnen. Hendrik was opgestaan.

„Gij zijt vrij, Hendrik,” zeide de gevangenbewaarder, terwijl een glans van blijdschap op zijn gelaat lag. „Uwe moeder is hier om u te ontvangen. Kom, volg mij slechts.”

„Nog maar één woord wilde ik u zeggen,” sprak Hendrik met bevende lippen.

„Wat dan?” vroeg de cipier minzaam.

„Ontvang mijn hartelijken dank voor”

„O, zwijg stil, Hendrik,” viel de cipier hem in de rede. „Dank niet het zwakke werktuig, maar aanbid en loof Hem, die u van uit de diepte tot de hoogte gevoerd heeft. De Heer heeft zich over u ontfermd, stellende u in de ruimte. Loof den Heer met uwe gansche ziel nu en in eeuwigheid.”

En de hand van Hendrik drukkende, verliet hij met hem de gevangeniscel en bragt hem in de armen zijner moeder.

OPSTANDINGS LIED.

De Heer is waarlijk opgestaan!
 Heft, zondaars, heft het hart naar boven,

Om Jezus, onzen Heer, te loven,
Dien 's duivels magt niet houden kon,
Die dood en graf en hel verwon.

Om onzentwil werd Hij in 't graf,
Ten zoen voor onze schuld geborgen
Daar — op dien blijden Zondagmorgen —
Brak Hij de kluisters van den dood,
Rees heerlijk op uit 's aardrijks schoot.

Haast, vrouwen, u naar 't ledig graf,
Werpt weg uw last van specerijen;
Zingt Jezus' eer in lied en reijen,
En valt aan Zijne voeten neêr,
Roept uit: mijn Koning en mijn Heer!

Dan spoedt u naar de Apostelschaar;
Zeg Petrus, dat Hij is verzezen;
Dit zal 't gebroken hart genezen,
En droogen elken traan, geschreid
Van hem, die naar verlossing beidt.

Nu triomfeert Immanuël,
En Eng'len doen de blijmaar hooren:
De Nieuwe Mensch is nu geboren,

Dien God zal plaatsen op Zijn troon,
Tot borg voor iedren Adamszoon.

Want nu de Heer is opgestaan,
Zal ook ons stof uit 't graf verrijzen,
En zullen eeuwig wij Hem prijzen
In 't nieuwe ligchaam, toebereid
Tot eer en onverderfelijkheid.

Dus zing den Heer een vrolijk lied;
Doe weg uw smart, verban uw vreezen:
De Heer is uit het graf verreezen,
Heeft alles voor den mensch voldaan,
Waardoor Hij hemelwaarts kan gaan.

EENE STEM UIT FRANKRIJK.

Een evangelist, die een dorp in het oosten van Frankrijk doortrok, vond deze plaats in groote opschudding. De pastoor namelijk had zich schuldig gemaakt aan gruwelijke misdrijven, zoodat hij de verachting van alle dorpelingen verdiende, terwijl de gerechtsdienaren hem geboeid naar de stad bragten. De evangelist ging huis uit huis in en bragt hen de boodschap des vredes. Kortens later ontving hij eene uitnoodiging van

den burgemeester om weder te komen en het evangelie te verkondigen, daar de bewoners van het dorp geen pastoor meer wilden hebben en ook niet meer tot de roomsche kerk wilden behooren. Aanstonds voldeed de evangelist aan deze uitnoodiging, en thans vernemen zij de zaligheid uit genade.

In Bordeaux heerscht er vele opwekking onder de vreemde zeelieden. De predikant E. Trossard bezoekt, vergezeld van eenen Franschen evangelist, de verschillende schepen en ontvouwt overal de vaan des kruises.

DE HEMEL.

„Wat is de hemel toch een mooije plaats!” zeide een vierjarig knaapje.

„Waarom denkt gij dat?” vroeg zijne moeder.

„Omdat,” zeide hij op de sterren wijzende, „de spijkers van den grond zoo mooi zijn.”

En daar zal geen nacht zijn.

B E R I G T.

Ik maak aan al mijne Lezers en vrienden bekend, dat ik met April 1863 Doetinchem verlaat, om, zoo de Heer wil, te Haarlem te gaan wonen. Ik verzoek dus alle belangstellenden voortaan hunne brieven aan mijn adres naar Haarlem te zenden.

E. GERDES.

IN DE KINDERKAMER.

Als ik nog een heel kleine jongen was!

Ja, wat zou ik dan al niet doen. Dan zou ik mijn hart
nog eens regt ophalen — en van 's morgens vroeg tot 's avonds

laat spelen. Ik zou al mijn knickers voor den dag halen, ze tellen en in een zakje doen; — ik zou mijn tol rood laten schilderen en door den gang laten draven dat het een lust was; — ik zou een nieuw touw aan mijn schietboog maken en de beste pijlen snijden, die er heinde en verre te krijgen waren; — ik zou mijn hobbelpaard optuigen met bruin leder, en een heuzigen staart van paardehaar laten maken; — ik zou een zweep hebben zoo lang en zoo stevig als van een koetsier; ik zou — — ja, wat zou ik al niet doen als ik nog een heel kleine jongen was.

Maar die tijd is nu voorbij.

Ik ben een man geworden — en de kinderjaren met hun lief en leed, met hunne zorgen, tranen en vreugde liggen verre — verre achter mij.

En toch denk ik nog zoo gaarne aan dien tijd toen ik nog een heel kleine jongen was, toen men mij het versje leerde:

Ik ben een kind,
 Van God bemind,
 En tot geluk geschapen;
 Zijn liefde is groot,
 'k Heb kleed'ren, speelgoed, melk en brood,
 Een wieg om in te slapen.

Soms doe ik ook of ik een heele kleine jongen ben — en speel met mijne eigene kinderen. Zij weten het heel goed dat hun

vader jong is geweest, want als er een vlieger, of een boog is te maken; als er een wiel van het karretje af is, of er een tol moet opgezet worden, — dan komen zij regelregt bij mij. En bijna nooit wijs ik hen af, omdat ik weet hoe onplezierig het voor een kind is als men het in zijne moeite niet te hulp komt. Het gaat met kinderen als met zondaars, die behoefte hebben aan verlossing: beide zoeken de regte bron op, en beide houden zich overtuigd dat hunne nooden niet alleen gekend maar ook zeker bevredigd worden.

Ik verplaats mij menigmaal in gedachte in eene kinderkamer. Mij dunkt, dan zie ik een vierjarig jongetje, dat zijn houten paardje netjes opgetuigd heeft, de zweep in de hand houdt en nu gaarne wil dat zijn kleine broërtje op het paard zal zitten. Dan zou hij het voorttrekken. De moeder heeft het kleintje op den arm en de kleine roept: hot! hot! en spreidt beide armen uit, verlangende om te paard te zitten. Maar de bedachtzame moeder, die weet dat het een gevaarlijk spel is voor kinderen die nog niet alleen loopen kunnen, houdt het kleine broërtje terug, en spreekt met het vierjarig zoontje op vriendelijke wijze. De kleine echter is er niet meê tevreden, en eerst als de moeder met het kind naar de kooi gaat waar de papegaai is en uit en in loopt, is de kleine rustig, waarna het oudste dochtertje haar jonge broërtje neemt en het in haar prenteboekje laat zien.

O, lieve kleinen, speelt genoegelijk door, en vangt tusschen beide een liefelijk woord op, dat u als met een hemelschen

adem toegefluisterd wordt: „Ik zeg ulieden, dat hunne engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezigt Mijs Vaders, die in de hemelen is.” Matth. 18, vs. 10.

O, speelt genoegelijk door tot dat de tijd komt, dat gij de kinderkamer en de speelplaats verlaat; dat het hobbelpaard op zolder wordt gezet om daar zoo lang te treuren totdat het vermolmt; dat zweep — en tol — en vlieger — en knickers een voor een verdwijnen — en gij naar school moet, om daar tot een knappen man gevormd te worden.

Speelt dus nu — kleine jongens van drie tot zes jaar — genoegelijk door — en God geve dat gij nimmer met smart moogt terugzien op uwe kinderjaren; dat gij nimmer tranen behoeft te storten bij de herinnering aan ongehoorzaamheid, roekeloosheid, twist en ongepaste scherts.

De zegenende hand Gods zij steeds over u.

DE BLINDE BEDELAAR.

Er stond een blinde bedelaar

In 't open kerkportaal;

Verbleekt, als spinrag, was zijn haar,

De kleur der wangen vaal.

Hij hield een tenger knaapje vast
En, leunende op zijn staf,
Droeg hij der jaren leed en last,
Als boog hij 't hoofd naar 't graf.

Hij zag den held'ren zonstraal niet,
Die door het kerkraam scheen;
Hij had geen hoop op 't blij verschiet
Noch wist den weg daarheen.

Veel deernis had hij opgewekt,
Geklopt aan menig huis;
Maar nooit zijn handen uitgestrekt
Naar Jezus dierbaar kruis.

En toch — hij was zich schuld bewust —
Zijn zonden waren groot.
Waar vond zijn harte vrede en rust
Voor 't leven hem ontvlood?

Hij denkt met schrik aan de eeuwigheid,
Aan 't graf, dat zich ontsluit, —
En, bevend voor Gods heiligheid,
Breekt hem het angstzweet uit

Daar galmt door 't kerkgebouw een toon,
 Die 't oor des beed'laars treft,
 Als kwam die stem van 's menschen Zoon,
 Die, wat zich buigt, verheft.

„O zondaar, die naar vrede haakt,
 Ga heen naar Golgotha!
 Daar vloeit het bloed dat rein u maakt,
 U toestroomt vol genâ.”

„Gij hadt een eeuw'ge straf verdiend,
 Voor 't geen gij hier misdooft;
 Maar Jezus is een zondaarsvriend
 En tot behoud gereed.”

„Hij heeft u eeuwig heil bereid,
 Dat u geen dood ontrooft,
 En schenkt u volle zaligheid
 Zoo gij in Hem gelooft.”

„Kom, zondaar, ga met schuld belaân
 Tot Jezus heen; — gewis
 Hij nam den moordenaar zelfs aan,
 Die nu volzalig is.”

De beed'laar weet niet wat hij hoort,
 Het klinkt zoo wonderbaar,
 En toch — zoo waarheid is in 't woord,
 Dat woord was voor hem waar.

„Naar Jezus heen,” zoo zegt hij stil,
 Terwijl hij beeft en vreest, —
 „O Heer, neig Gij mijn hart en wil,
 Vernieuw mij door Uw Geest.”

„Wasch mij van mijne zonden rein
 En geef mij Uwen vreê;
 Deel uit den stroom der kruisfontein
 Mij 't eeuwig leven mee.”

En naauw ontglipt hem dit gebed,
 Of vreê vervult hem heel
 De beed'laar was verlost, gered
 En blijdschap werd zijn deel.

KORT EN KLAAR.

EEN WOORD VOOR ZONDAGSCHOOLONDERWIJZERS.

Wanneer gij, onderwijzer, eene Zondagschool opent of sluit,
 bedenken dan dat gij de mond der kinderen zijt; gebruik geene

uitdrukkingen, welke zij niet verstaan. In eene vreemde taal te bidden, wordt ons door de Schrift verboden. Bid alsof gij door de kinderen badt. Belijd in de Zondagschool de zonden der kinderen; te huis kunt gij uwe eigene zonden belijden. Stel u voor hoe gij als kind geweest zijt, dan zult gij weten hoe gij bidden moet. Spreek niet met hen over zonden, die zij niet kennen en smeek van den Heer geen zegen af (in hunne tegenwoordigheid) in bewoordingen, welke zij niet vatten. Vooral wees kort. Een onderwijzer die langer bidt dan vijf minuten, staande voor eene klasse van welligt honderd kinderen, doet **meer kwaad dan goed**. De kinderen beginnen zich te vervelen, **stooten elkander aan, trekken elkander bij het haar, fluis- teren, en — als het gebed heel lang is, — brengen zij groote stoornis te weeg.**

Ik was onlangs ergens in eene stad van ons vaderland en bragt een bezoek aan de Zondagschool aldaar. De onderwijzer begon met een gebed. Het gebed was — voor mij — treffend en nuttig, maar kon met regt een langademig gebed genoemd worden: Hij bad voor de zendingen, doorliep al de bekende zendingstations van China, N. Zeeland, Afrika, al de eilanden der Stille Zuidzee, van Noord- en Zuid-Amerika — in het kort (of liever in het lang) alle bekende zendingsposten. De man noemde zoovele namen, dat ik zelf moeite had hem te volgen. Ik sloeg eventjes mijne oogen op — en zag een — twee — drie — zes jongens, die bezig waren elkander te

knippen, leelijke gezigten te trekken, enz. Hoe gaarne had ik dien onderwijzer in het oor gefluisterd: „zeg toch Amen!” want zouden niet vijftien duidelijke en passende woorden tot de kinderen gesproken, beter geweest zijn dan een gebed van vijftien minuten?

DE STERVENDE SOLDAAT.

Gedurende den Amerikaanschen oorlog bezocht een zendeling een der hospitalen, die in der haast voor de geblesseerde soldaten opgericht waren. Hij naderde het bed van eenen jeugdigen krijgsman, wiens einde nabij was. Hij vernam van hem dat hij te Philadelphia te huis behoorde, dat hij lid was eener christelijke gemeente en altijd de Zondagschool met getrouwheid bezocht had. Zijne moeder was eene weduwe en had hem, haren eenigen zoon, afgestaan om tegen de oproerige staten te strijden, daar zij geloofde dat de Vereenigde Staten in hun regt waren, krijg te voeren tegen de slavenhoudende provinciën. De zendeling berigt ons van dit sterfbed het volgende:

„Toen ik zijn leger naderde, bemerkte ik weldra dat hij niet lang meer leven kon. Hij zat op te midden van een grooten stapel kussens. De dood verwde zijne wangen reeds met de valse loodkleur. Naast mij stond eene pleeg-

zuster. Wij zagen hem eenige oogenblikken stilzwijgend aan, toen hij op zwakken toon tot mij zeide: „Ik geloof dat ik niet lang meer leven zal; ik heb nog iets dat ik zoo gaarne aan mijne moeder wilde zeggen. O, het zal verschrikkelijk voor haar zijn als zij verneemt dat ik gestorven ben. Ik bid u haar te schrijven en te zeggen dat God wel voor haar zorgen zal. Zeg haar dat ik dagelijks uitzag naar de bergen van waar mijne hulpe komen moest (Psalm 121); ik heb uitgezien naar de hemelsche poorten; thans sta ik met mijne voeten in den watervloed; weldra zal ik de kille rivier overgetrokken en aan het heerlijk strand gekomen zijn. Zeg haar, dat als zij komt, ik de eerste zal zijn, die haar aan den oever tegemoet zal komen en haar door de poorten naar de stad zal leiden. O, zeg aan mijne lieve — lieve — lieve — lieve moeder, dat ik haar tot aan mijn laatste oogenblik zeer lief heb gehad. En als de Heer het mij vergunt, wil ik voor haar een dienende geest zijn om altijd bij haar te wezen.” Hij hield een oogenblik op om adem te halen. De pleegzuster weende als een kind. Na eenige sekonden zeide hij: „Zend al de kleinigheden, die ik bezit, aan mijne moeder . . .” Hij was gestorven, en ik verliet het vertrek.

Eenige uren later trad ik de kamer weder binnen. Het bed was ledig, maar niet ver van daar stond een doodkist. Ik ligte het deksel op — en daar lag het overschot van hem, wiens ziel de hemelsche poorten reeds binnengetreden was. Als eene bij-

zonderheid deel ik nog mede dat de gestorvene lid was eener gemeente; die minstens tweemaal in de week (behalve des Zondags) te zamen kwam om voor de krijgslieden uit haar midden te bidden.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Afrika. Eene nieuwe kerk onder de Kaffers.

Onze zending bloeit zeer, onder Gods zegen, in Zuid-Afrika. Het volgende berigt van de opening eener nieuwe kerk te Renfren Gaga, zal zeker met belangstellig gelezen worden. Renfren Gaga is een klein dorp, niet ver van Lovedale.

Te midden van de inboorlingen te Gaga bevindt zich slechts eene Europeaansche zendelinge. Zij is den ganschen dag bezig met het onderwijs der kinderen; haren vacantielijd brengt zij door met het maken van kleedingstukken, broeken, hemden, buizen, enz. voor de kleine kafferjongens en meisjes. De oude kerk te Gaga was geheel vervallen en onbruikbaar geworden; het was niet meer dan een tot puinhoopen vervallen vertrek, ingerigt om zondagschool te houden en de Schrift te lezen. Zij is echter thans vervangen door een fraai steenen gebouw, dat omstreeks drie honderd hoorders kan bevatten en ruim vier duizend gulden gekost heeft. Het grootste gedeelte dezer som

is door de inboorlingen bijeengebracht door i-halafa (halve stuivers), i-dobaltfije (dubbeltjes) en i-tiki (drie stuiversstukken). Vier jaren lang heeft men noodig gehad om deze gelden bijeen te krijgen.

Gedurende eenige maanden werd het Evangelie elken Zondag aan de Kaffers en Tingoes in de nieuwe kerk verkondigd. Maar Dingsdag den 16den September ll. was als de dag aangezeven om het kerkgebouw plegtig in te wijden en tevens alle pogingen aan te wenden om alle schulden af te doen, die nog op het gebouw stonden. Dit laatste had nog al eenige moeilijkheid, want de Kaffers waren gewoon hunne bijdragen in een bak te leggen, die echter geheel gebroken was. Velen hunner hadden i-gusha (schepen), i-bokwe (griten), i-hanga (varken) en hunne i-ukaka (hoenders) verkocht, en wierpen de opbrengst in den gescheurden bak.

Toen wij te Gaga aankwamen, was de prediking reeds begonnen. De kerk was stampvol. De deuren en vensters waren open, zodat de menigte die buiten stond, met gemak kon luisteren naar de treffende rede van Ds. Bryce Ross van Pirie, wiens tong, in de Kaffertaal, waarlijk was „als de pen eens vaardigen schrijvers.” Gij kunt wel denken dat eene vergadering van morsig gekleede Kaffers niet zeer aantrekkelijk voor het oog is; doch als zij rein en betamelijk gekleed zijn, is het tegenovergestelde ook waar. Eene grilliger gekostumeerde menigte hebt gij zeker niet gezien, zoo als wij te Gaga. Al de

kleuren van den regenboog waren daar vereenigd. De dienboden der Europeaanse familiën, opzettelijk tot dit feest overgekomen, waren gekleed naar den laatsten smaak, zelfs op zijn Garibaldi's, — geheel in tegenstelling met de roode, half naakte vrouwen, wier armen van den pols af tot aan den elleboog toe, voeten en heeren, ganschelijk bedekt waren met dikke blinkende koperen ringen, met snoeren van groote tanden om den hals, waarop zij zeer trotsch zijn. Knappe werklieden stonden naast Kaffers, die om hoog hoofddeksel droegen van een dierenhuid vervaardigd, of naast anderen wier haren in wonderlijke vormen door leem en klei zijn vastgemaakt; verder op stonden weer anderen, bijna half naakte mannen, met schapanvachten over den blooten schouder, benevens over den anderen eenen zak, in welken zij hunne offers voor de nieuwe kerk ronddroegen.

Toen de prediking gedaan was, ging de menigte enige oogenblikken uitsien, maar kwam weldra weder te zamen om broederlijk met elkander te spreken. Ds. Govan, met zijn ernstigen blik, was voorzitter. Er werden toespraken gehouden, zoo wel door de inboorlingen als door de blanken, en de collecte zou een aanvang nemen. De voorzitter zeide, dat hoewel er reeds veel gedaan was, er nog meer moest geschieden; allen, die geld in hunne zakken hadden, zouden nu gelegenheid hebben, om ze te ledigen. Naauwelijks waren deze woorden uitgesproken of zes — zeven inboorlingen, die op den grond

gezeten hadden, sprongen op en riepen: „Jo, tyu (dat is goed).” Deze menschen waren nog half wilden, hoewel de inboorlingen door den invloed van het Evangelie veel bedaar-der zijn geworden, zoowel in hun spreken als 'doen. Ds. Ross zeide hun dat zij nog een weinig wachten moesten, dan zou hij gaarne al hun geld ontvangen. Terstond gingen zij weder zitten — behalve een, die voortging met praten en zijne oogen onafgewend gerigt hield op een der sprekers. Hij trad op dezen spreker toe en zeide hem: „gij geeft i — sheleni ezionbini (twee), maar ik geef i — sheleni ezisixenxe (zeven).” Nu ging het aan het geven. Maar als zij dat gezien hadt, **zoudt gij meenen dat er oproer ontstaan was, want luidruchtiger volk is er niet als de Tingoes; met alles maken zij beweging: met hunne tong, tanden en kakebeenen, keelen, ooren, oogen, armen en voeten. Zij gaven geene i-halafa's of zij hielden er eene aanspraak bij.**

De collecte van den dag bedroeg ruim duizend gulden in geld, eene buitengewone som, wanneer men alle dingen in aanmerking neemt. De opbrengst der medegebragte schapen en andere dieren, beliep twaalf honderd gulden, zoodat de geheele schuld kon afbetaald worden. De Gagakerk is het derde gebouw, dat in den omtrek van Lovedale aan de christelijke eeredienst gewijd is.

Dit is zeer aanmoedigend. Een ander bewijs van vooruitgang levert het goede debiet van een christelijk blad, in de

volkstaal geschreven, en dat reeds vijf honderd vijftig intekenaren telt. Op Zondag 5 October 1862, werden er niet minder dan zeven en dertig menschen gedoopt."

Binnenland.

Tiel. Broeder van Andel schrijft ons:

"Sints het laatste bericht der Tielsche Zondagscholen, in aflevering 3 blad. 43, door u opgenomen, zijn hier door 's Heeren genade nog nieuwe kunnen geopend worden.

Er heerscht alhier veel lust onder de jeugd om de Zondagschool te bezoeken. Op dit oogenblik bestaan er in deze stad en omstreken zeven Christelijke Zondagscholen, een jongelieden-vereeniging, drie Bijbellezingen en een jongelings-vereeniging met onderwijs in den zang, en eene christelijke bibliotheek, welke in de behoeften van honderd vijf en twintig huisgezinnen voorziet. De Zondagscholen worden gemiddeld door vier honderd vijftig kinderen en ouderen bezocht. Zoo ook in evenredigheid de andere inrigtingen. Het doel dezer werkzaamheden is: de jeugd bekend te maken met de groote genade in het Evangelie geopenbaard: dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken.

Op het laatst gevierde kersfeest waren eenige Zondagscholen bijeen in het lokaal der bijzondere school door het bestuur vrijwillig afgestaan. Nadat de feestviering geopend was met gebed

en gezang en het vertellen van de geschiedenis der geboorte van den dierbaren Heiland Jezus Christus, werden de kersliederen, (door den heer E. Gerdes vervaardigd en door al de kinderen van buiten geleerd) gemeenschappelijk gezongen, daarna zeiden zeven en twintig der aanwezige kinderen Lucas 2 vs. 1—20 geregeld en eerbiedig op, zoodat het bestuur besloot dezen een klein prijsje te geven. De vreugde hierover was zeer groot.

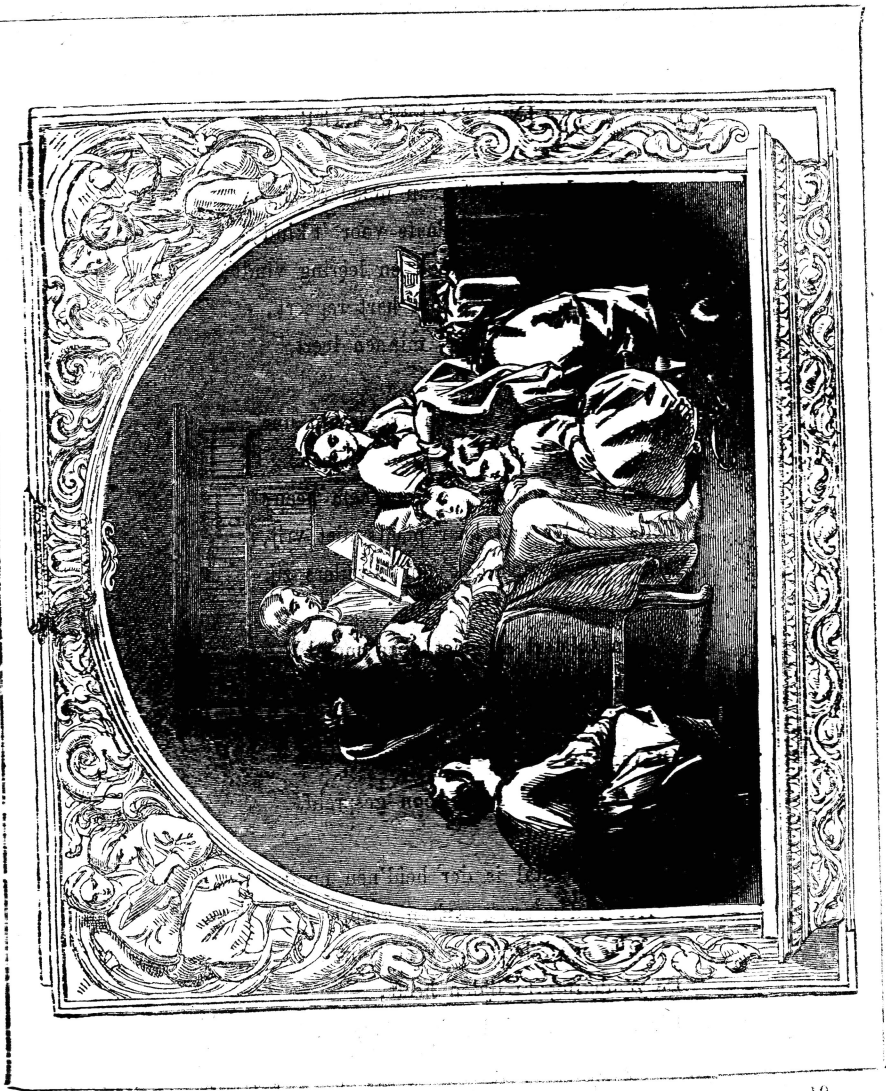
Onze bede is dat de Heere zelf het zegel Zijner goedkeuring er op drukke, door kinderharten toe te brengen tot de gemeente die zalig wordt.

Gaarne zagen wij in elke stad of dorp christelijke Zondagscholen opgericht.

Christenen! Gij zijt het zout der aarde. Rig Zondagscholen op, maakt de jeugd met het dierbare onfeilbare Bijbelwoord bekend, waarschuwt hen tegen de leugentaal, welke op menigen kansel wordt uitgestrooid, en weest het middel in des Heeren hand om Zijn koningrijk uit te breiden, opdat spoedig de tijd aanbreke, dat geen leugentaal meer op aarde gehoord worde, maar dat volgens 's Heilands belofte, de tijd aanbreke dat gansch Israel zalig worde, de volheid der heidenen inga en Hij weder op aarde kome, (Hand. 1 : 11) en gij alzoo kunt zeggen: „Zie hier de kinderen, die Gij mij op het gebed gegeven hebt.”

Gedenk onzer! Met heilbede

Namens het Bestuur,
H. A. van Andel Secr.

IN DE HUISKAMER.

Op vaders schoot, aan moeders zij,
 Daar is de beste plaats voor 't kind,
 Waar 't hulp in nood en leering vindt,
 En, zoo Gods Geest het hart regeert,
 Zijn Schepper vreezen, minnen leert.

Des middags, in een vreedzaam uur,
 Roept vader al zijn kroost bijeen,
 En ieder schaart zich om hem heen;
 Zelfs moeder laat haar plaats niet vrij,
 Maar draagt zich ook aan 't vaders zij.

Dan luistert elk met open mond,
 Naar 't geen de vader hun vertelt,
 't Zij iets van 't geen Gods Woord vermeldt,
 Of van des Scheppers Majesteit,
 Aan 't hemelruim ten toon gespreid.

Maar meestal is der heid'nen nood
 Het onderwerp van hun gesprek,
 En hoeveel leed, hoeveel gebrek
 De zending te lijden heeft,
 Die zich naar 't heidenland begeeft.

Maar ook, — hoe goed de Heiland is,
Die meen'gen Kaffer, Indiaan,
Den smallen weg reeds deed **begaan**,
En 't Woord des Vredes leven **schonk**,
Als 't in een eerlijk **harte zonk**.

Op deze wijze vliegt een uur
Als ware 't een minuut voorbij;
En nog zit 't kroost aan 's vaders zij,
Gevoelt zich hier zoo blij — zoo wel,
En denkt niet eens aan tol of spel.

Maar vader weet den juisten tijd,
Daar hij het hart der kind'ren kent,
Dat zich zoo ligt aan orde ontwent.
Hij sluit het boek, zegt, met een lach;
„Op morgen komt er weêr een dag.”

KINDERZENDINGVEREENIGING.

Op bladzijde 176 van dit tijdschrift heb ik mijnen wensch te kennen gegeven, dat er op alle Zondagscholen een begin werd gemaakt met kinderzending-vereenigingen, en dat er minstens éénmaal in de maand met de kinderen gespro-

ken werd over den nood der heidenen, opdat zij opgewekt wierden, om niet alleen voor de heidenen te bidden, maar ook hunne gaven te offeren, tot ondersteuning der zendingzaak, welke gaven dan telkens met Paschen aan zulke vereenigingen konden gezonden worden, die door de onderwijzers het geschiktst gekeurd werden.

Nu is er welligt iemand onder de Zondagschoolonderwijzers, en vooral ten platten lande of in kleine steden, die nog niet weet wat kinderzendingvereenigingen zijn en het gaarne weten wil, opdat hij daaruit beproeven kan in hoeverre zulk een kinderzendingvereeniging voor hem wenschelijk en doenlijk zou zijn.

Ik wil mijn best doen en eens korte verklaring van te geven.

Zoodra er een Zondagschoolonderwijzer is, die in zijn hart begeert dat de naam van Jezus ook bekend wordt op de afgelegenste stranden en dat de volheid der heidenen spoedig inga, zal zijne begeerte zich niet bepalen tot een gebed voor de heidenen, maar hij zal ook de handen aan den ploeg slaan en doen wat zijne hand vindt om te doen, opdat zijn gebed niet ijdel zou bevonden worden. Zulk een onderwijzer spreekt dan ook met de kinderen zijner Zondagschool over de arme heidenen, die nog geheel van het licht des Evangelies verstoken zijn, wijl er geen zending met de blijde boodschap tot hen is gekomen. Als zulk een onderwijzer zijne roeping goed begrijpt, dan maakt hij de kinderen opmerkzaam: hoezeer de

Heer hen met genade overdekt in vergelijking met zoovele duizenden heidenkinderdjes, die niets weten van den dierbaren Jezus, en die zich nog voor hout en steen nederbuigen. Spoedig zal hij dan bemerken dat er eenige kinderen zijn, die hierdoor getroffen worden en niets liever verlangen dan dat aan de arme heidenkinderen dezelfde Jezus gepredikt wordt, dien zij hier hooren verkondigen en dien zij door het geloof leeren omhelzen als hun Zeligmaker. Zoodra de onderwijzer dit opmerkt, doet hij aan de kinderen het voorstel om op een Zondagavond in het gewone lokaal te komen, om daar over de heidenen te spreken en voor hen te bidden. Spoedig leeren dan ook de kinderen begrijpen, dat er nog iets anders moet gedaan worden, en van zelf doen zij gewoonlijk den voorslag om telkens als zij op zulk een Zondagavond bijeenkomen, eenige centen mede te brengen, welke de onderwijzer dan voor hen bewaart, tot dat er een sommatje bij elkander is, groot genoeg om naar de eene of andere zendingvereeniging gezonden te worden.

Daar de onderwijzer op zulk een Zondagavond gewoonlijk de eene of andere bekeeringsgeschiedenis van eenen heiden vertelt, kan het niet anders of de aandacht van de kinderen wordt geboid, en zij lekken ook andere kinderen uit om zulk eene zendingsbijeenkomst bij te wonen. De onderwijzer moedigt dit aan, en deelt boekjes uit om door de kinderen gelezen en verspreid te worden. Na verloop van tijd bemerkt de onderwijzer dat er eenige knapen zijn, die zich door ijver in de-

zen onderscheiden. De een houdt zich vooral met het uitdeelen van boekjes bezig; de ander heeft het reeds uitgerkend hoeveel guldens al die bijeenvergaderde centen te zamen uitmaken; een derde weet den onderwijzer iets te verhalen van hetgeen hij gelezen heeft, en verzoekt of hij het mededeelen mag, — en op deze wijze wordt het den onderwijzer duidelijk dat er kinderen zijn, die met liefde aan de belangen der zendingzaak arbeiden, wier medehulp hij niet versmaden mag. Nu roept hij de drie bovengemelde knapen bijeen en stelt hun voor of zij hunne zorgen voor de zendingzaak niet nog verder willen uitstrekken door een gedeelte van zijnen arbeid op zulk een zendingsvaad op hen te nemen. Dit wordt gaarne toegestaan, en weldra wordt hij, die zich zoo ijverig met het uitdeelen der boekjes heeft bezig gehouden, belast met het te zamenstellen eener zendingss-bibliotheek; de rekenaar wordt penningmeester, terwijl hij die iets weet te vertellen en vrijmoedigheid tot spreken bezit, aangesteld wordt tot president of voorzitter. Het spreekt van zelfs dat de Zondagschool-onderwijzer de ziel blijft der vereeniging; hij verbindt zich met eenige andere broeders, die te zamen het toezigt behouden, en nadat alles geregeld is, roept de onderwijzer al de kinderen bijeen en deelt hun zijn voornemen mede om een Kinderzending-vereeniging op te rigten, namelijk zulk eene vereeniging, die door kinderen, onder toezigt der onderwijzers geleid en behartigd wordt, waarbij hij, — daar de kinderen gereedelijk toestem-

men —, overgaat om het bestuur te vormen en ook een Secretaris kiest.

Nu is de Kinderzending-vereeniging opgericht, en zij aanvaardt haar werk. Haar eerste arbeid is, nadat zij des Heeren afgesmeekt heeft, het opstellen van een huishoudelijk reglement en eene agenda van werkzaamheden. Geregeld komt zij maandelijks bijeen, altijd onder toezigt des onderwijzers. De secretaris houdt aantekening van hetgeen er op de vorige bijeenkomst is voorgevallen en leest die voor, De president houdt eene korte toespraak en heeft gezorgd dat er voor elken zendingavond een of twee sprekers zijn; de penningmeester verzamelt de meegebragte gelden en de bibliothecaris doet zijn best om boeken te krijgen en te verspreiden; enz., enz.

Zulk eene kinderzendingvereeniging kan gezegend arbeiden, en wij hebben het aan Rotterdam en elders gezien wat er door kinderen ten dienste der heidenen verrigt wordt. Daarom noodig ik alle Zondagschoolonderwijzers uit deze zaak zeer ter harte te nemen, en gaarne ben ik bereid mijn blad open te stellen voor alle wijzigingen, verbeteringen, aanmerkingen, reglementen en alles wat strekken kan om onderwijzers opmerkzaam te maken op de noodzakelijkheid van het oprigten van kinderzendingvereenigingen.

Van mijnen kant wil ik ook gaarne van tijd tot tijd in dit blad eene zendingsgeschiedenis mededeelen, die op zulke kinderzendingvereenigingen kan voorgelezen worden. En hier-

mede zal ik in het volgende nummer aanvangen, door te vertellen: de geschiedenis van Li — lo — lu.

NIEUWE KINDERBOEKJES,

De boekhandelaars Kemink & Zoon te Utrecht, hebben mij een viertal kinderwerkjes toegezonden ter aankondiging in dit tijdschrift. Gaarne maak ik van deze gelegenheid gebruik om de aandacht mijner lezers op deze werkjes te vestigen. Zij zijn zeer onderhoudend en bevattelijk voor de kinderen geschreven en kosten slechts weinige centen. De titels der boekjes zijn:

Zaadkorrels binnenvoerseld over de jeugd. 1863.

Toespraak tot de kinderen over het zondingswerk. 1862.

Plaatje en hare katjes. 1863.

De wereld in 't klein voor de kleine wereld; van Dr. Gerstaecker. Met platen. Vertaald door H. J. van Lummel 2e verbeterde druk. 1861.

Het eerste dezer vier boekjes bevat allerlei lieve verhaaltjes, wrajes en opmerkingen. Het tweede wekt de kinderen op tot deelneming aan het zedingswerk en deelt eenige belangrijke uitkomsten mede. Het derde bevat de geschiedenis van een meisje, dat twee zeldzame katjes present had gekregen, en het vierde doorloopt met de kleine lezers de gehele aarde, en deelt belangrijke bijzonderheden mede van de

zeeën, de winden, de maan en de verschillende landen van onzen aardbol.

Van tijd tot tijd zal ik in dit tijdschrift een vóórtreksel uit een paar der opgenoemde boekjes geven.

DE ZEGEN DER GENADE.

Gij zult toch wel eens gehoord hebben, mijn kind, van de groote opwekking, die in verschillende landen heeft plaats gehad. De Heer is zoo genadig geweest om ook hier en daar in ons vaderland eenige druppels van den zegen Zijner genade over ouden en jongen uit te gieten. Ik heb verschillende werken over de opwekking gelezen, en het heeft mij getroffen, dat zoo mijn kind in dien tijd in de armen van Jesus werd gebracht.

Ik herinner mij onder anderen een geschiedenis van een klein weesmeisje, die ik u wil mededeelen. Ik twijfel er geenzins aan, zoo gij gaarne zalig wilt worden, of bij u zal de wensch levendig worden dat de zegen der genade ook u moge besproeien.

Dit meisje werd bezocht door eenen predikant, die haar vroeg; „Wanneer begon dat werk der genade in uwe ziel?”

„Eenige weken geleden, was haar antwoord.”

„Welke waren toen uwe gedachten?”

„Dat ik eene groote zondares was en Jezus noodig had.”

„En hebt gij de toevlugt tot Jezus genomen?”

„Ja.”

„Hoe weet gij dat?”

„De Heer zegt; „Het bloed van Jezus Christus Zijnen Zoon, reinigt ons van alle zonden.”

„En stelt gij uw vertrouwen op dat woord?”

„O ja, mijnheer.”

Nadat zij nog eenige woorden hier bijgevoegd had, zeide zij, dat zij nu den Bijbel lief had, iets wat zij vroeger niet deed, zij had nu gaarne, en hoe meer zij had des te liever deed zij het. De predikant vroeg haar wat zij eigenlijk had. Zij antwoordde: „dat het bloed van Jezus Christus mij gaderig moge reinigen, dat de Geest des Heeren mij vernieuwe en mijne natuur heilige, en daar ik geen vader en moeder heb, bid ik dat de Heer mij een vader en eene moeder moge zijn.”

Toen zij dit zeide, stortte zij groote tranen; haar snikken nam meer en meer toe, en de predikant nam haar op zijn schoot, om haar tot bedaren te brengen.

Ten laatste vroeg hij haar, of er ook een bijzondere tekst in de Schrift was, die haar zoo bijzonder getroffen en bij welken zij vrede gevonden had.

„Ja,” was het antwoord.

„En welke is die?”

Zij drukte de hand op hare oogen als om de tranen te bedwingen. Te vergeefs! En onder hevig snikken, zeide zij:

„Ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch magten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onzen Heer.” (Rom. 8 : 38, 39.)

Wie kan er aan twijfelen dat dit meisje door den Heiligen Geest geleerd is?

Een vader zeide mij onlangs: „mijne kleine Anna is het gelukkigste kind dat ik heb. Vroeger, als wij aan tafel zaten, was zij nooit tevreden met hetgeen haar voorgezet werd. Het was haar niet goed genoeg; maar thans eet zij met dankbaarheid alles, wat wij haar geven.”

Een vriend schrijft mij: „onlangs vroeg ik een meisje, dat ik eenige maanden had hooren schrijven, of zij binnen kort eenige verandering bij haar selve had opgemerkt?”

„Ja,” antwoordde zij.

„Welke?”

„Vroeger was de Heere Jezus mij geheel onverschillig, en thans is Hij nooit uit mijne gedachten.”

Op deze wijze zoude ik kunnen voortgaan met u eenige voorbeelden van Gods goedertierenheden mede te deelen, ten bewijze dat de Heere den zegen Zijner genade niet te vergeefs op de dorre landen laat nedervallen.

Hoe is het met u, mijn kind? Is uw hart nog zonder leven en zonder liefde tot den Heer? Wilt gij dan dor en onvruchtbaar blijven? O, strek de handen uit naar omhoog, want de hemel is nog niet toegesloten; de zegen der genade wil ook u besproeien, zoo gij ernstig den Heiligen Geest begeert.

DINGEN DIE HET VERSTAND TE BOVEN GAAN.

Een zending in Ierland moest eens tien meisjes examineren. Deze meisjes waren vroeger streng Roomsch geweest, maar waren door den invloed des Evangelies er toe gekomen, om hare rouwkransen weg te werpen en het onderwijs van den zending te ontvangen.

De zending sprak met haar over Filip. 4 vs. 6, 7. Toen hij haar vroeg: „wat is er, dat behalve den vrede Gods het verstand te boven gaat?” antwoorde de eene „de liefde.” Ef. 3 : 19.

Een ander meisje zeide: „De wijsheid.” (Rom. 9 vs. 23.)

Een ander: „onze eigene harten,” (Jer. 17 vs. 9.)

Een ander: „de dingen welke God bereid heeft dengenen die Hem liefhebben.” 1 Cor., 2, vs. 9.

ZENDING EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Pesth. De zending onder de joden gaat zeer voort. De heer van Ansel schrijft uit Pesth, in de maand November: „Het is indertijd treffend om te zien hoe alles vooruitgaat. De school is zoo vol met kinderen als slechts éénigzins gaat, zelfs onze nieuwe schoolvertrekken zijn geheel gevuld. Gedurig komen de ouders en smeeken ons toch hunne kinderen aan te nemen. Wij komen in onze onderwijzersvergaderingen gedurig bijeen om de vraag te beantwoorden: „wat wij met zoovele kinderen doen moeten?” Gaarne zouden wij nog meerderen plaatsen, maar om te allen, die willen, op te nemen, is ons onmogelijk.

Groenland. Onze lezers zullen zich nog wel herinneren gehoord te hebben, hoe door den onvermoeiden arbeid van Hans Egede, de gebroeders Stach en anderen, het Evangelie de harten der Groenlandsche heidenen overweldigd heeft. Sedert dien tijd is Groenland waarlijk een christelijk land geworden. De bewoners leven nog altijd van visch en zeehonden en walvisschen, want wegens de strenge koude groeit daar bijna niets. „Op den 1sten November 1861 werd gedachtenis gevierd van het honderdjarig bestaan der Groenlandsche kerk. Alle Groenlanders waren te zamen gekomen om feest te vieren. Juist

omstreeks dien tijd dreef er een doode walvisch langs het eiland. Waarschijnlijk was dit dier door eene harpoen getroffen geworden, maar ontsnapt en thans aan de kust drijvende. Het scheen velen der Groenlanders toe, alsof dit dier een geschenk was hun op dit feest van den Heer toegezonden. Nadat de walvisch op het strand was gehaald, werd het jubelfeest voortgezet en vervolgens ijlden allen weder naar het monster om de stukken spek en vleesch af te snijden. Het dier was in een gaven toestand." Broeder J. W. Vellner, van de **Moravische Zending op Lichtenfels, Groenland.**

Binnenland.

Doesborgh, Maart 1858. ~~Namen~~ **Naam** ~~het~~ **het** christelijke Zondagschool te Doesborgh, wordt mij het volgende berigt:

De eigenlijke oorzaak onzer Zondagschool dagteekent van Augustus 1858, toen twee dames begonnen met enkele kinderen bij zich aan huis te nemen en geregeld des Zondags één uur Bijbelsche les te geven. Het getal kinderen nam onder 's Heeren zegen allengs merkbaar toe, zoodat zij al spoedig een afzonderlijk lokaal noodig hadden, en daartoe werd haar welwillend door de leden der plaatselijke schoolemissie het lokaal der bewaarschool tot gratis gebruik afgestaan, terwijl zich nog ééne dame bij eerstgenoemden voegde. Dit duurde tot Nov. 1859, toen er aan meerdere onderwijzeressen behoefte

ontstond, door het steeds toenemend getal kinderen. Van dien tijd af, nam de Wel Eerw. Heer J. Posthumus Meijes het bestuur der Zondagschool op zich, en wij mogten van toen af met 6 onderwijzeressen in getal werkzaam zijn, en aan 97 kinderen onderwijs geven. Thans is het aantal dames tot 8 geklommen, en 160 kinderen van 6—14 jaren woen tegenwoordig geregeld het onderwijs bij. Sints Januarij 1863, hebben wij het vrij gebruik van het schoollokaal voor gratis onderwijs, daartoe welwillend ten gebruike afgestaan, door Heeren Burgemeester en Wethouders dezer stad. Na het vertrek van Ds. Meijes, bleef de Zondagschool ruim één jaar onder het bestuur der onderwijzeressen. Op haar verzoek echter, nam de opvolger van bovengenoemden predikant, de WelEerw. Heer A. Couvée Az., in December des jaars 1861 het bestuur over, waaraan zich ook later de in September 1861 alhier beroepen predikant, Ds. L. de Geer aansloot.

In eene veertiendaagsche bijeenkomst onder leiding van een der predikanten wordt de stof voor twee leeruren behandeld; een gedeelte des jaars behandelen wij het O. T.; in het andere gedeelte het N. T. Ook wordt beurtelings door een der predikanten het leeruur met gebed geëindigd, na het zingen van een Ps. of gezangversje.

Op 2den kersavond geven wij gewoonlijk aan de kinderen een klein feest, naarmate de ruimte onzer kas en de bijdragen van eenige belangstellenden te dezer stede en omstreken zulks

toelaat. De armen onder hen ontvangen dan een kleedingstuk, en anderen een boekje of iets dergelijks; ook worden zij dan onthaald op eenige ververschingen. Bij die gelegenheid wordt er naar aanleiding van het feest door de heeren predikanten een woord tot de kinderen gesproken, en zingen zij meestal een bij die gelegenheid toepasselijk lied. Op het vorige kersfeest zongen zij, het door u vervaardigde, „naar Ephraim's velden" enz.

Het is ons zeer moeijelijk op te geven of er al dan niet vruchten zijn aan te wijzen, daar wij van geen der kinderen tot hertoe eene bepaalde verandering des harten kunnen mededeelen. Slechts één jongetje, Jacob Gerritsen, oud ongeveer acht jaren, overleed den 2den April achttien honderd een en zestig, bij wien wij slechts vele teekenen van belangstelling met betrekking tot godsdienstige zaken waarnamen. Hij sprak dat men hem sprak van den Heere Jezus.

Moge de getrouwe Heiland Zijnen loof oomscharen zegen schenken op onze zwakke pogingen tot uitstrooijing van het zaad des Evangeliums in die jeugelige harten, en vele kinderen voor de genade des Heiligen Geestes nog worden toegebracht tot de kudde van den eenigen goeden Herder!

Namens het Bestuur,

M. de Wildt.

Secretaresse der Zondagschool.

DE GESCHIEDENIS VAN LI-LO-LU.

Vele jaren geleden woedde in China de Cholera op eene hevige wijze. Duizenden menschen werden binnen eenige uren ten

grave geleept, en schrik en jammer verspreidden zich algemeen. De godsdienstigen onder de Chinezenmeenden, dat de duivel verschrikkelijk boos op hen was, en daarom bealoten eenigen dezer heidenen naar eenen tempel te gaan, om den duivel te offeren en hem

te bidden toch maar weêr goed te worden en de plaag te doen ophouden. Onder anderen begaf zich naar dien tempel een

man, vergezeld van zijne vrouw en hun eenigst kind, een meisje van naauwelijks drie maanden, dat Li-lo-lu heette. In de nabijheid gekomen van het dorp waar de tempel stond, werd de man en de vrouw plotseling door de vreesselijke ziekte aangetast, en wel zoodanig dat zij zich onder eenen boom moesten leggen, om daar te sterven. Hoewel er vele menschen in de nabijheid woonden, werd hun toch alle hulp geweigerd; niemand wilde hen in zijne woning opnemen of zelfs een dronk waters reiken om hunnen brandenden dorst te lesschen. Maar het is zoo gelijk de Schrift zegt, dat de heidenen geene natuurlijke liefde bezitten. In dezen deerniswaardigen toestand bevonden zich de ouders, terwijl de moeder niet eens de kracht had om zich over hare smigeling te ontfermen. De arme Li-lo-lu lag op eenigen afstand onder eenen boom, en het kind schreeuwde zoowel van honger als van de onaangename ligging. Na verloop van twee uren waren beide ouders dood, en nu traden eenige Chinezen toe, die de beide lijken in eenen kuil begroeven, terwijl zij zich geenzins over de kleine Li-lo-lu bekommerden, maar het kind aan haar lot overlieten. Deze ont-aarde handelwijze sproot uit een volksvooordeel voort. Algemeen merkt men in China op, dat de meisjes aldaar zeer weinig in aanzien zijn, en zelfs zijn de moeders zoo wreed, dat zij hare dochttertjes levend begraven of ter prooi aan het verscheurend gedierte overgeven. Waarschijnlijk zou dit laatste ook het geval geweest zijn met de kleine Li-lo-lu, zoo de

Heer hierin niet voorzien had. Juist in het oogenblik toen de graven der ouders dichtgemaakt waren, kwam er een zendeling te paard aanrijden. Deze zag den deerniswaardigen toestand der kleine Li-lo-lu en werd verontwaardigd over de onbarmhartigheid van de toeschouwers. Zij lachten hem echter uit en zeiden dat er genoeg opeetsters in het land waren, en het er dus niet op aan kwam, zoo dit kind stierf. De zendeling dacht er echter anders over en drong er op aan dat men het meisje in huis nam. Maar niemand wilde dit doen, zelfs niet toen hij hun eenig geld ter vergoeding aanbood; waarbij nog kwam, dat zij allen geloofden dat ook het kind de cholera onder hare leden had. De zendeling geraakte nu niet weinig in verlegenheid, want om de kleine hier te laten liggen, was zoo goed als haar levend te begraven, en om haar mede te nemen, ging het onmogelijk, daar de zendeling ruim drie dagen reizen van zijn woonplaats verwijderd was. En toch bleef hem niets anders over dan om het kind mede te nemen, wijl de dorpsbewoners hem alle hulp ontzielden en zelfs weigerden het kind op te rapen en hem in de armen te geven. De zendeling steeg dan van het paard af, nam het schreeuwende kind op, zette zich weder te paard en reed met de kleine weg. Intusschen schreeuwde de kleine Li-lo-lu gedurig voort, zoodat de zendeling begreep, dat het kind grooten honger moest hebben. Maar hoe zou hij het kind iets geven om dien honger te stillen? Hij wist geen raad. Hij had wel eenige vruchten bij zich,

welke hij aan de lippen der kleine bragt, maar Li-lo-lu lustte ze niet, omdat het kind gewoon was de moedermelk te gebruiken, — en deze kon de zending haaf niet geven. Wat nu te doen? De kleine schreeuwde onophoudelijk voort. De zending werd waarlijk verlegen met de zaak, en zeide later dat hij liever met honderd Chinezen te doen had, dan met een klein kind te paard. Biddende vervolgde hij zijnen weg, en bereikte een paar uur later een ander dorp, waar hem eveneens geweigerd werd het kind in een huis te doen opnemen. Voor geld en goede woorden echter bood zich eene vrouw aan om het kind de borst te geven. Met volle teugen gebruikte nu Li-lo-lu dit versterkende voedsel, en te midden der tranen zag men een lachje van welbehagen op de wang van het kind. **Middelwyl de zending dit betrouwen ontferde, dacht hij na over hetgeen hem verder op reis met kunnen overkomen, en hoe de kleine Li-lo-lu wederom spoedig honger krijgen zou.** Plotseling schoot hem eene gedachte te binnen. Op vroegere reizen in Europa was hij ook door Holland gekomen, en had daar gezien hoe eenige vrouwen hare schreeuwende zuigelingen wisten te stillen, en in dezen nood meende hij dit voorbeeld nu te moeten volgen. Hij kocht eenig brood, suiker en eene flesch met melk, scheurde zich een gedeelte van zijn overhemd af, waarvan hij kleine lapjes maakte; vervolgens legde hij in ieder lapje een stukje brood, bestrooide dit met suiker, wond er een draadje om, en maakte op deze wijze zoogenaamde

dotten. Toen hij hiermede gereed was, zette hij zich weder te paard met het wichtje in zijnen arm, maar na verloop van een paar uren begon de kleine Li-lo-lu te schreeuwen alsof het niets gehad had. Aanstonds doopte hij een der dotjes in de melk, stopte het aldus toebereide lapje in den mond der kleine, en smaakte de vreugde van te zien hoe der Chinese Li-lo-lu even goed de dotjes smaakte als onze Hollandsche Mietjes en Daatjes. Nu ging de reis veel beter en gemakkelijker, want het schreeuwende kind had den zendeling menigen zweetdruppel van angst op het voorhoofd gebragt. Den anderen dag bereikte hij weder een dorp, waar Li-lo-lu nogmaals de borst kreeg. Niemand echter wilde het kind in huis nemen en nu werd het den zendeling duidelijk, dat de Heer hem dit kind toevertrouwd had. In deze overtuiging haastte hij zich huiswaarts te komen, terwijl de kleine veel minder schreeuwde, omdat zij genoeg te doen had met hare dotjes. Tegen den avond van de derde dagreize bereikte de zendeling zijne woning. Niet weinig verwonderd zag zijne vrouw, toen zij haren man met eenen zuigeling in de armen zag aankomen, maar nadat hij haar de geheele geschiedenis verteld had, deelde zij volkomen in zijn gevoelen, om het kind als het hunne aan te zien, en zoo de Heer het spaarde, het meisje in de dienst van God op te voeden.

Drie jaren waren er voorbij gegaan toen het genootschap, dat den zendeling naar China gezonden had, besloot om hem

naar Noord-Amerika te verplaatsen. De kleine Li-lo-lu, die intusschen lief opgegroeid en zich voordeelg ontwikkeld had, maakte de reis mede. Toen het kind zes jaren oud was, werd zij volkomen de lieveling van den zendeling en zijne vrouw, vooral omdat Li-lo-lu den Heer vreesde. Dikwijls verraste de zendeling haar op de knieën, hoe zij stil tot den Heer bad, en menigmaal gebeurde het, vooral in drooge en heete zomers, dat de zendeling zag hoe zij met eene kruik waters een half uur ver liep om aan behoeftige menschen eene lufenis te bezorgen (zie het plaatje). De Heer echter had groote plannen met het meisje. Toen zij achttien jaren oud was, geraakte zij in kennis met eenen bekeerden Chinees, welke kennismaking ten gevolge had, dat zij elkander huwden, waarop zij met haren man naar China terugkeerde. Wonderbaar zijn des Heeren wegen. Wie zou gedacht hebben, dat het van de wereld uitgeworpen meisje door de leidingen Gods verkoren was, om aan diezelfde wereld, vrede en zaligheid in Jezus Christus te verkondigen!

JEZUS DE HOOGEPRIESTER.

Wij hebben een' grooten Hoogepriester die door de hemelen door gegaan is. Hebr. 4: 14.

De dienaars des Allerhoogsten onder Israel werden priesters genoemd en een hunner, was de Hoogepriester. Zij wa-

ren even als de profeten, de onderwijzers des volks in de heilige dingen. Hun voornaamste werk echter bestond daarin, dat zij de offeranden offerden, welke God aangewezen had, in den tabernakel of in den tempel. Door deze diensten en verrigtingen waren de priesters en vooral de hooge priester, tijpen of voorafschaduwingen van den Heere Jezus, den toekomstigen Messias. Wij willen al de diensten en verrigtingen van priester en hooge priester niet afzonderlijk nagaan. Liever willen wij den Heere Jezus als „onze groote Hooge priester” als zoodanig beschouwen en eens zien hoe veel grooter Hij is dan alle die Zijne voorafschaduwingen waren.

Zij waren alle sterfelijke menschen; de eene hooge priester stierf naar den ander. Maar Jezus, Immanuel, leeft eeuwiglijk, „dezelfde gisteren, heden en in eeuwigheid.” „Maar deze omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap.” Hebr. 7 vs. 24.

Deze priesters waren alle zondaren gelijk wij, en moesten ook voor zich zelve offeren voor de zonden. Hebr. 5 vs. 3. Maar Jezus, hoewel Hij zich zelve voor onze zonde overgaf, was zonder zonden, en daarom is Hij juist de Hooge priester dien wij noodig hebben. Daarom zegt ook de Schrift: „Want zoodanig een Hooge priester, betaamde ons, heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hooger dan de hemelen geworden. Die het niet allen dag noodig was, gelijk den hooge priester, eerst voor zijne eigene zonden, slagtofferen

op te offeren, daarna voor de zonden des volks, want dat heeft Hij eenmaal gedaan, als Hij zich zelven opgeofferd heeft." Hebr. 7 vs. 26, 27.

De oude priesters hadden vele offeranden te doen dagelijks, jaar in jaar uit, en slagten daarbij stieren en bokken, welke onmogelijk door hun bloed de zonden konden weg nemen, Hebr. 10, vs. 4. Maar het eene groote offer, dat Jezus op Golgotha geofferd heeft in Zijn eigen gebroken ligchaam en Zijn eigen vergoten bloed voor zondaars, is in eeuwigheid voldoende ter zaligheid voor allen die in Hem gelooven. Hebr. 10, vs. 14.

Dit alles zult gij nog beter leeren verstaan, als gij, mijn kind, ouder zijt geworden. Denk echter thans aan Jezus als den Hoogepriester, die kwam u door Zijns zelfs offerande te verlossen, en daar Hij Hoogepriester blijft tot in der eeuwigheid, nog voor u bidt. Bidt Hem iederen dag om uwe zonden weg te nemen en u een kind van Zijn koninkrijk te maken.

SCHIJN EN ZIJN.

Ik stond eens voor eenen fruitwinkel en mijn oog werd getroffen door een porceleinen mandje, dat met de heerlijkste vruchten gevuld was. Daar lag een tros druiven in, overdekt met het waas der frischheid; verder was het mandje gevuld

met appelen, peren en noten, zoo kostelijk dat zij mij deden watertanden en ik de handen uitstrecte om ze te nemen. Maar hoe werd ik bedrogen! Het waren **geene** dergelijke vruchten. Zij waren van was zoo kunstig **geboetseerd**, dat men er al heel dicht bij moest staan om het bedrog te zien. Zij waren wel aangenaam voor het oog, doch niet om te gebruiken.

Hoeveel jongens en meisjes zijn er, die op deze vruchten gelijken. Zij schijnen goede kinderen te zijn; zij willen wel gaarne luisteren naar goeden raad; zij willen wel leeren bidden; zij schijnen God te vreezen en hunne vrienden te gehoorzamen, maar eigenlijk toonen zij toch, dat zij noch hunne ouders liefhebben noch God vreezen.

Wij moeten even zoo goed zijn als wij schijnen.

NAARSTIG BIJBELLEZEN.

(Uit het werkje: **Zaadkorrels**, bijeenverzameld voor de jeugd. Utrecht, Kemink en Zoon. 1863.)

Onderzoekt de Schrift, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen. Joh. 5 : 39.

Wat schriften iemand ooit doorzoek,
De Bijbel is het beste boek,
Het geeft mij licht en duisternis,
Het leert mij, wie mijn Schepper is.

Het teekent zijn doorluchte daän,
 Het wijst mij een Verlosser aan,
 't Geeft raad en troost; en baant mij tevens
 Het veilig pad des eeuw'gen levens.

God zelf heeft mij dat licht bereid,
 En zou ik, door ondankbaarheid,
 Dat onwaardeerbaar Bijbelboek
 Verbergen in een' donk'ren hoek?
 Of houden 't, waar het ligt of staat
 Voor een onnuttig huissieraad?
**Nee! 'k wil den Bijbel vlijtig lezen,
 En daar uit leeren God te vrezen.**

'k Wil 's morgens, 's avonds, ongestoord,
 Mij oefenen in des Heeren woord,
 'k Wil 't vlijtig lezen, en daar na
 Bepeinzen, tot ik 't regt versta.
 'k Wil bidden om des Geestes licht,
 Opdat ik naar Zijn woord mij rigt;
 Leer mij o Heer! Uw hulp verwachten,
 En geef mij lust en licht en krachten.

J. V. EYCK.

DE BIJBEL IN EGYPTE.

Een reiziger, die onlangs in gezelschap van den zendeling Lansing Egypte bezocht, verhaalt dat deze laatste acht honderd Arabische Nieuwe Testamenten verkocht heeft en het hem veroorloofd werd in de koptische tempels te prediken. Zulk eene uitwerking had deze prediking te weeg gebracht, dat acht Turksche priesters protestantsche gevoelens aankleefden, en er vijftien dagen achtereen eene menigte menschen zich in het huis van zulk eenen priester verdrongen, om een door hem gekocht Nieuw Testament te hooren voorlezen. De onderkoning van Egypte, die onlangs Europa heeft bezocht, heeft aan de Amerikaansche Zending-Vereeniging verlof gegeven om scholen op te rigten.

HET MOSTERDPOTJE.

Niet lang geleden gebruikte de schrijver dezer regels het middagmaal ten huize van eenen vriend, die een bedorven zootje had. Het kind kon alles krijgen wat het wilde en als het niet dadelijk zijn zin had, begon hij te drensen en te klagen. In plaats van dit bedorven kindje in een hoek te zetten of te bestraffen, gaven zijne ouders echter dadelijk toe.

„Moeder,” zeide de kleine op zulk een langzamen, teemen-

den en huilenden toon, dat ik er akelig van werd, „mag ik van daag mijn beste buis aan hebben?”

„Nee, van daag niet; morgen.”

Terstond zette de jongen een keel op — en hij mogt het buis aantrekken.

„Vader,” zeide hij op den gewonen zanikachtigen toon, „mag ik een beetje in den tuin?”

„Nee, mijn kind,” was het antwoord. „De paden zijn nat en gij zoudt ziek worden.”

Wederom huilen — en de jongen mogt naar den tuin gaan.

Op tafel stond een mosterdpotje en toen het bedorven kindje zag, dat wij allen ons van mosterd bedienden, vroeg het ook:

„Pa — mag ik ook een beetje mosterd?”

„Nee, mijn jongen, mosterd is niet goed voor u.”

Nu begon de knaap te huilen en te jammeren, als of hij klappen had gekregen, en — oogenblikkelijk werd het mosterdpotje bij zijn bord gezet. Natuurlijk nam de dwingeland een heel lepeltje vol en daar hij dacht dat het even zoo zoet en zacht als suiker smaakte, slikte hij die mosterd in eens naar binnen. Maar, dat tooneel wat nu volgde, zal ik nooit vergeten. Schreeuwen, schoppen en janken geen gebrek, want de mosterd brandde hem in de keel en veroorzaakte zulk een gloed in zijn neus, dat hij dacht dat deze in vlam stond.

Mijne lieven, hier is een lesje voor u. Begeert niet alles wat gij ziet, noch iets wat u aanlokkelijk toeschijnt. Laat hen,

die u lief hebben, beslissen wat goed voor u is. Zoo niet, dan zult gij menigmaal uwe tong verbranden. O, hoe goed is het voor kinderen wijze ouders te hebben.

EEN VOLKSGESCHENK.

Toen op den eersten Julij van verleden jaar prinses Alice, de tweede dochter van de koningin van Engeland met den prins Lodewijk van Hessen huwde, werd haar in naam van al de meisjes van Groot Brittanje en Ierland een' prachtig ingebonden Bijbel ten geschenke gegeven.

Waarlijk dit geschenk was beter, dan al het edelgesteente dat zij ontvangen had. „Hemel en aarde zullen vergaan, maar Mijne woorden zullen niet vergaan.”

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

OVER DE ZONDAGSCHOLEN, MET NAME DIE IN NOORD-AMERIKA.

De Zondagscholen zijn eene der uitmuntendste en nuttigste instellingen der godsdienstige philantropie. De eerste inrigtingen kregen voor omtrent dertig jaren haar beslag. Maar ge-

durende dit korte tijdsbestek, hebben zij zich over het geheele Britsche rijk en zijne koloniën, over Noord-Amerika, Duitschland, Frankrijk, de Nederlanden, met een woord over alle landen verspreid, waar de invloed van het Evangelie den mensch het slijk van bijgeloof en dierlijke onwetenschap heeft ontnomen. Volgens eene berekening, welke naauwkeurigheid niet te betwijfelen valt, werd het getal der kinderen en volwassen personen, die in 1829 in de Zondagscholen onderwezen werden, op 1580000 opgegeven.

Welk een krachtige hefboom in de handen van de weldoeners der menschheid, die met regt de verspreiding der verlichting als de beste waarborg der maatschappelijke orde, en van het individuele geluk beschouwen. De Zondagscholen zullen misschien een probleem oplossen, waarvan men de uitspraak tot nog toe te vergeefs gezocht heeft, te weten: „hoe het mogelijk is, om bij de lagere volksklasse den wensch en de behoefte naar verlichting op te wekken?” Zij zullen dit doel allezins bereiken, wanneer zij het volksonderwijs aan het christelijk geloof verbinden.

Het getal kinderen, die de Zondagscholen in de vereenigde staten bezoeken, bedroeg in het jaar 1829 349,202. In 1828 bedroeg dit getal slechts 259,656, dus eene vermeerdering gedurende een jaar van 89,546. Men telt in deze scholen niet minder dan 52,663 onderwijzers, die volstrekt geene belooning ontvangen, maar alleen uit christelijke liefde dit werk

verrigten. Wanneer men hunne belooning op slechts 33 centimes berekende, zou eene hoofdsom van 905,697 dollars (of 2,259,242 gulden) worden gevorderd, die thans op eene nuttige wijze wordt besteed. Zulke uitkomsten brengt de ware godsdienstzin in de Vereenigde staten voort. Om de massa op te wekken, ten einde voor de hoogste belangen der menscheid, 50000 personen met een en denzelfden geest bezielde te vinden, vermog alleen de hooge wijsheid en mildheid van het Evangelie.

Sedert hare instelling tot 1829 heeft de vereeniging der Zondagscholen in Noord-Amerika niet minder dan 6,098,899 nuttige boekwerken tot volksonderrigt laten drukken. Alleen de volksbibliotheek (voor de lagere volksklasse) te New-York bevatte in 1829 75,833 boekdeelen. Hieruit kan men de eenvoudige gevolgtrekking maken, dat de lagere klassen in de Vereenigde Staten ruimer voorzien zijn van middelen voor het onderwijs, dan de geleerde en zelfs de hoogeschole van vele landen in Europa.

De inkomsten der maatschappij voor de Zondagscholen bedroegen in 1828 75,884 dollars (of 189,740 gulden) en bestonden enkel uit vrijwillige bijdragen. Deze som is zelfs veel hooger dan die, welke Frankrijk voor het lager onderwijs van drie en dertig millioen zielen heeft uitgetrokken of toegestaan.

Binnenland.

Broeder J. de Smit schrijft mij uit Wisselkerke, 31 Januarij 1863, het volgende:

„De Zondagschool bedraagt p. m. zeventig kinderen en wordt gehouden in de bijzondere school door den onderwijzer J. van Zanten. Ook heeft genoemde onderwijzer een kindergenootschap gevormd.

Ook bestaat er eene jongelingsvereniging, die nog slechts in zijne wording kan beschouwd worden; zij telt zeven leden.

Ook nog eene vrouwenvereniging, die liefderijk werkzaam is. Zij komen eens in de maand te zamen en hebben daarenboven nog eens bijtand in de maand, en telt twintig leden. Hare werkzaamheden zijn om de armen der gemeente zoo veel mogelijk van de noodigste kleedingstukken te voorzien en de evangelisatie onder de Joden en heidenen te bevorderen door gebed en gaven.”

VERBETERING.

Op Bladzijde 297 staat de zegen der genade, lees, de regen der genade. Regel 6 en 14 v. o. en bladz. 299 regel 2 v. o. staat zegen moet zijn regen.

DE ARME JONGEN.

„ O, laat mij toe op dezen steen
Een weinig uit te rusten,
Ik ben vermoeid aan al mijn leën,
En zou ook gaarn — maar, heb er geen —
Een drooge broodkorst lusten.

Mijn vader is reeds jaren dood,
Ook moeder is gestorven;
En zoo van alle hulp ontbloot,
Heb ik, daar ieder mij verstoot,
Gedurig rondgezworven.

Ik draai een liedjen op mijn lier,
En zing daarbij mijn zangen,
Maar ach, 't is waarlijk geen plezier,
En 'k heb nog pas een cent of vier
Den heelen dag ontvangen.

Van Hem, die in den hemel is,
Heeft nooit me een mensch gesproken;
En toch gevoel ik dat gemis,
Het is me een regte droefenis
Van God te zijn verstoken.

O daarom bied me uw bijstand aan,
En laat mij niet verlegen;
Leer mij hoe ik tot God moet gaan,
En ondersteun mij op mijn paân,
't Zal wis u zijn tot zegen."

En nauwlijks sprak de **knaap dit woord,**
Verzeld van zucht en klagten,
Of aanstonds werd zijn beê verhoord,
Zijn tranen en gesnik gesmoord,
Meer dan hij mogt verwachten.

Daar kwam van uit den hof een wicht
— Gesteund door moederarmen —
Dat geeft hem, met een blij gezigt
En de oogjes op den knaap gerigt,
Een geldstuk uit erbarmen.

En uit den overvollen schoot,
Gevuld met tal van bloemen,
Reikt 't kind hem ecne bete brood,
Genoeg tot stilling van zijn nood,
Genoeg om God te roemen.

En moeder sprak hem van dien Heer,
Die Vader is der weezen,
Die ons bemint in Jezus teêr,
En ons tot heil en Hem ter eer,
Van zonden wil genezen.

VERSLAG VAN DE INGEKOMEN BERIGTEN

OP ONZE UITNOODIGING, BENEVENS EENIGE MEDEDEELINGEN VAN
KINDERZENDINGVEREENIGING EN DE PAASCHVIERTING VAN 1863
DER ZONDAGSCHOLEN IN ONS VADERLAND.

Het verblijdt mij dat ook ditmaal mijne uitnoodiging niet te vergeefs geweest is. In weerwil van vele tegenwerking, moeilijkheden, vooroordeel en veroordeelingen, die niet uit God zijn, heb ik het genoeg gesmaakt verscheidene brieven van Zondagschoolonderwijzers te ontvangen, met bewijzen van opgewektheid en vooruitgang. Zelfs overtreft het aantal brieven mij met Paschen van dit jaar geworden, dat van verleden jaar Pinksteren toen ik ook een dergelijke uitnoodiging had gedaan.

Vraagt men mij of ik niet nog meerdere verwacht had? dan is mijn antwoord niet twijfelachtig. Ik had gehoopt dat minstens tien duizend kinderen aan mijne uitnoodiging zouden deelgenomen hebben. Mijne oproeping was zoo algemeen, zoo ruim en zoo gemakkelijk makend, dat, zoo er maar geringe medewerking geweest ware, er zeker tien duizend kinderen met een Paaschgeschenk verblijd zouden geworden zijn.

Dit is echter nu het geval niet. Ik weet ook wel dat Holland niet in Engeland, Frankrijk of zelfs in Rusland ligt. Ware dit het geval geweest, dan zou ik zeker met brieven van sympathie

en erkentelijkheid overstroomd geworden zijn. Onze Holland-
sche Zondagschoolonderwijzers zijn over het algemeen niet zoo
vlug en ijverig, tenzij de door ons verrigte werkzaamheden van
eene zekere partij uitgaan, welke naar kunne wijze van beschou-
wing, geen aanstoot geeft. Nogtans zijn wij dankbaar, dat wij
zooveel ontvangen hebben; dankbaar om der kinderen wil;
dankbaar aan de Zondagschoolonderwijzers, die zich door geene
moeijeligheden hebben doen afschrikken, dankbaar dat de Heer
ons in staat gesteld heeft een handvol broods op het water
te mogen uitwerpen.

Tot inlichting van hen, die nog niet of slechts gedeeltelijk
bekend zijn met mijne uitnoodiging deel ik het volgende daar-
omtrent mede.

Ik had in No. 9 van Gerdas Maandblad, 2e Serie Bladz.
143 een voorstel gedaan aan de Zondagschoolonderwijzers van
ons vaderland om met Paascha alle kinderen der Zondag-
scholen in de gelegenheid te stellen een prijsje te ontvangen,
op de navolgende voorwaarden:

- 1°. Op den tweeden Paaschdag (6 April 1863) komen de
Zondagschoolkinderen bijeen, met het doel om de opstan-
ding des Heeren Jezus te gedenken, en onder voorgang
hunner onderwijzers van den Heer te smeeken dat vele
kinderen en ook zij mogten opstaan uit den slaap der zonde.
- 2°. Op die bijeenkomst zullen de kinderen opzeggen: (be-
rijmde) Psalm 16, Joh. 20 en 1 Cor. 15 vs. 35—58.

- 3°. Ieder kind, dat het opgegevene (in 2°) zonder fout opgezegd en bewijzen gegeven heeft van gehoorzaamheid en geregelde opkomst, ontvangt een prijs.
- 4°. Deze prijs zal bestaan in een klein boesgeschenk, voorzien van eene plaat.
- 5°. De onderwijzers worden verzocht mij uiterlijk vóór 18 April 1863 den uitslag franco te willen berigten, zoo veel mogelijk met vermelding van alle verblijdende uitkomsten, die bij de kinderen opgemerkt worden.
- 6°. Alle maatregelen zullen er genomen worden dat de kinderen nog in die zelfde maand hunne prijzen kunnen ontvangen.

Aan deze uitnoodiging hebben de hier onderstaande Broeders voldaan, en deel ik bij deze een uittreksel uit hunne berigten, naar volgorde der dagteekening, mede.

A. Oude- en Nieuwe-Wetering. Te O. Wetering is eene Zondagschool met 79 kinderen verdeeld in 3 klassen. Te N. Wetering een met 28 kinderen, waarvan er 85 het opgegevene hebben opgezegd.

„ Bij feesten als Kersfeest en nu weder met het Paaschfeest werden al deze kinderen van Oude- en Nieuwe-Wetering met al de onderwijzers in het kerkgebouw vereenigd, en na gebied door een of ander onderwijzer over het Paaschfeest gesproken, om door een ander der onderwijzers met dankzegging te sluiten.

Ook werd bij deze gelegenheid aan elk der kinderen een „Satijnen das” met gepast opschrift ten geschenke gegeven.

Tevens is ook bij aanvang aan uwe uitnoodiging, voorkomende in aflev. 11, voorloopig gevolg gegeven, door aan de kinderen der Zondagschool het plan der kindersending-vereeniging bekend te maken; de gemeente in vijf wijken te verdeelen, en door voor elke wijk twee kinderen te benoemen welke belast werden om met de intekenlijst fond te gaan en om de vier weken de contributie op te halen. Op den eersten zondag in de maand is nu ook het voornemen om met de kinderen over den nood der heidenen te spreken en voor hen te bidden.”

W. BONDA.

B. Delft. Van de 8 Zondagscholen met ruim 100 kinderen waren er 14 die den prijs hebben behaald.

„Wij voor ons hadden weinig gedachten er van, wij vonden de taak zwaar; maar de Heere deed ons beschaamd uitkomen. Een regt goeden Paschen vierden wij met de kinderen. Wij waren bezig van 's middags half drie tot zeven uur, en er heerschte over het algemeen stille aandacht en gepaste blijdschap en eenige tegenwoordig belangstellenden gaven hunne tevredenheid te kennen.”

J. A. POST.

C. Amsterdam. J. H. Brinkman geeft op, dat er van

de 60 kinderen zijner Zondagschool 15 al het opgegevene goed hebben opgezgd.

D. Amsterdam. „Weinig had ik kunnen vermoeden, het voorregt te zullen hebben UEd. bij deze te schrijven. Onze geliefde broeder in den Heere Jezus, Hemmes genaamd, (zie het vorige verslag der Zondagscholen, bladz. 29,) is niet meer op aarde, maar leeft in den hemel. Hij was een lijder, maar tevens een strijder en tot zijn dood een waar belijder van Jezus. Een lijder naar de wereld, omdat hij eene vrouw had die hem vijandig was en hem veel leeds heeft berokkend, zoodat Hemmes de noodige verzorging miste tot groot nadeel zijner gezondheid. Niettegenstaande dat alles was hij een strijder voor de waarheid en beled. Hij zijn Heiland en Heer waar het slechts mogelijk was tot zijn laatste ure. En zie, wat wonder Gods, de man die in de laatste jaren een tafel tot nachtleger gediend had, zijn Heer had hem in de ure des doods eene liefelijke rustplaats bereid, en wel bij den heer Dresselhuis, broodbakker op den Bienen Amstel, waar Hemmes dikwijls vertoefde, en waar hij ook nu ernstig ongesteld zijnde, te bed gebracht werd, om daar twee dagen later te sterven; eene borstziekte en, volgens den docter, gebrek aan het noodige, zijn vermoedelijk oorzaken van zijn spoedigen dood. Zijn Jezus verlost hem uit zijne aardsche ellende, daarom was ook zijn laatste woord, binnen — binnen. De gecommiteerden uit den broederkring, en vele leden der vereeniging ter ver-

breiding der waarheid, te zamen zes en zestig, volgden zijn lijk naar het kerkhof, waar een vijftigtal kinderen zijner Zondagschool hem opwachte, en het lijk vooraf ging onder het zingen van Gezang 141 vs. 1. Door Ds. Hælwig, Br. Middelhoven, en Br. de Hoogh werd een ernstig woord tot de omstanders gerigt, zoodat dese arme Broeder in waarheid, bij de rijken geweest is in zijn dood." (1) Van de 50 kinderen hebben 16 het opgegevene opgezegd.

M. CLÉBAN.

E. Fijnaart. D. van Koningsberger schrijft dat 10 kinderen der Zondagschool alles hebben van buiten geleerd.

F. Groningen. F. J. Hazelhoff schrijft, dat bijna al de kinderen aan het leeren zijn geweest van het opgegevene, doch slechts 10 hebben aan de vereischten voldaan.

G. Klundert. J. C. Punt geeft 21 kinderen op zijner Zondagschool, die het opgegevene zeer goed hebben opgezegd.

H. Rheeden. G. Bodt schrijft het volgende: „Onder de kinderen, die onder mijne leiding staan, zijn 5 deelnemers. Van de Zondagschool van mejufvrouw A. Frederiks zij er 7. Van Br. Kip en Muller in Rheedensteeg zijn er 10.”

I. Slijk-Ewijk. G. de Groot schrijft: „20 leerlingen hebben alles prompt opgezegd, en tevens ook door hunne ge-

(1) Ik had gaarne gezien dat dit ook bij zijn leven geschied was.
Redacteur.

trouwe opkomst getoond, dat de school voor hen eene aangename plaats is."

J. Rotterdam. 9 kinderen hebben het opgegevene opgezegd. „ Ook omtrent onze Kinder-Zending-Vereeniging kunnen wij u verblijdende berigten mededeelen. Veel liefde en ijver ontwaakte er in de harten der kinderen voor de zaak des Heeren; het ledental is thans tot ruim 1000 gestegen; velen vereenigen zich in kleine kringen, om te zamen te bidden en te werken, opdat de eeuwig gezegende naam van onzen Heiland Jezus, alom bekend worde. Eene liefelijke vrucht van liefde en ijver trof ons dezer dagen: er kwamen tot ons drie lieve kinderen met eene goed gevulde zendingsbus, waarin f 11.90 en daarbij het onderstaande **Leaf, kinderlijk versje:**

BIJ DE OPBRENGST EENE LOTERIJ.

Daar ik toch slechts in mijn bus,
 Zoo weinig kon vergaren;
 Zoo dacht ik bij mij zelf,
 Ik wil wat anders doen;
 Ik zal van nu af aan
 Mijn centjes gaan besparen,
 En koopen nu wat wol
 En dan wat breikatoen.
 'k Vroeg aan den Heer om hulp,
 Die hoorde mijn gebed,
 En heeft mij in Zijn gunst
 Veel goederen bijgezet;

Ik ging al langzaam voort,
 Een ieder bragt wat bij,
 Zoodat het spoedig werd
 Een groote loterij.
 Neem deze kleine gift
 Nu aan, als van den Heer;
 Mijn naam wordt niet genoemd,
 'k Geef Hem alléén de eer.

Wat werd ons hart hierdoor verblijd, en hoezeer is het onze bede, dat die lieve kinderen vroeg de zalige bewustheid mogen hebben, van te behooren bij de schaapjes van den goeden Herder."

L. J. LUYKS.

K. Amsterdam. G. H. Heering schrijft, dat zijne Zondagschool tusschen de 40 en 50 kinderen telt en dat door 2 kinderen, zonder een enkele fout, aan al de vereischten is voldaan.

L. Amsterdam. H. Blom schrijft, dat 9 kinderen aan de genoemde vereischten voldaan hebben.

M. Amsterdam. A. Veldhuizen berigt, dat van de 300 kinderen 34 het opgegevene hebben opgezegd en schrijft verder:

"Ik neem tevens de vrijheid u te melden dat wij ook begonnen zijn, met maandelijks met de kinderen van de Zondagschool zendingavond te houden, waar wij meestal 300 kinderen hebben, die zeer veel belang stellen in het lot van den armen heiden."

A. VELDHUIZEN.

N. Delft. A. J. Verbeek Jz. schrijft, dat 6 kinderen zonder fout het opgegevene hebben opgezegd. Bij dit schrijven was gevoegd een coupon ter gemoetkoming in de kosten der prijsjes.

O. 's Gravenhage. J. de Zwaan Jz. berigt, dat van de „Vereeniging tot verbreiding der waarheid” 89 kinderen al het opgegevene prompt hebben opgezegd.

P. Amsterdam. A. de Haan schrijft, dat de Zondagschool van de „vereeniging tot verbreiding der waarheid” in de Elandsstraat 480 kinderen telt, verdeeld in 25 klassen, waarvan 120 kinderen het opgegevene hebben opgezegd.

Q. Nijkerk. J. van Noort berigt, dat 42 kinderen het opgegevene goed hebben opgezegd. De geschiedenis der Zondagschool te Nijkerk en Nijkerkerveen, die bij dit berigt is gevoegd, zal in een volgend No. worden opgenomen.

R. Nijkerkerveen. J. de Boer berigt, dat 13 kinderen het opgegevene hebben opgezegd.

S. Amsterdam. Zondagschool Willemstraat, 52 kinderen hebben zonder fout het opgegevene opgezegd. „Ontvang meteen als een bewijs van liefde van onze arme kinderen, ingesloten coupon f 1,98. Het is niet veel, maar u weet dat er niet vele edelen en magtigen in de Willemstraat wonen, doch ik weet ook, een gift als deze uit zulk eene buurt kan u niet anders dan aangenaam zijn.”

T. Aalsmeer. 8 kinderen hebben den prijs verdiend.
„Ik zend u hierbij om de kosten goed te maken drie coupons een à f 1.231/2, twee à f 1.75 en nog een à f 1.98, te zamen f 4,961/2.”

J. W. LAGERWEI.

U. Klundert. H. Vissers berigt, dat op de Zondagschool aan de Noord-Schans, 5 kinderen aan de gestelde voorwaarden hebben voldaan.

V. Klundert. C. J. Hendriks schrijft dat zijne Zondagschool slechts 20 kinderen telt en slechts 1 al het opgegevene heeft opgezegd.

W. Gaast bij Workum. H. van der Meulen schrijft dat zijne Zondagschool teeneemt en dat 5 kinderen geheel aan de voorwaarden hebben beantwoord.

X. 's Gravenhage. 18 kinderen hebben den prijs gewonnen. „De Zondagschool voor een jaar geleden door mij op een klein boyenkamertje in de Vliersteeg opgericht, opende ik toen met 8 kinderen. Van week tot week werd dit getal grooter zoodat al spoedig dit kamertje te klein werd. De Heer zag het en stelde mij in staat, door eene vriendelijke hand, een grooter lokaaltje te huren, alwaar ik nu geregeld elken Zondag voor bijna 200 kinderen mag voorgaan.”

G. OVERDUYN.

Y. Gorinchem. „12 kinderen hebben al het opgegevene opgezegd. Tevens kan ik u mededeelen dat wij wederom

eene nieuwe school hebben mogen openen, die door 36 kinderen bezocht wordt. Wij hebben thans 3 Zondagscholen met 180 kinderen."

A. COOLSMa.

Z. Medemblik. „Ik heb het genoegen, u te kunnen berichten, dat een aantal van de leerlingen mijner Zondagschool op het verloopene paaschfeest op eene behoorlijke wijze de door u opgegevene teksten hebben opgezegd, onder de door u gestelde voorwaarden; dat ik met al mijne leerlingen van de Zondagschool in de maand Maart in de hervormde kerk feest gevierd heb, met toestemming natuurlijk van het kerkbestuur; **dat evenwel het houden van dit feest zoodanig de vijandschap van een der predikanten heeft opgewekt, dat hij mij bij het schoolbestuur daarover heeft aangeklaagd, als handelde ik door het houden mijner Zondagschool tegen de wet op het lager onderwijs; dat mij terstond daarop het gebruik van het schoollocaal is verboden, zoodat nu tot groot leedwezen van vele kinderen, die weenende dat berigt vernamen en van vele ouders, niet het minst van mij zelven, de Zondagschool tijdelijk is opgegeven; dat ik voornemens ben, aan hoogere autoriteit de bepaalde vraag te doen, of het mij volgens de wet geoorloofd is, Zondagschool in een ander lokaal te houden: eindelijk dat zoo deze vraag ontkenkend mogt worden beantwoord, ik het voornemen heb, mij beroepbaar te stellen voor eene bijzondere school, 't zij hier of elders.**

Het getal kinderen, die de teksten opgezegd hebben is 18.

Het is mij juist nu op krachtige wijze gebleken, hoeveel belang de kinderen en de ouders in de Zondagschool stellen, en dit bemoedigt mij zeer te midden van het smartelijke, dat ik om deze zaak heb moeten ondervinden. De Heer zal Zijne zaak rigten en ook dit doen medewerken ten goede. Bidden wij veel voor den predikant, die de kinderen verhinderen wil, dat zij tot Jezus gebracht worden."

J. SMELIK.

Zz. Haarlemmermeer. W. Kievit berigt dat 5 kinderen aan al de vereischten voldaan hebben.

Voorts werd mij uit Haarlem door den Zondagschoolonderwijzer Zachte berigt, dat Willem Damiaans oud 8 jaar, woonplaats in de kamp, ook naar eisch alles had opgezegd.

Zie hier dus de berigten. Veel verblijdends hebben zij ons gemeld, zoo wat den leerlust, den ijver, de goede uitkomst betreft, als mede dat er een begin is gemaakt met kinder-zendingvereenigingen.

Van harte hoop ik dat alles wat tot nu toe onder de Zondagschoolkinderen is gearbeid, regt gezegend zal worden. De Heer zal dit ook doen, als wij niet traag zijn met gebed en gaven. Hij geeft beloften, die ja en amen zijn in Christus.

Wat nu de prijzen betreft, zoo zal ik aan al de kinderen het beloofde boekje met plaat doen toekomen. Zooals de Zondagschoolonderwijzers op bladz. 175 hebben gezien, was mijn plan het paaschverhaal „de satijnen das" ten geschenke te

geven. Aan die kinderen, welke dit boekje reeds op het Paascheest van hunne onderwijzer ontvangen hebben, zal een ander werkje worden toegezonden.

Een groot aantal prijzen is reeds verzonden aan hen, die mij den naam van hunnen boekverkooper hebben opgegeven, bij wien zij ingeteekend hadden. Dit laatste is noodzakelijk, daar ik dan in staat ben hun de prijzen franco per dien boekverkooper te doen geworden. Ik heb dit reeds vroeger geschreven. De volgende onderwijzers — A. B. C. D. K. L. M. N. O. W. X., — (naar de letter der ingezonden brieven) worden dus verzocht mij franco te berigten bij welchen boekverkooper zij ingeteekend hebben; dan ontvangen zij daarna de prijzen.

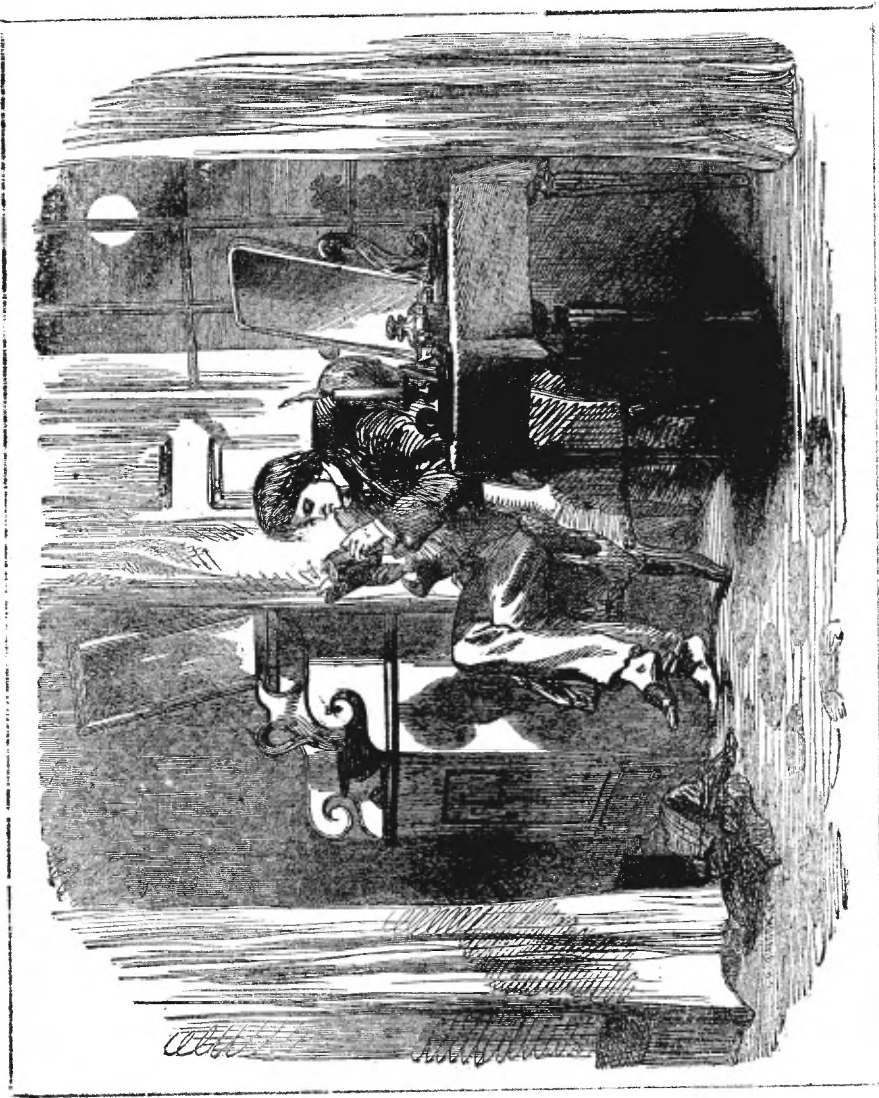
Even als vroeger heb ik het aan de broeders en belangstellende overgelaten mij te helpen in de verstrkking der prijzen. Uit bovenstaande berigten blijkt dat mij toegezonden is f 8,175. Ik heb ze met dankbaarheid aangenomen, terwijl ik naar verdere hulp uitzie, daar ik de onkosten gedeeltelijk alleen moet dragen, die bij zoovele honderden prijsjes nog al aanzienlijk kunnen genoemd worden. Ieder Zondagschoolonderwijzer zie dus toe, wat hij in deze doen kan.

Zoo spoedig mogelijk denk ik weder in Gerdes' Maandblad eene nieuwe uitnoodiging bekend te maken.

Intusschen beveel ik mij en mijn geringen arbeid der genade Gods en den gebeden der broeders aan.

Haarlem 21 April 1863.

E. GERDES.

DE ZILVEREN SCHOENGESPEN.

De laatste dag was aangebroken, dien Ernst in het huis zijner ouders zou doorbrengen. Hij was vijftien jaren oud, had veel geleerd en zou zijne studiën voortzetten in eene andere stad onder de leiding van eenen bekwamen rector, die hem voor de akademie zou bekwamen. Tot dusver had Ernst niet tegen den dag der scheiding opgezien, maar toen die dag aanbrak, maakte de gedachte, dat hij heden welligt voor het laatst in het ouderlijk huis was, eenen diepen indruk op hem. Hij was vroeg opgestaan, had eene kleine wandeling door den tuin gemaakt en wilde juist weder naar zijne kamer terugkeeren, toen hij de stem hoorde zijner moeder, die hem uitnodigde bij haar te komen. Oogenblikkelijk liep hij op haar toe en de moeder trok hem naar eene afgelegene kamer. Toen zij hier met hem alleen was, zeide zij op eenen weemoedigen toon:

„Mijn lieve Ernst, gij zult heden het ouderlijke huis verlaten. De gedachte, dat ik niet meer in staat zal zijn elken dag naast u neder te knielen en te bidden, drukt mij zwaar op het hart. Gij weet dat het gedichtsel van 's menschen harte boos is van zijne jeugd af aan, en dat wij leven in eene wereld vol verleiding, uit welke ons alleen de magtige hand des Zaligmakers kan verlossen. Mijn zoon, ik heb daar even voor u gebeden, dat Jezus u behoeden moge ten eeuwigen leven. De

genade des Heeren heeft u opgezocht, en begeert u tot den hemel te trekken. Zoo gij de wereld lief hebt en lief behoudt, wederstaat gij die genade. Wat u echter overkome, in vreugde of in smart, laat niet na den Heer te bidden. Ik bedoel niet, dat gij alleen des morgens en des avonds nederknielt, en bidt en dankt, maar dat gij in alle omstandigheid, onder uwen arbeid, in moeilijkheden en ook in uwe vreugde, u tot Jezus wendt. En houd u dan verzekert, dat Hij bij u de plaats zal vervullen van vader en moeder, leermeeester en vriend, ja dat Hij alles voor u zal zijn!"

Ernst was diep bewogen. Hij sprak geen woord, deed geene belofte, maar in den blik, dien hij op zijne moeder wierp, las zij haren hartewensch.

„Kom, mijn zoon," zeide zij, „wij zullen nog eens te zamen bidden."

Moeder en zoon knielden neder, en toen Ernst weder van zijne kniën opstond, was hij zoo geroerd, dat hij met het hoofd aan de borst zijner moeder lag en weende. Hij schaamde zich niet over deze tranen; zij deden hem goed, en nooit te voren had hij zoo krachtig gevoeld, dat ouders staan in de plaats van God.

„Lieve Ernst," zeide zijne moeder, „ik wil u ook een aandenken geven, opdat gij deze oogenblikken steeds in herinnering zult houden. Zie hier twee zilveren gespen, die vroeger uwen vader hebben toebehoord. Draag ze elken dag op uwe

schoenen, en als gij ze ziet, denk dan aan dit uur, toen gij gereed stondt het ouderlijk huis te verlaten."

Het was in dien tijd de mode, dat groote en kleine menschen lage schoenen droegen met gespen.

Ernst nam dit aandenken aan. Hij sloeg eenen blik op zijne moeder, — zij was zeer bleek.

"O," dacht hij, "nooit van mijn leven zal ik die lieve moeder eenige smart aandoen."

Weldra sloeg het afscheidsuur, de wagen kwam voor de deur en hij vertrok.

Nadat hij eenen dag op reis was geweest, kwam hij aan de plaats zijner bestemming. De rector was een goed man, die wel in staat was jongelieden te vormen. Hij was wel zeer streng, en kon niet dulden, dat men een uur verzuimde, of over zijn tijd kwam, maar overigens gunde hij den jongelieden, die bij hem in huis waren, gaarne eenige uitspanning.

Met lust begon Ernst aan zijn werk, en daar zijne ouders hem steeds een goed onderwijs hadden doen geven, zag hij zich in staat gesteld, om in eene hoogere klasse te komen, dan waartoe zijne jaren hem regt gaven. Dit baarde hem nog al moeite, want nu moest hij dubbeld leeren. Daar hij evenwel van jongs af gewoon was geweest om bij elk moeilijk werk de hulp des Heeren af te smeeken, gelijk dit Daniël en zijne vrienden deden, zoo viel hem de arbeid niet zoo ongemakkelijk, als anderen zouden gedacht hebben. Weldra was hij over

alle moeilijkheden heên en werd de eerste van de klasse, zoodat zijne medestudenten ontzag voor hem kregen. Doch nu kwam hij in eene andere moeilijkheid, en wel de grootste: om den regten ootmoed en een nederig hart te bewaren. Geacht en geëerd van den rector en de medeleerlingen, gevoelde hij, dat hij meer wist dan de laasten, en werd hierop niet weinig trotsch. Maar hij vergat bij dit alles dat het eene bijzondere genade van God was, aan hem bewezen; hij vergat den Heer te danken, — in een woord, hij vergat de vermaning zijner moeder, om in blijdschap of smart zich steeds tot den Heer te wenden. Van lieverlede ging hij achteruit, en ten laatste bad hij in het geheel niet meer.

Op zekeren dag zou hij met twee jonge lieden eene wandeling doen. Zij hadden verlof gekregen om zich vier uren in de natuur te vermaken, maar moesten klokslag zeven uur weder te huis zijn. Zij kozen voor hunne wandeling eenen berg aan wiens voet zich een groot bosch uitstreckte. Boven op den berg gekomen, rigtten zij hunne oogen naar het noorden, zuiden, oosten en westen, ieder naar de plaats waar het ouderlijke huis stond, en alle drie drukten den wensch uit: „O, ware ik slechts even te huis!”

En de Heere God zag op deze jongelingen in genade neder, en neigde hunne harten, dat zij een sterk verlangen kregen naar „de vele woningen in het huis des hemelschen Vaders.”

Drie uren lang hadden zij zich vermaakt in de beschouwing

der natuur, toen hunne horologiën den tijd aanwezen, dat zij haastiglijk terug moesten keeren, zoo zij zich niet het ongenoe- gen van den rector op den hals wilden halen. Ongelukkiglijk waren zij verdwaald, en er was niemand, die hun den regten weg door het bosch kon aantoonen. Zij liepen links en rechts, en reeds was het bij zevenen, eer zij den goeden weg gevonden hadden. Plotselings staat Ernst stil. Hij ziet naar zijne voeten, gluurt voor en achter zich, en vrees is op zijn aangezicht geteekend.

„Wat is het, Ernst?” vroegen de beide jongelieden, „kom, ga toch met ons mede. Wij hebben geene minuut te verliezen, anders is het te laat.”

„Ik kan niet,” zeide Ernst op treurigen toon, „ik heb een van mijne schoengespun verloren. Help mij een weinig om te zoeken, want het is mij een zeer duurbaar geschenk mijner moeder.”

„Dat kunnen wij onmogelijk,” was het antwoord der jonge lieden, die onderwijl reeds overal met hunne oogen zochten. „Wij moeten voort.”

„Gaat dan heen,” zeide Ernst bedroefd, „en verontschuldigt mij zoo goed gij kunt. Ik zal blijven zoeken, zoo lang tot dat ik de schoengespun vindt.”

De jongelieden gingen weg en Ernst bleef alleen. Het was schemeravond; de geheele natuur bereidde zich tot de rust. En in deze eenzaamheid was het dat de Heer ernstig tot het

hart van den jongeling sprak en hem deed zien hoe hij Hem vergeten had. Een onuitsprekelijke angst maakte zich van hem meester. Intusschen zocht hij overal. Maar te vergeefs. Nergens vond hij de verlorene gesp. „O,” riep hij uit, „ware mijne moeder slechts hier, dan zou zij mij zeker helpen zoeken!” En bij deze gedachte moest hij in tranen losbarsten, want het drukte hem zwaar op het hart zijne moeder de smart bereid te hebben, dat hij den Heer verlaten had. Hij viel neder op zijne knieën in het vochtige gras, en met het hoofd ter aarde gebogen, beleed hij zijne zonde, smeekte den Heer om vergiffenis, bad Hem om Zijne hulp en om uitkomst ook in dezen nood. Dit gebed had hem zeer verligt. Hij stond op, en toen hij zijne knieën afwreef, zie — daar lag op de eigenste plaats de verlorene gesp. Onder een vrolijk dankgebed spoedde hij zich nu huiswaarts. Bij den rector gekomen, zag hij wel diens ernstig gelaat, maar toen hij hem alles eerlijk medegedeeld had, zeide deze: „Ik moet ten minste niet minder barmhartig zijn dan de Heer, die u vergeven heeft en in den nood uw redder is geweest.”

Van dien tijd af was de keuze van Ernst beslist. De Bijbel, die langen tijd ongebruikt was geweest, werd aanstonds voor den dag gehaald, en nog dien eigensten avond zette hij zich, nog voor hij zich ter ruste begaf, in de eenzaamheid neder op zijne kamer, om de Schriften te onderzoeken, die wijs kunnen maken tot zaligheid. Die uurtjes, in welke hij alleen met God

was, en welke hij besteedde met het lezen der H. Schrift, werden uitnemend gezegend, en eer er eene maand verloopen was, kon hij aan zijne moeder de blijde tijding berigten, dat hij zijn hart geheel aan Jezus had overgegeven, en dat de Heer in Zijne groote genade een schoengesp als middel gebruikt had.

En dat de moeder geen berouw had haren zoon de schoengespens te schenken, zult gij wel kunnen begrijpen.

TROOST.

Wees stil — wees stil!

Klaag niet aan menschen

Wat ge ondervindt.

Ga met uw klagt, uw wenschen

Tot Hem, die hart'lijk u bemint.

Ik mogt nog nooit,

Nog nooit aanschouwen

Zijn aangezigt;

En toch is mijn vertrouwen,

Te wandlen in Zijn zichtbaar licht.

Gij, Heer, verzacht
In lijdensstonden
Al mijne kwaal.
Gij hebt me Uw hulp gezonden,
En roept mij tot Uw avondmaal.

Omhoog — omhoog,
Het oog naar boven,
Waar 't Jezus ziet.
Wat zonde en dood ons rooven —
De Heer onthoudt Zijn troost ons niet.

Dus stil — dus stil!
Klaag niet aan menschen
Wat ge ondervindt.
Ga met uw klagt, uw wenschen
Tot Hem, die hart'lijk u bemint.

DE BOER EN DE EDELMAN.

Er woonde eens in zeker land een schatrijke edelman, die Roomsch was. Hij bezat een prachtig kasteel en had vele goederen; die hij echter zelf niet bestuurde, maar over welke hij eenen rentmeester gesteld had. De edelman was iemand, regt stil en vriendelijk van aard, maar de rentmeester was een boos man.

Nu woonde er op een der boerderijen van dien heer een landbouwer, Dirk Smit genaamd. Deze Dirk Smit was een regt vrome man, die veel van den ondeugenden rentmeester te verduren had.

Op zekeren dag rijdt hij op een ezels naar de naburige markt om eijeren te verkoopen. Onderweg ontmoet hem de neef van den edelman, die ook naar de stad gaat om bij eenen meester les te nemen in vreemde talen. Dirk Smit, die den jonker kent, neemt dadelijk zijn hoed af, om hem te groeten, en wil van den ezels afstijgen, wijl hij meent dat het hem niet past naast den neef van zijnen heer te rijden, terwijl deze loopt. Maar de jonker, die zeer vriendelijk en voorkomend is, belet het hem en zegt:

„Blijf gij maar stiltejes op den ezels zitten, Dirk; ik rijd zoo dikwijls, dat ik niet eens lust heb om zoo veel te rijden en liever naar de stad loop. Ik wil naast u gaan, dan kunnen wij onderweg eens samen praten.”

Dirk vond dit zeer lief van den jonker en nu knoopten beiden een gesprek aan; eerst over mooi weêr, dan over den tuin, den oogst en over allerlei onderwerpen.

Eindelijk vroeg de jonker:

„Hoe lang woont gij reeds op de hoeve van mijnen oom?”

„Zoo de Heer wil, jonker, wordt het met kersmis twaalf jaren.”

„En hoe lang blijft gij hier?”

„Dat weet ik niet, jonker,” antwoordde Dirk. „Met den

herfst is mijne pacht vervallen, en als mijnheer uw oom mij de pacht wederom gunt, hoop ik er tot aan mijn dood toe te blijven."

"Dat zou ik ook heel gaarne zien," zeide de jonker, "want ik kom met zoo veel plezier bij u en zie daar uwe nette woning. Weet je nog wel, Dirk, dat gij mij het eerst hebt leeren zitten op een ezel?"

"O ja, jonker, dat weet ik nog heel goed. En ook ik zou zoo gaarne lang hier blijven, om u nog dikwijls bij mij te zien."

"Weet ge wat, Dirk," zeide de jonker, "ik zal mijnen oom een goed woord voor u doen, dan zal hij u wel veroorloven om altijd bij ons te blijven. Vindt gij dat goed?"

"O, zoo goed, jonker. Vergeet het echter niet."

"Neen, ik zal het gewis niet vergeten." antwoordde de jonker.

Intusschen waren zij bij de stad gekomen, waar de jonker afscheid nam en de boer naar de markt reed.

Twee maanden later zat Dirk Smit in zijne woning en rustte van zijnen arbeid. Daar gaat de deur open en de rentmeester komt binnen.

"Gij weet toch wel, Dirk," zeide de rentmeester; "dat binnen kort uwe pacht vervalt."

"Zeker, mijnheer de rentmeester," antwoordde de boer, "maar ik hoop toch dat de rentmeester een goed woordje voor mij bij mijnheer zal doen, dat ik weder op nieuw kan pachten."

"Neen, daar kan niets van komen," zeide de rentmeester.

"Gij moet er uit en een ander komt in uwe plaats. Zorg dat gij

eerstdaags het pachtgeld gereed hebt, en reken er op, dat gij binnen kort naar eene andere hoeve moet uitzien."

Met deze woorden ging de rentmeester weg en liet Dirk Smits in de grootste verslagenheid achter. Waar zou hij nu heen? Hij had hier altijd gewoond; al zijne vrienden woonden in de nabijheid, en hij kon moeijelijk besluiten te scheiden van de akkers, welke hem zoo dierbaar waren geworden. „O," dacht hij bij zich zelve, „de jonker zal een goed woordje voor mij gedaan hebben."

Maar hij bedroog zich. De jonker was naar een ander land gereisd en had den boer geheel vergeten.

Nu zocht hij weder den rentmeester op en trachtte hem over te halen hem de pacht te gunnen. Maar te vergeefs! De rentmeester wilde naar niets hooren, daar hij besloten had de boerderij aan een zijner vrienden te verpachten. Ten laatste bleef hem niets anders over dan naar den edelman zelf te gaan, verzekerd zijnde, dat deze hem zijn verzoek wel zou inwilligen. Maar toen hij aan de poort van het kasteel kwam, trad hem eensklaps de rentmeester voor de oogen, die hem zeide, dat hij niet bij den edelman mogt komen, en dat hij aan alle bedienden het bevel gegeven had, om hem niet in te laten.

Nu was Dirk Smits bijna wanhopig en wist niet wat te doen. Hij liep door een donker boschje, en daar, in zijne eenzaamheid met God, deelde hij den Heer al zijne nooden mede, Hem smeekende om uitkomst. Plotseling scheen het, alsof hem eene

goede gedachte ware ingevallen. Die gedachte was wel vermetel, maar er bleef hem niets anders over. Hij klom over den tuinmuur, en het huis bereikende, sloop hij door een achterpoortje binnen in het kasteel, zonder dat hem iemand bemerkte. Weldra stond hij voor de kamer van den edelman en hij wss juist van plan om aan te kloppen, toen hij iets binnen in de kamer hoorde. Hij luisterde scherp toe en vernam nu dat de edelman aan het bidden was. Duidelijk hoorde hij dat de bidder zeide: O, heilige maagd Maria! O, heilige Franciscus! ik bid u, wees gij mijne tusschenkomst bij den Vader en den Zoon!"

Toen Dirk Smits niets meer hoorde, klopte hij zachtjes aan de deur en de edelman riep hem binnen. Hij vertelde hem met eenvoudige woorden in welk een treurigen toestand hij verkeerde en hoe de rentmeester hem gezege had binnen kort de landhoeve te moeten verlaten, die hij lieft tot aan zijnen dood toe zou willen bewonen. De edelman zag den eerlijken boer goedwillig aan, en daar hij hem sedert vele jaren als eenen trouwen en vlijtigen man gekend had, zeide hij hem, dat hij gerust op de pachthoeve kon blijven en dat hij, de edelman, hem en zijn gezin steeds in bescherming zou nemen.

De boer was hierover niet weinig gelukkig en gaf in hartelijke woorden zijne dankbaarheid te kennen. Hij stond reeds op het punt om weder huiswaarts te gaan, toen het hem angstig om het hart werd wegens de zaligheid van dezen goeden landheer, en hij meende, daar hij nu toch met hem alleen was, dat hij

wel een goed woordje met hem kon spreken, hetwelk met Gods hulp hem tot zegen zou kunnen zijn.

„Mijnheer,” zeide hij een weinig beschroomd, „ik heb het gewaagd om zoo onverwacht in uwe tegenwoordigheid te komen, maar uwe goedheid heeft mij niet beschaamd gemaakt en gij hebt mij nog meer gegeven dan ik gevraagd heb. Maar als het mijnheer niet kwalijk wilde nemen, dan had ik mijnheer nog wel iets te zeggen.”

„Wel neen, Dirk,” zeide de edelman goedmoedig, „wij kennen elkander reeds zoovele jaren, spreek gij gerust op al wat op uw harte ligt.”

„Mijnheer,” hervatte de boer, „toen ik aan uwe deur stond, hoorde ik u vastig bidden en wel onder aanroeping van de heilige maagd Maria en Sint Franciscus. Het scheen mij toe alsof gij niet regt gelukkig waart. Mijnheer belijft het mij te geven, maar ik kan niet gelooven dat de maagd Maria en Sint Franciscus u zullen helpen, want deze zijn ook slechts menschen geweest, even als wij. Het is mogelijk dat zij in den hemel zijn, maar zij kunnen ons niet helpen. Ik zou een ongelukkig man geweest zijn, zoo ik mij op uwe dienaren en zelfs op uwen neef verlaten had, want de eersten hebben mij alle hulp geweigerd en de laatste heeft mij geheel vergeten. Derhalve ging ik regelregt naar u en gij hebt mij verhoord en mijn verzoek ingewilligd. Indien u er toe besluiten kondet om de maagd Maria en Sint Franciscus voorbij te gaan, — die naar ik verzekerd

den net zooveel voor u kunnen doen als de rentmeester voor mij gedaan heeft, — en u regelregt met uw gebed naar den Heere Jezus Christus zelven gingt, en Hem mededeeldet uwe nooden en alles wat op uw harte ligt, dan geloof ik, dat Hij u verhooren en u de begeerten uws harten schenken zal. Want Hij heeft in Zijn woord gezegd: „Die tot Mij komt zal ik geenszins uitwerpen.”

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Turkeye. Eene groote schrede voorwaarts zijn hier de scholen gekomen. Vroeger was het eene wet dat de jeugd uitsluitend in den Koran moest onderwezen worden. De Koran is voor de Turken wat voor ons de Bijbel is. Maar de Koran is een boek vol leugens, fabelen, goddeloosheden en bedriegerijen, door den valschen profet Mahomet opgesteld. De Turken meenden dat zij niets anders behoefden te leeren dan den inhoud van dit boek, waarom het dan ook alleen uitsluitend het schoolboek was waaruit de kinderen leerden. Dit had ten gevolge dat de Turken zich al de lessen zóó hadden eigen gemaakt, dat zij volslagene leugenaars, huichelaars en bedriegers zijn geworden.

Heden is het anders geworden. De Sultan heeft eene wet uitgevaardigd, waarbij bevolen wordt, dat de Koran niet uitsluitend het schoolboek moet zijn, maar dat de Turksche jeugd in alle yakken moet onderwezen worden; welke in Europa op de scholen in gebruik zijn. Dit is eene belangrijke schrede voorwaarts. Moge ook weldra het tijdstip aanbreken dat de Koran geheel verdwijnt en de Bijbel zijne plaats inneemt, opdat de kinderen leeren dat Jezus hun Zaligmaker is.

Binnenland.

Vlissingen. Br. Ph. van Velthoven (wiens brief te laat gekomen is als antwoord op mijne uitnoodiging) schrijft mij o. a. het volgende: „acht en vijftig kinderen der Zondagschool te Vlissingen hebben al de opgegeven teksten met Paschen zonder fout opgezegd. Zelfs waren er kinderen bij, die niet lezen konden, onder de 7 jaren, welke vele oudere beschaamd maakten. Het bestuur der Zondagscholen aldaar heeft uit eigene middelen de kinderen een prijsje verschaft, onder anderen 35 exemplaren van de „Satijnen dag.“ De Zondagschool bestaat uit 6 klassen; 3 klassen jongens en 3 klassen meisjes, en gaat uit van de vereeniging: „Gelijk het mosterdzaad,“ enz. Ook is er gelegenheid geopend om de kinderen met de zendingzaak bekend te maken.”

DE JONGE LETTERZETTER.

In Frankrijk had verleden jaar het volgende voorval plaats.
Een dertienjarig knaapje diende als leerling in eene letterzet-

terij. Daar het u wellicht onbekend is, wat wij door letterzetterij verstaan, wil ik het u met korte woorden mededeelen, te meer omdat het bij deze geschiedenis behoort. Gij weet toch zeker wel wat een boekverkooper is.

Deze handelt met boeken en verkoopt ze tegen vastgestelde

prijzen. Maar die boeken groeijen niet als appelen aan de boomen en men heeft geen zaad waaruit boeken te voorschijn komen. Men moet boeken maken. Dit maken van boeken vereischt meer moeite dan gij wel denkt. Eerst moet alles wat tot den inhoud van een boek behoort, geschreven worden, en als dit gereed is en de boekverkooper lust heeft dit uit te geven, zendt hij het naar eene boekdrukkerij. Gewoonlijk bevindt zich alles wat tot eene boekdrukkerij behoort in een groot vertrek. Aan de eene zijde ziet men hooge bakken, die op houten pooten staan. Deze bakken zijn verdeeld in kleine vakjes, en elk vakje is gevuld met langwerpige dunne staafjes lood. Ieder staafje bevat eene letter, en al de verschillende letters van ons alfabet liggen in die vakjes op eene gemakkelijke en ordelijke wijze. Voor ieder vak staat een man, die het geschrevene voor zich heeft en leest, waarna hij de noodige staafjes of letters krijgt, en in een bakje, wat hij in de hand houdt, legt en wel woord aan woord en regel naar regel, precies zoo als de schrijver het geschreven heeft. Op deze wijze zet hij de letters bijeen totdat hij zestien bladzijden heeft, 't geen men een vel noemt, en als deze nu in een behoorlijken vorm gepast en geregeld zijn, wordt deze vorm naar de andere zijde van het vertrek gebracht waar de drukmachine of de pers staat. Hier worden de letters op papier afgedrukt, waarna de fouten, welke door het zetten of anderzins ontstaan zijn, op het papier en daarna op den vorm verbeterd worden.

Alsdan wordt het vel voor goed afgedrukt en opgehangen om te droogen. Middelerwijl hebben de letterzetters een tweede vel in orde gemaakt, dat nu ook gedrukt wordt en dezelfde behandeling ondergaat, tot dat eindelijk al de vellen klaar zijn, zooveel als er voor het boek noodig geacht worden. Dan worden de vellen bij elkander genaaid, er komt een omalag om, en weldra is het boek gereed.

Het letterzetten is niet zoo gemakkelijk als men wel denkt, en er behoort vele oefening toe om een goed letterzetter te worden. Want gij begrijpt wel dat er veel tijd zou verloren gaan, als de letterzetters iedere letter, welke op het staafje staat, zouden moeten bekijken en onderzoeken of het wel de letter was, die zij noodig hadden. Maar hoe doen zij het dan? Zij voelen het welke letter er op het staafje staat, en hierin juist bestaat de grootste oefening. Een letterzetter, die geen fijn gevoel in de toppen zijner vingers heeft, kan niet geschikt arbeiden. Wel is waar worden de letters behoorlijk uitgezocht en in de vakjes verdeeld, maar er komt wel eens door vergissing of onvoorzigtigheid eene a in het vakje waarin de bees liggen. Een goed letterzetter voelt dit echter dadelijk, omdat de letters verheven zijn.

Het werk, om de letters behoorlijk in de vakjes te verdeelen, wordt aan pasbeginnenden en leerlingen toevertrouwd, die zich op deze wijze oefenen om later zelf letterzetters te worden.

Het dertienjarig knaapje, van wien ik hierboven sprak, was

prijzen. Maar die boeken groeijen niet als appelen aan de boomen en men heeft geen zaad waaruit boeken te voorschijn komen. Men moet boeken maken. Dit maken van boeken vereischt meer moeite dan gij wel denkt. Eerst moet alles wat tot den inhoud van een boek behoort, geschreven worden, en als dit gereed is en de boekverkooper lust heeft dit uit te geven, zendt hij het naar eene boekdrukkerij. Gewoonlijk bevindt zich alies wat tot eene boekdrukkerij behoort in een groot vertrek. Aan de eene zijde ziet men hooge bakken, die op houten pooten staan. Deze bakken zijn verdeeld in kleine vakjes, en elk vakje is gevuld met langwerpige dunne staafjes lood. Ieder staafje bevat eene letter, en al de verschillende letters van ons alfabet liggen in die vakjes op eene gemakkelijke en ordelijke wijze. Aan de andere zijde staat een man, die het geschrevene voor zich heeft en leest, waarna hij de noodige staafjes of letters krijgt, en in een bakje, wat hij in de hand houdt, legt en wel woord aan woord en regel naar regel, precies zoo als de schrijver het geschreven heeft. Op deze wijze zet hij de letters bijeen totdat hij zestien bladzijden heeft, 't geen men een vel noemt, en als deze nu in een behoorlijken vorm gepast en geregeld zijn, wordt deze vorm naar de andere zijde van het vertrek gebracht waar de drukmachine of de pers staat. Hier worden de letters op papier afgedrukt, waarna de fouten, welke door het zetten of anderzins ontstaan zijn, op het papier en daarna op den vorm verbeterd worden.

Alsdan wordt het vel voor goed afgedrukt en opgehangen om te droogen. Middelerwijl hebben de letterzetters een tweede vel in orde gemaakt, dat nu ook gedrukt wordt en dezelfde behandeling ondergaat, tot dat eindelijk al de vellen klaar zijn, zooveel als er voor het boek noodig geacht worden. Dan worden de vellen bij elkander genaaid, er komt een omslag om, en weldra is het boek gereed.

Het letterzetten is niet zoo gemakkelijk als men wel denkt, en er behoort vele oefening toe om een goed letterzetter te worden. Want gij begrijpt wel dat er veel tijd zou verloren gaan, als de letterzetters iedere letter, welke op het staafje staat, zouden moeten bekijken en onderzoeken of het wel de letter was, die zij noodig hadden. Maar hoe doen zij het dan? Zij voelen het welke letter er op het staafje staat, en hierin juist bestaat de grootste oefening. Een letterzetter, die geen fijn gevoel in de toppen zijner vingers heeft, kan niet geschikt arbeiden. Wel is waar worden de letters behoorlijk uitgezocht en in de vakjes verdeeld, maar er komt wel eens door vergissing of onvoorzigtigheid eene a in het vakje waarin de bees liggen. Een goed letterzetter voelt dit echter dadelijk, omdat de letters verheven zijn.

Het werk, om de letters behoorlijk in de vakjes te verdeelen, wordt aan pasbeginnenden en leerlingen toevertrouwd, die zich op deze wijze oefenen om later zelf letterzetters te worden.

Het dertienjarig knaapje, van wien ik hierboven sprak, was

leerling op zulk eene letterzetterij. Hij was de zoon eener weduwe, wier man vroeger ook letterzetter geweest was. Daar de moeder niet vermogend was om den knaap lang school te doen gaan, maar hem reeds vroeg aan het werk moest zetten, om een klein weeskeld te verdienen en langzamerhand grooter loon te ontvangen, begaf zij zich naar den boekdrukker bij wien haar man vroeger gearbeid had en verkreeg voor haren zoon eene plaats als leerling op de letterzetterij. De knaap begaf zich met lust en ijver aan het werk, maar moest weldra ondervinden dat de Schrift waarheid spreekt, als zij zegt: „In de wereld zult gij verdrukt worden.” Gij moet namelijk weten dat deze knaap een kind Gods was. Reeds op zijn zesde jaar had hij blijk gegeven van godsvrucht. Hij hield het liefst spreken van den Heere Jezus, en kon wel een uur lang met belangstelling luisteren naar alles wat zijne vrome ouders van het lijden en sterven des Heeren Jezus voor zondaars uit den Bijbel voortazen. Toen hij acht jaren oud was, stierf zijn vader. Het kind weende zeer, maar toch zeide hij onder het schreien: „lieve vader, ik hoop ook bij den Heere Jezus te komen en dan zullen wij elkander wederzien.” Kort na den dood zijns vaders ging de knaap eens buiten wandelen en ontmoette onder weg eenen heer, die een boekje uit zijn zak liet vallen. De knaap zag dat het een Nieuw Testamentje was, raapte het op en gaf het aan den heer. Deze knoopte toen een gesprek met het jongetje aan en verblijdde zich in den knaap zooveel blijken

van vroege godsvrucht te vinden. Hij vroeg hem onder anderen of er meer knapen in de stad waren, die den Heere Jezus lief hadden, waarop onze kleine vriend antwoordde, dat hij niemand kende dan het zoontje van den smid, die tegenover hem woonde.

„Dat is jammer,” sprak die heer, „dat er zoo weinig godvreezende kinderen in deze stad zijn. Ik woon hier eerst sedert veertien dagen en heb tot mijne smart bemerkt, dat vooral des Zondags de kinderen langs de straat loopen te spelen en te dobbelen, waarbij zij allerlei loslijke woorden spreken. Ik wenschte dat dit anders ware.”

„Misschien kon dit ook wel anders worden,” zeide het knaapje. „Moeder heeft mij verteld dat er in verscheidene steden van ons land des Zondags eenige kinderen bij elkander komen, die door onderwijzen in de Heilige Schrift geleerd worden. Als hier nu ook iemand was, die dit doen wilde, dan zou er met des Heeren zegen spoedig wel eene verandering komen.”

„Heel goed, mijn vriendje,” sprak de heer, „ik wil gaarne des Zondags eenige kinderen in mijn huis in de Heilige Schrift onderwijzen, maar ik ben hier nog vreemd, en vrees dus dat er geene kinderen tot mij zullen komen.”

„O, dat is niets, mijnheer,” zeide het knaapje. „U kunt immers met twee beginnen: met het zoontje van den smid en mij. En als het maar eerst bekend is, dan zullen er wel meer

komen. Ik zal mijn best doen om ook nog anderen mede te brengen."

Deze voorslag beviel den heer, en nadat zij nog eenigen tijd te zamen gesproken hadden, en de vreemdeling later de moeder van den knaap een bezoek had gebragt, werd er besloten dat hij den eerstvolgenden Zondag eene Zondagschool zou openen. Deze begon met vier kinderen. Na verloop van een jaar was het getal Zondagschoolkinderen reeds tot veertig aangegroeid, zoo zeer had de Heer de pogingen gezegend van den kleinen jongen, die geene gelegenheid liet voorbij gaan om andere kinderen naar de Zondagschool te lokken. Met ieder jaar nam de Zondagschool toe en eer er vier jaren verloop waren, zag men **des Zondags minder jongens op de straten aan het spelen en bestonden er drie Zondagscholen met zes onderwijzers en ruim twee hondard leerlingen.**

Intusschen was de knaap dertien jaar geworden en had zijn loopbaan als leerling op eene letterzetterij aangevangen. Hij was er met een biddend hart heengegaan, hopende dat de Heer hem zegenen zou. En de Heer wilde dit ook doen, maar de knaap zou in de navolging van Jezus ook zijn kruis dragen. De meeste letterzetterij nameljk op die letterzetterij waren goddelooze menschen, die als de patroon (of eigenaar) niet aanwezig was, allerlei onzedelijke en godlasterlijke praatjes met elkander hielden te midden van het werk. Aan vloeken was geen gebrek, en als het gebeurde dat zij des middags niet

naar huis konden gaan, maar hun boterham in de letterzetterij moesten nuttigen, dan werd er gegeten zonder bidden, en ieder kraamde dan de grootste zotte taal uit. De knaap hoorde dit niet zonder toorn aan en bestrafte de letterzetter op bescheidenen toon, maar naauwelijks was het bekend dat hij niet zoo was als zij, of hij werd het voorwerp van hun spot, smaad en vervolging. Den ganschen dag moest hij verduren dat men hem op alle mogelijke wijze sarde en hem allerlei booze namen gaf. Dit kostte hem wel menige stille traan, maar hij verdroeg overigens alles wat men hem aandeed met het grootste geduld.

„Gij kunt met mij doen wat gij wilt,” zeide hij tot de andere jongens der letterzetterij, alsmede tot de knechts, „dat kan en zal ik verdragen, maar gij moogt niet vloeken en den Heer niet bespotten door uwe schandelijke woorden.”

Een algemeene lach was dan het antwoord, en straks verdubbelde men het leed dat men den armen jongen toevoegde.

Gij kunt wel begrijpen dat onze knaap dit alles aan zijne moeder mededeelde, die hem moed insprak en hem wees op den Heer, die ook gesmaad en vervolgd werd. Ook zijn Zondagschoolonderwijzer kwam te weten hoeveel de arme jongen moest uitstaan, en menigmaal bezocht hij hem om dan gezamenlijk te bidden, dat het den Heer mogt behagen van Zijnen Geest uit te gieten over de knechts der letterzetterij.

Inmiddels gingen deze laatste voort met den knaap te pla-

gen. Als hij bij voorbeeld de letters allen goed in de vakjes geordend had, dan was er eene booze hand, die de staafjes onbemerkt door elkander wierp, en op deze wijze hem de beschuldiging op den hals haalde, alsof hij zoo onachtzaam was te werk gegaan. Dit ging zelfs zoo ver dat de patroon, die geloof sloeg aan deze beschuldiging, den knaap dreigde hem van de letterzetterij weg te zenden. Dit gebeurde echter niet, want door zijn stil en ootmoedig gedrag had hij zich toch onder de knechts eenen vriend verworven, die hem op alle mogelijke wijze verdedigde.

Het behaagde den Heer de gebeden te verhooren, die gedurig door den knaap voor de bekeering der knechts opgezonden werden. Nadat hij ongeveer een jaar op de letterzetterij had doorgebracht, brak er een ziekte in de stad een zeer gevaarlijke ziekte uit, die vele menschen ten grave sloopte. Ook de letterzitters en de jongens bleven niet verschoond. Op zekeren dag werden drie der knechts te midden van hunnen arbeid zoo plotseling en met zulk eene hevigheid door de ziekte aangetast, dat er bijna geen tijd was om hen naar hunne woningen te vervoeren en men zich genoodzaakt zag in der haast een leger in de letterzetterij te spreiden. Verschrikking des doods was op hun gelaat te lezen, en in hunnen angst riepen zij om geestelijke hulp, daar lichamelijke hulp hier te kort schoot. Maar wie zou hun die verschaffen? De patroon was even onkundig als zijne knechts omtrent den weg der zalig-

heid en er bleef geen tijd over om naar eenen predikant te zenden. De verslagenheid was algemeen en de overige knechts, die anders vloeken en spottaal op hante lippen hadden, beefden in het aangezicht van den dood. Onze knaap had dit alles met deernis aangezien, en daat hij zich niet te jong achtte om in deze gewigtige ure van de liefde Gods te getuigen, verzocht hij zijnen patroon verlof om datgene te zeggen, wat de doodskranken thans meest behooften. Dit werd hem toegestaan en nu ziedende hij, met zijn Bijbelje in de hand, het leger der stervenden en sprak hem van dien Jesus, die gekomen was om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Hij wees hen op eenvoudigen toon op de beloften der Schrift, dat de Heer alle zonden, hoe groot ook, gaarne vergeeft, zoo men de toevlucht neemt tot Christus, daar Zijn bloed van alle zonden reinigt, terwijl zoo men deze genade Gods verwierp, de eeuwige dood onvermijdelijk was.

Men heeft ons niet medegedeeld dat deze toespraak van den knaap het hart der stervenden verbroken heeft, maar wel dat de patroon zoo getroffen werd, dat hij van stonden aan zich op de knieën wierp, den Heer om vergiffenis smeekte en een ander mensch werd, welk voorbeeld oek door drie der knechts werd gevolgd. De bekeering van den patroon was zoo ernstig en welgemeend, dat hij geene andere knechts op zijne letterzetterij durfde, dan die den Heere vreesden, en weldra opende oek hij een gedeelte zijner werkplaats voor eene Zondagschool, in

welke hij zoowel zijne eigene kinderen als die der buurt op den dag des Heeren onderwijs gaf in Gods woord, en met allen ijver de kinderen wees op de noodzakelijkheid van zich tot den Heer te bekeeren. Nadat zijne school een paar maanden bestaan en den zegen des Allerhoogsten krachtig ondervonden had, meende hij onzen knaap een openbaar bewijs te moeten geven van zijne dankbaarheid en liefde. Hij sprak met den Zondagschoolonderwijzer van den knaap, die ook zijn vriend geworden was, af, om alle kinderen der Zondagschool te zamen te brengen en eene prijsuitdeeling te houden aan hen, die in de laatste maanden blijken van vooruitgang en getrouwe opkomst gegeven hadden. Dit geschiedde ook en eenige kinderen ontvingen zeer mooie boekgeschenken. Toen de beurt aan onzen knaap was, reikte hem zijn patroon een kostbaar ingebonden Bijbel over, en sprak hem eenige hartelijke woorden toe, terwijl hij bij hem aandrang om voort te gaan met wandelen in de vreeze des Heeren. Hij dankte met hem den Heer, die zulke groote dingen door de volhardende en getrouwe liefde van eenen knaap had te weeg gebragt, daar er door zijn gebed en arbeid, thans vele Zondagscholen opgerigt en verscheidene zielen tot de kennis der waarheid gekomen waren.

Onze knaap was geheel verlegen, maar in plaats van dat dit alles hem tot hoogmoed aangespoord zou hebben, bleef hij nederig en ootmoedig, en zeide: dat alle eer den Heer toekwam,

die getoond had te zijn een Verhoorder der gebeden en een Belooner dergenen, die Hem zoeken.

Mijn lezer, laat u door dezen knaap leeren, hoe ook gij den Heer kunt liefhebben en mede arbeiden aan de uitbreiding van Zijn Koningrijk.

DE EERSTE SCHREEDEN.

De vreugd vervult het huis — het kindje staat

Alleen op zijnen voet.

Zijn lipje trilt, en 't heft zijn lief gelaat

En beide handjes moeder te gemoet.

Zoo treedt het voor het eerst de wereld door,

En kent nog geen gevaarlijk spoor.

Hoe meen'ge vrees en angst — hoe vele hoop,

Hoe meen'ge lach en traan,

Verbeidt het kind op zijnen verd'ren loop

Langs 's werelds gladde baan.

Rigt, Heer, de schreên van 't kindje hemelwaart,

Dan is het eeuwig wel bewaard.

HOE VINDT MEN ZENDELINGEN?

(Uit „toespraak” tot kinderen, over het Zendingswerk. Utrecht, Kemink en Zoon. 1862. Prijs 7½ Cent.)

Gij vraagt mij mogelijk, hoe men menschen vinden kan die zending willen worden? Verkiezen zij de afgelegene woestijn boven hun eigen vruchtbaar land? Neen, voorzeker, maar zij vertrekken, omdat Jezus het hun geboden heeft, en omdat zij bereid zijn, uit liefde tot hun Heer, alles te verlaten.

Er was eens op eene Zondagschool een zeer aandachtige kleine jongen, die gaarne van God, van Jezus Christus en van den hemel hoorde spreken, en te huis komende, aan zijne ouders vertelde wat hij op de school had geleerd. Opgroeiende, werd hij een opregt kind van God. Later begon hij ook op de Zondagschool te leeren en had veel liefde en ijver voor zijne klasse. Zijne leerlingen hielden ook veel van hem en hij scheen zoo gelukkig mogelijk. Bemind was hij door zijne ouders, die intuschen zeer oud waren geworden, en door zijne jeugdige leerlingen van de Zondagschool, wat kon hij meer begeeren? Toch was hij niet gerust. Hij had in den Bijbel de woorden van Jezus gelezen: „Gaat heen in de geheele wereld en predikt het Evangelie aan alle creaturen.” Hij dacht aan de landen die noch leeraars noch meesters hebben en de vraag des Heeren klonk in zijne ooren: „Wie zal ik zenden, wie zal voor ons gaan?” dan zeide hij dikwijls: Ik zelf moet gaan, Jezus Christus gebiedt het mij.

Ik doe niet goed met te blijven. Maar hij kon tot dat vertrek niet besluiten. Het scheen hem zoo treurig toe, zijnen hof te verlaten om de woestijn in te gaan. Wat te doen? Hij begeeft zich naar eene zendelingsvergadering. Honderden van menschen waren daar vereenigd. Een zending stond op om te spreken. De jongeling luisterde, zijn hart was zóó vol, dat hij zich nauwelijks kon bedwingen; zijn besluit werd langzamerhand bevestigd, tot dat de zending eindelijk zweeg, zijne toehoorders ernstelijk aanzag en hem vroeg:

„Wie zullen wij zenden, en wie zal voor ons gaan?” Dit was de vraag, die hem reeds zoo lang verontrustte; daarom ook de plaats vergetende, waar hij zich bevond, en de menschen die hem omringden, alles vergetende, behalve het besluit dat hij had genomen, staat hij op van zijne bank, en roept uit: „Ik zal gaan.” Hij hield woord. Hij nam afscheid van de leerlingen zijner school, en het was een zeer treurige dag voor die goede jongens. Hij nam afscheid van zijnen leeraar, en zijn hart was bezwaard bij de gedachte, dat hij in verre landen waar hij naar toe ging, zulk een vriend niet zou vinden. Maar het moeilijkste van alles was hem het afscheid zijner geliefde ouders. Zijne oude moeder drukte hem aan haar hart, hem omhelzende alsof zij hem niet konde laten gaan. En toch zeide zij tot hem: „Ik kan u missen, mijn zoon; denk niet dat ik u bij mij wil houden. Jezus Christus heeft u geholpen, om Zijn werk te volbrengen. Ga, en Hij zal u ze-

genen. Dag en nacht zal ik aan u denken. Ik zal u niet meer op deze aarde zien, maar in den hemel zullen we elkaar weêrvinden." Weldra zeilde het schip uit, dat hem wegvoerde naar gindsche zijde van den Oceaan, in het land, waar hij nu tot de heidenen spreekt van de onnaspeurlijke liefde van Christus.

"LEERT VAN MIJ."

Wat zoudt gij zeggen als een zeer rijk heer uw Zondagschool-
 onderwijzer wilde worden? Wat zoudt gij denken als b. v. eens een prins, of zelfs een koning op uwe school wilde komen, om u elken Zondag onderrigt te geven in de dingen die u wijs kunnen maken tot zaligheid? Zoudt gij niet zeggen dat dit zeer veel eer voor u was?

Welnu, ik ken eenen onderwijzer, van Wien gij het u tot de grootste eer moogt rekenen Zijn leerling te zijn. Zijne school is zeer groot, en Hij roept de kinderen allen te zamen om toch tot Hem te komen. Hij heeft een boek gemaakt, uit hetwelk Hij de kinderen leert en laat lezen. Vele kinderen lezen er ook gaarne in. Het is waar, dat boek is al zeer oud, maar het blijft toch altijd nieuw, en niemand, die van dien Onderwijzer houdt, leest het ongaarne. Hoe meer hij het leest, des te meer waarde hecht hij er aan.

Deze Onderwijzer van hoogen rang noodigt u uit tot Zijne

school. Hebt gij nooit gehoord dat Hij u toeriep: „Leert van Mij?”

Weet gij welken onderwijzer ik bedoel? Kent gij Zijnen naam? Hij heet Jezus, en Zijn boek heet de Bijbel. Hij is hooger, en aanzienlijker, en rijker dan alle aardsche vorsten, dan alle koningen te zamen. Hij is de Heer der heeren. Zijne kennis en wetenschap overtreft alles. Hij kent ons zitten en ons opstaan, Hij weet van verre onze gedachten.

En wat leert Hij ons?

Hij leert ons dat hij gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. O, lezers, leert dit van Hem!

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLOBERIGTEN.

Buitenland.

Canada. De zending J. F. Vernon schrijft uit Pointeaux-Trembles, November 1863: Onze Zondagscholen worden zeer gezegend. In weerwil van de onheilen des oorlogs in onze nabijheid en de groote onkosten aan onze zending verbonden, worden wij zeer opgewekt door den ijver der jeugd rondom ons heen om in het Woord Gods onderwezen te worden. Wij hebben veel stof tot dankzegging. Gedurende de laatste negen maanden zijn er elf kinderen tot het geloof in den Heere Jezus gebracht, namelijk zeven meisjes en vier jongens. Een dezer

laatste heeft zijne geringe diensten aangeboden om als colporteur werkzaam te zijn; een ander helpt ons in het onderwijs en een derde bereidt zich tot het zendingswerk. Voorwaar veel reden om den Heer te loven.

Binnenland.

Rotterdam. Dezer dagen gewerd mij het „Verslag der vereeniging „Inwendige Zending over 1862.” Uit dit verslag is mij gebleken, dat de Heer groote dingen doet in Rotterdam, en dat Hij het werk der Broederen aldaar zeer zegent. De inwendige zending telt o. a. reeds een en twintig Zondagscholen met twaalfhonderd kinderen, die geregeld komen. ~~Eene groote verzameling van kinderen had plaats na het kerstfeest van 1862. Van onderscheiden kintjes ontvingen de Broeders geldelijke ondersteuning om de kosten te bestrijden.~~ De ontvangst in 1862 was f 642.19 en de uitgaaf f 544.56, zoodat er nog ruim f 70 in kas overbleef. Ook de bibliotheek werd niet vergeten; de vereeniging bezit thans 755 boeken en 160 lezers; buitendien heeft zij tusschen de 3. à 4000 boeken afgegeven en 7000 traktaatjes uitgedeeld. De Vereeniging raept de gaven en gebeden in van allen die belang stellen in de Inwendige Zending.

Welk christen, die daartoe het vermogen bezit, zal dat weigeren?

BLOEMEN.

„Zie eens, vader, hier staan bloemen,
Rozen van de mooiste kleur.
Waarlijk, zij zijn schoon te noemen;
En wat liefelijke geur!

Zie, die blaadjes rood en geel
 "Zijn zoo zacht als zij-fluweel."

"Deze bloemen doen ons denken
 Aan de liefde Gods, mijn kind;
 Die, door bloemen ons te schenken,
 Toont hoe Hij Zijn scheps'len mint.
 Want om onze booze daan,
 Moesten er slechts doornen staan."

"Kan ik er niet wat vergaren?
 O, hoe prettig was het dan!
Ik Zou ze dan heel goed bewaren,
~~Ik Zou ze heel goed bewaren van~~
 En ik zette ze in een glas,
 Tot mijn broértje jarig was."

"Is mijn Willem dan vergeten,
 Dat de schoonheid ras vergaat,
 Als de bloem is afgereten
 Van haar steel waarop zij staat.
 Pracht is meestal ijdelheid,
 Die een wis bederf verbeidt.

Bloemen zijn een beeld van 't leven,
 Willem, — wij ook gaan voorbij,

Heden nog, door 't schoon omgeven,
 Morgen, — ach! dan sterven wij.
 Hier op aarde woont maar schijn,
 Niets kan hier bestendigs zijn.

Zoo wij iets bestendigs willen,
 En iets schoons, dat niet verdert, —
 Jezus kan dien wensch slechts stillen.
 Als ge een kind des Heeren wordt,
 Erft gij eene heerlijkheid
 Waar u eeuwige vreugde beidt.

H. J. R.

VEREENIGING VAN ZONDAGSCHOOLONDERWIJZERS.

Het was reeds sedert een paar jaren mijn plan, om meer eenheid en samenwerking onder de verschillende Zondagschoolonderwijzers van ons vaderland tot stand te brengen. Ik schoof de uitvoering — zoo er van uitvoering sprake kan worden — van dat plan telkens op, omdat ik niet gewis was van de sympathie der Nederlandsche Zondagschoolonderwijzers in deze. Daar mij evenwel nu, zoowel door gesprekken als brieven, gebleken is, dat er naar meerdere samenwerking en eenheid verlangd wordt, (niet omdat er Zondagschoolonderwijzers-vereeningingen bestaan in Engeland, Amerika, Frankrijk, Duitsch-

land, Zwitserland en elders, die reeds goede vruchten van hare samenwerking plukken, maar omdat zulk eene Vereeniging inderdaad noodig, mogelijk en zegenrijk in de gevolgen is), daarom zeg ik, kom ik thans met mijn plan voor den dag en deel ik het mijne lezers mede, opdat zij er over zouden nadenken en mij er hunne gevoelens over mededeelen kunnen.

Ik geloof niet dat er iemand onder mijne lezers is, die beveren zal dat eene Vereeniging van Zondagschoolonderwijzers niet wenschelijk is. Eenheid toch is altijd noodig, wanneer men het doel beoogt om een vijand te bestrijden of zeker **werk tot stand te brengen**. Versnippering van krachten leidt **dan tot oneenigheid**. Zoo **ergens** is evenwel eenheid noodig **op het gebied van Zondagscholen**. De wereld is de **gemeenschappelijke vijand van allen, die van de wereld niet zijn**. Er heerscht in die vijandige wereld een geest van eenheid, die christenen, in dit opzigt, beschaamd moet maken. Die geest van eenheid is dan ook de oorzaak waarom wij zoo weinig vorderingen maken, te meer omdat wij zoo zeer onderling verdeeld zijn. Zoo wij met een goed gevolg den vijand willen bestrijden en verdeeldheid in hunne legerscharen bewerken, moeten wij ten minste een zijn en weten wat wij willen.

Ik weet wel dat dit zeer moeilijk gaat. Er zijn zoo vele partijen, rigtingen en stelsels onder de christenen, die van zelf de eenheid verbreken. De eene Zondagschoolonderwijzer wil niets doen buiten de kerk; de ander niets in de kerk; een

derde staat tusschen deze beide, enz. Dit is derhalve zeer lastig om eenheid tot stand te brengen, vooral omdat de liefde gewoonlijk op den achtergrond staat.

Maar hoewel moeilijk, is de vereeniging toch niet onmogelijk, dunkt mij. Waarom zou b. v. een Zondagschoolonderwijzer, die zich met hand en tand aan de kerk vasthoudt niet kunnen te zamen werken met een, die alleen in een kerkelijk opzigt met hem verschilt? Het is immers hun werk niet ledematen voor de kerk aan te nemen. Dit doen immers katechisermeeesters en predikanten. Men moet met kinderen niet over de kerk spreken, maar over het werk Gods tot zaligheid voor een ieder die gelooft. Men moet van kinderen geen partijhoofden en partijzoekers willen maken, — men vormt dan wel heete hoofden, maar gewoonlijk koude harten.

Indien een Zondagschoolonderwijzer ten volle verzekerd is van de noodzakelijkheid om kinderen aan de voeten van Jezus — en nergens anders — te brengen, dan laat hij in zijn werk alle partijzucht varen en vereenigt zich met hen, die hetzelfde willen als hij. Dit zou zeer wenschelijk zijn, want de vijand dien wij ter bestrijding hebben, is magtig en wordt door de toewijding der geboorten, dagelijks talrijker. Willen wij onzen vijand overwinnen, dan moeten wij dus de kinderen lokken, en met alle ons ten dienst staande krachten, bewegen tot het geloof.

Ik zeg, zulk eene vereeniging zou zeer wenschelijk zijn. Er zijn nog zoo vele steden, dorpen en gehuchten in ons vaderland,

waar geene Zondagscholen bestaan, en waar nog honderden en duizenden kinderen rondloopen, die van de zaligheid in Jezus zooveel weten als de heiden. Dit is eene schande en tot schaamte van Nederland, dat in andere landen een bij uitstek godsdienstig land genoemd wordt. Wij weten wel, de schuld ligt vooral aan de ouders, maar wij vergeten dat de ouders over het algemeen even zoo onkundig en onverschillig zijn als hunne kinderen. Ook onder den aanzienlijken stand heerscht de grootste onkunde, en onder den vorm van fatsoenlijkheid worden daar de grofste zonden bedreven, in welke het kind opgroeit. Het zou wenschelijk zijn, dat hieraan een einde kwam, en dit kan het beste geschieden, zoo er eene vereeniging tot stand komt, die op alle plaatsen, steden en dorpen, afdelingen vormde, om door die afdelingen Zondagscholen op te richten.

Zulk een vereeniging is te wenschelijk, omdat het voor menigen Zondagschoolonderwijzer moeilijk is eene Zondagschool in stand te houden. Vooreerst ontbreekt het hem aan traktaatjes. Er zijn kindertraktaatjes genoeg — of ze allen geschikt zijn is eene vraag van latere bespreking — maar daarom heeft de Zondagschoolonderwijzer ze nog niet. Er is b. v. een eenvoudig jongeling, die arbeider is op eene fabriek of een winkel, en geen halve cent missen kan voor traktaatjes en N. Testamentjes, om deze aan de kinderen zijner Zondagschool uit te deelen. En dit doet hij toch zoo graag, omdat hij ten eerste weet, dat hij hierdoor de kinderen lukt, ten anderen ze

aanmoedigt om vlijtig te leeren en ten derde daardoor een zegen brengt in de huizen der kinderen. Maar — hij heeft geen geld. Daaxenboven, hij woont bij zijne ouders in, die geene ruimte hebben om een lokaal of kamer af te staan. Hij moet dus uitzien naar een vertrek dat hij kan huren; hij moet banken enz. hebben. Waarvan zal hij dit bekostigen? Een tijd lang heeft hij getracht zich te behelpen; hij heeft hulp gezocht bij anderen, maar deze waren van eene andere rigting en weigerden hunne hulp, totdat ten laatste onze jongman de Zondagschool moest opgeven. Er komt nog bij dat er in diezelfde stad eene Zondagschool is, die door zoogenaamde liberalen gedreven wordt, en deze zijn overvloedig voorzien van geld en lokalen; deze kunnen de kinderen op de christelijke feesten onthalen en groote geschenken geven. De kinderen van den christelijken Zondagschoolonderwijs zien en hooren dit — en wij weten het uit ondervinding: de kinderen gaan het liefst daár waar zij het meest krijgen.

Om nu in dezen nood te voorzien, is het wenschelijk, dat er eene vereeniging bestaat, die zulk een Zondagschoolonderwijzer zoo lang ten minste ondersteunt tot dat hij zich zelven kan bedruipen.

Ook zou het wenschelijk zijn, dat er gedacht werd aan vorming en opleiding van Zondagschoolonderwijzers. Ik weet wel dat Zondagschoolonderwijzers gevermd worden door den H. Geest, maar ik weet ook dat er vele christelijke jongelieden

zijn, bij welke de handen verkeerd staan als zij eene Zondagschool moeten leiden, en die beven bij de gedachte dat zij hardop moeten bidden, zingen en spreken. Dit is gebrek aan opleiding. Ook bedoel ik niet dat men eene bijzondere school moet oprigten ter opleiding en vorming van Zondagschoolonderwijzers. Mijne bedoeling is eenvoudig de volgende. Er is b. v. een dorp in ons vaderland, waar eene Zondagschool is met een geschikten Zondagschoolonderwijzer aan het hoofd. Deze man werkt met zegen, maar door het toenemend aantal der kinderen, of wel bij mogelijke ongesteldheid, ziet hij naar een plaatsvervanger uit. Nu heeft hij onder zijne vrienden eenen jongen man, die den Heere Jezus lief heeft, maar dien het aan gaven ontbreekt om met kinderen te spreken, vooral omdat hij geene gelegenheid gehad heeft die gaven door ontwikkeling te verbeteren. Tot dezen jongen man waadt hij zich en haalt hem over elken Zondag mede naar de Zondagschool te gaan. Hij leert hem om de kinderen een weinig in orde te houden, laat hem traktaatjes uitdeelen, nu en dan een gebed doen of voorgaan in het zingen enz. Vervolgens spreekt hij met hem af wat er den volgenden Zondag geleerd moet worden, legt hem uit hoe met de kinderen moet gesproken worden — en langzaam aan geeft hij hem gelegenheid zich te ontwikkelen. Nu kan, wel is waar, deze vorming en opleiding van Zondagschoolonderwijzers ook zonder eene vereeniging geschieden, maar drie weten er meer dan twee, en indien zulk eene vereeniging bestaat, kan men

van zulk eene vereeniging, ook in dergelijk geval, alle mogelijke hulp en inlichting verkrijgen.

Ook zou het wenschelijk zijn dat er eenheid kwam in het onderwijs zelf. Ik ken onderwijzers, die jaren achtereen het Oude Verbond behandelen, en de kinderen b. v. niet loslaten voor dat al de rigters, koningen en profeten, met dag en datum van hun leven en dood in hun hoofd gestampt zijn. Ik zeg nu niet dat dit zoo heel kwaad is, maar is er niet iets beters te leeren en te weten? Ik ken onderwijzers, die niets doen dan jaar in jaar uit, het boek Job, de profetiën van Jesaja, Jeremia, Ezechiël enz. met hunne kinderen te lezen, (waarvan zij ten slotte niets begrijpen), zonder iets anders te bespreken. Ook dit vind ik niet kwaad, maar ik vraag wederom: is er niet iets beters voor kinderen? Ik ken Zondagschoolonderwijzers, die sonder eenig plan onderwijzen en b. v. den eenen Zondag over Abraham en den anderen Zondag over den moorschen kamerling spreken, waardoor de kinderen den indruk krijgen, alsof de laatste in denzelfden tijd van Abraham geleefd heeft, ja zelfs, dat ze buren waren. Naar mijne gedachten moet dit anders worden. Ik heb voor mij liggen proeven van onderrigt en plannen en programma's voor een heel Zondagschooljaar uit Amerika, Engeland, Frankrijk en Zwitserland, met aanwijzing van 't geen er elken Zondag moet geleerd worden, 't zij uit de Heilige Schrift, of psalmverzen en liederen. Deze programma's zijn uitgegaan van eene vereeni-

ging, en alle Zondagschoolonderwijzers die zich aan die vereeniging hebben aangesloten, handelen — soms met kleine wijziging — overeenkomstig het voorgestelde plan van onderwijs. Dit heeft ten gevolge gehad — en dit vind ik zulk eene aangename gedachte — dat alle Zondagschoolkinderen van het land b. v. op hetzelfde uur de gelijkenis hoorden van den barmhartigen Samaritaan, denzelfden tekst leerden en hetzelfde lied zongen. Ik wil — daar mij de ruimte ontbreekt — zwijgen van het groote nut en den zegen die er voor kinderen en onderwijzers hierin gelegen is. Ik laat de beoordeeling daarvan aan de laatsten over.

Ja, het zou een zegen zijn voor ons Vaderland, voor onze kinderen en onze Zondagschoolonderwijzers, zoo er eene vereeniging van Zondagschoolonderwijzers tot stand kwam. Dan konden wij gezamenlijk arbeiden tot heil der jeugd; gezamenlijk strijd voeren tegen den gemeenschappelijken vijand; Zondagscholen oprigten op plaatsen waar er nog geene zijn; arme Zondagschoolonderwijzers ondersteunen en Zondagschoolonderwijzers vormen. Die dit met mij inziet, en onder afwachting van den zegen Gods, met mij hierin medewerken wil, noodig ik uit tot eene algemeene zamenkomst van Zondagschoolonderwijzers en tot oprigting eener

NEDERLANDSCHE VEREENIGING

VAN ZONDAGSCHOOLONDERWIJZERS.

Waar die zamenkomst zal plaats vinden en wanneer, is mij

onverschillig. Ik stel voor: te Amsterdam, te Utrecht of te Rotterdam, in het begin der maand October 1863.

Alle Zondagschoolonderwijzers worden uitgenoodigd mij hunne gedachten en plannen hierover mede te deelen. Gaarne wil ik de mijne door de Broeders laten wijzigen. Dan kan men mij ook tijd en plaats van vereeniging voorstellen — en — de meeste stemmen gelden. Hartelijk zal ik mij verheugen zoo aan deze mijne roepstem gehoor wordt gegeven, opdat er samenwerking kome en er een bestaer gekozen worde, dat de behangen der Nederlandsche Zondagscholen behartigt, en mijn arbeid eenigzins verlicht. Dan zou ook de schijn weggenomen worden, alsof ik Directeur-Generaal der Nederlandsche Zondagscholen ware.

De Heer gebiede over deze poging Zijnen zegen.

Haarlem Junij 1863.

WIJ KUNNEN ONS ZELVEN NIET VERLOSSEN.

(Uit: Flora en hare katjes. Utrecht bij Kemink en Zoon 1863.)

„Flora!” zeide haar neef, „lieve Flora heb ik u niet dikwijls gezegd, dat ons aller hart vol zonde is, en gij onmogelijk door u zelve beter kunt worden? Indien dit mogelijk ware, zoude het immers niet noodig geweest zijn, dat Gods lieve Zoon uit Zijnen heerlijken hemel gekomen ware,

om voor ons op aarde te lijden en te sterven? Hij kwam immers niet om regtvaardigen, maar om zondaren tot bekeering te roepen, en wil ook allen, die tot Hem komen, helpen en redden wat verloren was. Laat mij u eens eene geschiedenis vertellen, die mij zelf trof en die ik zal trachten duidelijk voor u te maken. Eenige jaren geleden leefde er in het noorden van Schotland, waar het zoo koud kan zijn, een arm man in een klein hutje, met zijne vrouw en zijn eenig kind. Op een avond dat de grond hoog met sneeuw bedekt was, moest de kleine jongen, Jakob genaamd, uit om eene boodschap voor zijne moeder te doen. In den beginne ging alles goed, doch nadat Jakob een eind wegs was gegaan, miste hij het voetpad, dat door de sneeuw bedekt was. Jakob dacht den weg te kennen, doch ~~sindeljk bemerkte hij~~, dat hij geheel verdwaald was, en door veel angstig heen en weer loopen, viel hij uitgeput op den grond. Nu wist hij, dat als hij bleef liggen, hij nooit weér zou opstaan, want hij gevoelde zich zoo slaperig, dat het hem onmogelijk scheen wakker te blijven. Doodsangst overviel hem, hij dacht aan de liefde van zijne moeder, de vriendelijke woorden van zijn' vader, aan zijn warm avondeten, aan zijn lekker bedje, en van droefheid overstelpt riep hij uit: Verloren! verloren! en viel uitgeput op den grond, nog eens, zoo hard hij kon, roepende: „Verloren! verloren! verloren!” Deze kreet redde hem. Zijn vader die van zijn werk naar huis kwam en hoorde roepen, was op

het geluid daarvan komen aanloopen; hij herkende de stem van zijn zoon, bereikte hem met groote moeite juist op het oogenblik dat de arme jongen nederviel op den kouden, nat-ten grond; hij nam hem op, droeg hem in zijne armen naar huis en verzorgde hem liefderijk. Dit is het beeld van den Zaligmaker en den zondaar, zoo lang wij op eigen kracht ver-trouwen, voelen wij geen behoefte aan een Zaligmaker. Zoo lang wij niet overtuigd zijn, dat wij niets kunnen, roepen wij niet om hulp; maar komen wij eindelijk door onze herhaalde overtredingen tot het besef, dat zoo de Heere Jezus niet komt om ons te zoeken en te redden, wij voor eeuwig verloren zijn, dan, ja dan, maar ook dan alleen, roepen wij tot den Heer, dan smeeken wij om hulp en gevoelen, dat wij zonder Hem verloren, eeuwig verloren zijn.

EENE LIEFELIJKE BELOFTE.

„Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.”

Spreuken 8, vs. 17.

„Krijg ik een mooi prentenboek van u, als ik jarig ben?”
vroeg een kleine jongen aan zijn vader.

„Misschien ja,” was het antwoord.

„Waarom misschien?” vroeg de knaap. Aan misschien

heb ik niet veel — dat is zoo onzeker. Beloof het mij lieve vader.”

„Nu, ik beloof het u,” zeide de vader.

De knaap sprong thans verheugd door de kamer en was zeer blijde.

„Dank, hartelijk dank, vader,” zeide hij.

„En waarom dankt gij mij nu reeds?”

„Omdat ik weet dat uwe belofte vast is.”

Ieder kind steunt op de belofte zijns vaders en verheugt er zich over. Maar ik ken eene belofte die nog vaster en beter is. Zij is ons van den Heer gegeven. Die belofte is beter dan ~~eene~~ belofte van vader of moeder. En die ze geeft is de Heilige, de Zaligmaak van zondaren, die nimmer verandert. Hij vergeet nimmer wat Hij gezegd heeft. Hij is getrouw aan al Zijne beloften. Hij heeft gezegd: „die Mij vroeg zoeken, zullen MIJ vinden.” Derhalve, Hij geeft meer dan een boek of rijke geschenken; Hij geeft zich zelven met alle aardsche zegeningen en hemelsche gelukzaligheid.

Mijn kind, hoor naar deze vermaning. Zoek den Heer — en gij zult zalig worden.

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOLBERIGTEN.

Buitenland.

Indiaansche vrouwen in een spoortrein. Een reiziger verhaalt het volgende: „Toen wij van Burdwa terugkeerden, nam ik plaats in de tweede klasse van den spoortrein. Er waren in den wagen zes of zeven Europeansche heeren en een rijke Hindoe zat naast mij. Niet ver van dezen laatste; en wel in eenen hoek, lag iets op de bank dat mij toescheen een pak goed te zijn, geheel bedekt met laken. 't Verwonderde mij dat men in de tweede klasse zulk een pak ingebragt had, daar dlt geene gewoonte is, maar toen ik scherp toekeek, bemerkte ik dat het pak zich nu en dan ligt bewoog. Een der reizigers, die mijne verwondering hierover bemerkte zeide tot mij: „Dat pak, dat daar in dien hoek ligt, is eene Hindoesche dame, de vrouw van den Hindoeschen heer, die naast u zit.”

Het was middag en verschrikkelijk heet, eigenlijk om te stikken. En nogtans lag daar die arme vrouw, gewikkeld in een stuk laken, dat zevenmaal om haar heen geslagen was. Zij werd dus meer dan een baal katoen dan als een mensch behandeld. Dit is de slavernij onder welke de Hindoes hunne vrouwen plaatsen. Zoo zij het Evangelie hoorden en aannamen, zouden ze hunne vrouwen leeren liefhebben als hunne eigene ziel.

Binnenland.

Delft. Br. L. A. Post meldt mij uit naam van het Bestuur der Vereenigde Zondagscholen te Delft het volgende: „Door Gods goedheid beslaan ook wij eene plaats in de rij der Zondagscholen en de Heer zegent onze zwakke pogingen zeer. In Augustus van het vorige jaar openden wij eene Zondagschool met vier en dertig kinderen, en nu hebben wij er op dit oogenblik drie, met zes onderwijzers en honderd kinderen. Daar ons doel is verwaarloosden en armen rondom ons te scharen, kiezen wij gewoonlijk de lokaaltjes in de geringste buurten, opdat niets de kinderen zou terughouden. Wij zien thans uit naar een vierde lokaal. Ook ondervinden wij vele belangstelling, dat ons zeer lief is; wij zijn slechts geringe menschen in de maatschappij en behoeven dus ondersteuning, welke ons ook gewordt, zoowel aan geld, Bijbels, traktaatjes enz.” Voorts verzoekt Br. Post ons met hem den Heer voor dien zegen te danken en Hem te bidden om Zijnen voortdurende bijstand, opdat vele jeugdige harten reeds vroeg tot den lieven Jezus gebragt worden.

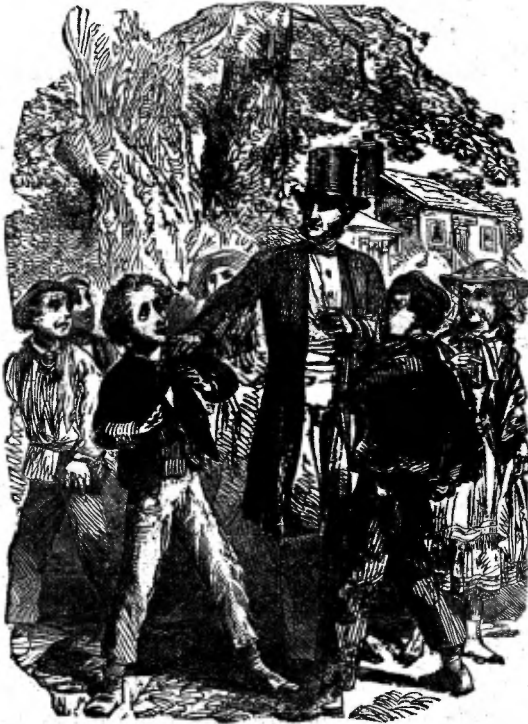
VERZOEK.

De Zondagschoolonderwijzers, die nog niet de prijzen, toegewezen op bladz. 335 enz., ontvangen hebben, worden verzocht mij dit franco te melden.

E. GEBDES.

ZATURDAGMIDDAG.

Geliefkoosder woord bestaat er voor een schoolknaap niet dan Zaterdagmiddag. Des Maandagsmorgens begint hij

reeds uit te rekenen hoeveelmaal hij nog school moet gaan, voor dat die feestmiddag weer aanbreekt. Spelen worden de geheele week bedacht, wandelingen bepaald, boomen aangezezen waarin zich spreekwennesten be-

vinden, en plannen gevormd om die uit te halen. Kortom de

Zaturdagmiddag is de juiste tijd voor alle jongens liefhebberij. Nu is het hun dan ook volstrekt niet kwalijk te nemen, dat zij gedurig naar dien middag verlangen. Het is nu eenmaal de gewoonte van onze Hollandsche jongens om zooveel lust in het zitten te betoonen, als een luiaard in het werken, en als zij dan de geheele week van 's morgens negen tot 's avonds zeven ure op de schoolbank hebben doorgebracht en bovendien nog geplaagd zijn geweest met huiswerk, dan mogen zij ook eindelijk wel een luchtje scheppen.

Het was op een Zaturdagmiddag, in het begin van Mei, dat ik mij buiten de poort bevond, om op een uur afstands van mijne woonplaats eenige zieken te bezoeken. Al spoedig bemerkte ik, aan de stammen die mij door de boomen tegenruischten, dat ik mij op den weg bevond met kinderen, die mij een weinig vooruit waren. Ik haastte mij daarom om zoo dicht bij hun gezelschap te komen als noodig was, om getuige te zijn van hunne gesprekken en spelen. Ik was op mijne hoede dat ik niet zoo dicht bij hen kwam, dat zij door mijne tegenwoordigheid konden gestoord worden. Zij waren met hun zessen: vier jongens en twee meisjes. Zij schenen regt in hun element te zijn. Karel vertelde aan Frederik, dat hij den vorigen Zaturdag dertig knickers gewonnen had en dat hij er nu een en zeventig had. Frederik vertelde daarop, dat hij voor veertiendaag drie en een halve cent van zijn vader had gekregen, en dat hij daarvoor een tol van anderhalve cent en een' kruis-

pin van twee centen gekocht had. De twee andere jongens speelden paardje. Ik kon niet te weten komen hoe die knapen heetten, want van den koetsier hoorde ik niet anders dan het gewone hú paard! totdat het paard eindelijk zei: koetsier nu moet jij eens paard wezen. De meisjes hadden het druk met bloempjes te plukken en bleven daardoor wel eens nu en dan wat achter, waarom zij dan telkens op een drafje moesten loopen om hare schade in te halen. Zoo ging het een geruim eind wegs voort, toen er op eens iets gebeurde, dat een geheel ander aanzien aan het spel begon te geven. Karel en Frederik bleven namelijk voor een boom stil staan, van welken de eerste beweerde dat het een hazelaar was, en Jan van den zadelmaker had onlangs op een Zaterdagmiddag gezegd, dat er zulke beste vischhengels van gemaakt konden worden. Frederik beweerde daarentegen dat die boom geen hazelaar zijn kon, omdat hij verleden jaar langs een boom gekomen was, waarvan zijn vader, toen zij te zamen naar den aardappelboer waren geweest, vischhengels gesneden had, maar die stond aan een heel ander wegje. Daar ging nu het lieve leven aan den gang. Karel, in wien zich de vurige knaap scheen te ontwikkelen, trachtte op allerlei gronden te bewijzen, dat hij gelijk had, en zeide onder anderen tot Frederik, die minder driftig, maar meer uittartend was: „weet je nog wel van verleden keer met die knickers, toen wou je ook wel gelijk hebben en Jacob Hupkes zei zelf dat het niet waar was.”

„Ja,” hervatte Frederik, „als die Jakob Hupkes er maar niet bij geweest was, dan had ik u eens wat laten zien.”

„En wat zou je dan gedaan hebben?” vroeg Karel, wiens oogen begonnen te vonkelen.

Nu zou er waarlijk eene vechtpartij ontstaan zijn, doch daar ik juist vlak bij de knapen was, meende ik dit te moeten verhinderen. Ik plaatste mij tusschen de beide knapen en legde mijne hand op den schouder van Karel, die wel een weinig verschrikte toen hij in mij zijnen Zondagschoolonderwijzer herkende. Ik zag hem zoo vriendelijk mogelijk aan, en vroeg toen : „Jongens! waarom wilt gij elkander nu toch wel doodslaan?”

Op het hooren van deze onverwachte stem bleven het paard en de koetsier terstond stilstaan en keerden de hoofden naar mij toe om te luisteren. Ook de meisjes waren blijven stilstaan. Karel vatte het woord en antwoordde mij :

„Wij wilden elkander niet doodslaan mijnheer.”

„Dat geleef ik nu wel,” antwoordde ik, „maar dat had toch kunnen gebeuren, door het toegeven aan uwe hartstogten. Wanneer wij eenmaal in drift onze hand hebben uitgestoken om te slaan, dan weten wij zelf niet hoe die neer zal komen. Gij kent immers de geschiedenis van Kain en Abel wel. Kain heeft zeker zijn broeder ook wel niet willen doodslaan, maar *nijdig* zijnde deed hij het. Zoo is het eens gebeurd met een onzer grootste Vaderlandsche dichters, — Bilderdijk. — Deze werd, toen hij nog een kind was, door een zijner speel-

makkers op den voet getrapt, waardoor veroorzaakt werd, dat hij twaalf jaar achter elkander in zijn bed en kamer is moeten blijven en zijn heele leven met een stokje heeft moeten gaan. Onthoudt dit dus, dat wij ons voor eene booze daad moeten wachten, om ons hare kwade gevolgen niet op den hals te halen, en als gij nu waarlijk moedig wilt zijn, hetwelk voor jongens een groot sieraad is, dan moet gij aanstaanden Zaturdagmiddag eer gij uitgaat, eerst deze spreuk leeren: „De zachtmoedige is beter dan de sterke, en die heerscht over zijnen geest, dan die eene stad inneemt.” Spr. 26 : 32.

H. J. ROOS.

HET SCHAAPSCHEBEN (*).

~~Als een lam werd Hij ter slagtung geleid,
en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht
Zijner scheerders, alzoo deed Hij Zijnen
mond niet op.”~~ Jes. 53 : 7.

Scheerder! scheer uw schaapje zacht,
Kwets het beestje niet,
Dat ons met zijn blanke vacht,
Zooveel voordeel biedt.

(*) Uit: Zaadkorrels, bijeenverzameld voor de jeugd. Utrecht, bij Kemink en Zoon. 1863.

Scheerder! denk hoe 't wollig dons,
Dat uw knipschaar trekt
Van de schaapjes, u en ons
Voor de koude dekt.

O! wat is dit stomme dier
Lijdzzaam, mak en stil!
't Maakt geen smartelijk getier,
't Buigt zich naar uw wil.

Scheerder! zoo was Jezus ook,
's Vaders Godlijk kind,
Vrienden! zoo was Jezus ook,
Onze beste Vriend.

Ja, Hij deed Zijn mond niet op,
Zei niet: „ach,” of: „wee!”
Schoon het lijden steeg ten top,
Lijdzzaam en gedwee!

Als een lam werd Hij geleid,
Naar de slagbank heen,
Heeft gewillig uitgebreid
Aan het kruis Zijn Ieën.

Lieve Jezus! onze schuld
Hebt Gij dus geboet;
En den eisch der wet vervuld,
O! wat zijt Gij goed.

Dek ons voor des Regters oog!
Heilig onzen wil!
Trek ons hart tot U omhoog!
Maak het zacht en stil.

J. VAN EYCK.

DE VOGEL IN DE SNEEUW.

Op zekeren dag stond eene dame voor het venster. Zij was niets in haar schik en ontevreden met haar lot. Zij wenschte dit en dat, en morde dat de dingen niet zoo waren als zij ze verlangde. Zij meende dat zij de zaken beter kon beschikken dan God het voor haar gedaan had.

Middelerwijl zij door het venster en in de grijze koude lucht zag, hoorde zij den vrolijken toon van een vogeltje. Zij keerde hare blikken naar den kant van waar dit geluid kwam en vestigde haar oog op een ouden beukeboom, welke voor het huis stond. Al de takken waren met sneeuw bedekt en de scherpe noordewind gierde door de bladerlooze twijgen. Op een van deze zat een klein vogeltje, pikte met zijn bekje hier en daar

langs de takken en liet van tijd tot tijd een vrolijk gefluit hooren. De dame zag toe en luisterde — en luisterde: „Is dit kleine vogeltje zoo tevreden op zijn besneeuwd takje, schommelende in den kouden noordewind,” sprak zij bij zich zelve, terwijl een traan in haar oogen glinsterde, „en ik, — ik ben zoo ondankbaar — zoo ontevreden!” Zij kreeg berouw, viel op hare kniën, bad om vergiffenis en dankte den Heer, die haar door dit vogeltje zulk eene goede les gegeven had.

HET GELOOF VAN EEN KIND.

Zou er wel door eenig christen, hoe gegesnd ook, eene duidelijker verklaring van het geloof en het berusten in het werk van Christus kunnen gegeven worden, dan die eens door een klein kind geschiedde in het volgende antwoord:

Een mijner vrienden vroeg aan een kleine jongen:

„Zijt gij een zondaar?” waarop de knaap met een bedaard gelaat antwoordde:

„Neen, mijnheer.”

„Wat,” zeide mijn vriend, „neen? Hett gij dan nooit eenig kwaad gedaan; zijt gij nimmer ondengend geweest?”

„O, ja, mijnheer,” antwoordde de knaap, „ik heb heel dikwijls kwaad gedaan en soms ook heel erg.”

„Hoe kunt gij dan zeggen dat gij geen zondaar zijt?” vroeg mijn vriend.

„Mijne zonden zijn weggenomen,” hervatte de knaap.

„En hoe zijn die weggenomen?” vroeg mijn vriend weder.

„Door de verdienste van den Heer Jezus,” zeide de knaap.

Waarlijk, nimmer heb ik op zulk eene eenvoudige, maar tevens besliste wijze door eenig mensch belijdenis des geloofs hooren afleggen.

„MIJN JEZUS.”

Eenige kinderen stonden rondom eene tafel met boeken en grepen naar hun lievelingsboek. „Dit is het mijne!” riep Mietje, terwijl zij beide handen om den Bijbel sloeg, „omdat het spreekt van „mijnen Jezus.”

„Van mijn Jezus ook!” riep Daatje.

„En de mijne ook!” zeide Ida.

„Ook de mijne!” sprak eene stem.

De kinderen keerden zich om en zagen eenen ouden neger, die van tijd een aalmoes kwam halen.

„Maar het is ook de mijne!” zeide de vader, die mede in het vertrek was. Ja, kinderen, het is onze Jezus, zoowel van u allen, van onzen ouden neger, van mij, als van alle menschen. De koning op zijnen troon en de bedelaar aan de

deur **mogen** Jezus hun Jezus noemen, want Jezus heeft Zijn bloed voor alle menschen gegeven. En indien wij onze zonden berouwen, in Hem gelooven, Hem aan de voeten van Zijn kruis danken voor Zijne groote liefde, — dan behooren wij Hem geheel toe en maken een deel uit van Zijne duurgekochte gemeente.

TWEE VADERS.

Ik ging eens door eene straat, vlak achter twee meisjes, die met elkander spraken.

„Ik heb geen vader meer,” zeide het eene meisje, „hij is dood.”

„Ik heb twee vaders,” sprak hare gezellin, „de een woont in de Hoogstraat en de ander is mijn hemelsche Vader!”

Welk een voorregt is het twee vaders te bezitten. De een moge sterven — de regte Vader leeft tot in eeuwigheid.

Mijn kind, uw hemelsche Vader heeft u lief en zorgt voor u. Hebt gij Hem ook inderdaad lief?

ZENDING- EN ZONDAGSCHOOBERIGTEN.

Buitenland.

Engeland. De Heer doet hier groote dingen. Acht ar-

beiders, die vroeger verschrikkelijke booswichten, dronkaards, vechters en vloekers waren, zijn te zamen bekeerd. En van het oogenblik af dat dit gebeurd is, betoonen zij hun nieuw leven in Jezus, niet alleen door den Heer te loven, maar zij gebruiken ook ieder vrij uur, dat zij hebben, om met hunne makkers te spreken, zieken te bezoeken, Zondagscholen te leiden, — in een woord om zielen te winnen voor het koninkrijk Gods. Zij doen dit met zulk een ijver, dat zij door het volk den schimpnaam hebben gekregen van — vliegende artillerie.

Madagascar. De zaken hebben hier, sedert de troonsbeklimming van koning Radama, een zeer gewenschten loop gekregen. De vroegere koningin doodde en martelde de Christenen op eene gruwelijke wijze, en deze koning doet alles wat hij kan, om het koninkrijk Gods uit te breiden. Met eigene hand heeft hij de plaatsen aangewezen waar eene opleidings-school, een hospitaal, eene drukkerij en verscheidene Christelijke kerken zullen gebouwd worden, en zal hij een groot aandeel tot het oprigten dezer lokalen bijdragen.

Waarlijk, deze dingen zijn van den Heer.

Binnenland.

Leiden. Wij ontvingen dezer dagen een verslag van de vijfde jaarvergadering der Vereeniging van chris-

telijke belangen te Leiden. Uit dat verslag is ons gebleken, dat er in den treurigen toestand der Leidsche gemeente grootelijks is voorzien geworden. Elken Zondagavond werd het Evangelie in een daartoe geschikt gebouw door geloovige predikanten verkondigd, terwijl de talrijke opkomst bewees, dat er een honger bestond naar het levende brood Gods. Behalve de gewone Zondagsprediking werd ook het lokaal in de week ten dienste der Evangelisatie opgesteld, terwijl er aan veertien christelijke Vereenigen gelegenheid werd gegeven om daar hunne bijeenkomsten te houden. Uit het verslag bleek, dat de ontvangsten de uitgaven zeer overtroffen, terwijl de aanwezigen zich verheugden in de herinnering aan de groote zegeningen, die de Heer der Gemeente aan Leiden door middel der Vereeniging had geschonken. Van harte stemmen wij toe in de woorden waarmede het verslag eindigt; „Zulke ervaringen geven moed om in het geloof voort te gaan, en, waar ook woelingen en verwarringen scheuring en verdeeldheid te weeg brengen, begeert het Bestuur niets anders dan de banier des kruises op te heffen, J. C. als den eenigen en algenoegzamen Redder van zondaren aan de consciëntien der menschen te doen aanbevelen en bevorderlijk te zijn om de geloovigen steeds nauwer aan elkander te verbinden.”